

www.dhammadownload.com
ကျေးဇူးတော်ရှင်

မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

ဟောကြားတော်မူသော

လောကဓတရာတော်

သာသနာ ၂၅၂၀

ကောဇာ ၁၃၃၈

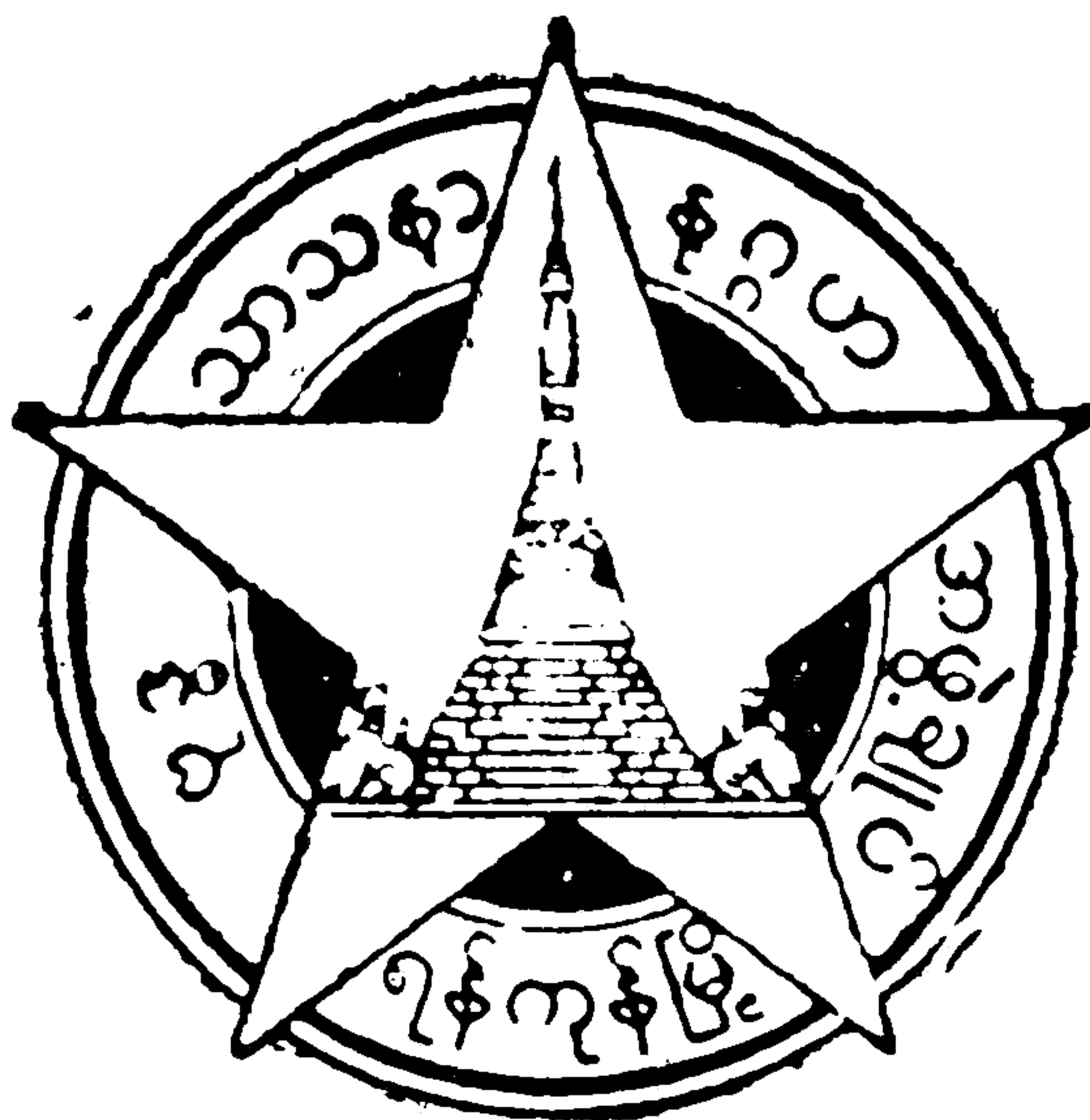
ဗုဒ္ဓသာသနာ့ နဂ္ဂဟဿဗ္ဗေချုပ်
သာသနာ့ရိပ်သာ၊ ဟာမစ်တိတ်လမ်း၊ ကုက္ကိုင်း၊ ရန်ကင်းမြို့။

ဓမ္မဒါန

မဟာစည် ဆရာတော် ဘုရားကြီး

ဟောကြားတော်မူသော

လောကဓံ တရားတော်

ဗုဒ္ဓသာသနာ့စံတော် အဖွဲ့ချုပ်
အမှတ် ၁၆၊ သာသနာ့ရိပ်သာလမ်း၊ ကုက္ကိုင်း၊ ရန်ကင်းမြို့။

၂၄၈၁၅

ဇောကဓံ တရားတော် ကျမ်းစာ

အာသာဇရားဆိုင်ရာ စာပုံနှိပ် ထုတ်ဝေခွင့် အမှတ် (၈၅၁၀)

ထုတ်ဝေသူ။ ။ ဦးသိန်းဟန်၊ ကင်းလွတ်ခွင့် (၀၃၂၀၇)၊
 (အကျိုးတော်ဆောင် ပဋိပတ္တိ သာသနာပြု
 မဟာစည် ရံပုံငွေ)။
 ဗုဒ္ဓသာသနာ့ နဂ္ဂဟ အဖွဲ့ချုပ်။
 သာသနာ့ရိပ်သာဟာမစ်တိတ်လမ်း၊ အမှတ် ၁၆
 ကုက္ကိုင်း၊ ရန်ကုန်မြို့။

ပုံနှိပ်သူ။ ။ ဦးစိန်လင်း (၀၇၂၀)
 ရတနာသီရိ စာပုံနှိပ်တိုက်။
 ၁၀/၉၄၉၊ လမ်း ၃၀ တောင်ဥက္ကလာပ၊
 ရန်ကုန်။

တတိယအကြိမ်၊ အုပ်ရေ ၂၅၀၀။
 ဓမ္မဒါန။
 ၁၃၃၈-ခု၊ ဝါခေါင်လ။

နိဒါန်း

ဤစာအုပ် ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း အကြောင်း

ဘဝတု သဗ္ဗ မင်္ဂလံ

၁၃၃၂ခု-ခုနှစ်၊ ဝါဆိုလဆန်း ၁၀-ရက်နေ့က ကျေးဇူးတော် ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ကျနုပ်တို့အား ပုံနှိပ် ရန် စာမူတစ်ခုကို ပေးအပ်ပါသည်။ “ဤစာမူ၌ နိဒါန်း မပါ သေး၊ နိဒါန်းကို သင့်တော်သလို ရေးထည့်ရမည်” ဟု အမိန့် ရှိလိုက်ပါသည်။

ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ကျမ်း စာများကို ပုံနှိပ် ဖြန့်ချိရန် ဗုဒ္ဓ သာသနာ နဂ္ဂဟ အဖွဲ့ချုပ်၌ “ပဋိပတ္တိသာသနာပြု မဟာစည်ရံပုံငွေ” အမည်ဖြင့် သီးခြား ရံပုံငွေတရပ် ထားပါသည်။ ထိုရံပုံငွေဖြင့်ပင် မဟာစည်ကျမ်းစာ များ ပုံနှိပ်ခြင်း၊ လှူဒါန်းခြင်း၊ ဖြန့်ချိခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်ပါသည်။

ဗုဒ္ဓသာသနာ နဂ္ဂဟ အဖွဲ့ချုပ်က ယနေ့အထိ ပုံနှိပ် ဖြန့်ချိ နေသော မဟာစည် ကျမ်းစာများမှာ-

- ၁။ ဝိပဿနာရှုနည်းကျမ်း (ပဌမ)
 - ၂။ ဝိပဿနာရှုနည်းကျမ်း (ဒုတိယ)
- [က] (တတိယအကြိမ်)

(၁)

နိဒါန်း

- ၃။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားတော်ကြီး (ပဌမ)
- ၄။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားတော်ကြီး (ဒုတိယ)
- ၅။ ဝိပဿနာသုတ် တရားတော်
- ၆။ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ် ပါဠိ-နိဿယ
- ၇။ ပုရာဏေဒသုတ် တရားတော်
- ၈။ ဝိပဿနာအခြေခံ တရားတော်
- ၉။ အရိယာဝါသ တရားတော်
- ၁၀။ ဝိပဿနာရှုနည်း အကျဉ်းချုပ်
- ၁၁။ ဝိပဿနာအလုပ်ပေး တရားတော်ကြီး
- ၁၂။ ဓမ္မစကြာ, အနတ္တလက္ခဏသုတ်, မဟာသတိပဋ္ဌာန် တရားတော်ကြီး
- ၁၃။ ဓမ္မဒေသနာဆောင်ပုဒ်
- ၁၄။ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရား အားထုတ်ရခြင်း အကြောင်း
- ၁၅။ ဘာရသုတ္တန် တရားတော်
- ၁၆။ ကျောင်း အနုမောဒနာတရားတော်များ ဖြစ်ပါသည်။

စာမူကို ကျမ်းစာအုပ် ဖြစ်မြောက်အောင် ကျနုပ်တို့က တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ပါသည်။ ငွေရေး-ကြေးရေးနှင့် ဖြန့်ချိ ထိန်းသိမ်းရေး ကိစ္စများကိုအဖွဲ့ချုပ်၏ အတွင်းရေးမှူးဦးသိန်း ဟန်က တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ပါသည်။

ကျမ်းစာအုပ် အသစ် ဖြစ်ပေါ်လာတိုင်း ဆရာတော်ဘုရား ကြီး၏ ညွှန်ကြားတော်မူချက်အရ နယ် ကမ္မဋ္ဌာန်းဌာနများနှင့် လှူသင့် လှူထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်များအား လှူဒါန်းရပါသည်။

(တတိယအကြိမ်)

ဤစာမူကို စာအုပ်အဖြစ် ပုံနှိပ်ရန် ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း၏ အကြောင်းမှာ ဤသို့ ဖြစ်ပါသည်။

မကြာမီက သာသနာ့ရိပ်သာသို့ ပြန်လည် ရောက်ရှိလာ သော စစ်ကိုင်း အရှင်ဝိမလသည် ဝိပဿနာတရားတော်များကို ရှုမှတ်ပွားများနေရင်း တနေ့သောအခါမှာ ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ အရှင်ပဏ္ဍိတထံမှ တရားခွေတခုကို ဖွင့်၍ နားထောင်ရာက အရင်း၊ အလယ်၊ အဖျား သုံးပိုင်းလုံး မွှေးကြိုင်လှသော နံ့သာ တုံးကို ရှုရှိုက်လိုက်ရသည့်ပမာ အစ၊ အလယ်၊ အဆုံးသုံးပါးလုံး ကောင်းခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသော တရားတပုဒ်ကို နာကြားလိုက်ရ လေသည်။

ထိုတရားတော်ကို နာကြားလိုက်ရသောကြောင့်ပင် ၊ ထိုစဉ် အခါက စိတ်နှလုံးတုန်လှုပ်နေသော အရှင်ဝိမလသည် အတော် အတန် ထောက်တည်ရာ ရရှိခဲ့သည့်အပြင် အခြားသော ပုဂ္ဂိုလ် တော်တော်များများလည်း ထိုတရားကို နာကြားရသောကြောင့် စိတ်နှလုံး တုန်လှုပ်ခြင်းမှ သက်သာရာ ရကြသည်ဟု ကြားသိရ ပါသည်။

သို့ဖြစ်၍ အရှင်ဝိမလသည် ယင်းတရားတော်ကို ဖတ်ရှုနာ ကြားရပါက အများသော ရဟန်း၊ ရှင်၊ လူ တို့မှာ စိတ်အညစ် အကြေးတို့မှ ကင်းဝေးစင်ကြယ်ကာ ထောက်တည်ရာ ရကြ ပေလိမ့်မည်ဟု မြော်လင့် ရည်သန် သမ္မာဆန္ဒ အရင်းခံဖြင့် အသံ တရားမှ စာမူတရားအဖြစ်သို့ ရောက်အောင် ရေးကူး ယူကာ

(တတိယအကြိမ်)

(ဇ)

နိဂါန်း

ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော် ဘုရားကြီးအား ဆက်
ကပ်ခဲ့ပါသည်။

ယင်းတရားတော်ကား ၁၃၂၆-ခုနှစ်မှ ၁၃၂၇-ခုနှစ်သို့ကူး
ပြောင်းသည့် သင်္ကြန်အခါတော်နေ့က အင်္ဂုတ္တရနိကာယ် အဋ္ဌက
နိပါတ်မှ ထုတ်ဆောင်၍ အထူး တရားပွဲ အနေအားဖြင့်
ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဟောကြား
တော်မူခဲ့သော “လောကဓံ တရားတော်” ပင် ဖြစ်ပါသည်။

အထက်ဖော်ပြပါ အကြောင်း အစဉ်ဖြင့် ကျနုပ်တို့သည်
ဤမည်သော “လောကဓံ တရားတော်” စာမူကို ဆရာတော်
ဘုရားကြီး၏ ခွင့်ပြုတော်မူချက် အရ ဗုဒ္ဓ သာသနာ နဂါး
အဖွဲ့ချုပ် ပဋိပတ္တိ သာသနာပြု မဟာစည် ရံပုံငွေဖြင့် ပံ့ပိုး
ဖြန့်ချိအပ်ပါသည်။

မင်္ဂလာပါ-ခင်ဗျား
မင်္ဂလာ-အောင်မြင်။
သာသနာ့ရိပ်သာ
ရန်ကုန်မြို့။
(တတိယအကြိမ်)

၁၃၃၂-ခုနှစ်
ဝါခေါင်လပြည့်ကျော်[၂]ရက်နေ့

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

သင်္ကြန်အခါတော်	၁
လောကဓံဆိုတာ	၇
လောကဓံသုတ်ပါဠိ	၈
လောကဓံတရား (၈)ပါး	၉
ချမ်းသာက အရေးကြီးတယ်	၁၃
လူတိုင်းကြိုက်ကြတယ်	၁၆
အကောင်းနဲ့တွေ့ယင် အဆိုးလဲပါလာတယ်	၁၆
အကောင်းနဲ့တွေ့ယင် ဝမ်းမြောက်တယ်	၁၈
အဆိုးနဲ့တွေ့ယင်တော့ ဝမ်းနည်းတယ်	၁၉
ဘုရားရဟန္တာလဲ တွေ့ရတာဘဲ	၂၂
ရဟန္တာမှာ မတုန်လှုပ်	၂၃
သောတာပန်လဲ ငိုဆေးတယ်	၂၄
အကောင်းဆုံး မင်္ဂလာ	၂၅
မေးခွန်းတော်	၂၈
ရဟန်းတော်များကလျှောက်ထားကြပုံ	၃၁
မြတ်စွာဘုရား၏ ဖြေရှင်းချက်	၃၂
ဆင်းရဲမှမလွတ်	၃၇
ယသနဲ့ အယသ	၃၈

(တတိယအကြိမ်)

(၈)

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

နိဗ္ဗာန် ပသံသာ	၃၉
သုခနိဒ္ဒိက	၄၀
သုတရိယ၏ ထူးခြားသောဂုဏ်	၄၂
ရတာ မရတာနဲ့ စပ်၍ ဆင်ခြင်ပုံ	၄၃
ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်သည်	၄၈
သောကကင်းရေး အကောင်းဆုံးနည်း	၅၁
အခြေအရံရို မရှိနဲ့ စပ်၍ ဆင်ခြင်ပုံ	၅၂
ကဲ့ရဲ့ချီးမွမ်းနဲ့စပ်၍ ဆင်ခြင်ပုံ	၅၃
ချမ်းသာ ဆင်းရဲနှင့်စပ်၍ ဆင်ခြင်ပုံ	၅၄
အင်မတန်ကောင်းတဲ့ ဆေးနည်း	၅၅
လောကဓံတရား ဘုရားသော်လဲမရွှောင်နိုင်	၅၈
လာဘ်မရခြင်းနှင့် ဘုရား	၅၉
မိလိန္ဒ၏အမေး	၆၈
အရှင်နာဂသိန်၏ အဖြေ	၆၈
မုယောဆွမ်းတောင် ဘုဉ်းပေးရတယ်	၇၀
ဆီးဖြူသီးတခြမ်းနဲ့ အသောက	၈၁
အခြေအရံမဲ့ခြင်းနှင့် ဘုရား	၈၃
ကဲ့ရဲ့ခြင်းနှင့် ဘုရား	၈၈
စိဉ္စမာဏ-က စုပ်စုပ်	၈၉
သန္တရီနဲ့ စုပ်စုပ်	၉၁
မာဂဏ္ဍ ဝတ္ထု	၉၄
ကိုယ်ဆင်းရဲနှင့် ဘုရား	၁၀

(တတိယအကြိမ်)

မာတိကာ

(ဆ)

အခန်းကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

အိုခြင်း ခံသခြင်းမှ လွတ်မြောက်သည်	၁၁၁
ဆင်းရဲဟူသမျှမှ လွတ်မြောက်သည်	၁၁၁
မင်္ဂလာစာရားအရ ဆိုယင်တော့	၁၁၃
ဩကာသ ဘုရားရှိခိုး	၁၁၉
ဂုဏ်တော် ၉-ပါး ဘုရားရှိခိုး	၁၂၀
မဟာစည် ဓမ္မဒေသနာ ဆောင်ပုဒ်များ	၁၄၁

လောကဓံ တရားတော်

(၁၃-၄-၆၅-ရက်နေ့)

သ ကြံ န် အ ခါ တော်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ဒီကနေ့ဟာ ၁၃၂၆-ခု ဆိုတဲ့ နှစ်ဟောင်းက ၁၃၂၇-ခု ဆိုတဲ့ နှစ်သစ်ကို ကူးပြောင်းတဲ့ သင်္ကြန် အခါတော် အစနေ့ ဖြစ်တယ်။ သင်္ကြန်ဆိုတာ သင်္ကြန်-ဆိုတဲ့ သက္ကတ ဘာသာမှ ဖြစ်လာတဲ့စကားဘဲ။ ပြောင်းရွှေ့တယ်လို့ အဓိပ္ပာယ်ရှိ ပါတယ်။ ဒါကြောင့် နှစ်ဟောင်းမှာ အဆုံးဖြစ်တဲ့ မိန့်ရာသီမှ နှစ်သစ်မှာ အစဖြစ်တဲ့ မိဿရာသီသို့ တနင်္ဂနွေဂြိုဟ်- ဆိုတဲ့ နေဂြိုဟ်ကြီးကို ပြောင်းရွှေ့တာကို သင်္ကြန် ကျတယ်လို့ ဆိုပြီး ဗမာပြည်မှာ နှစ်သစ်ကူးပွဲ ကျင်းပကြတာ ပါဘဲ။ အဲဒါဟာ နှစ်ဟောင်း စတင်ပေါင်းလမှ နှစ်သစ်တန်ခူးလသို့ ပြောင်းရွှေ့တာကိုဘဲ ရည်

[၁] (တတိယအကြိမ်)

လောကဓံ တရားတော်

ရွယ်ပါတယ်။ ဒီသင်္ကြန်ကျတယ်ဆိုတာကို ရှေးကပုဏ္ဏားတွေက စပြီး တီထွင်ထားခဲ့တဲ့ အတိုင်း ယခုလဲ သင်္ကြန်စာတွေ ထဲမှာ “သိကြားမင်းကြီးက နွားကိုစီးပြီး လှူပြည်သို့ဆင်းလာတယ်” သေည်ဖြင့် ဖော်ပြထားကြတယ်။ တကယ်တော့ သိကြားမင်းကြီးက ဆင်းလာတာ မဟုတ်ပါဘူး။ နေဂြိုဟ်ကြီး ပြောင်းရွှေ့တာသာ ဟုတ်ပါတယ်။ အဲဒါလဲ ရှေးက အယူအဆအတိုင်း ပြောရတာဘဲ။ ယခုခေတ် သိပ္ပံဆရာတွေရဲ့ အလိုအားဖြင့်ဆိုယင် ကမ္ဘာမြေကြီး လည်နေတာ နှစ်တပတ် ပြည့်လို့ မူလ နေရာသို့ တဖန် ပြောင်းရွှေ့တယ်လို့တောင် ဆိုရမှာလို့ ဖြစ်နေပါတယ်။ ဘာဘဲဖြစ်ဖြစ် နှစ်ဟောင်းကုန်လို့ နှစ်သစ်သို့ ကူးပြောင်းတယ် ဆိုတာကတော့ မလွဲနိုင်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် သင်္ကြန် ဆိုတာ နှစ်သစ်ပြောင်းတာ နှစ်သစ်ကူးတာဘဲ လို့ မှတ်ကြရမယ်။

ဘုရား လက်ထက်တော် ကာလဆီ တုန်းကတော့ အိန္ဒိယ အလယ်ပိုင်းမှာ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်ညဉ့် နှစ်ဟောင်းကုန်ပြီး နှစ်သစ်ကူးဟန် ရှိပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲ ဆိုယင် အဲဒီ တန်ဆောင်မုန်း လပြည့်ညဉ့်ကို “ပုဏ္ဏာယ ပုဏ္ဏမာယ” လို့ သာမညဗလသုတ် က ဆိုထားရာမှာ သူ့အဖွင့် အဋ္ဌကထာက “မာသပုဏ္ဏတာယ-ရက်သုံးဆယ် တလပြည့်သောကြောင့်၎င်း၊ ဥတုပုဏ္ဏတာယ-မိုးလေးလဥတုပြည့်သောကြောင့်၎င်း၊ သံဝစ္ဆရာ ပုဏ္ဏတာယ-၁၂-လ တနှစ်ပြည့်သောကြောင့်၎င်း၊ အဲဒီ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်ညဉ့်ကို ပုဏ္ဏ-ပြည့်သည်မည်တယ်” လို့ဖွင့်ပြထားတဲ့ အတွက်ကြောင့်ပါဘဲ။ အဲဒီ စကားထဲမှာ လပြည့်တယ် ဆိုတာကတော့ သီတင်းကျွတ် လပြည့်ကျော် ၁-ရက်က စပြီး

(တတိယအကြိမ်)

သင်္ကြန်အခါတော်

အဲဒီ လဆုတ်ပက္ခမှာ (အဲဒါက ရက်မစုံ ပက္ခဖြစ်တဲ့အတွက်) ၁၄ ရက်၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း ပက္ခမှာ ၁၅-ရက်၊ ပေါင်း ၂၉ ရက် ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ တလမှာ အများအားဖြင့် ရက်သုံးဆယ်ရှိတဲ့အတွက် ရက်သုံးဆယ် တလပြည့်တယ်လို့ဘဲ ဆိုရပါတယ်။ ဥတုပြည့်ဘယ်ဆိုဘာကတော့ ၀၁ ဆိုလပြည့်ကျော် ၁-ရက် ကစပြီး တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့ ညဉ့်သန်ကောင်အချိန်မှာ ကြတ္တိကာနက္ခတ်နှင့် လ ယှဉ်ပြီး မိုးဥတုလေးလ ပြည့်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဥတုလဲ ပြည့်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ နှစ်ပြည့်တယ် ဆိုတာကတော့ အယင်နှစ် တန်ဆောင်မုန်း လပြည့်ကျော်တရက် ကစပြီး အဲဒီရောက်ဆဲနှစ် တန်ဆောင်မုန်း လပြည့်နေ့ညဉ့်မှာ ၁၂-လ တနှစ် ပြည့်တာကိုဘဲ ဆိုပါတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီ သာမညဗလသုတ်အဖွင့် အဋ္ဌကထာအရအားဖြင့် ဟိုခေတ် ဟိုအခါတုန်းက အဲဒီ အိန္ဒိယ အလယ်ပိုင်း အရပ်မှာ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့ ညဉ့်၌ နှစ်ဟောင်းမှ နှစ်သစ် ကူးပြောင်းတယ်လို့ သိရပါတယ်။

အနောက်တိုင်း ဥရောပ တိုက်သားတွေကတော့ အများသိပြီးဖြစ်တဲ့ အတိုင်း ဒီဇင်ဘာလ ၃၁-ရက်ညဉ့်မှာ နှစ်ဟောင်းမှ နှစ်သစ်ကူးတယ်လို့ အသိအမှတ်ပြုကြတယ်။ သူတို့ဟာကတော့ ကိုန်းသေဘဲ၊ တွက်မနေရတော့ဘူး။ ဒီဇင်ဘာ ၃၁-ရက် ညဉ့် သန်ကောင်ဆိုယင်နှစ်ဟောင်းကုန်ပြီး နှစ်သစ်ကူးတော့တာဘဲ။ သူတို့ နှစ်သစ်ကူးပုံဟာ သိလွယ်တဲ့အတွက် ကောင်းတယ်လို့ ဆိုဘယ်ရှိပါတယ်။ ဗမာနှစ်သစ်ကူးကတော့ အဲဒီလို သိဘို့မလွယ်ဘူး။ ဗေဒင်တတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက တွက်ချက်ပြီး စာရွက်စာတမ်း ရိုက်နှိပ်ဖြန့်ဝေမှ အများက သိရတယ်။ ဒါကြောင့် သိဘို့

(တတိယအကြိမ်)

လောကဓံ တရားတော်

မလွယ်ဘူး။ ဒါပေမဲ့ ဗေဒင် ကိန်းခန်း အရ မိနစ် စက္ကန့် အထိ တိတိကျကျ သိရတဲ့အတွက် ဒီ ဗမာ နှစ်သစ်ကူးကလဲ ချီးမွမ်း ဘွယ် ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံပါတယ်။ ယခုနှစ်သင်္ကြန်ဆိုယင် နှောင်း တန်ခူးလဆန်း ၁၂-ရက် (ယနေ့) ညနေ ၅-နာရီ ၁၉-မိနစ် ၉-စက္ကန့်အချိန် သင်္ကြန် ကျတယ်တဲ့။ နေဂြိုဟ်ကြီး စပြီး ရာသီ ပြောင်းတဲ့အချိန်ပါဘဲ။ နောက်ပြီးတော့ နှောင်းတန်ခူး ဆန်း ၁၄-ရက်နေ့ည ၁၀-နာရီ ၃-မိနစ် ၄၉-စက္ကန့်အချိန် ၂၇-ခု နှစ်သို့ ကူးပြောင်းမယ်တဲ့။ အဲဒီည ၁၀-နာရီ ၃-မိနစ် ၄၉-စက္ကန့် အချိန်ကစပြီး ၁၃၂၇-ခု နှစ်သစ်ဖြစ်မယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။

အဲဒီလို နှစ်ဟောင်း ကုန်လို့ နှစ်သစ်ကူးတဲ့အခါမှာ ဗုဒ္ဓ-သာသနာဝင်တွေ အနေနဲ့ဆိုယင် မိမိတို့ သန္တာန်မှာ သီလ အထူးစင်စင်ကြယ်ကြယ်နဲ့ နှစ်သစ်ကူးဘို့ လိုပါတယ်။ တနှစ်လုံး ရက်တိုင်းရက်တိုင်း ဥပုသ်သီလ မစောင့်နိုင်သော်လဲ နှစ်ရဲ့အစ နှင့် အဆုံးမှာ သီလ အထူးစင်ကြယ်ဘို့ လိုပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဗုဒ္ဓသာသနာဝင်ဖြစ်ကြတဲ့ အမျိုးသမီး-အမျိုးသား သူတော် ကောင်းတွေဟာ ယခု နှစ်အစကလဲ ဥပုသ်သီလ စောင့်ခဲ့ကြပြီ။ ယခုနှစ်အဆုံးမှာလဲ ဥပုသ်သီလစောင့်ကြတယ်။ ဒီတော့ တနှစ်လုံး အစနှင့်အဆုံး ဥပုသ်သီလ စင်ကြယ်တဲ့ ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံကြတာပေါ့။ တချို့က ဒီသင်္ကြန်ရက်အတွင်းမှာ ၁-ရက် ၂-ရက် ၃-ရက် ဥပုသ်ဆောက်တည် ကျင့်သုံးကြတယ်။ တချို့က အကြို အပို့နှင့်တကွ ၅-ရက် ဆောက်တည်ကျင့်သုံးကြတယ်။ အရေး အကြီးဆုံးကတော့ နှစ်သစ်ကူးတဲ့အချိန်မှာ သီလစင်ကြယ်တဲ့ဂုဏ် နှင့် ပြည့်စုံနေဘို့ပါဘဲ။ ဒါကြောင့် သင်္ကြန်ကျတဲ့ရက်စပြီး ဥပုသ်

(တတိယအကြိမ်)

သင်္ကြန်အခါတော်

သီလဗေဒောင့်နှိုင်းတောင် အတာတက်ပြီး နှစ်သစ်ကူးတဲ့ နောက် ဆုံးရက်တော့ မပျက်မကွက် ဥပုသ်စောင့်သင့်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ တခါတရံ အတာတက်တဲ့ အချိန်က သန်ကောင်ကျော်လောက် မှာ တက်တာလဲ ရှိတယ်။ အဲဒီလိုဆိုယင်တော့ အတာမတက်ခင် အလျင်တနေ့ကစပြီး စောင့်ဘို့လို့ပါတယ်။ တတ်နိုင်ယင်တော့ သင်္ကြန်အကျနေ့က စပြီး အတက်နေ့ တိအောင် စောင့်တာက သာပြီး ကောင်းပါတယ်။ ယခု အများအားဖြင့် ဒီအတိုင်းဘဲ စောင့်နေကြပါတယ်။ အဲဒါထက် တတ်နိုင် သေး ယင်တော့ အကြိုနေ့နှင့် နှစ်ဆန်းတရက်ပါ စောင့်နိုင်ယင် သာပြီးကောင်း ပါသေးတယ်။ နှစ်ဆန်းတရက်ဆိုတာ အတာတက်သည့်အချိန် က စပြီး နှစ်သစ်နှစ်ဆန်း ဖြစ်တာပါဘဲ။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီ အတာ တက်တဲ့နေ့က တရက်မပြည့်ဘဲ တပိုင်းတစလောက်သာ ဖြစ်တဲ့ အတွက် အတာတက်ပြီး နောက်တရက်ကျမှ နှစ်ဆန်းတရက်လို့ အသိအမှတ် ပြုထားကြပါတယ်။

ယခုလို နှစ်ဟောင်း နှစ်သစ် ကူးတဲ့ အခါ ဥပုသ် သီလနှင့် စင်စင်ကြယ်ကြယ် ကျင့်သုံးနေကြရတာဟာ ချစ်ကျမ်းဝင်တဲ့ မိတ်ဆွေများကို လိုက်ပို့ရတာ ကြိုဆိုရတာ နဲ့ တူပါတယ်။ ကိုယ့်အရပ်ကိုယ်၌သာမှ ပြန်သွားတဲ့ မိတ်ဆွေများကို လိုက်ပို့ တဲ့အခါ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်တဲ့ အဝတ်များကိုဝတ်ပြီး ရှင်လန်း ဝမ်းမြောက်စွာနဲ့ လိုက်ပို့ ကြရတယ်။ အဲဒါလိုဘဲ ယခု နှစ် ဟောင်းကုန်တဲ့အခါ ဥပုသ် သီလ စောင့်ကြရတာဟာ ကုန် သွားတဲ့ နှစ်ဟောင်းကို သီလ စင်ကြယ်စွာနှင့် ရှင်ရှင် ပျပျ နှုတ်ဆက်ကြတဲ့သဘောပါဘဲ။ ကိုယ့်အရပ်၌သာ လာတဲ့မိတ်ဆွေ များကို ကြိုဆိုတဲ့ အခါမှာလဲ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်တဲ့ အဝတ်များ

(တတိယအကြိမ်)

လောကဓံ တရားတော်

ကို ဝတ်ပြီး ရှင်လန်း ဝမ်းမြောက်စွာနဲ့ နှုတ်ဆက် ကြိုဆိုကြရာ တယ်။ အဲဒါလိုဘဲ ယခု နှစ်သစ်မလာမီကတည်းက ဥပုသ်သီလ စောင့်သုံးနေကြရတာဟာ လာမည့်နှစ်သစ်ကို သီလစင်ကြယ် စွာနှင့် ရှင်ရှင်ပျပျ နှုတ်ဆက်ကြိုဆိုကြတဲ့ သဘောပါဘဲ။

နောက်ပြီးတော့ သီလစင်ကြယ်ရုံတွင်လဲ မကသေးပါဘူး။ ဒါန ကုသိုလ်တွေလဲ တတ်စွမ်း၊ နိုင်သမျှ ပြုကြရသေးတယ်။ ဘာဝနာကုသိုလ်တွေလဲ ပွားများကြရသေးတယ်။ အဲဒီလို ဒါန သီလ ဘာဝနာ ကုသိုလ်တွေနဲ့ နှစ်သစ်ကို ကြိုဆိုရတာဟာ အင်မတန် ကောင်းပါတယ်။ မိမိတို့ သန္တာန်မှာရော သူတပါး သန္တာန်မှာရော တကမ္ဘာလုံးမှာရော ဒီ နှစ်သစ် အတွင်းမှ အဘေးရန် အန္တရာယ်တွေကင်းပြီး ကောင်းကျိုး ချမ်းသာတွေကို ရဘို့ရာပါဘဲ။ အဲဒီလို ဘေး အန္တရာယ်ကင်းပြီး ကောင်းကျိုး ချမ်းသာ ဖြစ်ပွားပါစေလို့လဲ ဆုမွန်ကောင်း တောင်းရတယ်။

အဲဒီလို ကောင်းကျိုးချမ်းသာ ဖြစ်ပွားဘို့ရာ ဒကာ-ဒကာမ တွေက ကုသိုလ် တရားတွေကို အထူးသဖြင့် တိုးပွားအောင် ကြိုးစားအားထုတ်နေကြတဲ့အခါမှာ ဘုန်းကြီးတို့ကလဲတတ်နိုင် သမျှ ကူညီကြအားပေးကြရတယ်။ ဓမ္မာနုဂ္ဂဟအနေဖြင့် တရား ဟောပြီး ချီးမြှောက်ကြရတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီကနေ့ သင်္ကြန် တရားကို ဟောရမယ်။ ယခု ဘုန်းကြီး သတင်းစဉ်ဟောနေတဲ့ တရားကတော့ သက္ကပဉ္စသုတ်တရားကို ဟောနေဆဲဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒီကနေ့တော့ ဒီတရားကို မဟောဘဲ ယခုနေ့အခါမှာ အများ နားလည်ပြီး ကျင့်သုံးနေတဲ့ တရားကို ဟောရမယ်။ ဘာတရားလဲဆိုယင် လောက လူတိုင်း သတ္တဝါတိုင်းနဲ့ ဆိုင်တဲ့ “လောကဓံ တရား” ပါဘဲ။

(တတိယအကြိမ်)

လောကဓံ ဆိုတာ

လောကဓံ ဆိုတာ

လောကဓံ ဆိုတာ လောကဓမ္မ-ဆိုတဲ့ ပါဠိမှ ဖြစ်လာတဲ့ အမည်ဖြစ်တယ်။ လောကဆိုတာ သတ္တလောက၊ သင်္ခါရလောက၊ ဩကာသလောက-အားဖြင့် သုံးမျိုးရှိတယ်။ သတ္တလောကဆိုတာ သတ္တဝါအပေါင်းကို ခေါ်တာဘဲ။ သတ္တဝါ တယောက် တယောက်ဟာ လောက တခု တခု ပါဘဲ။ လူတယောက်ဟာ လောက တခုဘဲ။ နတ် တယောက်လဲ လောကတခုဘဲ။ မိန်းမ တယောက်လဲ လောက တခုဘဲ။ ယောက်ျား တယောက်လဲ လောကတခုဘဲ။ ကျွဲ၊ နွား အစရှိတဲ့ တိရစ္ဆာန်တွေလဲ တကောင် တကောင်ဟာ လောက တခု တခုဘဲ။ အတို့ချုပ် အားဖြင့် သတ္တဝါ တကောင်တကောင်ဟာ လောကတခုတခုဘဲ။ သတ္တဝါ တွေအားလုံးကိုလဲ ပေါင်းပြီး သတ္တလောက-လို့ ခေါ်ရတယ်။

ဩကာသလောက-ဆိုတာကတော့ အဲဒီသတ္တဝါတို့ရဲ့ တည်နေရာ ဌာနတွေပါဘဲ။ လူ့ဘုံ၊ နတ်ဘုံ၊ ဗြဟ္မာ့ဘုံ-ဆိုတဲ့ တည်ရာ ဌာနတွေပါဘဲ။ ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ၊ အပါယ် သတ္တဝါ တို့၏ တည်ရာဌာနတွေလဲ ဩကာသလောကဘဲ။ ဒါပေမဲ့ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာတို့ရဲ့ တည်ရာဌာနကတော့ လူတို့၏တည်ရာ မြေကြီးပေါ် မှာဘဲရှိနေပါတယ်။ တသီးတခြားရယ်လို့တော့မရှိဘူး။ ဒါပေမဲ့ သူတို့ရဲ့တည်နေရာဟာ သူတို့ရဲ့ ဩကာသလောကပေါ့။

သင်္ခါရလောက-ဆိုတာကတော့ ရုပ်-နာမ် သင်္ခါရ တရား အပေါင်းပါဘဲ။ သတ္တဝါတွေရဲ့ သန္တာန်က ရုပ်-နာမ်-သင်္ခါရ (တတိယအကြိမ်)

လောကဓံ တရားတော်

တရားတွေလဲသင်္ခါရလောကဘဲ၊ သတ္တဝါတို့၏တည်ရာ မြေကြီး၊ သစ်ပင်၊ တော၊ တောင်၊ ဘုံဗိမာန်၊ ရေ၊ လေ၊ မီး၊ စသည့် ဗဟိဒ္ဓ သန္တာန်က ရုပ်တရားတွေလဲ သင်္ခါရ လောကဘဲ၊ အဘို့ချုပ် အားဖြင့် သက်ရှိ၊ သက်မဲ့၊ ရုပ်-နာမ် တရားဟူသမျှဟာ သင်္ခါရ လောကချည်းပါဘဲ။

ယခုဟောမည့် လောကဓမ္မပုဒ်မှာပါဝင်တဲ့ လောကဆိုတာ ကတော့ အဲဒီ လောကသုံးပါးထဲက သတ္တလောကကိုသာ ဆိုလို ပါတယ်။ ဒါကြောင့် လောကဆိုတာက သတ္တဝါတွေ၊ ဓမ္မ-ဆို တာက တရား၊ လောကဓမ္မဆိုတာ သတ္တဝါတွေမှာ မလွဲမရှောင် သဘာ အမြဲတွေ့ထိ ခံစားနေကြရတဲ့ တရားတွေပါဘဲ။ အဲဒီ လောကဓမ္မ ခေါ်တဲ့ လောကဓံ တရားကို မြတ်စွာ ဘုရားက အကျဉ်း-အကျယ် သုတ် ၂-ခုအဖြစ်နဲ့ ဟောတော်မူခဲ့ပါတယ်။ သံဂါယနာတင် မထေရ်မြတ်တွေက အဲဒီသုတ်များကို အင်္ဂုတ္တရ ပါဠိတော် အဋ္ဌက နိပါတ်မှာ သံဂါယနာ တင်ထားတော်မူခဲ့ ကြပါတယ်။ အဲဒီ ၂-သုတ်ထဲက အကျယ်သုတ်ကို ဘုန်းကြီးက ပါဠိမူရင်းအတိုင်း ရွတ်ပြပြီး အနက်အဓိပ္ပါယ်ပြောသွားမယ်။

လောကဓံသုတ် ပါဠိ

အဋ္ဌိမေ ဘိက္ခဝေ လောကဓမ္မာ လောကံ အနု ပရိဝတ္တန္တိ၊ လောကောစ ဣမေ အဋ္ဌ လောကဓမ္မေ အနုပရိဝတ္တတိ။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါးကုန်သော။ ဣမေလော- ကဓမ္မာ။ ဤ လောကဓံ တရားတို့သည်။ လောကံ၊ သတ္တဝါ အပေါင်း ဟူသော လောကကို။ အနုပရိဝတ္တန္တိ၊ အစဉ်မပြတ်

(တတိယအကြိမ်)

လောကဓံတရား (၈) ပါး

လိုက်လျက်ရှိကုန်၏။ လောကောစ၊ သတ္တဝါအပေါင်းဟူသော
လောကသည်လည်း။ ဣမေ အဋ္ဌလောကဓမ္မေ၊ ဤရှစ်ပါးသော
လောကဓံတရားတို့ကို။ အနုပရိဝတ္တတိ၊ အစဉ်မပြတ်လိုက်လျက်
ရှိ၏။

လောကခေါ်တဲ့ သတ္တဝါတွေနဲ့ဆိုင်တဲ့ လောကဓံတရားတွေ
ဟာ ရှစ်ပါးရှိပါတယ်တဲ့။ အဲဒီလောကဓံတရားတွေက လောက
ခေါ်တဲ့ သတ္တဝါတွေ နောက်ကို တကောက်ကောက် အစဉ်
မကွာ လိုက်ပါ နေပါတယ်တဲ့။ လူက နေပူထဲ လျှောက်သွား
နေယင် အရိပ်က အမြဲပါနေတယ်။ အဲဒီအရိပ်ကို မလိုက်ပါ
အောင် မတားမြစ်နိုင်ဘူး။ အဲဒါလိုဘဲ လောကဓံတရားတွေက
သတ္တဝါတွေနောက် အစဉ်မပြတ်လိုက်နေတယ်။ သတ္တဝါတွေ
ကလဲ အဲဒီလောကဓံတရားတွေနောက်ကို အစဉ်မပြတ်လိုက်နေ
ပါတယ်တဲ့။ လောကဓံ တရားတွေနဲ့တွေ့ရအောင် တမင်လိုက်
ချာနေသလိုပါဘဲ။ တမင်လဲ လိုက်ရှာနေကြပါတယ်။

လောကဓံ တရား (၈)ပါး

ကတမေ အဋ္ဌ၊ လာဘောစ အလာဘောစ ယသောစ
အယသောစ နိဗ္ဗာစ ပသံသာစ သုခဉ္စ ဒုက္ခဉ္စ။

ကတမေ အဋ္ဌ၊ အဘယ်ရှစ်ပါးတို့နည်း ဟူမူကား။ လာ
ဘောစ၊ လာဘ်ရခြင်းက တပါး။ အလာဘောစ၊ လာဘ်မရ
ခြင်းက တပါး။ ယသောစ၊ အခြွေအရံ များခြင်းက တပါး။
အယသောစ၊ အခြွေအရံမဲ့ခြင်းက တပါး။ နိဗ္ဗာစ၊ ကဲ့ရဲ့ခြင်း
အကဲ့ရဲ့ခံရခြင်းကတပါး။ ပသံသာစ၊ ချီးမွမ်းခြင်း-အချီးမွမ်း

(တတိယအကြိမ်)

လောကဓံ တရားတော်

ခံရခြင်းကတပါး။ သုခဉ္စ၊ ချမ်းသာခြင်းကတပါး။ ဒုက္ခဉ္စ၊ ဆင်းရဲခြင်းက တပါး။

လောကဓံတရား ရှစ်ပါးဆိုတာ လာဘ်ရတာနဲ့ လာဘ်မရတာ ဒီ ၂-ပါးကတစုံ၊ အခြွေအရံများတာနဲ့ အခြွေအရံမဲ့တာ ဒီ ၂-ပါးက တစုံ၊ အကဲ့ရဲ့ခံရတာနဲ့ အချိုးမဲ့ခံရတာ ဒီ ၂-ပါးက တစုံ၊ ချမ်းသာနဲ့ ဆင်းရဲ ဒီ ၂-ပါးကတစုံ၊ ဒီ ၄-စုံ ဒီရှစ်ပါးပါဘဲ။ ဒီ ရှစ်ပါးထဲမှာ အကောင်းက ၄-ပါး ပါတယ်။ အဆိုးကလဲ ၄-ပါးပါတယ်။ အကောင်း ၄-ပါး ကိုတော့ လူတွေက ကြိုက်ကြတယ်။ အလိုရှိတယ်။ အဆိုး ၄-ပါးကိုတော့ မကြိုက်ကြဘူး၊ အလိုမရှိကြဘူး။

အဲဒီမှာ လာဘ-လာဘ်ရခြင်းဆိုတာက ဘာလဲလို့-ဆိုယင် နှစ်သက်စရာ၊ လိုချင်စရာ၊ အသုံးကျတဲ့ ဝတ္ထုပစ္စည်းတွေကိုရတာ ပါဘဲ။ လူတွေမှာ ဆိုယင် ရှေ့၊ ငွေ၊ စိန်၊ ကျောက်၊ ကျွဲ၊ နွား၊ ဆင်၊ မြင်း၊ ဆန်၊ စပါး၊ အဝတ်အထည်၊ ယာဉ်၊ ရထား၊ အိမ်ယာ အစရှိတဲ့ ဝတ္ထုပစ္စည်းတွေကိုရတာဟာ လာဘ်ရတာဘဲ။ ပင်ပင် ပန်းပန်း ရှာကြံလုပ်ကိုင်လို့ ရတာဖြစ်စေ၊ မရှာကြံရဘဲ ကံအား လျော်စွာ အလွယ်တကူနဲ့ ရတာဖြစ်စေ၊ လာဘ်ရတယ်လို့ဘဲ ဆိုရတယ်။ များများရလျှင် သာပြီးကောင်းတာဘဲ။ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းတွေ ချောချောမောမော အောင်မြင်ပြီး ရနေကြတာ တွေဟာ လာဘ-လာဘ်ရတာတွေပါဘဲ။ ရဟန်းများမှာတော့ ဆွမ်း၊ သင်္ကန်း၊ ကျောင်း၊ ဆေး ပစ္စည်း ၄-ပါးကို ရတာဟာ လာဘ်ရတာတွေပါဘဲ။

အလာဘ-လာဘ်မရခြင်း ဆိုတာကတော့ ခုနကပြောခဲ့တဲ့ စီးပွားရေး ဥစ္စာရတနာတွေ အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းတွေကို မရ

(တတိယအကြိမ်)

လောကဓံတရား (၈) ပါး

တာနဲ့ ရပြီးသား စီးပွားဥစ္စာ ပစ္စည်းတွေ ဆုံးရှုံး ပျက်စီးတာ တွေပါဘဲ။ အဲဒီမှာ သူများတွေတော့ ရကြတယ်။ ကိုယ့်မှာ တော့ကြိုးစားအားထုတ်ပါလျက်နဲ့ မရဘူးဆိုယင်စိတ်ပျက်စရာ ဝမ်းနည်းစရာဘဲ။ အဲဒါထက် ရပြီးသား ပစ္စည်းတွေ ရန်သူမျိုး ငါးပါး စသည်ကြောင့် တနည်းနည်းနဲ့ ပျက်စီး ဆုံးရှုံးသွားရ တယ်ဆိုယင် သာပြီးနစ်နာတယ်။ သာပြီးဝမ်းနည်းစရာကောင်း တယ်။ အဲဒီ ရပြီးသားတွေ ပျက်စီးသွားတာကိုလဲ အလာဘ- လာဘ်မရခြင်း-လို့ဘဲ ဆိုရပါတယ်။

အဲဒီလာဘ်ရခြင်းနဲ့ လာဘ်မရခြင်းဆိုတဲ့ တစုံထဲမှာ လာဘ် ရခြင်းဆိုတာကိုတော့ လူတိုင်း ရှင်တိုင်း ကြိုက်ကြတယ်။ ဘယ် နည်းနဲ့ဘဲရရကြိုက်ကြတယ်။ တရားသဖြင့်ရယင်လဲကြိုက်တာဘဲ။ မတရားသဖြင့်ရယင်လဲ လူမိုက်တွေက ကြိုက်ကြတာဘဲ။ လာဘ် မရခြင်း ဆိုတာကိုတော့ အလိုမရှိကြ၊ မကြိုက်ကြဘူး။ ခေတ် ဟောင်းဝါဒရှိတဲ့လူတွေကလဲ မကြိုက်ကြဘူး။ ခေတ်သစ်ဝါဒ ရှိတဲ့ လူတွေကလဲ မကြိုက်ကြဘူး။ အထူးအားဖြင့် ရပြီး၊ ရှိပြီး ဖြစ်တဲ့ ပစ္စည်းဥစ္စာတွေ ပျက်စီး ဆုံးပါးသွားတာကို အလိုမရှိ ကြ၊ မကြိုက်ကြဆုံးပါဘဲ။

ယသ-အခြေအရံများခြင်း ဆိုတာက အိမ်ထောင်ဘက်ကို ရတာ၊ မိတ်ဆွေသင်္ဂဟ အပေါင်းအဖော်တွေကိုရတာ၊ တပည့် ပရိသတ် သြဇာခံ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကိုရတာ၊ ဒီလို အခြေအရံတွေကို ရပြီး အဲဒီအခြေအရံတွေနဲ့ ပြည့်စုံတာကို ဆိုတာပါဘဲ။

အယသ-အခြေအရံ မဲ့ခြင်း ဆိုတာကတော့ အဲဒီလို အခြေ အရံနဲ့ မပြည့်စုံတာ၊ ရပြီးသား အခြေအရံတွေ ပျက်စီးဆုံးရှုံး သွားတာ၊ အဲဒါတွေကို ဆိုတာပါဘဲ။

(တတိယအကြိမ်)

၁၂ လောကဓံ တရားတော်

ဒီယသန့် အယသဆိုတဲ့ တစုံထဲမှာ ယသ-အခြေအရံများ
 တာကို ကြိုက်ကြတယ်။ တကိုယ်တည်း နေရာက အိမ်ထောင်
 ဘက်ရတာကိုလဲ ကြိုက်ကြတယ်။ အဲဒီကနေဘက် သားသမီးတွေ
 ရလာတာကိုလဲ ကြိုက်ကြတယ်။ မိတ်ဆွေ သင်္ဂဟ အပေါင်း
 အသင်းတွေရတာကိုလဲ ကြိုက်ကြတယ်။ တပည့်ပရိသတ်တွေကို
 ရတာလဲကြိုက်ကြတယ်။ မိမိ၏ သြဇာခံပရိသတ်တွေ များများ
 ရလေလေ ကြိုက်ကြလေလေဘဲ။ အယသဆိုတဲ့ အခြေအရံမဲ့
 တာကိုတော့ မကြိုက်ကြဘူး။ ရသင့်တဲ့ အပေါင်း အသင်း
 မိတ်ဆွေသင်္ဂဟ တပည့် ပရိသတ်ကို မရယင် မကြိုက်ကြဘူး။
 ရပြီးသား မိတ်ဆွေသင်္ဂဟ တပည့်ပရိသတ်တွေ ပျက်စီးဆုံးပါး
 သွားယင်တော့ အလွန်အလွန်ဘဲ စိတ်နှလုံး မချမ်းမသာ ဖြစ်
 တတ်ကြတယ်။ အဲဒီအထဲမှာ အိမ်ထောင်ဘက်ဖြစ်တဲ့ သူတွေ
 ကဲ့ပြားပျက်စီးသွားယင် အဆိုးဆုံးပါဘဲ။

နောက်ပြီးတော့ နိန္ဒာ-ကဲ့ရဲ့ခြင်း၊ ပသံသာ-ချီးမွမ်းခြင်းဆို
 တဲ့ တတိယ အစုံထဲက ကဲ့ရဲ့တယ် ဆိုတာကို မကြိုက်ကြဘူး။
 မဟုတ်ဘဲနဲ့ဖြစ်စေ၊ ဟုတ်လို့ဖြစ်စေ ကိုယ့်ကိုကဲ့ရဲ့ယင် မကြိုက်
 တတ်ကြဘူး။ သည်းမခံနိုင်တတ်ကြဘူး။ သူတော်ကောင်းစိတ်
 မရှိတဲ့သူဆိုယင် ဟုတ်လို့ကဲ့ရဲ့တာကို သာပြီး နာတတ်ကြတယ်။
 အနာပေါ် ဒုတ်ကျတယ်ဆိုတာလိုဘဲ ဟုတ်မှန်တဲ့ ကိုယ့်အပြစ်
 ကို သူများသိအောင် ထုတ်ဖော် ပြောရမလား-လို့ စိတ်အနာ
 ကြီးနာတတ်တယ်။

သူတော်ကောင်းစိတ်ရှိတဲ့သူမှာတော့ ဟုတ်မှန်တဲ့ကိုယ့်အပြစ်
 ကိုပြောယင် အသင့်အတင့် နှလုံးသွင်းတဲ့ ယောနိသော မနုဿိ
 ကာရနဲ့ အတော်အတန်တော့ သည်းခံ နိုင်တတ်ပါတယ်။ ဒါ

(တတိယအကြိမ်)

ချမ်းသာက အရေးကြီးတယ်

ပေမဲ့ ကဲ့ရဲ့တာကိုတော့ အများအားဖြင့် အလိုမရှိတာ မကြိုက်
 တာကဘဲ များပါတယ်။ လူကြီးဘဲဖြစ်ဖြစ်၊ လူငယ်ဘဲ ဖြစ်ဖြစ်
 ကဲ့ရဲ့တာကိုတော့ မကြိုက်တာကဘဲ များပါတယ်။ ပသံသာ-
 ချီးမွမ်းတယ် ဆိုတာကိုတော့ အများကကြိုက်ကြတယ်။ မဟုတ်
 တဲ့ ဂုဏ်နဲ့ ချီးမွမ်းတာတောင် စိတ် မဆိုးဘူး၊ မဟုတ်မှန်း
 သိလျက်နဲ့ ပြုံးပြုံး လက်ခံတတ်ကြသေးတာဘဲ။

ချမ်းသာက အရေးကြီးတယ်

နောက်ပြီးတော့ ချမ်းသာနဲ့ ဆင်းရဲဆိုတဲ့ စံတူထွ်အစုံထဲက
 ချမ်းသာဆိုတာ ကိုယ်၏ချမ်းသာခြင်း၊ စိတ်၏ချမ်းသာခြင်းလို့
 ဒီလို ၂-မျိုးရှိတယ်။ ဒီချမ်းသာ ၂-မျိုးကတော့ အရေးအကြီး
 ဆုံးဘဲ။ ဒီချမ်းသာ ၂-မျိုးနှင့်ပြည့်စုံတယ်ဆိုယင် ဘာမှမလိုတော့
 ဘူး။ ဒါကြောင့် ဒီချမ်းသာ ၂-မျိုးနဲ့ပြည့်စုံရအောင် ချမ်းသာ
 ကြောင်း အမှုကိစ္စ ဝတ္ထုပစ္စည်းတွေကို အမြဲတမ်း ကြောင့်ကြ
 စိုက်ပြီး ရှာကြံ နေကြရတယ်။ ဒါကြောင့် ရှေးက ပညာရှိ
 တဦးက (ချမ်းသာတခု မက်မောမှုကြောင့် ပုပုရွရွ မြင်သမျှတို့
 ဒုက္ခပင်လယ် ကျယ်ထက်ကျယ်သည် ရှယ်တိုင်း မမြောက်နိုင်ပါ
 တကား)လို့ လက်ခံကလေးတပုဒ် စီထားတယ်။ သူ့လက်ခံဟာ
 တော်တော် ဟုတ်တဲ့လက်ခံဘဲ။ ကိုယ်ချမ်းသာနဲ့ စိတ်ချမ်းသာ
 ဒီ ၂-မျိုးကို ပေါင်းပြီး ချမ်းသာတခု မက်မောမှုကြောင့်လို့
 ဆိုထားတယ်။ ဒီချမ်းသာကိုမက်မောနေကြတဲ့အတွက် သတ္တဝါ
 တွေဟာ ဒုက္ခရောက်နေကြရတာဘဲ။

ကိုယ်ထဲမှာ နာကျင်ကိုက်ခဲမှု မခံသာမှုတွေ ကင်းပြီးတော့
 နေသာ ထိုင်သာ ရှိနေဘို့၊ ကောင်းတဲ့ အတွေ့တွေနဲ့ တွေ့ထိ
 (တတိယအကြိမ်)

ပြီးတော့ ကောင်းစားချမ်းသာနေ့ဘို့ ဒါဟာ အင်မတန်အရေးကြီးတာဘဲ၊ ဒါကြောင့် ဒီလိုနေနိုင်အောင်လဲ ရှာကြံနေကြရတယ်။ နောက်ပြီးတော့ စိတ်ထဲမှာလဲ စိတ်ညစ်စရာ၊ စိတ်ပျက်စရာ၊ နှလုံး မသာစရာတွေ လုံးဝကင်းပြီးတော့ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာစရာ ပျော်ရွှင်စရာတွေနဲ့ချည်း တွေ့ပြီး၊ အမြဲတမ်းစိတ် ရှင်လန်းဝမ်းမြောက်ချမ်းသာနေ့ဘို့ ဒါကလဲ အင်မတန်အရေးကြီးပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီလိုစိတ်ချမ်းသာပြီး နေနိုင်အောင်လဲ ရှာကြံ နေကြရတယ်။

လောကကြီး တခုလုံးကို ဖြန့်ပြီး စစ်ဆေးကြည့်ပါ။ လူ့ချမ်းသာဆိုတာ ဘာတွေလဲ၊ နတ်ချမ်းသာဆိုတာ ဘာတွေလဲ၊ အဲဒီလို စစ်ဆေးကြည့်လိုက်ယင် လူ့ချမ်းသာ ဆိုတာလဲ ဒီကိုယ်ချမ်းသာ စိတ်ချမ်းသာဘဲ၊ နတ်ချမ်းသာဆိုတာလဲ ဒီချမ်းသာ ၂-ခုဘဲ၊ ဒါပေမဲ့ ဒီချမ်းသာ ၂-ခုဖြစ်ဖို့ အတွက် အသိုင်းအဝိုင်း အထောက်အပံ့တွေကတော့ အများကြီးဘဲ ရှိပါတယ်။ စီးပွား ဥစ္စာတွေ၊ အသုံးအဆောင်တွေ၊ စားဘွယ် သောက်ဘွယ်တွေ၊ အခြေအရံတွေ၊ ဒီလို ချမ်းသာကြောင်း ဝတ္ထုတွေကတော့ အများကြီးဘဲရှိပါတယ်။ ကိုယ်ဆင်းရဲ၊ စိတ်ဆင်းရဲ၊ လုံးဝမရှိဘူး။ ကိုယ်ချမ်းသာ၊ စိတ်ချမ်းသာနဲ့ အမြဲတမ်းပြည့်စုံနေတယ်ဆိုယင် အဲဒီချမ်းသာကြောင်း အသုံး အဆောင်တွေကလဲ ပြည့်စုံပြီးသားချည်း ဖြစ်နေပါတယ်။ ဟုတ်တယ်၊ တခုလို့နေတယ်ဆိုယင် အဲဒီ လိုနေတာကလေးအတွက် စိတ်ဆင်းရဲ ရှိနေဦးမှာဘဲ၊ ဘာမှမလိုတော့ဘူး အကုန်လုံးပြည့်စုံနေတယ်ဆိုယင်တော့ အကုန်လုံးချမ်းသာသွားနိုင်တော့တာဘဲ။ ဒါပေမဲ့ ဒီလို အကုန်လုံး အမြဲတမ်း ချမ်းသာတယ် ဆိုတာ ကတော့

(တဘိယအကြိမ်)

ချမ်းသာက အရေးကြီးတယ်

လောကထဲမှာ မရှိနိုင်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် ခုနက လက်ထဲမှာ “ပုပုရွရွ မြင်သမျှတို့ ဒုက္ခပင်လယ် ကျယ်ထက် ကျယ်သည် ရွယ်တိုင်းမမြောက်နိုင်ပါတကား” လို့ ဆိုထားပေတာဘဲ။

နောက်ပြီးတော့ ဆင်းရဲဆိုတာကလဲ ကိုယ်၏ဆင်းရဲခြင်း၊ စိတ်၏ဆင်းရဲခြင်း-လို့ ဒီလို ၂-မျိုးရှိတာဘဲ။ အဲဒီ ၂-မျိုးထဲက ကိုယ်၏ ဆင်းရဲခြင်းဆိုတာ ရောဂါဝေဒနာ တမျိုးမျိုးနှိပ်စက် လို့ဘဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ သူတပါးက နှိပ်စက် ပစ်ခတ် နှိပ်စက်လို့ဘဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ ဆူးညောင်ခလုတ် ထိခိုက်လို့ဘဲဖြစ်ဖြစ်၊ နေပူ၊ မီးပူ စသည် လောင်လို့ဘဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ ကိုယ်ထဲမှာ မနေသာ မခံသာ၊ ဆင်းရဲတဲ့ သဘောပါဘဲ။ ဒီ ကိုယ်ဆင်းရဲကို မကြိုက်ကြဘူး၊ ကြောက်ကြတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီလို ကိုယ်ဆင်းရဲတွေ မဖြစ် ရအောင် အမြဲသတိပြုပြီး စောင့်ရှောက်နေကြရတယ်။ စိတ်၏ ဆင်းရဲခြင်း ဆိုတာကတော့ စိတ်ညစ်စရာ၊ စိတ်ပူစရာ၊ စိတ်ပျက် စရာတွေကို တွေးပြီးတော့ စိတ်ညစ် နေတာ၊ စိတ်ပူနေတာ၊ စိတ်ပျက်နေတာ၊ စိတ်နှလုံး မသာမယာဖြစ်ပြီး ဆင်းရဲပင်ပန်း နေတာပါဘဲ။ ဒီစိတ်ဆင်းရဲကိုလဲ မကြိုက်ကြဘူး၊ ဒီလို မကြိုက် ကြပေမဲ့ ဒီစိတ်ဆင်းရဲဟာ ကိုယ့်ဟာကိုယ် ကြံတွေးပြီးတော့လဲ ဖြစ်တတ်တယ်။ သူတပါးက စိတ် မချမ်းသာအောင် ပြောဆို ပြုလုပ်လို့လဲဖြစ်တတ်တယ်။ ချစ်မြတ်နိုးအပ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အာရုံ ဝတ္ထုတွေနဲ့ကဲကွာရတဲ့အတွက်လဲဒီစိတ်ဆင်းရဲကဖြစ်တတ်တယ်။ နောင်အခါတွေနိုင်တဲ့ ဘေးရန်အန္တရာယ်တွေကို မြှော်တွေးပြီး တော့လဲ ဒီစိတ်ဆင်းရဲက ဖြစ်တတ်တယ်။ ဒီစိတ်ဆင်းရဲတွေကိုလဲ အလိုမရှိကြဘူး၊ ကြောက်ကြတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီစိတ်ဆင်းရဲ တွေ ကင်းအောင်လဲ အမြဲမပြတ် သတိပြု နေကြရတယ်။

(တတိယအကြိမ်)

လူတိုင်း ကြိုက်ကြတယ်

ယခု ပြောလာခဲ့တာဟာ လောကဓံရှစ်ပါးလုံး သရုပ်တော့ စုံသွားပြီ။ အဲဒီရှစ်ပါးထဲမှာ ကောင်းတဲ့ဘက်ကလေးခုရှိတယ်။ မကောင်းတဲ့ဘက်ကလဲ လေးခုရှိတယ်။ ကောင်းတဲ့ လောကဓံ ၄-ခုကိုတော့ လူတိုင်း-ရှင်တိုင်းက ကြိုက်ကြတယ်။ မကောင်းတဲ့ လောကဓံ ၄-ခု ကိုတော့ လူတိုင်း-ရှင်တိုင်းက အလိုမရှိကြ မကြိုက်ကြဘူး။ ဒါပေမဲ့ ကြိုက်သည်ဖြစ်စေ၊ မကြိုက်သည်ဖြစ် စေ၊ ဒီလောကဓံတရားအတ္ထုကတော့ အကြောင်းအားလျော်စွာ တွေ့နေကြရတာဘဲ။ ဘယ်သူမှမကင်းနိုင်ဘူး။ ဘယ်ကိုပြေးလို့မှ မလွတ်နိုင်ဘူး။

အကောင်းနဲ့တွေ့ယင် အဆိုးလဲပါလာတယ်

တခါတရံ ရချင်တာတွေကိုရမယ်။ အလိုရှိတိုင်း ရပြီးပြည့်စုံ ကြယ်ဝနေမယ်။ တခါတရံကျတော့ ရချင်တာတွေကို မရဘဲ ရှိနေမယ်။ ရပြီးသားတွေလဲ ပျက်စီးဆုံးရှုံးသွားမယ်။ တသက်လုံး မပျက်စီးဘဲ တည်နေတယ် ဆိုတောင်မှ သေတဲ့အခါ ကျတော့ အဲဒီ ရထားတာတွေကို စွန့်ပြီးသွားရမယ်။ ဒီတော့အကြောင်း ညီညွတ်လို့ လာဘ-ဆိုတဲ့ ရခြင်းနဲ့ ပြည့်စုံလျှင် အလာဘ- မရခြင်း-ရပြီးသားတွေ ပျက်စီးဆုံးရှုံးခြင်း ဆိုတာကလဲ တပါ တည်းနောက်က လိုက်ပါလာတော့တာဘဲ။

တရံတခါ အခြေအရံတွေနဲ့ ပြည့်စုံမယ်။ တရံ တခါကျ တော့ အခြေအရံနဲ့ မပြည့်စုံဘဲရှိနေမယ်။ အင်မတန် အခြေ အရံများတဲ့ မြတ်စွာဘုရားတောင်မှ တပါးတည်း ဝါကပ်နေ ရတဲ့အခါ ရှိသေးတာဘဲ။ သာမန် လူတွေ မှာတော့ အထူး

(တတိယအကြိမ်)

အကောင်းနဲ့တွေ့ယင် အဆိုးလဲပါလာတယ်

ပြောစရာ မလိုပါဘူး။ တခါတရံ ရှိပြီးသား အခြေအရံတွေ ပျက်စီးဆုံးရှုံးသွားမယ်၊ နောက်ဆုံးသေတဲ့အခါကျတော့ ရှိသမျှ အခြေအရံတွေကို အကုန်လုံးစုန်ပြီး တယောက်တည်း ကံအား လျော်စွာ သွားရမယ်။ ဒီတော့ ယသဆိုတဲ့ အခြေ အရံနှင့် ပြည့်စုံလျှင် အယသဆိုတဲ့ အခြေအရံမဲ့ခြင်းကလဲ တပါတည်း နောက်က လိုက်ပါလာတော့တာဘဲ။

ချီးမွမ်းတဲ့ဂုဏ်နဲ့ပြည့်စုံတဲ့အတွက် အချီးမွမ်းခံရတဲ့ အခါလဲ ရှိမှာဘဲ၊ ဒါပေမဲ့ ချီးမွမ်းဘွယ်ဂုဏ်နဲ့ ပြည့်စုံအောင် အားထုတ် ရတာက လွယ်တာ မဟုတ်ဘူး။ အင်မတန် အားထုတ် နိုင်မှ တကယ်အစစ် ချီးမွမ်းဘွယ်ဂုဏ်တခုကို ရပါတယ်။ အဲဒါထက် အဲဒီ ချီးမွမ်းဘွယ်ဂုဏ်မပျက်အောင် စောင့်ရှောက်နေရတာက သာပြီး ဝန်လေးပါတယ်။ ဒီလို စောင့်ရှောက် နေနိုင်ပေမဲ့ သူတပါးက အထင်လွဲလို့ဖြစ်စေ၊ သက်သက် မုန်းလို့ဖြစ်စေ၊ အခြားအကြောင်းကြောင့်ဖြစ်စေ အကဲ့ရဲ့ခံရတာလဲရှိတတ်သေး တယ်။ အပြစ်ဒေါသ လုံးဝကင်းစင်ဘော်မှုတဲ့ မြတ်စွာဘုရားကို တောင်မှ ကဲ့ရဲ့သူတွေရှိသေးတာဘဲ။ သာမန် လူတွေမှာတော့ အထူးပြောစရာမလိုပါဘူး။ ဒီတော့ အချီးမွမ်းခံရတယ်ဆိုယင် မလိုလားတဲ့သူတွေက ဖန်တီးတဲ့ ကဲ့ရဲ့မှုကလဲ လိုက်ပါလာတတ် ပါတယ်။

သုခနဲ့-ဒုက္ခဆိုတာကတော့ အမြဲမပြတ် ဒွ တွဲနေပါတယ်။ အကြောင်းညီညွတ်တဲ့အခါ ကိုယ်ရောစိတ်ပါ ချမ်းသာနေမယ်၊ အကြောင်းမညီညွတ်တဲ့အခါ ဆင်းရဲနေမယ်၊ လမ်းလျှောက်နေ တဲ့အခါ ခြေတဘက်က မြေကြီးပေါ်မှာ ရင်တည်နေသလိုဘဲ။

[၂] (တတိယအကြိမ်)

ညာဘက်ခြေက ကြွလှမ်းနေတဲ့အခါမှာ ဘယ်ဘက်ကမြေပေါ်မှာ ရပ်တည်နေမယ်၊ ဘယ်ဘက်ခြေက ကြွလှမ်းနေတဲ့အခါမှာ ညာဘက်ခြေက ရပ်တည်နေမယ်၊ အဲဒါလိုက် ချမ်းသာဆိုတဲ့ အကောင်းတွေ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့အခါမှာ ဆင်းရဲ ငြိမ်းနေတယ်၊ ဆင်းရဲဆိုတဲ့ မကောင်းတာတွေဖြစ်နေတဲ့အခါမှာ ချမ်းသာမရှိဘူး၊ တလှည့်စီ တပြန်စီ တွေ့ကြုံနေရတဲ့တရားတွေဘဲ။ ဒီတော့ ချမ်းသာ နေတယ်ဆိုယင် ဆင်းရဲ ဆိုတာကလဲ တပါတည်း နောက်က လိုက်ပါလာတာဘဲ။

အကောင်းနဲ့တွေ့ယင် ဝမ်းမြောက်တယ်

အဲဒီလို အကြောင်းအားလျော်စွာ လူတိုင်းလူတိုင်းတွေ့ကြုံနေရတဲ့ ဒီလောကဓံတရားတွေကို ညာဘက်ဖြင့် အသင့်အတင့်နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်ပြီး သည်းခံနိုင်ဘို့လိုပါတယ်။ အဲဒီလိုသည်းမခံနိုင်တဲ့သူတွေမှာလောကဓံအကောင်း ၄-မျိုးနဲ့တွေ့ကြုံရတဲ့အခါမှာ အတိုင်းမသိ အလွန်အကျွံ ဝမ်းမြောက်တက်ကြွနေတတ်တယ်၊ လောကဓံအဆိုး ၄-မျိုးနဲ့ တွေ့ကြုံရတဲ့အခါမှာလဲ အတိုင်းမသိ အလွန်အကျွံ ဝမ်းနည်းစိတ်ပျက် နေတတ်တယ်။ ဒါကြောင့် လောကဓံ အကောင်း ၄-ပါးအတွက် (လာဘ်၊ ခြွေရံရ၊ ချီးမွမ်းကြ၊ သုခဝမ်းသာမြဲ) လို့ ဆောင်ပုဒ်ကလေးစီထားပါတယ်။ လာဘ်ရယင်၊ အခြွေအရံရယင်၊ အချီးမွမ်းခံရယင်၊ ချမ်းသာသုခနဲ့ပြည့်စုံယင် ဒီလောကဓံ အကောင်း ၄-ပါးနဲ့ ပြည့်စုံယင် သတ္တဝါတွေက အများအားဖြင့် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်ကြစမြဲဘဲ-လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ကဲ-အဲဒီဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

လာဘ်၊ ခြွေရံရ၊ ချီးမွမ်းကြ၊ သုခ ဝမ်းသာမြဲ။ (ဆို)
(တတိယအကြိမ်)

အဆိုးနဲ့တွေ့ယင်တော့ ဝမ်းနည်းတယ်

အဆိုးနဲ့တွေ့ယင်တော့ ဝမ်းနည်းတယ်

ဒါကကောင်းတဲ့လောကခံ ၄ ပါးဘဲ၊ လူတိုင်းရှင်တိုင်းကြိုက်တဲ့ လောကခံ ၄-ပါးပေါ့၊ အဲဒီကောင်းတဲ့လောကခံ ၄-ပါးနဲ့တွေ့ကြုံရယင် ဝမ်းသာကြသလိုဘဲ၊ မကောင်းတဲ့ လောကခံ ၄-ပါးနဲ့တွေ့ကြုံကြတဲ့အခါကျတော့ အများအားဖြင့် ဝမ်းနည်းကြ စိတ်ပျက်ကြတတ်ပါတယ်။ မကောင်းတဲ့လောကခံ ၄-ပါးဆိုတာကလဲ လောကခံအကောင်း ၄-ပါးမှ အပြန်ဆန့်ကျင်ဘက်ပဲ။ ဒါကြောင့် (ထိုလေးမျိုးမှ၊ ပြောင်းပြန်ကျ၊ လောက ဝမ်းနည်းမြဲ) လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားပါတယ်။ လာဘ်ရတာနဲ့ ပြောင်းပြန် လာဘ်မရလို့ရှိယင်၊ အခြေအရံ ရတာနဲ့ ပြောင်းပြန်အခြေအရံမရလို့ရှိယင်၊ ချီးမွမ်းတာနဲ့ ပြောင်းပြန်ကဲ့ရဲ့လို့ရှိယင်၊ သူခန့် ပြောင်းပြန် ဆင်းရဲဒုက္ခ တွေ့ရလို့ ရှိယင် အဲဒီ လောကခံအကောင်း ၄-ပါးနဲ့ ပြောင်းပြန်လောကခံ အဆိုး ၄-ပါးကျရောက် လာလို့ရှိယင် လောကဆိုတဲ့ သတ္တဝါတွေက အများအားဖြင့် စိတ်နှလုံးမသာကြ၊ ဝမ်းနည်းကြစမြဲဘဲ-လို့ ဆိုပါတယ်။ ကဲ-အဲဒီဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

ထိုလေးမျိုးမှ၊ ပြောင်းပြန်ကျ၊ လောကဝမ်းနည်းမြဲ၊ (ဆို)

စီးပွားဥစ္စာရတနာ လာဘ်လာဘတွေကိုမရယင်၊ ရပြီးသား စီးပွားဥစ္စာတွေ တနည်းနည်းဖြင့် ပျက်စီးဆုံးပါးကုန်ယင် မနေသာမထိုင်သာအောင် စိတ်ပျက်တတ်၊ ဝမ်းနည်းတတ်ကြတယ်။ အလွန်အကျွံ ဝမ်းနည်းပြီး စိတ်တွေ ရူးကြောင်ကြောင်လဲ ဖြစ်တတ်တယ်။ သေသည်အထိလဲ ဒုက္ခရောက်သွားတတ်တယ်။

(တတိယအကြိမ်)

ဒါကြောင့် ဂျိန်းဘာသာဝင် ဆရာတယောက်က “ပစ္စည်း ဥစ္စာဟာ လုံ့လအပြင်ပ အသက်ဖြစ်တယ်၊ ပစ္စည်းဥစ္စာကို လုယူ ယင် အပြင်ပ အသက်ကို ညှဉ်းဆဲ သတ်ဖြတ်သည်မည်တယ်” လို့ ဆိုပါတယ်။ ဂျိန်းဘာသာတရားထဲမှာ အဟိံသာမညှဉ်းဆဲမသတ် ဖြတ်ရဘူးဆိုတဲ့ ကျင့်ဝတ်ဟာ အလွန်အရေးကြီးပါတယ်။ အဲဒီ ကျင့်ဝတ်အရ သတ္တဝါကို ညှဉ်းဆဲသတ်ဖြတ်ယင် အပြစ်ကြီးတယ် လို့ ဂျိန်းဘာသာတရားက ဆိုပါတယ်။ အဲဒီသတ္တဝါကို တိုက်ရိုက် သတ်မှသာမဟုတ်ဘူး၊ သတ္တဝါ၏ ဥစ္စာကို လုယက်ခိုးယူယင်လဲ အပြင်ပအသက်ကို သတ်သည်မည်တယ်။ သတ်ရာရောက်တယ်၊ အပြစ်ကြီးတယ်-လို့ အဲဒီ ဂျိန်းဆရာက ဆိုချင်တယ်။ ဒါကြောင့် သူက “ပစ္စည်း ဥစ္စာကို လုယင် အပြင်ပအသက်ကို ညှဉ်းဆဲ သတ်ဖြတ်သည်မည်တယ်” လို့ ဆိုတာဘဲ၊ သူ့အဆိုက ယုတ္တိခင် ရှိရုံဘဲ၊ ဘာကြောင့်လဲဆိုယင် လူတွေမှာ ပစ္စည်းဥစ္စာကို မှီပြီး အသက်ရှင် နေကြတယ်။ စားစရာ၊ သုံးစရာ မရှိဘူး ဆိုယင် သေဘို့ရှိတော့တာဘဲ၊ ဒါကြောင့် အမြတ်တနိုး သိမ်းဆည်း ထားတဲ့ ပစ္စည်းဥစ္စာတွေကို လုယူသွားတယ်ဆိုယင် အဲဒီအလှ ခံရတဲ့လူမှာ အများကြီး စိတ်မချမ်းမသာ ဖြစ်ပေ လိမ့်မယ်။ သုံးစရာ၊ စားစရာ မရှိအောင် လုယူသွားတယ် ဆိုယင်တော့ ယူကြုံးမရဖြစ်ပြီး သေဘို့ရာဘဲ ရှိတော့တယ်။ အလိုလို မသေ တောင်မှ သေရာ သေကြောင်းကြံပြီး သေဘို့ရာ အလွန်နိုးစပ်နေ ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ပစ္စည်းဥစ္စာကို အပြင်ပအသက်လို့ဆိုတာ ဟာ သူ့ ရည်ရွယ်ချက် သူ့ နည်းပရိယာယ်အရအားဖြင့် အသင့် ယုတ္တိရှိတယ်လို့ ဆိုရမှာဘဲ၊ အဲဒီလိုပစ္စည်းဥစ္စာက အသက်သဖွယ် ဖြစ်နေတဲ့အတွက် ရပြီးသား ပစ္စည်းဥစ္စာတွေ ပျက်စီးဆုံးပါး

(တတိယအကြိမ်)

အဆိုးနဲ့တွေ့ယင်တော့ ဝမ်းနည်းတယ်

ရဲ့တဲ့ အလာဘာနဲ့ ဘွဲ့ကြုံရတဲ့သူမှာ အကြီးအကျယ် ဆင်းရဲဒုက္ခ ရောက်ရပါတယ်။ သေသည်အထိလဲ ဒုက္ခရောက်တတ်ပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ ယသ-အခြွေအရံရတာနဲ့ ပြောင်းပြန်က အယသ-အခြွေအရံ မရတာ အခြွေအရံမဲ့တာဘဲ။ မိမိချင်တဲ့ အခြွေအရံကိုမရယင်။ ရပြီးသား အခြွေအရံတွေပျက်စီးဆုံးပါး ကုန်ယင်စိတ်မချမ်းမသာဖြစ်ရတော့တာဘဲ။ ဝမ်းနည်းပက်လက် ဖြစ်ရတော့တာဘဲ။ နောက်ပြီးတော့ ချီးမွမ်းတာနဲ့ ပြောင်းပြန် အကဲ့ရဲ့ခံရယင်လဲ စိတ်မချမ်းမသာ ဖြစ်တတ်တယ်။ ဒီကဲ့ရဲ့မှု ကတော့ အသေးအဖွဲ့ဆိုယင်သိပ်အရေးမကြီးလှပါဘူး။ သည်းခံ နိုင်တတ်ကြပါတယ်။ ဂုဏ်သိက္ခာ ပျက်လောက်အောင် အကြီး အကျယ် ကဲ့ရဲ့ခံရယင်တော့ သူကလဲ မသက်သာလှဘူး။ အကြီး အကျယ် စိတ်ဆင်းရဲတတ်တယ်။ နောက်ပြီးတော့ သူ့ခရီး ပြောင်းပြန်ဆိုတော့ ဒုက္ခပေါ့။ ဒီဆင်းရဲဒုက္ခကတော့ ကြောက် စရာအကောင်းဆုံးဘဲ။ ဒါပေမဲ့ အသေးအဖွဲ့ ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲ ကလေးတွေကတော့ တယ်ပြီး အရေးမကြီးလှပါ ဘူး။ အဲဒီလို ဆင်းရဲ ကလေးတွေကတော့ ကင်းခဲပါတယ်။ အမြဲလိုလိုဘဲ ရှိနေတတ်ပါတယ်။ အရေးကြီးတာ ကတော့ ကိုယ်ထဲမှာ မချိမဆန့်ခံခဲ့ရတဲ့ ဆင်းရဲဒုက္ခတွေ၊ စိတ်ထဲမှာ ယူကြုံး မရ ဖြစ်နေတဲ့ စိတ်ပူပန်မှု စိတ်ဆင်းရဲမှုတွေ-အဲဒီလို အကြီး အကြယ် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ဆင်းရဲတွေနဲ့ တွေ့နေရယင် နောက် သပ် စိတ်ဆင်းရဲမှု ဝမ်းနည်းမှုတွေလဲ အတိုင်းမသိ ဖြစ်ပေါ် လာတတ်တယ်။ ဒါကြောင့် “ထိုလေးမျိုးမှ ပြောင်းပြန်ကျ လာက ဝမ်းနည်းမြဲ” လို့ ဆိုထားပါတယ်။

(တတိယအကြိမ်)

ဘုရားရဟန္တာလဲ တွေ့ရပါတယ်

အဲဒါဟာ ကိလေသာ မကင်းသေးတဲ့ အများသော ပုဂ္ဂိုလ်
 'တွေ့မှာ ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ်တွေပါဘဲ။ ကိလေသာ လုံးဝကင်းတော်
 မူကြတဲ့ ဘုရားရဟန္တာ အရှင်မြတ်တွေမှာတော့ ဒီလောကဓံ
 တရားတွေကို သည်းခံတော်မူနိုင်ကြပါတယ်။ ကောင်းတဲ့လော
 ကဓံ ၄-မျိုးနဲ့တွေ့လို့လဲ မတက်ကြမတုန်လှုပ်ဘူး၊ ဆိုးတဲ့လော
 ကဓံ ၄-မျိုးနဲ့တွေ့လို့လဲ စိတ်မပျက် မတုန်လှုပ်ဘူး၊ ဒါကြောင့်
 မင်္ဂလသုတ်မှာ မြတ်စွာဘုရားက-

ဗုဒ္ဓဿ လောကဓမ္မေဟိ၊ စိတ္တံ ယဿ နု ကမ္ပတိ၊
 အသောကံ ဝိရဇံ ခေမံ၊ ဧတံ မင်္ဂလ မုတ္တမံ-လို့

ဟောတော်မူပါတယ်။

လောကဓမ္မေဟိ၊ လောကဓံတရား ရှစ်ပါးတို့နှင့်။ ဗုဒ္ဓဿ၊
 တွေ့သော။ ယဿ၊ အကြင်ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏-တဲ့။ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်
 လဲ ဒီလောကဓံတရားတွေကို တွေ့ရတာဘဲ၊ သူ့ အမည်ကိုက
 လောကဓမ္မ-လောကနှင့် ဆိုင်တဲ့ တရားဆိုတော့ လောကထဲ
 အတွင်းဝင်နေယင် ဒီလောကဓံ တရားတွေနဲ့ တွေ့ရတာဘဲ၊
 ရဟန္တာများလဲ ပရိနိဗ္ဗာန်မစံခင်မှာဆိုယင်လောကထဲမှာပါဝင်
 နေပါတယ်။ လောကဆိုတဲ့သူ့ နိုင်ငံ နယ်ပယ်ထဲမှာ ပါဝင်နေ
 တော့ လောကဓမ္မ ဆိုတဲ့ သူ့ တရားနဲ့လဲ တွေ့ရတော့ တာဘဲ
 မြတ်စွာဘုရားလဲတွေ့ရတာဘဲ၊ သတ္တလောကဆိုတဲ့ သူ့ နယ်ပယ်
 မှာနေယင် ဘယ်သူမှ မရှောင်နိုင်ဘူး၊ တွေ့ရတာချည်းဘဲ။

(တဘိယအကြိမ်)

ရဟန္တာမှာ မတုန်လှုပ်

ဒါကြောင့်(လောကဓမ္မ၊ ရှောင်မရ၊ မုချ တွေ့စမြဲ) လို့ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

လောကဓမ္မ၊ ရှောင်မရ၊ မုချ တွေ့စမြဲ။ (ဆို)

ရဟန္တာမှာ မတုန်လှုပ်

လောကဓမ္မဟိ၊ လောကဓံတရား ရှစ်ပါးတို့နှင့်။ ဖဋ္ဌဿ၊ တွေ့သော။ ဝါ-လောကဓံတရား ရှစ်ပါးတို့က တွေ့ထိနှိပ်စက် အပ်သော။ ယဿ၊ အကြင်ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏၊ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ နုကမ္ပတိ၊ မတုန်မလှုပ်။ လောကဓံရှစ်ပါးနှင့် တွေ့ရတဲ့ အခါမှာ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ စိတ်နှလုံးဟာ တုန်လှုပ်ခြင်း ပြောင်းလဲခြင်း မရှိဘဲ တည်တံ့ နေပါတယ်-တဲ့။ ကောင်းတာတွေကို တွေ့ရလို့လဲ ဝမ်းမြောက်တက်ကြွပြီး တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိဘူး၊ ဆိုးတာတွေကို တွေ့ရလို့လဲ နှလုံးမသာဖြစ်ခြင်းစိတ်ဓာတ်ကျဆင်းခြင်းမရှိဘူး၊ သာမန်ရိုးရိုးအာရုံနှင့် တွေ့ရသလိုဘဲ တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိဘဲ တည်မြဲ တည်နေပါတယ်တဲ့။ သိပ်ကောင်းတာဘဲ၊ ရဟန္တာသာ မဟုတ်ဘူး အနာဂါမ်ဆိုယင်လဲ တော်တော်သည်းခံနိုင်ပါပြီ၊ တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိသလောက် ဖြစ်နေပါပြီ၊ ရူပရာဂနှင့် အရူပရာဂရှိနေသေးတဲ့အတွက် ရူပဘဝအရူပဘဝနဲ့စပ်ပြီးသာယာမှု ဝမ်းမြောက်မှု ဖြစ်နိုင်သေးပေမဲ့ ဒေါသက ကင်းနေတဲ့အတွက် နှလုံးမသာမှု ဝမ်းနည်းမှုကတော့ လုံးဝမရှိတော့ပါဘူး။ ဒါကြောင့် အနာဂါမ်မှာလဲ စိတ်နှလုံးတုန်လှုပ်မှုဟာ မရှိသလောက်ပဲ သက်သာနေပါပြီ။

(တတိယအကြိမ်)

သောတာပန်လဲ ငိုသေးသည်

သောတာပန် သကဒါဂါမ်များမှာတော့ကမရာဂ မကင်း
 သေးတဲ့အတွက် လောကဓံအကောင်းတွေနဲ့ တွေ့တဲ့အခါ နှစ်
 သက်သာယာပြီး ဝမ်းမြောက် တက်ကြွတန်သလောက်တော့
 တက်ကြွပေလိမ့်ဦးမယ်၊ ဗျာပါဒဒေါသမကင်းသေးတဲ့ အတွက်
 လောကဓံအဆိုးတွေနဲ့ တွေ့တဲ့အခါ နှလုံးမသာမှု စိတ်ပျက်မှု
 ဝမ်းနည်းမှုလဲဖြစ်တန်သလောက်တော့ ဖြစ်ပေလိမ့်ဦးမယ်။ ဒါ
 ကြောင့်အနာသပိဏ်သေဋ္ဌေးကြီးမှာ သုမနာဒေဝီဆိုတဲ့သွီးငယ်
 သေဆုံးသွားတာ အကြောင်းပြုပြီး နှလုံးမသာခြင်း ဝမ်းနည်း
 ခြင်း ငိုကြွေးမြည်တမ်းခြင်း ဖြစ်ရတယ်၊ ဝိသာခါမှာလဲမြေးမ
 သေဆုံးသွားတဲ့အတွက် နှလုံးမသာခြင်း ဖြစ်ရတယ်၊ အရှင်
 အာနန္ဒာမှာလဲ ဘုရားပရိနိဗ္ဗာန် စံခါနီးမှာ ငိုကြွေး မြည်တမ်း
 ခြင်းဖြစ်ရတယ်။ ဒါပေမဲ့ သောတာပန် သကဒါဂါမ်များမှာ
 တရားက သိတန်သလောက်သိပြီးဖြစ်နေတဲ့အတွက်တော်တော်
 တော့ သည်းခံနိုင်နေပါပြီ၊ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ သောကပရိဒေဝ
 တွေကို ပယ်ဖျောက်ဖို့ရာလွယ်ကူနေပါပြီ၊ တော်တော်သက်သာ
 ရာ ရနေပါပြီ၊ ပုထုဇဉ်တောင်မှ တရားနှလုံးသွင်း အားထုတ်
 ထားတဲ့သူဆိုယင် ကိုယ့်တရားနဲ့ ဖြေဖျောက်ပြီး သက်သာခွင့်
 ရနိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် လောကဓံတရားဆိုးတွေနဲ့ တွေ့ရတဲ့
 အခါမှာ အားထုတ်ထားတဲ့တရားနဲ့ ဖြေဖျောက်ရတယ်၊ ဒီလို
 အခါမှာ တရားမှတပါး အားကိုးစရာ မရှိဘူး။ အကယ်၍
 လောကဓာနဘက်က အားထုတ်လို့ လောကဓံအဆိုးမှ လွတ်
 မြောက်နိုင်တဲ့ နည်းလမ်းရှိသေးသင့်တော့ တတ်နိုင်သမျှ နည်း

(တတိယအကြိမ်)

မျိုးစုံနဲ့ အားထုတ်ကာကွယ်ရပါတယ်။ အဲဒီလို လောကဘက်က နည်းလမ်းတွေနဲ့ မကာကွယ် မတားမြစ်နိုင်တော့ဘူးဆိုတဲ့အခါ ကျတော့ ကိုယ့်တရားကိုဘဲ အားကိုးရတယ်။ ကိုယ့်တရားနဲ့နှလုံး သွင်းပြီး စိတ်နှလုံးမသာမှုတွေကို ပယ်ဖျောက်ရတယ်။

တရားလဲ အားမထုတ်ဘူးလို့ သိမဟုတ် ပြည့်ပြည့် စုံစုံ အားမထုတ်ဘူးလို့ တရားအားထုတ်မှုဖြင့် မပယ်ဖျောက်နိုင်ဘူး ဆိုယင် ယောနိသောမနသိကာရနဲ့ အသင့်အတင့်နှလုံးသွင်းပြီး ပယ်ဖျောက်ရတယ်။ လောကဓံ တရားဆိုတာ ဘုရား ရဟန္တာ များတောင်မှ မရှောင်နိုင်ဘူး။ တွေ့ကြသေးတာဘဲ။ ငါလိုလူ ဘယ်မှာမတွေ့ဘဲ ရှိမှာလဲ။ ဘုရားရဟန္တာ အရှင်မြတ်တွေဟာ ဒီလောကဓံ တရားတွေနဲ့ တွေ့တဲ့အခါ မတုန်မလှုပ် သည်းခံ တော်မူနိုင်ကြတယ်။ ငါလဲ ဘုရားရဟန္တာများလို သည်းခံမယ်။ စိတ်နှလုံးမသာခြင်းကို မဖြစ်စေရအောင်၊ ဖြစ်ယင်လဲကြာရှည် စွာ မဖြစ်ရအောင် စောင့်ရှောက်မယ်။ ဒီလိုစောင့်ရှောက်ခြင်း ဖြင့် ဘုရားရဟန္တာ အရှင်မြတ်တို့၏ ဂုဏ် တစိတ်တဒေသနှင့် ပြည့်စုံစေမယ် စသည်ဖြင့် နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်ပြီး နှလုံးမသာမှုကို ပယ်ဖျောက်ရတယ်။ အဲဒီလို ပယ်ဖျောက်နိုင်ဖို့က အရေးကြီး ပါတယ်။

အကောင်းဆုံး မင်္ဂလာ

လောကဓမ္မဟိ ဖဋ္ဌဿ၊ လောကဓံ တရား ရှစ်ပါး တို့နှင့် တွေ့သော၊ ဝါ-လောကဓံတရား ရှစ်ပါးတို့က တွေ့ထိနှိပ်စက် အပ်သော။ ယဿ၊ အကြင်ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်နှလုံး သည်။ နကမ္ပတိ၊ မတုန်မလှုပ်။ အသောကံ။ စိုးရိမ် ပူဆွေးခြင်း

(တတိယအကြိမ်)

လဲမရှိ။ (လောကဓံ အဆိုးတွေနဲ့ တွေ့ရတဲ့ အခါမှာ “ရှေးက ကောင်းနေတာဘဲ ယခု အဆိုးတွေနဲ့ တွေ့ရတယ်၊ ဖြစ်မှဖြစ်ရ လေခြင်း” လို့ ဒီလို စိုးရိမ် ပူဆွေးခြင်းလဲ မရှိဘူးဘဲ။ သိပ် ကောင်းတာဘဲ။) ဝိရဇံ၊ ကိလေသာ ဟူသော မြူလဲမရှိ။ (လောကဓံ အကောင်းတွေနဲ့ တွေ့ရပေမဲ့ နှစ်သက် သာယာတဲ့ ရာဂ ကိလေသာ မြူအညစ်အကြေး မလူးလဲဘဲ စိတ်ဟာ စင် ကြယ်နေတယ်၊ လောကဓံ အဆိုးတွေနဲ့ တွေ့ရပေမဲ့ စိတ်ပျက် စိတ်ဆိုးမှု သည်းမခံနိုင်မှု ဒေါသ ကိလေသာ အညစ်အကြေး မလူးလဲဘဲ စင်ကြယ်မြဲ စင်ကြယ် နေပါတယ်တဲ့။ သိပ်ကောင်း တာဘဲ။) ခေမံ၊ ကြောက်ဖွယ် ဘေးရန်လဲမရှိ။ (ကြောက်ဖွယ် လောကဓံ အဆိုးတွေနဲ့ တွေ့ရပေမဲ့ ကြောက်ရွံ့ခြင်း၊ ထိတ် လန့်ခြင်းမရှိဘူး။ ဘေးရန်မရှိတဲ့ အခါလိုဘဲ စိတ်နှလုံးဟာ ကြည်လင်မြဲ ကြည်လင်နေပါတယ်တဲ့။ ဒါလဲ သိပ်ကောင်းတာ ဘဲ။) တေံ၊ ဤစိတ်နှလုံးမတုန်လှုပ်ခြင်း၊ မစိုးရိမ်ခြင်း၊ ကိလေသာ မြူကင်းခြင်း၊ ဘေးရန်ကင်းခြင်းသည်။ ဥတ္တမံ၊ မြတ်သော။ မင်္ဂလံ၊ ကြီးပွားချမ်းသာကြောင်း မင်္ဂလာ မည်၏-တဲ့။

ဒါကတော့ မင်္ဂလာဟူသမျှထဲမှာ အကောင်းဆုံးမင်္ဂလာဘဲ။ ဒီမင်္ဂလာက ရဟန္တာ မှာမှ ကောင်းကောင်းကြီး ပြည့်စုံပါ တယ်။ ဒီမင်္ဂလာနဲ့ ကောင်းကောင်းကြီး ပြည့်စုံနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် ဟာ ပရိနိဗ္ဗာန် မစံမီအတွင်းလဲ စိတ်တက်ကြွပြီး တုန်လှုပ်ခြင်း လဲမရှိဘူး။ စိတ်ဆင်းရဲပြီး တုန်လှုပ်ခြင်းလဲ မရှိဘူး။ စိုးရိမ် စရာတွေ ရှိပေမဲ့လဲ မစိုးရိမ်ဘူး။ ဘေးရန် အန္တရာယ်တွေနဲ့ တွေ့ပေမဲ့လဲ ကြောက်လန့်ခြင်း မရှိဘူး။ တစ္ဆေ မကြောက်တဲ့

(တတိယအကြိမ်)

အကောင်းဆုံး မင်္ဂလာ

သူ့ကို တစ္ဆေချောက်သလို ရှိမှာပေါ့၊ ဒါကြောင့် စိတ်နှလုံး
ဟာ ညစ်နွမ်းခြင်းမရှိဘဲ အမြဲတမ်း စင်ကြယ်နေတယ်၊ အမြဲ
တမ်း စိတ်ချမ်းသာနေတယ်၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီးတဲ့နောက်မှာတော့
လောကဓံတရားတွေနဲ့လဲ မတွေ့ရတော့ဘူး၊ ကိုယ်ဆင်းရဲလဲမရှိ
တော့ဘူး၊ ဘာဆင်းရဲမှ မရှိတော့ဘူး၊ အမြဲတမ်း အစဉ်ထာ
ဝရ အေးငြိမ်းချမ်းသာသွားတော့တာဘဲ၊ ဒါကြောင့် ဒီမင်္ဂလာ
ကို နောက်ဆုံး နိဂုံးချုပ်အနေနဲ့ ထားပြီး မြတ်စွာဘုရားက
ဟောတော်မူခဲ့ပေတာဘဲ။

ယခု တရား အားထုတ် နေကြတာဟာလဲ ဒီ မင်္ဂလာကို
ရအောင်လို့ အားထုတ်နေကြတာဘဲ။ ယခုဒီမှာ ဒွါရ ၆-ပါး
က ဖြစ်ခိုက်တရားတွေကို လိုက်ပြီး ရှုမှတ် နေတာနဲ့ ဒီမင်္ဂလာ
တရားနဲ့ ဘယ်လိုဆိုင်သလဲဆိုယင်၊ ဖြစ်ခိုက်တရားတွေကို လိုက်
ပြီး ရှုမှတ်နေတော့ မိမိတို့သန္တာန်ကရုပ်နာမ်တရားတွေကိုအမှန်
အတိုင်း သိရတယ်။ ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေလို့ မမြဲဘူး၊ ဆင်းရဲ
အစုမျှဘဲ ဘာမှအားကိုးစရာမရှိဘူး၊ အသက်ရှင်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်
သတ္တဝါရယ်လို့လဲ မရှိဘူး၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ သဘောမျှဘဲ
ဆိုတာကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် အမှန်အတိုင်း သိရတယ်။ သူတပါး
သန္တာန်က ရုပ်နာမ် တရားတွေကိုလဲ ဒီလို အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊
အနတ္တ သဘောမျှဘဲလို့ အမှန်အတိုင်း သိရတယ်၊ ဒီလိုသိရ
တဲ့အတွက် လောကဓံ တရားတွေနဲ့ တွေ့ရတဲ့ အခါ သည်းခံ
နိုင်တယ်။

ဒီလို တရားနှလုံးသွင်းမှု၊ အားထုတ်မှု မရှိတဲ့သူတွေမှာတော့
ရုပ်ကိုယ်ကြီးရော၊ သိသိနေတဲ့ စိတ်ရော၊ ငယ်ငယ်ကတည်းက
(တတိယအကြိမ်)

လောကဓံ တရားတော်

အမြဲတမ်း တည်နေတဲ့ ငါ့ကောင်ဘဲလို့ ထင်မှတ် နေတယ်။
 ကောင်းတာတွေနဲ့ တွေ့တဲ့အခါ ငါ့ဘဲ ကောင်းစားချမ်းသာ
 နေတယ်လို့ ဒီလိုလဲ ထင်မှတ်နေတယ်။ မကောင်းတာတွေနဲ့တွေ့
 တဲ့အခါ ငါ့ဘဲဆင်းရဲနေတယ်လို့ ဒီလိုလဲ ထင်မှတ်နေတယ်။
 စပ်ဆိုင်တဲ့ သက်ရှိသက်မဲ့ ဝတ္ထုတွေကိုလဲ ငါ့ဟာ ငါ့ဟာလို့
 ထင်မှတ် စွဲလမ်းနေတယ်။ ဒါကြောင့် လောကဓံ အကောင်း
 တွေနဲ့ တွေ့ရတဲ့အခါမှာ ဝမ်းမြောက်ပြီး စိတ်ကတက်ကြွနေ
 တယ်။ လောကဓံအဆိုးတွေနဲ့တွေ့ရတဲ့အခါမှာလဲ ဝမ်းနည်းပြီး
 စိတ်နှလုံးက ကျဆင်းနေတယ်။ သည်းမခံနိုင်ဘူး။ အဲဒီလိုတရား
 သိသူနဲ့ တရားမသိသူ ထူးခြားပုံကို ထင်ရှား သိရအောင်
 မြတ်စွာဘုရားက ဒီလိုဆက်လက်ပြီး မေးမြန်းဟောကြားတော်
 မူပါတယ်။

မေးခွန်းတော်

အဿုတဝတော ဘိက္ခုဝေ ပုထုဇ္ဇနဿ ဥပ္ပဇ္ဇတိ
 လာဘောပိ အလာဘောပိ ယဒသာပိ အယသောပိ
 နိန္ဒာပိ ပသံသာပိ သုခမ္ပိ ဒုက္ခမ္ပိ၊ သုတဝတောပိ ဘိက္ခုဝေ
 အရိယသာဝကဿ ဥပ္ပဇ္ဇတိ လာဘောပိ အလာ
 ဘောပိ ယသောပိ အယသောပိ နိန္ဒာပိ ပသံသာပိ
 သုခမ္ပိ ဒုက္ခမ္ပိ၊ တတြ ဘိက္ခုဝေ ကော ဝိသေသော
 ကော အခံပုယာသော ကိံ နာနာကရဏံ သုတဝတော
 အရိယသာဝကဿ အဿုတဝတော ပုထုဇ္ဇနေန။

ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့။ အဿုတဝတော၊ သုတ မရှိသော၊
 ခါ-အကြားအမြင်မရှိသော။ ပုထုဇ္ဇနဿ၊ ပုထုဇ်ပုဂ္ဂိုလ်အား။
 (တတိယအကြိမ်)

လာဘောပိ၊ လာဘ်ရခြင်းသည်လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ပေါ်၏။
 အလာဘောပိ၊ လာဘ် မရခြင်း သည်လည်း ဖြစ်ပေါ်၏။
 ယသောပိ၊ အခြွေအရံ များခြင်းသည်လည်း ဖြစ်ပေါ်၏။
 အယသောပိ၊ အခြွေအရံ မဲ့ခြင်းသည်လည်း ဖြစ်ပေါ်၏။
 နိန္ဒာပိ၊ အကဲ့ရဲ့ခံရခြင်းသည်လည်းဖြစ်ပေါ်၏။ ပသံသာပိ၊ အချီး
 မှမ်းခံရခြင်းလည်း ဖြစ်ပေါ်၏။ သုခမ္ပိ၊ ချမ်းသာလည်း ဖြစ်
 ပေါ်၏။ ဒုက္ခမ္ပိ၊ ဆင်းရဲလည်းဖြစ်ပေါ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။
 သုတဝတောပိ အရိယသာဝကဿ၊ အကြားအမြင် ရှိသော
 အရိယာ သာဝကအားလည်း။ လာဘောပိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ လာဘ်
 ရခြင်းလည်း ဖြစ်ပေါ်၏။ အလာဘောပိ၊ လာဘ်မရခြင်းလည်း
 ဖြစ်ပေါ်၏။ ယသောပိ၊ အခြွေအရံများခြင်းလည်းဖြစ်ပေါ်၏။
 အယသောပိ၊ အခြွေအရံ မဲ့ခြင်းလည်း ဖြစ်ပေါ်၏။ နိန္ဒာပိ၊
 အကဲ့ရဲ့ခံရခြင်းလည်းဖြစ်ပေါ်၏။ ပသံသာပိ၊ အချီးမှမ်းခံရခြင်း
 လည်း ဖြစ်ပေါ်၏။ သုခမ္ပိ၊ ချမ်းသာလည်းဖြစ်ပေါ်၏။ ဒုက္ခမ္ပိ၊
 ဆင်းရဲလည်း ဖြစ်ပေါ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ တတြ၊ ထိုသို့
 အကြားအမြင်ရှိသူမရှိသူ ၂-ဦးလုံးမှာလောကဓံတရားဖြစ်ပေါ်
 ရာ၌။ သုတဝတော အရိယသာဝကဿ၊ အကြားအမြင်ရှိသော
 အရိယာ သာဝက၏။ အဿုတဝတာ ပုထုဇ္ဇနေန၊ အကြား
 အမြင် မရှိသော ပုထုဇဉ်နှင့်။ ကောဝိသေသော၊ အထူးကား
 အဘယ်ပါနည်း-အဘယ်သို့ ထူးခြားပါသနည်း။ ကော အဓိပ္ပ
 ယာသော၊ ထူးကဲသော လုံ့လပယောဂကားအဘယ်ပါနည်း-
 လုံ့လပြုမှုအဘယ်သို့ထူးကဲပါသေးသနည်း။ ကိံ နာနာကရဏံ။
 အထူးပြုကြောင်း ကဲ့ပြားကြောင်းကား အဘယ်ပါနည်း-
 အဘယ်သို့ ကဲ့ပြားပါသနည်း-တဲ့။

(တတိယအကြိမ်)

အတိုချုပ် ဆိုလိုတာကတော့-အကြားအမြင်မရှိတဲ့ပုထုဇဉ် မှာလဲ လာဘ်ရခြင်း လာဘ်မရခြင်း အစရှိတဲ့ လောကဓံတရား ရှစ်ပါးလုံးဖြစ်ပေါ်တယ်။ အကြားအမြင်မရှိတဲ့ အရိယာသာဝက မှာလဲ အဲဒီ လောကဓံတရား ရှစ်ပါးလုံး ဖြစ်ပေါ်တာဘဲ။ ဒါကြောင့်လောကဓံတရားရှစ်ပါးလုံး ဖြစ်ပေါ်ပုံချင်းကတော့ အတူတူဘဲ။ အဲဒီလို ဖြစ်ပေါ်ရာမှာ အကြားအမြင်မရှိတဲ့ သူနဲ့ ရှိတဲ့သူမှာ ဘာထူးသေးသလဲ-လို့ ဆိုလိုပါတယ်။

အဲဒီမှာ အကြားအမြင်ဆိုတဲ့ သုတ-က အာဂမသုတနဲ့ အဓိဂမသုတ-ရယ်လို့ ဒီလို ၂-မျိုးရှိတယ်။ အဲဒီ ၂-မျိုးထဲက အာဂမသုတဆိုတာ မြတ်စွာဘုရား ဟောထားတဲ့ တရားတွေကို ကြားနာ မှတ်သားထားဘူးတာကိုဘဲ ဆိုလိုပါတယ်။ ဒီသုတ် အရ ကြားနာ မှတ်သားထားဘို့ လိုတာကတော့ လောကဓံ တရားအကြောင်း၊ ဒီလောကဓံတရားတွေကို ဘယ်သူမှ မရှောင် နိုင်ဘဲ တွေ့ရမို့ ဖြစ်တဲ့ အကြောင်း၊ အနိစ္စတရား ဖြစ်တဲ့ အကြောင်း၊ မိမိရော သူတပါးရော ရုပ်နာမ် ၂-ပါး၊ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တသဘောမျှ ဖြစ်တဲ့အကြောင်း စသည်ကို ကြားနာ မှတ်သားထားဘူးဘို့ လိုပါတယ်။ အဲဒီလို ကြားနာမှတ်သား ထားဘူးလို့ရှိယင် အာဂမသုတ ခေါ်တဲ့ အကြားနဲ့ ပြည့်စုံ သည် မည်ပါတယ်။ အဓိဂမ သုတ ဆိုတာကတော့ ရုပ်နာမ် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောတွေ၊ သစ္စာ ၄-ပါး တရား တွေကို ဝိပဿနာဉာဏ် အရိယာ မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင်တွေ့ သိမြင်တာကို ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒီလို ကိုယ်တိုင်တွေ့ သိမြင်ယင် အဓိဂမသုတ ခေါ်တဲ့အမြင်နဲ့ ပြည့်စုံသည်မည်ပါတယ်။ အဲဒီ

(တတိယအကြိမ်)

ရဟန်းတော်များက လျှောက်ထားကြပုံ

အကြားအမြင် ၂-ပါးလုံးမရှိတဲ့သူနဲ့ ရှိတဲ့သူမှာ လောကဓံ
..တရား ရှစ်ပါးနဲ့ တွေ့ရတဲ့အခါ ဘယ်လို ထူးခြားသလဲ-လို့
မြတ်စွာ ဘုရားက မေးမြန်းတော် မူပါတယ်။ အဲဒီတော့
ချ ရဟန်းတော်များက ဒီလိုပြန်ကြား လျှောက်ထားကြပါတယ်။

ရဟန်းတော်များက လျှောက်ထားကြပုံ

ဘဂဝံမူလကာ နော ဘန္တေ ဓမ္မာ ဘဂဝံနေတ္တိကာ
ဘဂဝံပဋိသဋ္ဌဏာ၊ သာဓု ဝတ ဘန္တေ ဘဂဝန္တံ ယေဝ
ပဋိဘာတု တေဿ ဘာသိတဿ အတ္ထော၊ ဘဂဝတော
သုတာ ဘိက္ခု ဓာရေဿန္တိ။

ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ နော၊ အကျွန်ုပ်တို့၏။ ဓမ္မာ၊
သီရိသော တရားတို့သည်။ ဘဂဝံမူလကာ၊ မြတ်စွာဘုရားလျှင်
မူလရင်း ရှိကြပါသည်ဘုရား။ ဘဂဝံနေတ္တိကာ၊ မြတ်စွာဘုရား
လျှင် အကြောင်းရင်း ကြပါသည်ဘုရား။ ဘဂဝံပဋိသဋ္ဌဏာ၊
မြတ်စွာဘုရားလျှင် ကိုးကွယ်အားထားရာ ရှိကြပါသည်ဘုရား။
ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ တေဿ ဘာသိတဿ အတ္ထော၊ မိန့်ဆို
မေး မြန်းအပ်သော ထိုစကား၏ အနက်သည်။ ဘဂဝန္တံ ယေဝ၊
မြတ်စွာဘုရားအားသာလျှင်။ ပဋိဘာတု၊ ဟောရန်ညာဏ်၌ ထင်
ပေါ်ပါစေ၊ ဝါ-ညာဏ်ထင်ပေါ်၍ ဟောတော်မူ ပါလျှင်။
သာဓုဝတ၊ ကောင်းပါလိမ့်မည်အရှင်ဘုရား။ ဘဂဝတော၊ မြတ်
စွာ ဘုရား၏ စကားတော်ကို။ သုတာ၊ ကြားနာကုန်၍။ ဘိက္ခု၊
ရဟန်းတို့သည်။ ဓာရေဿန္တိ၊ ဆောင်ထားကြပါလိမ့်မည်အရှင်
ဘုရား-တို့။

(တတိယအကြိမ်)

အတိုချုပ်ဆိုလိုတာကတော့ တပည့်တော်တို့ တရားတွေကို သိနားလည်ကြရတာဟာ မြတ်စွာဘုရားက ဟောလို့ သိရပါတယ်။ တပည့်တော်တို့ သိရတဲ့တရားတွေဟာ မြတ်စွာဘုရားလျှင် အရင်းခံရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့် ယခုမေးတဲ့တရားရဲ့ အနက် အဓိပ္ပါယ်ကို မြတ်စွာဘုရားပင် ဖြေရှင်းဟောကြားတော်မူပါ။ တပည့်တော်တို့ ရဟန်းတွေကတော့ မြတ်စွာဘုရား တရားစကားတော်ကို ကြားနာမှတ်သားပြီး ဆောင်ထားကြပါမည် ဘုရား-လို့ လျှောက်ကြပါတယ်။ အဲဒီအခါမှာ မြတ်စွာဘုရားက ဒီလို ဖြေရှင်းဟောကြားတော်မူတယ်။

မြတ်စွာဘုရား ဖြေရှင်းချက်

အဿုတဝတော ဘိက္ခဝေ ပုထုဇ္ဇနဿ ဥပ္ပဇ္ဇတိ
 လာဘော၊ သော န ဣတိ ပဋိသန္တိက္ခတိ ဥပ္ပန္နော ခေါ၊
 မေ အယံ လာဘော၊ သော စ ခေါ အနိစ္စော၊
 ဒုက္ခော ဝိပရိဏာမဓမ္မော တိ ယထာဘူတံ နပ္ပ-
 ဇာနာတိ။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ အဿုတဝတော ပုထုဇ္ဇနဿ၊ အကြား အမြင်မရှိသော ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်အား။ လာဘော၊ လာဘ်ရမှုသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ပေါ်၏။ သော ထိုလာဘ်ရသော ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ န ဣတိ ပဋိသန္တိက္ခတိ၊ ဤသို့ မှဆင်ခြင် မစဉ်းစားမီ။ မေ ငါ့အား။ လာဘော၊ လာဘ်ရခြင်းသည်။ ဥပ္ပန္နော၊ ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ပြီ။ သော စခေါလဘော၊ ထိုလာဘ်ရခြင်းသည်လည်း။ အနိစ္စော၊ မြဲသောတရားပါတကား။ ဒုက္ခော၊ ဆင်းရဲပါတကား။ ဝိပရိဏာမဓမ္မောတိ၊ ပြောင်းလဲ ဖောက်ပြန်ခြင်း

(တတိယအကြိမ်)

မြတ်စွာဘုရားဖြေရှင်းချက်

သဘောရှိသော တရားပါတကားဟူ၍။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာ။ နပုဇာနာတံ၊ မသိဘဲရှိလေတော့၏။

ဆိုလိုတာကတော့-အကြားအမြင်မရှိတဲ့ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်မှာ လာဘ်ရခြင်းဆိုတဲ့ လောကဓံတရားနဲ့ တွေ့ရတယ် ဆိုပါတော့။ ဒါကလဲတွေ့ရခဲတာ မဟုတ်ပါဘူး၊ ကံအကျိုးပေးကောင်းနေ တဲ့သူတွေမှာ နေ့စဉ်လိုလိုဘဲ တွေ့နေကြရတာတွေပါ။ ရွှေငွေ ဥစ္စာဆန်ရေစပါး စားစရာသုံးစရာ အသုံးအဆောင် ပစ္စည်း အမျိုးမျိုး ဆင်မြင်းကျွဲနွား ယဉ်ရထား အိမ်လယ်ယာစသည့် ဒီလိုဟာတွေကို ရအောင်ရှာလဲရှာနေကြတယ်။ ထိုက်သည်အား လျော်စွာ ရလဲ ရနေကြတယ်။ ပင်ပင်ပန်းပန်း အားမထုတ် ရဘဲနဲ့ အလွယ်တကူ ရတာလဲရှိတယ်။ ပင်ပင်ပန်းပန်းအားထုတ် ပြီးမှ ရတာလဲရှိတယ်။ အရောင်းအဝယ် စက်ရုံအလုပ်ရုံကြီးတွေနဲ့ အောင်မြင် ထမြောက်ပြီး ရတာလဲ ရှိတယ်။ အဲဒီလို ဝင်ငွေ ကောင်းပြီး လာဘ်ရတဲ့အခါမှာ အကြားအမြင် မရှိတဲ့သူက ဒီလိုမစဉ်းစားမိ မဆင်ခြင်မိဘူးတဲ့။ စဉ်းစားဆင်ခြင်ပုံကတော့ ငွေတွေ ရွှေတွေ အစရှိတဲ့ အသုံးအဆောင်တွေ ဒီပစ္စည်းတွေကို ယခုငါရလာတယ်၊ ဒါဟာ-လာဘ်-လာဘ်ရခြင်းဆိုတဲ့ လော ကဓံတရားဘဲ၊ ဒီရလာတဲ့ ပစ္စည်းတွေဟာ အမြဲတည်နေကြမှာ မဟုတ်ဘူး၊ သုံးစွဲလို့လဲ ကုန်သွားနိုင်တယ်၊ ရေ မီးမင်း ခိုးသူ စသော ရန်သူမျိုးငါးပါးကြောင့်လဲ ပျက်စီးသွားနိုင်တယ်။ အလုပ်အကိုင် အဆင်မပြေလို့လဲ ကုန်ဆုံး သွားနိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် မမြဲတဲ့ အနိစ္စတရားတွေဘဲ၊ နောက်ပြီးတော့ ဒီရုပ် ပစ္စည်းတွေဟာ ခဏမစဲဖြစ်ပျက်နေလို့လဲ မမြဲတဲ့ အနိစ္စတရား

[၃] (တတိယအကြိမ်)

တွေ့ဘဲ၊ ဒီပစ္စည်းတွေရဲ့ပိုင်ရှင်လို့ဆိုရတဲ့ မိမိသန္တာန်က ရုပ်နာမ် တရားတွေလဲ မမြဲတဲ့အနိစ္စတရားတွေဘဲ-လို့ဒီလိုလဲသူက မစဉ်းစားမဆင်ခြင်မိဘူး။ နောက်ပြီးတော့ မမြဲတဲ့အတွက် နှစ်သက် သာယာဘွယ်မရှိတဲ့ ဆင်းရဲတွေ မကောင်းတာတွေဘဲ၊ ရလာတဲ့ ဒီပစ္စည်းတွေ အကြောင်းပြုပြီး ဆင်းရဲဒုက္ခ ရောက်နိုင်တဲ့ အတွက်လဲ ဆင်းရဲတွေဘဲ-လို့ ဒီလိုလဲ သူကမစဉ်းစားမဆင်ခြင် မိဘူး။ နောက်ပြီးတော့ ရလာတဲ့ဒီပစ္စည်းတွေဟာ မတည်မမြဲ ပြောင်းလဲတတ်တဲ့ သဘောရှိတယ်၊ ယခုကိုယ့်ဟာ ဖြစ်နေပေ မယ်လို့တော်တော်ကြာယင်သူများဟာလဲဖြစ်သွားနိုင်တယ်-လို့ ဒီလိုလဲ သူက မစဉ်းစားမဆင်ခြင်မိဘူး။ အကြားအမြင် မရှိတဲ့ အတွက် အဲဒီလို ဆင်ခြင်ရမှန်းတောင်သူကမသိဘူး၊ ဟုတ်တယ်၊ ဗုဒ္ဓသာသနာ မထွန်းကားတဲ့ အရပ်ဒေသမှာ ဆိုယင် ဒီလို တရားကို ကြားတောင် မကြားဘူးကြဘူး၊ ဗုဒ္ဓသာသနာ ထွန်းကားနေတဲ့ ဒီဗမာပြည်မှာတောင် တချို့က မကြားဘူး ရှာကြဘူး၊ မကြားဘူးလို့မသိတော့ မဆင်ခြင်တတ်ဘူးပေါ့၊ မဆင်ခြင်တော့ အဲဒီလောက်လာဘနဲ့ စပ်ပြီး သိသင့်သိထိုက်တဲ့ အမှန်တရားတွေကို မသိရဘဲ ဖြစ်နေပါတယ်။

ထို့ အတူဘဲ အလာဘ-လာဘ်မရခြင်းဆိုတဲ့ လောကဓံနဲ့ တွေ့ရတဲ့အခါမှာလဲ အဲဒီ လာဘ်မရတာရယ် ရပြီးသားတွေ ပျက်စီးဆုံးရှုံးသွားတာရယ်-အဲဒါတွေနဲ့ စပ်ပြီးတော့ မမြဲတဲ့ သဘော ဆင်းရဲသဘောပြောင်းလဲဖောက်ပြန်တတ်တဲ့သဘော တွေကို မဆင်ခြင်မိဘူး။ မဆင်ခြင်တဲ့အတွက် အမှန်တရားတွေကို မသိဘဲ ဖြစ်နေပါတယ်။ အဲဒီလိုမသိတော့ ဘယ်လိုဖြစ်တတ်

[(တတိယအကြိမ်)]

မြတ်စွာဘုရားဖြေရှင်းချက်

သလဲဆိုယင်-အဲဒါကို မြတ်စွာဘုရားက ဒီလို ဆက်ပြီးဟော
တော်မူပါတယ်။

တဿ၊ ထိုသို့သဘောမှန်ကို မသိသော ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်၏။
စိတ္တံ၊ ကြည်လင် ကောင်းမြတ်သော စိတ်ကို။ လာဘောပိ၊
လာဘ်ရခြင်းကလဲ။ ပရိယာဒါယ၊ အကြွင်းမဲ့ယူ၍။ ဝါ-ကုန်
ပျောက်စေ၍။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။ အလာဘောပိ စိတ္တံပရိယာဒါယ
တိဋ္ဌတိ၊ လာဘ်မရခြင်းကလည်း ကောင်းတဲ့စိတ်ကို ကုန်ပျောက်
စေ၍ တည်၏-တဲ့။

လာဘ်ရတာကိုရော ရလာတဲ့ ပစ္စည်းတွေကိုရော မမြဲ
ဆင်းရဲ ပြောင်းလဲဖောက်ပြန်တတ်တဲ့ တရားဘဲလို့ မဆင်ခြင်
မိလို့ အမှန်အတိုင်း မသိတဲ့သူမှာ အဲဒီလိုချည်း အမြဲတမ်းရနေ
လိမ့်မယ်လို့လဲမြော်လင့်နေတတ်တယ်။ အဲဒီရလာတဲ့ပစ္စည်းတွေ
ကိုလဲ ကိုယ်တိုင်းတည်းပိုင်အနေနဲ့ အမြဲတည်နေလိမ့်မယ်လို့လဲ
အဆင်ရောက်ပြီးဝမ်းမြောက်တက်ကြွတဲ့စိတ်တွေချည်းစဉ်းစား
ခိုင်းဖြစ်နေတတ်တယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီလိုအချိန်အခါတွေမှာ
ကြည်လင် ကောင်းမြတ်တဲ့ ကုသိုလ်စိတ်ဟာ ဖြစ်ခွင့် မရဘဲ
ရှိနေတယ်။ တရားနာဘို့ တရားအားထုတ်ဖို့ တိုက်တွန်းယင်
အလုပ်ကိစ္စတွေကများနေလို့ မအားသေးဘူးလို့ဘောင် အဲဒီလို
ပုဂ္ဂိုလ်က ပြောတတ်သေးတယ်။ အဲဒါဟာ ကောင်းမြတ်တဲ့
စိတ်တွေ ဖြစ်ရမည့်အစား လာဘ်လာဘနဲ့ စပ်တဲ့ စိတ်က
သူချည်းနေရာယူပြီးတည်နေတာပါ။ တနည်းအားဖြင့်ဆိုယင်
အဲဒီ စိတ်ကောင်းတွေ ဖြစ်ခွင့်မရအောင် ကုန်ပျောက်အောင်
လုပ်ပြီး သူက တည်နေတာပါ။

(တတိယအကြိမ်)

အဲဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်မှာ လာဘ်မရယင်လဲ သည်းမခံနိုင်ဘူး၊ ရပြီး သား ပစ္စည်းတွေ ဆုံးပါးသွားယင်လဲ သည်းမခံနိုင်ဘူး။ သူများ တွေတော့ ကြေတယ်။ ငါတော့ မရဘူးလို့ ဒီလို စဉ်းစားပြီး တော့လဲ စိတ်ပျက်ဝမ်းနည်းနေတတ်တယ်။ ငါ့ဥစ္စာတွေကုန်ပါပြီ ဖြစ်မှဖြစ်ရလေခြင်း စသည်ဖြင့် စဉ်းစားပြီးတော့လဲ စိတ်ပျက် ဝမ်းနည်းနေတတ်တယ်။ အဲဒီလို စိတ်ပျက် ဝမ်းနည်းနေယင်လဲ ကောင်းခြံတဲ ကုသိုလ်စိတ်တွေ ဖြစ်ခွင့်မရဘဲ အဲဒီမရတာနဲ့ ဆုံးပါးတာတွေကို ထပ်တလဲလဲ စဉ်းစားပြီး အချိန်ကုန်နေ တတ်တယ်။

အဲဒီလို လာဘ်ရယင်လဲ ဝမ်းသာနေတာ၊ လာဘ်မရပြန် တော့ ဝမ်းနည်းနေတာတွေဟာ လာဘ်လာဘာပစ္စည်းဥစ္စာတွေနဲ့ လိုက်လျောပြီး အခြံတန်နိုး မက်မောနေတာ၊ ပစ္စည်းဥစ္စာ ဆုံးပါး တာနဲ့ ဆန့်ကျင်ပြီး စိတ်ပျက် နေတာတွေ ပါဘဲ။ ဒါကြောင့် ခြံစွာဘုရားက ဒီလိုဆက်ပြီး ဟောပြန်ပါတယ်။

သော၊ ထိုသို့ရယင်ဝမ်းသာ၊ မရယင် ဝမ်းနည်းနေသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဥပ္ပန္နံလာဘံ၊ ဖြစ်ပေါ်လာသော လာဘ်လာဘာ ပစ္စည်းဥစ္စာကို၊ အနုရုဇ္ဈတိ၊ လိုက်လျောနှစ်သက်ကာ သာယာ မြတ်နိုးလျက်ရှိ၏။ အလာဘော၊ မရခြင်း ဆုံးပါးပျက်စီးခြင်း၌။ ပဋိဝိရုဇ္ဈတိ၊ ဝမ်းနည်းစိတ်ပျက် ဆန့်ကျင်လျက်ရှိ၏။ (ရတာကို တော့ နှစ်သက်သဘောကျအားရနေတယ်၊ မရတာဆုံးပါးတာ ကိုတော့ အမျက်ထွက်ပြီး စိတ်ပျက်နေတယ်၊ ဖြစ်မှဖြစ်ရလေ ခြင်း ဖြစ်မှဖြစ်ရလေခြင်းနဲ့ အဖန်ဖန်အထပ်ထပ် ခလုတ်တိုက် သံလို ဆန့်ကျင် ထိခိုက်နေတယ်။)

(တတိယအကြိမ်)

ဆင်းရဲမှ မလွတ်

ခေါ်ကြည့်ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း။ အနုရောဓ-ဝိရောဓသမာပဇ္ဇော၊
 ရယင်နှစ်သက် မရယင် ဆုံးပါးယင် စိတ်ပျက်ဆန့်ကျင်ခြင်းသို့
 ရောက်နေသော။ သော၊ ထိုသို့သော ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။
 န ပရိမုစ္စတိ ဇာတိယာ၊ ဘဝအသစ်ဖြစ်ခြင်းမှမလွတ်။ ဇရာယ
 ခရဏေန၊ အိုခြင်း၊ သေခြင်းမှမလွတ်။ သောကေဟိပရိဒေဝေဟိ၊
 စိုးရိမ် ပူဆူးရခြင်း၊ ငိုကြွေးရခြင်းတို့မှ မလွတ်။ ဒုက္ခေဟိ
 ဒေါမနသေဟိ၊ ဆင်းရဲခြင်း၊ နှလုံးမသာခြင်းတို့မှ မလွတ်။
 ဥပါယာသေဟိ၊ စိတ်နှလုံး၏ ပြင်းစွာ ပူပန်ရခြင်းတို့မှ။ န ပရိ
 မုစ္စတိ၊ မလွတ်။ န ပရိမုစ္စတိ ဒုက္ခသ္မာတိ၊ ဆင်းရဲဟူသမျှမှ
 မလွတ်ဟူ၍။ ဝဒါမိ၊ ငါဘုရား ကော်ဟောဆို၏-တဲ့။

ဒီပါဠိအနက်ကတော့ ထင်ရှားနေပါပြီ။ ပစ္စည်းဥစ္စာရတဲ့
 အခါ နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်နေတယ်၊ မရတဲ့အခါ ရပြီးဥစ္စာတွေ
 ဆုံးပါးပျက်စီးသွားတဲ့အခါ စိတ်ပျက်ဝမ်းနည်းနေတယ်ဆိုတဲ့
 ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ကုသိုလ်ဖြစ်ဖို့အချိန်မှ မရှိတော့ဘဲ၊ နှစ်သက် ဝမ်း
 မြောက်တဲ့အခါ လောဘတွေ မပြတ်ဖြစ်နေတယ်။ စိတ်ပျက်
 ဝမ်းနည်းနေတဲ့အခါ ဒေါသတွေ မပြတ်ဖြစ်နေတယ်၊ လောဘ
 ဒေါသတွေနဲ့သာ အချိန်ကုန်နေတယ်။ သံသရာ ဝဋ်ဆင်းရဲက
 လွတ်မြောက်စေနိုင်တဲ့ ဘာဝနာကုသိုလ်ကို ပွားစေဘို့ အချိန်
 အခွင့်ကို သူ့မှာ မရနိုင်ဘူး။ သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲက ဘယ်လို
 နည်းနဲ့ လွတ်မလဲ၊ မလွတ်နိုင်ဘူးပေါ့။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာ
 ဘုရားက ဘဝအသစ်ဖြစ်ခြင်း အိုခြင်းသေခြင်း စသော ဆင်းရဲ
 အပေါင်းမှ မလွတ်နိုင်ဘူးလို့ ဟောတော်မူတာဘဲ။ အဲဒီထဲမှာ

(တတိယအကြိမ်)

စိုးရိမ်ပူဆွေးခြင်း၊ ငိုကြွေးခြင်း • စိတ်နှလုံးမသာခြင်း၊ စိတ်၏ ပြင်းစွာ ပူပန်ခြင်းဆိုတဲ့ ဆင်းရဲတွေကတော့ လာဘ် မရခြင်း၊ ဆုံးပါးခြင်းနဲ့စပ်ပြီး စိတ်ပျက်တဲ့သူမှာ ယခု မျက်မှောက်မှာဘဲ တွေ့နေရပါတယ်။ သူ့ကကို သဘောကျလို့ လက်ခံယူနေတာနဲ့ တူနေပါတယ်။ လာဘ်မရတာ ပျက်စီးဆုံးပါးတာကို နှလုံးမသွင်းဘဲ လစ်လျူရှုထား လိုက်မယ်ဆိုယင် သက်သာစရာ အကြောင်းရှိပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ ရလဒ်တဲ့ပစ္စည်းတွေကို စောင့်ရှောက်ရလို့ဖြစ်တဲ့ ကိုယ်ဆင်းရဲ၊ ဆုံးပါးသွားရတဲ့ပစ္စည်း တွေနဲ့စပ်ပြီးတော့ မအိပ်နိုင် မစားနိုင်ဖြစ်ပြီး ခံစားရတဲ့ ကိုယ်ဆင်းရဲဆိုတာတွေကိုလဲ မျက်မှောက်မှာဘဲ တွေ့ရတတ်သေး တယ်။ အဲဒီဆင်းရဲတွေမှလဲ ခုနက ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း လစ်လျူ ရှုထားလိုက်ရင် လွတ်မြောက်စရာ အကြောင်းရှိပါတယ်။

ယခုပြောခဲ့တာဟာ လာဘ်ရခြင်း-လာဘ်မရခြင်း ဆိုတဲ့ လောကဓံတရားပဌမတစုံနဲ့စပ်ပြီး အကြားအမြင်မရှိတဲ့ ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်မှာ မျက်မှောက်ဘဝ၌ ဆင်းရဲတွေရပုံ၊ သံသရာဆင်းရဲ တွေမှ မလွတ်ပုံကိုပြဆိုတဲ့ စကားတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျန်တဲ့ လောကဓံတရား၃-စုံနဲ့စပ်ပြီးတော့ ဆင်းရဲတွေရပုံ၊ ဆင်းရဲမှ မလွတ်ပုံတွေကိုလဲ နည်းတူဘဲ သိနိုင်ပါတယ်။ ယခုအကျဉ်းချုပ် လောကဓံ ပြောသွားမယ်။

ယသနဲ့ အယသ

အကြားအမြင်မရှိတဲ့ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အခြေအရံနဲ့ပြည့် စုံတဲ့အခါ နှစ်သက်အားရသဘောကျပြီး ဝမ်းမြောက်ပျော်ရွှင် နေတယ်။ အိမ်ထောင်ဘက် ရတဲ့အခါ သားသမီး ရတဲ့အခါ

(တဘိယအကြိမ်)

နိဗ္ဗာနံ ပသံသာ

တပည့် ပရိသတ်တွေ ရတဲ့အခါ-အဲဒီလို အခါမျိုးမှာ အားရ ဝမ်းမြောက် နေတတ်တယ်။ အဲဒီအခြေအရံတွေနဲ့ အမြဲတမ်း အတူနေရမည့် အနေမျိုး အထင် ရောက်နေတတ်တယ်။ အနိစ္စ ဒုက္ခ ဝိပရိဏာမဓမ္မ-ဆိုတာကို သူက မဆင်ခြင်မိဘူး။ ဆင်ခြင် ရမှန်းလဲ အများအားဖြင့် မသိဘူးတဲ့။ သိတဲ့သူကလဲ နိမိတ် မကောင်းဘူးဆိုပြီး မဆင်ခြင်ဘူး။ အဲဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်မှာ သားသမီး လင်မယား စသည်နှင့် ရှင်ကွဲဖြစ်စေ၊ သေကွဲဖြစ်စေ တခြားစီ ကွဲရတဲ့အခါ အကြီးအကျယ် စိတ်မချမ်းမသာ ဖြစ်တတ်တယ်။ ပဋ္ဌာစာရာတို့လို စိတ်ဖောက်ပြန်သည် အထိလဲ ဒုက္ခရောက်တတ် တယ်။ သေသည်အထိလဲ ဒုက္ခရောက်တတ်တယ်။ အဲဒီလိုပုဂ္ဂိုလ် မှာ ကုသိုလ်စိတ်ဖြစ်ခွင့်မရဘဲ နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်တဲ့ လောဘ စိတ်တွေ၊ စိတ်ပျက်ဝမ်းနည်းတဲ့ ဒေါသစိတ်တွေချည်း ထပ်တလဲ လဲ မပြတ်ဖြစ်နေတတ်တယ်။ ဒါကြောင့် ဘဝအသစ် ဖြစ်ခြင်း၊ အိုခြင်း၊ သေခြင်း၊ စိုးရိမ်ပူဆွေးခြင်း အစရှိသော ဆင်းရဲတွေမှ မလွတ်နိုင်ဘူး။

နိဗ္ဗာနံ ပသံသာ

အချိုးမမှမ်းခံရတဲ့ အခါလဲ အတိုင်းမသိ ဝမ်းမြောက်တတ် တယ်။ အကဲ့ရဲ့ခံရတဲ့အခါလဲ မနေသာအောင် စိတ်ညစ်စိတ်ပျက် နေတတ်တယ်။ အဲဒီ ချိုးမှမ်းမှု ကဲ့ရဲ့မှုကို “ခေတ္တခဏဘဲ၊ မမြဲဘူး” လို့လဲ မဆင်ခြင်မိဘူး။ အဲဒီ ချိုးမှမ်းမှု ကဲ့ရဲ့မှုနဲ့စပ်ပြီး စဉ်းစား နေတဲ့ စိတ်ကိုလဲ “မမြဲဘူး ဆင်းရဲမျှဘဲ ပြောင်းလဲဖောက်ပြန် တတ်တဲ့သဘောဘဲ” လို့ ဒီလိုလဲမဆင်ခြင်မိဘူး။ အချိုးမှမ်းခံရတဲ့ (တတိယအကြိမ်)

အခါ နှစ်သက် သဘောကျတဲ့ လောဘစိတ်တွေ မပြတ်ဖြစ်နေ
တယ်။ အကဲ့ရဲ့ခံရတဲ့အခါ စိတ်ညစ်စိတ်ပျက်တဲ့ ဒေါသစိတ်တွေ
မပြတ်ဖြစ်နေတယ်။ ကုသိုလ်စိတ်ဖြစ်ခွင့်ကို မရနိုင်ဘူး။ ဒါကြောင့်
အဲဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်လဲ ဘဝအသစ်ဖြစ်ခြင်း၊ အိုခြင်း၊ သေခြင်း အစ
ရှိသော ဆင်းရဲတွေမှ မလွတ်နိုင်ဘူး။

သုခနဲ့ ဒုက္ခ

ကိုယ်အလိုရှိတာတွေကို ရပြီးတော့ အလိုရှိတိုင်း သုံးဆောင်
ခံစားရတဲ့အခါ ကိုယ်ရော စိတ်ပါ ချမ်းသာနေတယ်။ အဲဒီလို
ချမ်းသာ နေတဲ့အခါ အလွန် နှစ်သက် အားရသဘောကျပြီး
ဝမ်းမြောက်နေတတ်တယ်။ အဲဒီချမ်းသာကို “မမြဲဘူး၊ ဆင်းရဲ
ဒုက္ခရောက်စေတတ်လို့ ဆင်းရဲဘဲ” လို့လဲ မဆင်ခြင်မိဘူး။ “နောက်
တချိန်မှာ ပြောင်းလဲဖောက်ပြန်သွားနိုင်တယ်။ လုံးဝမရှိတော့ဘဲ
ကွယ်ပျောက် ပျက်စီးသွားနိုင်တယ်” လို့လဲ မဆင်ခြင်မိဘူး။
ဒီချမ်းသာဆိုတဲ့ လောကဓံတရားကတော့ လောကအနေနဲ့ ဆိုယင်
တကယ်ကို နှစ်သက် သာယာစရာပေဘဲ။ ယခုလူတွေ လှုပ်လှုပ်
ရွရွနဲ့ နေရော ညဉ့်ပါ ရှာကြံအားထုတ်နေကြရတာဟာ ဒီချမ်း
သာကို ရဘို့အတွက်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် တချိန်က
တာဝတိံသာ နတ်ပြည်ရောက်ခါစ နတ်သား တယောက်က
နန္ဒဝန် ဥယျာဉ်ထဲ ပျော်ပွဲခံနေရင်း သူ့ရော အခြား နတ်တွေ
ရော ပျော်ပွဲခံနေကြတာကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ “န တေ
သုခံ ပဇာနန္တိ၊ ယေန ပဿန္တိ နန္ဒနံ-နန္ဒဝန် ဥယျာဉ်ကို မတွေ့
မမြင်ဘူးသေးယင် ချမ်းသာကို မသိသေးဘူး။ ချမ်းသာရာ ဌာန

(တတိယအကြိမ်)

ကိုမသိသေးဘူး” လို့တောင် အားရဝမ်းသာ ပြောဘူးပါသေး
 တယ်။ အဲဒီလို ချမ်းသာ သုခကို အထင်ကြီးနေတဲ့သူဟာ ဒုက္ခနဲ့
 တွေ့ရတဲ့ အခါကျတော့ နေမထိ ထိုင်မသာ အကြီးအကျယ်
 ဆင်းရဲရတယ်။ အဲဒီလိုဆင်းရဲကိုလဲ “မမြဲတဲ့ အနိစ္စတရား” လို့လဲ
 မဆင်ခြင်နိုင်ဘူး။ “ဖြစ်မှုပျက်မှုက နှိပ်စက်နေတဲ့ သင်္ခါရ ဒုက္ခ
 တရား” လို့လဲ မဆင်ခြင်နိုင်ဘူး။ “ပြောင်းလဲဖောက်ပြန်တတ်တဲ့
 တရား” လို့လဲ မဆင်ခြင်နိုင်ဘူး။ “ငါ့ဘဲ ဆင်းရဲနေရတယ်” လို့
 ဒီလိုသာ ထင်မှတ်စွဲလမ်းနေတတ်တယ်။ ဒါကြောင့် ဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်
 များ ချမ်းသာနဲ့ တွေ့ရတော့ နှစ်သက် သာယာတဲ့ လောဘစိတ်
 တွေ မပြတ်ဖြစ်နေတယ်။ ဆင်းရဲနဲ့ တွေ့ရတော့ စိတ်ပျက်တဲ့
 ဒေါသစိတ်တွေ မပြတ်ဖြစ်နေတယ်။ ကုသိုလ်စိတ်ဖြစ်ခွင့်မရဘူး။
 ဒါကြောင့် ဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဘဝအသစ် ဖြစ်ခြင်း၊ အိုခြင်း၊
 သေခြင်း အစရှိသော သံသရာ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ မလွတ်မြောက်
 နိုင်ဘူး။

ယခုပြောခဲ့တာဟာ အကြားအမြင်မရှိတဲ့သူမှာ လောကဓံနဲ့
 တွေ့ရတဲ့အခါ အမှန်အတိုင်း မဆင်ခြင်တတ်လို့ သည်းမခံနိုင်ပုံ၊
 ကုသိုလ်ဖြစ်ခွင့်မရပုံ၊ သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲမှ မလွတ်မြောက်နိုင်ပုံ
 တွေပါ။ အကြားအမြင်ရှိတဲ့ ဘုရားတပည့် အရိယာသာဝက
 များတော့ အဲဒီလောကဓံတရားတွေကို အမှန်အတိုင်းဆင်ခြင်ပြီး
 သည်းခံနိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကုသိုလ်ဖြစ်ခွင့်ရပြီး သံသရာ
 ဝဋ်ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်နိုင်ပါတယ်။ အဲဒါကိုမြတ်စွာဘုရားက
 ဒီလိုဆက်ပြီး ဟောကြားတော်မူပါတယ်။

(တတိယအကြိမ်)

သုတရုံသု၏ ထူးခြားသော ဂုဏ်

သုတဝတော စ ခေါ် ဘိက္ခုဝေ အရိယသာဝကဿ ဥပ္ပဇ္ဇတိ လာဘော၊ သော ဣတိ ပဋိသဉ္ဇိက္ခတိ။ “ဥပ္ပန္နော ခေါ် မေ အယံ လာဘော၊ သော စ ခေါ် အနိစ္စော ဒုက္ခော ဝိပရိဏာမ ဓမ္မော” တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အလာဘော။

ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့။ သုတဝတော စ ခေါ် အရိယသာဝကဿအကြားအမြင်ရှိသောဘုရားတပည့်အရိယာသာဝကအား မူကား။ လာဘော၊ လာဘ်ရခြင်းသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ဝါ-ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းအံ့။ သော၊ ထိုအရိယာသာဝကသည်။ ဣတိ ပဋိသဉ္ဇိက္ခတိ၊ ဤသို့ဆင်ခြင်၏။ အယံ လာသော၊ ဤလာဘ်ရခြင်းသည်။ မေ၊ ငါ့အား။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ သော စ ခေါ်၊ ထို လာဘ်ရခြင်းသည်ကား။ အနိစ္စော၊ မမြီး ဒုက္ခော၊ ဆင်းရဲတည်း။ ဝိပရိဏာမဓမ္မောတိ၊ ပြောင်းလဲဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိ၏ ဟူ၍။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာ။ ပဇာနာတိ၊ သိပေ၏။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အလာဘော၊ လာဘ်မရခြင်း ဖြစ်လျှင်လည်း ထို့ အတူ ဆင်ခြင်၍ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိပေ၏။

ဆိုလိုတာကတော့-အကြား အမြင်နှင့် ပြည့်စုံတဲ့ အရိယာသာဝကမှာတော့ လာဘ်ရခြင်း ဖြစ်ပေါ်လာယင် အဲဒါကို ဆင်ခြင်ပြီး အမှန်အတိုင်းသိပါတယ်။ လာဘ်မရခြင်းဖြစ်ပေါ်လာယင်လဲ အမှန်အတိုင်းသိပါတယ်။ ဒီကစပြီး အကြားအမြင် မရှိတဲ့ ပုထုဇဉ်နဲ့ထူးခြားသွားပါတယ်။ အဲဒီမှာ အကြားအမြင် ဆိုတာက ခုနက ရှေ့ပိုင်းကပြောခဲ့တဲ့ အာဂမသုတ အဓိဂမ

(တတိယအကြိမ်)

သုတဆိုတာတွေပါ။ အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဆိုတော့ ဘုရား
 ဟောတရားတွေကို ကြားနာမှတ်သားဘူးတဲ့ အာဂမသုတနဲ့လဲ
 ပြည့်စုံနေကြတာချည်းဘဲ။ ရုပ် နာမ် သဘောတွေ အနိစ္စဒုက္ခ
 အနတ္တသဘောတွေ သစ္စာ ၄-ပါးတရားတွေကိုကိုယ်တိုင် တွေ့
 သိမြင်တဲ့ အဓိဂမသုတနဲ့လဲ ပြည့်စုံနေကြတာချည်းဘဲ။ ကလျာဏ
 ပုထုဇဉ်တောင်မှ ကြားနာဘူးတဲ့ အာဂမသုတနဲ့လဲ ပြည့်စုံနေ
 တာဘဲ။ ဝိပဿနာတရားကို စံနစ်တကျ အားထုတ်ဘူးတဲ့သူ
 ဆိုယင် ရုပ်နာမ်သဘော အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောတွေကို
 ကိုယ်တိုင်တွေ့အားဖြင့် သိတန်သလောက်တော့ သိပြီးဖြစ်နေတဲ့
 အတွက် အဓိဂမသုတနဲ့လဲ ပြည့်စုံနေတယ်လို့ ဆိုရတာပါ။
 ဒါကြောင့် ဒီသုတ်မှာ အရိယာသာဝက ဆိုတာ ကလျာဏ
 ပုထုဇဉ်ကစပြီး ယူရပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ ဘုရားဟော
 တရားကို ကြားနာမှတ်သားဘူးရုံမျှဖြစ်တဲ့ ဘုရားတပည့်ကိုလဲ
 ယူသင့်ပါတယ်။

ရတာ မရတာနဲ့စပ်၍ ဆင်ခြင်ပုံ

ဒါကြောင့် အဲဒီလို ဘုရားတပည့်ဖြစ်တဲ့ သူဟာလာဘ်လာဘ
 ရလာယင် အဲဒီလာဘ်ရတာလဲ မမြဲဘူး၊ အမြဲတမ်း ဒီလိုချည်း
 ရနေမှာမဟုတ်ဘူး၊ ရလာတဲ့ ပစ္စည်းဥစ္စာတွေလဲ မမြဲဘူး-လို့
 ဒီလိုလဲ ဆင်ခြင်ရပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ အဲဒီရတာနဲ့ ရလာ
 တာတွေကို ဒုက္ခ-ဆင်းရဲတွေဘဲ-လို့လဲ ဆင်ခြင်ရပါတယ်။ ဒီနေ
 ခုမှာ ဆင်းရဲဆိုတာက အခံရခက်တဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာကိုပြောတာ
 မဟုတ်ဘူး။ သင်္ခါရဒုက္ခ ဝိပရိဏာမဒုက္ခ ပရိယာယဒုက္ခ မျိုးကို
 ပြောတာပါ။ သင်္ခါရ ဒုက္ခဆိုတာ ဖြစ်ပြီး ပျက်သွားတတ်လို့

(တတိယအကြိမ်)

မမြဲတဲ့အတွက် နှစ်သက်ဖွယ် အားကိုးဘွယ် မရှိသောကြောင့် မကောင်းတာကိုဘဲ ဆိုလိုပါတယ်။ လာဘ်ရတာရော ရလာတဲ့ ပစ္စည်းရော ဖြစ်ပြီးပျက်သွားတတ်လို့ မမြဲတာချည်းဘဲ၊ မမြဲတဲ့ အတွက်နှစ်သက်ဖွယ်အားကိုးဘွယ်မရှိလို့ မကောင်းတာချည်း ဘဲဒါကြောင့် ဒုက္ခ-ဆင်းရဲလို့ ဆိုရပါတယ်။ ဝိပရိဏာမ ဒုက္ခ ဆိုတာကတော့ တမျိုးတမည် ပြောင်းလဲ ဖောက်ပြန်သွားတဲ့ အခါ ဆင်းရဲဒုက္ခရောက်စေတတ်တာကိုဆိုလိုပါတယ်။ ဒီလာဘ် ရတာကလဲ ရနေကျမရယင်၊ ရပြီးသားတွေ ပျက်စီးသွားယင် ဆင်းရဲဒုက္ခ ရောက်စေတတ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်လာဘ်ရတာနဲ့ ရလာတဲ့ဥစ္စာကို ဒုက္ခ-ဆင်းရဲ-လို့ဆိုရပါတယ်။ မကောင်းတဲ့ ဟာလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ပရိယာယဒုက္ခ ဆိုတာကတော့ ဆင်းရဲ ဒုက္ခ ရောက်စေတတ်တဲ့ အကြောင်းဖြစ်တာကိုဆိုပါတယ်။ အဲဒါ ကတော့ ခုနကပြောတဲ့ ဝိပရိဏာမဒုက္ခထဲမှ အတွင်းဝင်သွား ပါပြီ။ ဒါကြောင့် ရတာနဲ့ရလာတဲ့ ဥစ္စာတွေကို ဒုက္ခ-ဆင်းရဲ တွေ မကောင်းတာတွေလို့လဲ ဆင်ခြင်ရပါတယ်။ နောက်ပြီး တော့ အဲဒါတွေကို ပြောင်းလဲဖောက်ပြန်တတ်တဲ့ ဟာတွေဘဲ။ ယခုရနေပေမဲ့နောက်ကျတော့ ဒီလိုမရဘဲလဲ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ ယခုကိုယ့်ဟာ ဟုတ်နေပေမယ်လို့ တော်တော်ကြာယင် ကိုယ့် ဟာမဟုတ်ပဲလဲဖြစ်သွားနိုင်တယ်လို့ ဒီလိုလဲ ဆင်ခြင်ရပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ လာဘ်ရတဲ့ ပိုင်ရှင်လို့ဆိုရတဲ့ မိမိသန္တာန်က ရုပ်နာမ် တရားတွေကိုလဲ အနိစ္စ-ဒုက္ခ-ဝိပရိဏာမဓမ္မတွေဘဲ-လို့ ဒီလိုလဲ ဆင်ခြင်ရပါတယ်။ အဲဒါဟာ အမှန်အတိုင်းဆင်ခြင်ပြီး သိပုံပါဘဲ။

(တတိယအကြိမ်)

ရတာ မရတာနဲ့ စပ်၍ ဆင်ခြင်ပုံ

အဲဒီလို ရစဉ်ကတည်းက ဆင်ခြင်တဲ့သူမှာ လာဘ်ရခြင်းနဲ့ စပ်ပြီးတော့ အလွန်အကျွံဝမ်းမြောက်တက်ကြွခြင်း မရှိဘူး။ ဒါကြောင့် နှစ်သက်သာယာတဲ့ လောဘစိတ်က ကောင်းမြတ် တဲ့စိတ်ကို လှမ်းမိုးပြီး မဖြစ်နိုင်ဘူး။ အဲဒီလို မဖြစ်နိုင်ပုံကို မြတ်စွာဘုရားက-

တဿစိတ္တံ၊ ထိုသို့ဆင်ခြင်၍ အမှန်အတိုင်း သိသောသူ၏ စိတ်ကို။ လာဘောပိ၊ လာဘ်ရခြင်းကလဲ။ န ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတိ၊ ကုန်ပျောက်စေ၍ မတည်ပေ-လို့ ဟောတော်မူ ပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ အဲဒီလိုဆင်ခြင်တဲ့သူမှာ လာဘ်မရှိလို့လဲ စိတ်မပျက် စိတ်မညစ်ဘူး။ “လာဘ်ရခြင်းဆိုတာ မြဲတဲ့သဘော မဟုတ်ဘူးလို့ ငါဆင်ခြင်ထားတဲ့အတိုင်း ယခု အကြောင်းမညီ ညွတ်လို့ မရတာဘဲ” လို့ နှလုံးသွင်းပြီးသည်းခံနိုင်တယ်။ နောက် ပြီးတော့ ရပြီးသားပစ္စည်းတွေ ရေ-မီး-မင်း-ခိုးသူ စသော ရန်သူမျိုးငါးပါးကြောင့် ပျက်စီးဆုံးရှုံးသွားရင်လဲ အလွန် အကျွံစိတ်ပျက်ခြင်း ဝမ်းနည်းခြင်းမဖြစ်ရဘူး။ အယင်က ငါ ဆင်ခြင်ထားတဲ့အတိုင်း မမြဲတာတွေမို့ ပျက်တတ်တာတွေမို့ ပျက်စီးသွားတာဘဲ-လို့ဆင်ခြင်ပြီးသည်းခံနိုင်တယ်။ နောက်ပြီး တော့ အဲဒီလိုလာဘ်မရတာ ပျက်စီးသွားတာတွေကိုလဲ “ဒီလို ချည်းဘဲ အမြဲတမ်းမဟုတ်ဘူး။ အကြောင်း ညီညွတ်တဲ့အခါ ကုသိုလ်ကံက အကျိုးပေးတဲ့အခါ ရဦးမှာဘဲ၊ မွေးခါစက ဘာမှ မပါခဲ့ဘူး။ အဝတ်တောင် မပါခဲ့ဘူး။ ဒါပေမဲ့ ယခုတော့ အဲဒါနှင့် နှိုင်းစာကြည့်ယင် ရထားတာတွေအများကြီး ရှိသေး

(တတိယအကြိမ်)

တာဘဲ”လို့ ဒီလိုလဲ ဆင်ခြင်ရတယ်။ နောက်ပြီးတော့ “ယခု ပျက်စီးသွားတာတွေဟာ ဘိဇ္ဇနမေဃော ဘိဇ္ဇတိ-ပျက်တတ်တဲ့ တရားမို့ ပျက်သည်-လို့ဆိုတဲ့အတိုင်း သူတို့ကိုက ပျက်တတ်တဲ့ တရားတွေမို့ ပျက်စီးဆုံးပါးသွားတာဘဲ”လို့ ဒီလိုလဲ ဆင်ခြင် ရတယ်။

ဟုတ်တယ်၊ ကွဲတတ်တဲ့ခြေအိုးဟာ လွတ်ကျယင် ကွဲတာဘဲ၊ မကွဲတတ်တဲ့သံအိုး သတ္တုအိုးဆိုယင် လွတ်ကျပေမယ်လို့ မကွဲ ပါဘူး။ ဒါကြောင့် တစုံတရာလွတ်ကျလို့ ကွဲပျက်သွားယင် ပျက်တတ်လို့ပျက်သွားတာဘဲ-လို့ ဒီလို အသင့် အတင့် နှလုံး သွင်းပြီး ဖြေဖျောက်ရတယ်။ ဒါပေမဲ့ လူငယ် သူငယ်များ ကြောင့် တစုံတခု ကွဲပျက်သွားယင် လူကြီးတွေက မာန်မဲတတ် ခြိမ်းခြောက်တတ်ကြ သေးတယ်။ အဲဒါဟာ ယောနိသော မနသိကာရ လွတ်သွားတာပါဘဲ။ အမှန်ကတော့ အဲဒီလိုမာန်မဲ ပေမယ်လို့ ကွဲပျက်သွားတဲ့ ပစ္စည်းကတော့ ပြန်ပြီးမကောင်း နိုင်တော့ပါဘူး။ အဲဒါလိုဘဲ ပျက်စီးဆုံးပါးသွားတဲ့ပစ္စည်းတွေ ဟာ စိတ်ပျက်ဝမ်းနည်းနေပေမယ်လို့ ပြန်ရမှာတော့ မဟုတ် ဘူး။ ဒါကြောင့် “ပျက်စီးတတ်တဲ့ဥစ္စာမို့ ပျက်စီးသွားတယ်၊ မမြဲတဲ့သဘောဘဲ၊ ဒုက္ခ-ဆင်းရဲသဘော-မကောင်းတဲ့ သဘော ဘဲ၊ ဝိပရိဏာမဓမ္မ-ပြောင်းလဲ ဖောက်ပြန်တတ်တဲ့သဘောဘဲ” လို့ ဒီလိုသာယောနိသောမနသိကာရနဲ့အသင့်အတင့် နှလုံးသွင်း ဆင်ခြင်ရတယ်။

အဲဒီလို နှလုံးသွင်း ဆင်ခြင်ယင် လာဘ်မရတာ စီးပွား ဥစ္စာ ပျက်စီးတာနဲ့စပ်ပြီးတော့ စိတ်ညစ်မှု စိတ်ပျက်မှု ဝမ်း (တတိယအကြိမ်)

ရတနာ မရတနာနဲ့ စပ်၍ ဆင်ခြင်ပုံ

နည်းမှ အလွန်အကျွံ မဖြစ်ပဲ သက်သာရာရနိုင်ပါတယ်။ ပုထုဇဉ် မှာလဲ သက်သာရာရပြီး သည်းခံနိုင်တတ်ပါတယ်။ သောတာပန် သကဒါဂါမ်ဆိုယင်တော့ သာပြီး သည်းခံနိုင်ပါတယ်။ အနာဂါမ် ရဟန္တာမှာတော့ အဲဒီ လာဘ်မရခြင်း ဆုံးပါးခြင်းနဲ့ စပ်ပြီး စိတ်မချမ်းမသာမှု ဆိုတာ လုံးဝကို မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ အဲဒါဟာ အလာဘ-လာဘ်မရခြင်းဆိုတဲ့ လောကဓံတရားက မနှိပ်စက်နိုင်တာပါ။ အဲဒီလိုဖြစ်ပုံကို မြတ်စွာဘုရားက-

အလာဘောပိ၊ လာဘ်မရခြင်းကလဲ။ စိတ္တံ၊ ကောင်းတဲ့ စိတ်ကို။ န ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတိ၊ ကုန်စေ၍ မတည်ပါဘူး-လို့ ဟောတော်မူပါတယ်။

ယခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း လာဘ်ရခြင်း လာဘ်မရခြင်းဆိုတာ တွေကိုဆင်ခြင်ပြီး အမှန်အတိုင်း စိတ်ကိုထိန်းနိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ကောင်းမြတ်တဲ့စိတ်တွေကို အလိုရှိတိုင်း ဖြစ်ပွားစေနိုင်တယ်။ ဒွါရဇ-ပါးက ဖြစ်တိုင်းသော ရုပ်နာမ်တရားတွေကို မပြတ် ရှုပြီး အမှန်အတိုင်းသိနိုင်တယ်။ လာဘ်ရမှုနဲ့ စပ်တဲ့စိတ် ဖြစ်ပေါ်လာယင် အဲဒီစိတ်ကို ရှုပြီး ပယ်နိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် လာဘ်ရတာကို လိုက်လျောပြီး နှစ်သက်မြတ်နိုးတဲ့ စိတ်တွေ မဖြစ်ရဘူး။ ဖြစ်ယင်လဲ ကြာရှည်စွာ မဖြစ်ရဘူး။ ရှုမိတာနဲ့ ငြိမ်းပျောက်သွားတယ်။ လာဘ်မရမှုနဲ့စပ်ပြီး စိတ်ဖြစ်ပေါ်လာယင်လဲ အဲဒီစိတ်ကို ရှုပြီး ပယ်နိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် လာဘ် မရမှုနှင့်ဆန့်ကျင်ပြီး စိတ်ပျက်ခြင်း ဝမ်းနည်းခြင်းတွေ မဖြစ်ရဘူး။ ဖြစ်ယင်လဲ ကြာရှည်စွာ မဖြစ်ရဘူး။ ရှုမိတာနဲ့ ငြိမ်းပျောက်သွားတယ်။ ဒါကြောင့်မြတ်စွာဘုရားက ဒီလိုဆက်ပြီး ဟောပြန်ပါတယ်။

(တတိယအကြိမ်)

သော၊ ထိုသို့ရယင်လဲ ဝမ်းမသာ၊ မရယင်လဲ ဝမ်းမနည်း။
 သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဥပုန္ဒလဘံ၊ ဖြစ်ပေါ်လာသော လာဘ်
 လာဘပစ္စည်းဥစ္စာကို။ န အနုရုဇ္ဈတိ၊ လိုက်လျောနှစ်သက်ကာ
 သာယာမြတ်နိုးလျက်မနေ၊ အလာဘော၊ မရခြင်း ဆုံးပါးပျက်စီး
 ခြင်း၌။ နပဋိဝိရုဇ္ဈတိ၊ ဝမ်းနည်းစိတ်ပျက် ဆန့်ကျင်လျက်
 မနေ။

ရတာနဲ့စပ်ပြီးတော့လဲ နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်မနေဘူး၊ မရ
 တာနဲ့စပ်ပြီးတော့လဲ စိတ်ပျက်ဝမ်းနည်းမနေဘူး၊ ကိုယ့်အလုပ်
 ကိုသာ လုပ်နေတယ်။ ဝိပဿနာရှုတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုယင် ဒွါရဇ-ပါး
 က ဖြစ်ပေါ်လာသမျှကို အနိစ္စ-ဒုက္ခ-အနတ္တထင်အောင်မပြတ်
 ရှုပြီးတော့သာ နေတယ်-လို့ ဆိုလိုပါတယ်။

ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်သည်

ဝေံ၊ ဤဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း။ အနုရောဓ-ဝိရောဓ-ဝိပ္ပဟီနော၊
 လိုက်လျော နှစ်သက်ခြင်း စိတ်ပျက်ဆန့်ကျင်ခြင်းကို ပယ်ပြီး
 သော။ သော၊ ထိုသို့သော ဘုရား တပည့်သည်။ ပရိမုစ္စတိ
 ဇာတိယာ၊ ဘဝအသစ်ဖြစ်ခြင်းမှ လွတ်မြောက်၏။ ဇရာယ မရ
 ဣနာ၊ အိုခြင်း သေခြင်းမှ လွတ်မြောက်၏။

ခုနက ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း လာဘ် ရတာနေဘက် လိုက်ပြီး
 တော့လဲ နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်မနေဘဲ၊ လာဘ်မရတာနဲ့လဲဆန့်
 ကျင်ပြီး စိတ်ပျက်ဝမ်းနည်းမနေဘဲ ရှုသင့်တဲ့ ရုပ်နာမ်တရားကို
 မပြတ်ရှုနေတဲ့အတွက် အနိစ္စ-ဒုက္ခ-အနတ္တသဘောတွေကို အမှန်
 အတိုင်း သိပြီးတော့ အရိယာ မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်
 မှောက်တွေ့မြင်သွားတယ်။ အဲဒီလိုတွေ့မြင်တဲ့အခါ ဘဝ အသစ်

(တတိယအကြိမ်)

ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်သည်

ဖြစ်ခြင်း အိုခြင်းသေခြင်းမှ လွတ်မြောက်သွားတယ်။ မဂ်ဉာဏ် ၄-ပါးထဲက သောတာပတ္တိ မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို မြင်လျှင် အပါယ်ဘဝတွေ ခုနစ်ဘဝထက် အလွန်ဖြစ်ရမည့် ဘဝတွေ အကုန်ငြိမ်းတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီဘဝတွေနဲ့ ဆိုင်တဲ့ ဘဝ အသစ် ဖြစ်ရခြင်း အိုရခြင်း သေရခြင်းတွေမှ လွတ်မြောက် သွားတယ်။ သကဒါဂါမိမဂ်ဖြင့် ၂-ဘဝထက်အလွန်ဖြစ်ရမည့် ဘဝတွေငြိမ်းတယ်။ ဒါကြောင့် သကဒါဂါမိမှာ ၂-ဘဝထက် အလွန်ဖြစ်ရမည့်ဘဝတွေနဲ့ဆိုင်တဲ့ ဇာတိဇရာမရဏတွေမှ လွတ် မြောက်သွားတယ်။ အနာဂါမိမဂ်ဖြင့် တဘဝထက်အလွန်ဖြစ်ရ မည့်ဘဝတွေငြိမ်းတယ်။ ဒါကြောင့်အနာဂါမိမှာ တဘဝထက် အလွန်ဖြစ်ရမည့် ဘဝတွေနဲ့ဆိုင်တဲ့ ဇာတိဇရာ မရဏတွေမှ လွတ်မြောက်သွားတယ်။ ရဟန္တာမှာတော့ ဘဝအသစ်ဖြစ်ခြင်း လုံးဝမရှိတော့ဘူး။ ဒါကြောင့် ဇာတိ ဇရာ မရဏ အလုံးစုံမှ အပြီးအငြိမ်း လွတ်မြောက်သွားတယ်။ အဲဒီလို လွတ်မြောက် သွားတယ်-လို့ ဆိုလိုပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့-သောကဟိ ပရိဒေဝေဟိ၊ စိုးရိမ်ပူဆူး ရခြင်းငိုကြွေးရခြင်းတို့မှ။ ပရိမုစ္စတိ၊ လွတ်မြောက်၏။ ဒုက္ခေဟိ ဒေါမနသေဟိ၊ ဆင်းရဲခြင်း နှလုံးမသာခြင်းတို့မှ လွတ်မြောက် ၏။ ဥပါယာသေဟိ၊ စိတ်နှလုံး၏ပြင်းစွာပူပန်ရခြင်းတို့မှ လွတ် မြောက်၏။ ပရိမုစ္စတိ ဒုက္ခသွာတိ၊ ဆင်းရဲဟူသမျှမှ လွတ်မြောက် သည်ဟူ၍။ ဝဒါမိ၊ ငါဘုရားကေန်ဟောဆို၏-လို့လဲဟောဘော် မှပါတယ်။

အဲဒီစိုးရိမ်ခြင်း စသည်မှ လွတ်မြောက်တဲ့ အကျိုးတွေက ယခု မျက်မှောက်ဘဝကတည်းကစပြီး ရနိုင်ပါတယ်။ ဘယ်လိုလဲ ဆိုယင်-လာဘ်ရခြင်း-မရခြင်းများကို အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ-ဝိပရိဏာမ ဓမ္မတွေဘဲလို့ဆင်ခြင်ပြီး သဘောကျထားယင် အဲဒီ လာဘ်ရခြင်းစသည်နှင့်စပ်ပြီးစိုးရိမ်ခြင်းစသည်မဖြစ်ရဘူး။ အထူးအားပြင့် ရပြီးသားပစ္စည်းတွေ ပျက်စီးဆုံးပါးသွားတဲ့ အခါမျိုးမှာ ဖြစ်မှဖြစ်ရလေခြင်းလို့ ကြံတွေးပြီး စိုးရိမ်ပူဆွေးခြင်းလဲ မဖြစ်ရဘူး။ နှလုံးမသာခြင်းလဲ မဖြစ်ရဘူး။ စိတ်နှလုံး၏ ပြင်းစွာပူပန်ခြင်းလဲ မဖြစ်ရဘူး။ ငါဆင်ခြင်ထားတဲ့အတိုင်း မမြဲတာတွေ ပြောင်းလဲ ဖောက်ပြန်တတ်တာတွေ ပျက်စီးတတ်တာတွေမို့ ဖောက်ပြန်ပျက်စီးသွားတာဘဲ-စသည်ဖြင့်နှလုံးသွင်းပြီး သည်းခံနိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် ငိုကြွေး မြည်တမ်းခြင်းနှင့် အအိပ်ပျက် အစားပျက်စသည်ဖြင့် ကိုယ်ဆင်းရဲတွေလဲ မဖြစ်ရဘူး။ နှလုံးမသာဖြစ်ဖို့ ကြံတွေးတဲ့ စိတ်ကလေး ဖြစ်ပေါ်လာယင် အဲဒီစိတ်ကို ရှုမှတ်ပြီး ပယ်လိုက်တာနဲ့ ငြိမ်းသွားတယ်။ အကယ်၍ နှလုံးမသာတဲ့စိတ်ဖြစ်လာတောင် အဲဒီစိတ်ကို ရှုမှတ်ပြီး ပယ်လိုက်တာနဲ့ ငြိမ်းသွားတယ်။ ဒါကြောင့် စိုးရိမ်ပူဆွေးခြင်း အစရှိသော ဆင်းရဲတွေမှ ယခု မျက်မှောက်မှာလဲ လွတ်မြောက်နေတတ်ပါတယ်။ လုံးဝမလွတ်မြောက်သေးတောင် သက်သာရာတွေ အများကြီးရနေတတ်ပါတယ်။ ဒီလို လွတ်မြောက်နိုင်တာကို ရည်ပြီးတော့ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်မှာလဲ-

သောကကင်းရေး အကောင်းဆုံးနည်း

အယံ မဂ္ဂေါ၊ ကာယဝေဒနာ စိတ္တဓမ္မတို့ကို အမှတ်ရမှု-သတိပဋ္ဌာန်၄-ပါးဟူသော ဤလမ်းခရီးသည်။ သောကပရိ-

(တတိယအကြိမ်)

သောကကင်းရေး အကောင်းဆုံးနည်း

ဒေဝါနံ သမတိက္ကမာယ၊ စိုးရိမ်ပူဆွေးခြင်း ငိုကြွေးခြင်းတို့ကို လွန်မြောက်ရန် အလို့ငှါ။ ကောယနော မဂ္ဂေါ၊ တကြောင်း တည်းသောလမ်း တခုတည်းသော လမ်းပါပေတည်း။ ဒုက္ခဒေါမနံသာနံ အတ္ထင်္ဂမာယ၊ ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲတို့၏ ချုပ်ငြိမ်း ကွယ်ပျောက်ရန် အလို့ငှါ။ ကောယနော မဂ္ဂေါ၊ တကြောင်းတည်းသောလမ်း တခုတည်းသောလမ်း ပါပေ တည်း-လို့ ဟောထားပါတယ်။

ဒါကြောင့်အမှတ်ရမှု-သတိတရားနဲ့ ရှုမှတ်နေတဲ့ အလုပ် ဟာ သောကကင်းဝေး နေနိုင်ရေးဆိုတဲ့ နည်းတွေထဲမှာ အကောင်းဆုံးနည်းပါဘဲ။ ဒီလိုရှုမှတ်နေခြင်းဖြင့် နောက်ဆုံးမှာ အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်ရောက်ပြီးဆင်းရဲဟူသမျှမှ လုံးဝလွတ်မြောက် သွားနိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် “ပရိမုစ္စတိ ဒုက္ခသ္မာတိ ဝဒါမိ-ဆင်းရဲဟူသမျှမှ လွတ်မြောက်သည်ဟု ငါဘုရားကေန် ဟောတော်မူတယ်” လို့မြတ်စွာဘုရားက ဝန်ခံတော်မူပါတယ်။

ယခုပြောလာခဲ့တာဟာ ဗာဏ်ရခြင်း-လာဏ်မရခြင်းဆိုတဲ့ လောကဓံတရား ပဌမံ တစုံနဲ့စပ်ပြီး အကြား အမြင်ရှိတဲ့ ဘုရားတပည့်မှာ အမှန်အတိုင်း ဆင်ခြင်ပြီး ဆင်းရဲဟူသမျှမှ လွတ်မြောက်သည်အထိ အကျိုးရသွားပုံကို ပြဆိုတဲ့စကားတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျန်တဲ့ လောကဓံတရား ၃-စုံနဲ့ စပ်ပြီးတော့ ဆင်ခြင်ပုံ အကျိုးရပုံတွေကိုလဲ နည်းတူဘဲသိနိုင်ပါတယ်။ ယခု အကျဉ်းချုပ်လောက်ပဲ ပြောသွားမယ်။

(တတိယအကြိမ်)

အခြေအရံ ရှိ မရှိနဲ့ စပ်၍ ဆင်ခြင်ပုံ

အကြားအမြင်ရှိတဲ့ ဘုရားတပည့်ဟာ အခြေအရံနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့အခါလဲ အဲဒီ အခြေအရံနဲ့စပ်ပြီး “မမြဲဘူး၊ ဒီလိုချည်း ပြည့်စုံနေမှာ မဟုတ်ဘူး၊ အခြေအရံကိုအကြောင်းပြုပြီးဆင်းရဲ ဒုက္ခ ရောက်နိုင်တဲ့အတွက် ဒုက္ခ-ဆင်းရဲဘဲ၊ တမျိုး တမည် ပြောင်းလဲ ဖောက်ပြန်သွားနိုင်တယ်” စသည်ဖြင့် ဆင်ခြင်ရပါ တယ်။ ကိုယ့်အခြေအရံနဲ့ကိုယ် စောစောကတည်းက တခြားစီ လဲခဲ့ပြီးကြည့်ထားရတယ်။ လင်-မယား သားသမီး-တပည့် ပရိ သတ်တွေနဲ့ ခွဲပြီး ဆင်ခြင်ကြည့်ရတယ်။ မင်္ဂလာ မရှိဘူးလို့ မအောက်မေ့နဲ့ ဒါကမင်္ဂလာဘဲ။ အဲဒီလို စောစောကတည်းက ခွဲကြည့်ထားတဲ့သူမှာ အကြောင်းမညီညွတ်လို့ တကွဲတပြားဖြစ် ကြရလို့ရှိရင် သည်းခံနိုင်တယ်။ သက်သာရာရတယ်။ အခြေ အရံမဲ့တဲ့အခါလဲအဲဒါကို အနိစ္စစသည်ဖြင့် ဆင်ခြင်ရတယ်။ ဒီလိုချည်း အခြေအရံမဲ့နေမှာ မဟုတ်ဘူး၊ အကြောင်းညီညွတ် တဲ့အခါ အခြေအရံတွေကို ရဦးမှာဘဲ။ အခြေအရံ ရှိရင် အခြေအရံကို အကြောင်းပြုပြီး ဆင်းရဲဒုက္ခ ရောက်ရတာလဲ ရှိတယ်။ အခြေအရံမရှိတော့အဲဒီလိုဆင်းရဲဒုက္ခ မရောက်နိုင်ဘူး။ တံကိုယ်တည်းနေရရင် လွတ်လပ်ပြီး ချမ်းသာတယ် စသည်ဖြင့် သင့်လျော်အောင် ဆင်ခြင်ရတယ်။ အဲဒီလိုဆင်ခြင်နိုင်တဲ့ သူမှာ အခြေအရံရှိခြင်း မရှိခြင်းနဲ့စပ်ပြီး နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်း၊ စိတ်ပျက် ဝမ်းနည်းခြင်းတွေ အလွန်အကျွံ မဖြစ်ရဘူး။ ဒါကြောင့်အဲဒီအခြေအရံရှိခြင်း၊ မရှိခြင်းကကောင်းတဲ့ဝိတ်ကို မလှမ်းမိုးနိုင်ဘူး။ ဘာဝနာကုသိုလ်စိတ်တွေဖြစ်ခွင့်ရတယ်။ အဲဒီ

(တဟိယအကြိမ်)

ကဲ့ရဲ့ချီးမွမ်းနဲ့ စပ်၍ ဆင်ခြင်ပုံ

လို့ဖြစ်ခွင့်ရတဲ့အတွက် ဒွါရ ၆-ပါးကဖြစ်တိုင်းသော ရုပ်-နာမ်
တွေကို အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ ထင်မြင်အောင် ရှုပြီး ဆင်းရဲဒုက္ခ
ဟူသမျှမှ လွတ်မြောက်သွားနိုင်ပါတယ်။

ကဲ့ရဲ့ချီးမွမ်းနဲ့ စပ်၍ ဆင်ခြင်ပုံ

အချီးမွမ်းခံရတဲ့အခါလဲ “ချီးမွမ်းတယ်ဆိုတာ မြဲတာမဟုတ်
ဘူး၊ တော်တော်ကြာယင်ယခုချီးမွမ်းနေတဲ့သူတွေကဘဲကဲ့ရဲ့ချင်
ကဲ့ရဲ့မှဘဲ၊ အချီးမွမ်းခံရတဲ့ ငါ့ ဆိုတာလဲ ရုပ်နာမ် မှဘဲ၊
အနိစ္စ-ဒုက္ခ-ဝိပရိဏာမ ဓမ္မသဘောမျှဘဲ” စသည်ဖြင့် ဆင်ခြင်
ရတယ်။ အဲဒီလိုဆင်ခြင်ယင် အလွန် အကျွံ တက်ကြွ ဝမ်း
မြောက်ခြင်း မဖြစ်ဘူး။ နောင်တချိန်မှာ အကဲ့ရဲ့ ခံရပေမဲ့
သည်းခံနိုင်တယ်။ အကဲ့ရဲ့ခံရတဲ့ အခါလဲ “ကဲ့ရဲ့ခြင်းဆိုတာ အမြဲ
ဘည်နေတာမဟုတ်ဘူး၊ တော်တော်ကြာယင် မေ့ပျောက်သွား
မှဘဲ၊ ယခုကဲ့ရဲ့နေတဲ့သူတွေကပေမဲ့နောင်တချိန်မှာ ချီးမွမ်းချင်
ချီးမွမ်းမှဘဲ၊ ကဲ့ရဲ့ခံရတဲ့ ငါ့ ဆိုတာကလဲ ရုပ်နာမ်မျှဘဲ။ အနိစ္စ
ဒုက္ခဝိပရိဏာမဓမ္မ သဘောမျှဘဲ၊ ကိုယ့်မှာအပြစ်မရှိယင် အများ
ကကဲ့ရဲ့ပေမဲ့ ဘာမျှအကျိုးမယုတ်နိုင် မနစ်နာနိုင်ဘူး။ အပြစ်
ကင်းဘို့ကသာ အရေးကြီးတယ်” စသည်ဖြင့် ဆင်ခြင်ရတယ်။
အဲဒီလို ဆင်ခြင်ယင် အကဲ့ရဲ့ခံရတဲ့အတွက် အလွန်အကျွံ စိတ်
ပျက် ဝမ်းနည်းခြင်း မဖြစ်ဘူး။ ဒါကြောင့် ကောင်းမြတ်တဲ့
ဘာဝနာ ကုသိုလ်တွေကို ဖြစ်ပွားစေနိုင်တယ်။ အနိစ္စ-ဒုက္ခ
အနတ္တ သဘောတွေ ထင်မြင်အောင် ရှုပြီး ဆင်းရဲ ဟူသမျှမှ
လွတ်မြောက်သွားနိုင်ပါတယ်။

(တတိယအကြိမ်)

ချမ်းသာ-ဆင်းရဲနဲ့ ဝပ်၍ ဆင်ခြင်ပုံ

အလိုရှိတာတွေကို ရပြီး အလိုရှိတိုင်း သုံးဆောင် နေရလို့ ချမ်းသာနေတဲ့အခါ အဲဒီချမ်းသာကို “ဒီလိုချည်း အမြဲတမ်း ချမ်းသာနေမှာမဟုတ်ဘူး၊ အကြောင်းမညီညွတ်တဲ့အခါ ဒီချမ်းသာတွေ အကုန်ပျောက်ပြီး ဆင်းရဲဒုက္ခလဲရောက်လာနိုင်တယ်။ ယခု ကျန်းမာ ချမ်းသာနေပေမယ့်လို့ တော်တော်ကြာယင် မကျန်းမမာဖြစ်ပြီး ဆင်းရဲဒုက္ခ ရောက်လာနိုင်တယ်။ ချမ်းသာ သူခဆိုတာကလဲ အနိစ္စ-ဒုက္ခ-ဝိပရိဏာမဓမ္မာပဲ။ ချမ်းသာနေတဲ့ ငါဆိုတာကလဲ အနိစ္စ-ဒုက္ခ-အနတ္တ ရုပ်နာမ် သဘောမျှာပဲ။ ချမ်းသာဆိုတာ သူ့ရှိနေတုန်း ကောင်းပေမဲ့ သူမရှိတဲ့ အခါ ကျတော့ မနေသာ မထိုင်သာ ဖြစ်အောင် ဆင်းရဲစေတတ်တဲ့ သဘောပဲ” စသည်ဖြင့် ဆင်ခြင်ရတယ်။ အဲဒီလို ဆင်ခြင်ထား ယင် အဲဒီချမ်းသာပျောက်သွားလို့ ဆင်းရဲနဲ့ တွေ့ရတဲ့ အခါလဲ သည်းခံနိုင်တယ်၊ စိတ်ဆင်းရဲမှုသက်သာတယ်။ နောက်ပြီးတော့ အကြောင်း မညီညွတ်လို့ ဆင်းရဲဒုက္ခ ရောက်နေတဲ့ အခါလဲ ဒီလိုဆင်ခြင်ရတယ်။ “ဒီဆင်းရဲကို ဒီလိုချည်းအမြဲတမ်းတွေ့နေ မှာမဟုတ်ဘူး၊ ကုသိုလ်က အကျိုးပေးလို့ အကြောင်းညီညွတ်တဲ့ အခါ ချမ်းသာကိုလဲ တွေ့ရဦးမှာပဲ။ ဒီဘဝမှာ မချမ်းသာ တောင်နှောင်ဘဝတွေကျတော့ ချမ်းသာသွားမှာပဲ။ ဒီဆင်းရဲ ဒုက္ခဟာလဲ အနိစ္စ-ဒုက္ခ-ဝိပရိဏာမဓမ္မာပဲ။ ယခု ငါပြုထားတဲ့ ကုသိုလ်တွေကြောင့် ယခုဘဝတွင်လဲ မကြာမီအတွင်း တမျိုး တမည် ပြောင်းလဲပြီး ကောင်းစား ချမ်းသာသွားနိုင်တယ်” စသည်ဖြင့်ဆင်ခြင်ရတယ်။ ဒီလိုဆင်ခြင်နေယင် ကိုယ်ဆင်းရဲကို

(တတိယအကြိမ်)

အင်မတန်ကောင်းတဲ့ ဆေးနည်း

တွေ့နေရပေမဲ့စိတ်ဆင်းရဲအဖြစ်သက်သာနိုင်ပါတယ်။ ဖြစ်ပေါ်လာယင်လဲ အဲဒီစိတ်ဆင်းရဲကိုစူးစိုက်ပြီး ရှုမှတ်ရတယ်။ သမာဓိဉာဏ်အား ကောင်းနေတဲ့အခါဆိုယင် တချက်နှစ်ချက်လောက် ရှုမှတ်ရုံနဲ့ အဲဒီစိတ်ဆင်းရဲဟာ ပျောက်ပြီး ချမ်းသာသွားနိုင်ပါတယ်။

အင်မတန်ကောင်းတဲ့ ဆေးနည်း

သူတပါး၏ပယောဂကြောင့်ဖြစ်စေ၊ ရောဂါကြောင့်ဖြစ်စေ၊ ရာသီဥတုကြောင့်ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်ထဲမှာ ဆင်းရဲဒုက္ခ ဝေဒနာတွေ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့အခါ အခြားနည်းဖြင့် ပြုပြင်စရာ မရှိယင် အဲဒီဒုက္ခဝေဒနာကိုဘဲ စူးစိုက်ပြီး ရှုမှတ်နေရတယ်။ အဲဒီလိုရှုမှတ်နေယင် ဒုက္ခဝေဒနာဟာ ပျောက်လဲ ပျောက်သွားတတ်ပါတယ်။ လုံးလုံးမပျောက်တောင် သက်သာ နေတတ်ပါတယ်။ မသက်သာတောင် စိတ်ဆင်းရဲမှု မဖြစ်နိုင်တဲ့အတွက် အဲဒီကိုယ်ဆင်းရဲတမျိုးကိုသာ ခံရတယ်။ အဲဒီ ကိုယ်ဆင်းရဲကို မရှုနိုင်ယင်တော့ “ငါ့ကို ဘယ်သူတွေက မတရား နှိပ်စက်တယ်၊ ငါ့နှယ်ကံ ဆိုးလိုက်တာ၊ ဖြစ်မှဖြစ်ရလေခြင်း” စသည်ဖြင့်ကြံစည်ပြီးစိတ်ဆင်းရဲတွေလဲများစွာဖြစ်လာတတ်တယ်။ အဲဒါကိုမြတ်စွာဘုရားက “ဆူးနှစ်ချောင်းစူးတာနဲ့တူတယ်” လို့ဥပမာ ပေးထားတယ်။

ဥပမာ အကျယ်ကတော့ လူတယောက်မှာဆူးစူးတယ်ဆိုပဲတော့၊ အဲဒီဆူးကို အခြားဆူးတချောင်းနဲ့ထိုးပြီး ထွင်တဲ့အခါ အဲဒီနောက်ဆူးကလဲအသားထဲမှာ ကျိုးပြီးကျန်နေယင် ပဌမ (တတိယအကြိမ်)

ဆူးကြောင့်လဲနာနေတယ်၊ ဒုတိယ ထွင်တဲ့ဆူးကြောင့်လဲ နာနေ
 တယ်၊ နှစ်နာ ဖြစ်နေတယ်၊ အဲဒါလိုဘဲ မရွှမမှတ်နိုင်တဲ့ သူမှာ
 သူ့ အလိုလိုဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ကိုယ်ဆင်းရဲကလဲ နှိပ်စက်နေတယ်၊
 အဲဒီကိုယ်ဆင်းရဲကို သည်းမခံနိုင်တဲ့အတွက် နောက်ထပ် ဖြစ်
 ပေါ်လာတဲ့ စိတ်ဆင်းရဲကလဲ နှိပ်စက်နေတယ်၊ ကိုယ်ဆင်းရဲ
 စိတ်ဆင်းရဲ နှစ်မျိုးလုံး၏အနှိပ်စက်ကို ခံနေရတယ်။ ဖြစ်ပေါ်
 လာတဲ့ ကိုယ်ဆင်းရဲကို ရှုမှတ်နိုင်တဲ့သူမှာတော့ နောက်ထပ်
 စိတ်ဆင်းရဲမဖြစ်ဘူး၊ ကိုယ်ဆင်းရဲတမျိုးတည်းကိုသာ ခံစား
 ရတယ်။ အဲဒါဟာ ဘုရားရဟန္တာနဲ့ တူနေတာဘဲ၊ ဘုရား
 ရဟန္တာများမှာ အပူအအေး ခြင်မှက်ကိုက်ခြင်းစသည်ကြောင့်
 ကိုယ်ဆင်းရဲကတော့ ရှိတာဘဲ၊ ဒါပေမဲ့ စိတ်ဆင်းရဲကတော့
 မရှိဘူး အဲဒီ ကိုယ်ဆင်းရဲ တမျိုးတည်းကိုသာ ခံစားရတယ်၊
 အဲဒါလိုလဲဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ကိုယ်ဆင်းရဲကို နိုင်နိုင်နင်းနင်း ရှုမှတ်
 နိုင်ယင် စိတ်ဆင်းရဲဖြစ်ခွင့်မရဘဲ ငြိမ်းနေတတ်ပါတယ်၊ ဒီတော့
 ကိုယ်ဆင်းရဲ တမျိုးတည်းကိုသာ ခံစားရတဲ့အတွက် သက်သာ
 တာပေါ့။ ဒါကြောင့် ဒုက္ခဝေဒနာကို ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရတဲ့ သတိ
 ပဋ္ဌာန်နည်းဟာ အင်မတန်ကောင်းတဲ့ ဆေးနည်းပါဘဲ၊ စော
 စောက အချိုးကျအောင် ရှုမှတ် လေ့လာထားတဲ့သူတွေမှာ
 သေလုနီးပါး ကြီးကျယ်ပြင်းထန်တဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာတွေကို တွေ့
 ရတဲ့အခါ ဒီနည်းဖြင့် ရှုမှတ်ပြီး သက်သာရာ ရသွားကြတာတွေ
 များလှပါပြီ။

ယခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း အကြားအမြင်ရှိတဲ့ ဘုရားတပည့်မှာ
 ချမ်းသာသူခန့် တွေ့ရတဲ့အခါလဲ သင့်လျော်အောင် ဆင်ခြင်နိုင်
 ရှုနိုင်တဲ့အတွက် အဲဒီချမ်းသာသူခက စိတ်ကိုလွှမ်းမိုးပြီး မတည့်
 (တတိယအကြိမ်)

အင်မတန်ကောင်းတဲ့ ဆေးနည်း

ဘူး၊ ဆင်းရဲဒုက္ခနဲ့ တွေ့ရတဲ့အခါလဲ သင့်လျော်အောင် ဆင်ခြင်
 နိုင် ရှုနိုင်တဲ့အတွက် အဲဒီ ဆင်းရဲဒုက္ခက စိတ်ကို လှမ်းမိုးပြီး
 မတည်ဘူး။ ဆင်ခြင်တဲ့ ရှုတဲ့စိတ်ကသာ အဲဒီသုခဒုက္ခကို လှမ်း
 မိုးပြီး တည်နေတယ်။ အဲဒီ လောကဓံကို အနိုင် ရနေတယ်။
 ဒါကြောင့်ကောင်းမြတ်တဲ့ ကုသိုလ်စိတ်တွေ ဖြစ်မြဲ ဖြစ်ခွင့်ရနေ
 တယ်။ ဖြစ်ခွင့်ရနေတဲ့အတွက် ဒွါရဇ-ပါးက ဖြစ်ပေါ်လာသမျှ
 ရုပ်နာမ်တရားတွေကို အနိစ္စ-ဒုက္ခ-အနတ္တ သဘော အားပြင်း
 အမှန်အတိုင်း ထင်မြင်နိုင်အောင် ရှုမှတ်နိုင်တယ်။ ဒါကြောင့်
 ဝိပဿနာဉာဏ် ရင့်သန်တဲ့အခါမှာ အရိယာမဂ် ၄-ပါးကို
 ရောက်ပြီး ဆင်းရဲဟူသမျှမှလုံးဝလွတ်မြောက်သွားနိုင်ပါတယ်။
 အဲဒီလို လွတ်မြောက်သွားနိုင်ပုံကို မြတ်စွာဘုရားက “ပရိမုစ္စတိ
 ဒုက္ခသ္မာတံ ဝဒါမိ-ဆင်းရဲဟူသမျှမှ လွတ်မြောက်သည်ဟု ငါ
 ဘုရား ကေနိဟော်တော်မူတယ်” လို့ ထုတ်ဖော်ပြီး ဝန်ခံတော်
 မူပါတယ်။

ယခု ပြောလာခဲ့တာဟာ လောကဓံ ရှစ်ပါးနဲ့စပ်ပြီး သင့်
 လျော်အောင် ဆင်ခြင်ပုံနဲ့ ဆင်းရဲဟူသမျှ လွတ်မြောက်ပုံအထိ
 အကျိုးရပုံတွေကို ပြောလာခဲ့တာပါ။ ဒီတော့ လောကဓံရှစ်
 ပါးနဲ့စပ်ပြီးမဆင်ခြင်နိုင်ယင်အကျိုးမဲ့ဖြစ်တတ်ပုံရော၊ ဆင်ခြင်
 နိုင်ယင်အကျိုးရပုံရော တော်တော် စုံသွားပါပြီ။ ဒီလောကဓံ
 တရားတွေဟာလောကထဲမှာနေကြရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း မရှောင်
 မလွဲနိုင်ဘဲ တွေ့ကြရကြောင်း၊ မြတ်စွာဘုရားတောင်မှ တွေ့ရ
 သေးကြောင်း၊ မြတ်စွာဘုရား မှာတော့ တုန်လှုပ်ခြင်း မရှိ
 ကြောင်းများကိုနည်းယူပြီး သည်းခံနိုင်ရေးအတွက် ထုတ်ပြန်

(တတိယအကြိမ်)

လောကံသာ လိုပါတော့တယ်၊ ဒါကြောင့် ခုနက ဆိုခဲ့တဲ့ ဆောင်ပုဒ်က လေးတွေကို ပြန်ကောက်လိုက်ကြဦးစို့။

လောကဓံတရား ဘုရားသော်လဲ မရှောင်နိုင်

- (၁) လာဘ်၊ ခြွေရံရာ၊ ချီးမွမ်းကြ၊ သုခဝမ်းသာမြဲ။ (ဆို)
- (၂) ထိုလေးမျိုးမှ၊ ပြောင်းပြန်ကျ၊ လောက ဝမ်းနည်းမြဲ။ (ဆို)
- (၃) လောကဓမ္မ၊ ရှောင်မရာ၊ မုချ တွေ့မြဲ။ (ဆို)

လောကထဲမှာ နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေဆိုယင် ဒီလောကဓံတရား တွေနဲ့ တွေ့ကြရတာချည်းဘဲ၊ ဘယ်သူမှ မရှောင်နိုင်ဘူး၊ ကံ ကောင်းတဲ့သူတွေမှာ ကုသိုလ်ကံက အကျိုးပေးတဲ့အခါကောင်း တဲ့လောကဓံ ၄-ပါးနဲ့ တွေ့နေကြရတယ်၊ ကံမကောင်းတဲ့ သူ တွေမှာ ကုသိုလ်ကံက အကျိုးပေးတဲ့အခါ ဆိုးတဲ့ လောကဓံ ၄-ပါးနဲ့ တွေ့နေကြရတယ်။ အဲဒီမှာ ကောင်းတဲ့ လောကဓံတွေ ကိုတော့ အများက ကြိုက်ကြတယ်၊ အဲဒီလောကဓံတွေနဲ့ တွေ့ပါ စေ၊ တွေ့ပါစေလို့ဘဲ တောင့်တနေကြပါတယ်၊ တွေ့ရအောင်လဲ ရှာကြံနေကြပါတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒါတွေကတော့ လောက အနေနဲ့ဆိုယင် အရေး မကြီးဘူးလို့ ဆိုရမှာဘဲ။ ဆိုးတဲ့ လောကဓံတွေကိုတော့ အလို့ မရှိကြဘူး။ ကြောက်ကြတယ်။ ရှောင်ပါစေ၊ လွဲပါစေ၊ ဖယ်ပါစေလို့ တောင့်တနေကြတယ်။ မတွေ့အောင်လဲ ကြိုးစားနေကြပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ လုံးလုံးတော့ မလွတ်နိုင်ဘူး၊ တွေ့ကြရသေးတာဘဲ၊ အနည်းနဲ့ အများသာ

(တတိယအကြိမ်)

လာဘ်မရခြင်းနှင့် ဘုရား

ကွာခြားပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးတောင်မှ နဲ့နဲ့တော့ တွေ့ရသေးတာဘဲ။ အဲဒါကို ထောက်ဆ ကြည့်ယင် “ငါတို့လို သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်တွေ မတွေ့ဘဲ နေပါ့မလား” လို့ ဆင်ခြင်ပြီး အတော်အတန်တော့ သည်းခံနိုင်စရာ အကြောင်းရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်တိုင် ဆိုးတဲ့ လောကဓံတွေနဲ့ တွေ့ရပုံကို ယခုဖော်ပြသွားပါမယ်။

လာဘ်မရခြင်းနှင့် ဘုရား

အခါတပါးမှာ မြတ်စွာဘုရားဟာ ပဉ္စသဘာလ ခေါ်တဲ့ ပုဏ္ဏားရွာကို အမှီပြုပြီး သီတင်းသုံးနေတော်မူပါတယ်။ အဲဒီရွာမှာ သီတင်းသုံးတော်မူခြင်း၏ အကြောင်းကတော့ အဲဒီရွာက အမျိုးသမီးပျို ငါးရာတို့ သောတာပန် ဖြစ်မည်ကို မြင်တော်မူတဲ့အတွက်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ နက္ခတ်ပဲ နေ့မှာ အဲဒီအမျိုးသမီးငယ်တွေဟာ အပြင်ထွက်ခွင့် ရကြတဲ့အတွက် မြစ်ဆိပ်ကိုသွားပြီး ရေချိုးကြတယ်။ ရေချိုးပြီးတော့ အဝတ်အဆင်တန်ဆာများကို ဝတ်ဆင်ပြီး ရွာဆီကို ပြန်လာနေကြတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ မြတ်စွာဘုရားက ပဉ္စသဘာလရွာထဲ ဆွမ်းခံကြတော်မူပါတယ်။

ပဉ္စဆိုတာက ငါးခု၊ သဘာလဆိုတာက တဲ-အိမ်၊ ဒီတော့ ပဉ္စသဘာလဆိုတာ ငါးအိမ်-လို့ အဓိပ္ပာယ် ရှိပါတယ်။ မူလတည်စက ငါးအိမ်သာရှိလို့ ငါးအိမ်စုရွာလို့ ခေါ်တွင်နေဟန် ရှိပါတယ်။ ဗမာပြည်မှာလဲ ဒီလို အမည် တွင်နေတဲ့ ရွာတွေ (တတိယအကြိမ်)

လောကဓံ တရားတော်

ရှိကြပါတယ်။ ငါးအိမ်စုရွာ၊ လေးအိမ်စုရွာ-တဲ့၊ တအိမ်ထဲ
ရွာလို့တောင် ရှိပါသေးတယ်။ အဲဒီအမည်တွေဟာ ရွာတည်
စက အမည်တွေဘဲ။ နောက်ကာလကျတော့ တိုးပွားလာလို့
အိမ်တွေ များစွာဘဲ ရှိနေကြပါတယ်။ ယခုပြောနေတဲ့ ပဉ္စ
သာလ-ငါးအိမ်စု ရွာမှာလဲ အမျိုးသမီးပျို ငါးရာတောင်
ရှိတယ်ဆိုတော့ အမျိုးသားပျိုတွေခလေးသုငယ်တွေ လူကြီး
မိဘတွေပါဆိုယင် လူဦးရေဟာ ၂-သောင်းထက် မနည်း
ရှိပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီလူဦးရေ များသလောက် အိမ်အရေအတွက်
ကလဲ ရာနှင့်ချီပြီး များစွာဘဲ ရှိပါလိမ့်မယ်။

အဲဒီပဉ္စသာလရွာကို မြတ်စွာဘုရား ဆွမ်းခံကြတော်မူတဲ့
အခါမှာ အဲဒီရွာက လူတွေဟာ မြတ်စွာဘုရားအား ဆွမ်း
ခလောင်းနိုင်အောင် မာရ်နတ်က အဲဒီ လူတွေကို ပူးကပ်ပြီး
အန္တရာယ် ပြုပါသတဲ့။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားဟာ ဆွမ်း
ဘဇွန်းမျှမှ မရဘဲ ဆေးမြဲတိုင်း သပိတ်နဲ့ဘဲ ရွာက ပြန်ထွက်
လာရတယ်။ အဲဒီအခါမှာ မာရ်နတ်က ရွာတံခါးဝက နေပြီး
“အရှင်ရဟန်း ဆွမ်းရခဲပါရဲ့လား” လို့ လူတယောက် အနေနဲ့
မေးပါတယ်။ ဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားက “ဟဲ့ မာရ်နတ်၊ ငါ
ဆွမ်းမရအောင် သင် လုပ်ထားတာဘဲ မဟုတ်လား” လို့ မိန့်
တော်မူပါတယ်။ ဒါဖြင့် “အရှင်ဘုရား တခါထပ်ပြီး ဆွမ်းခံ
ဝင်ပါဦး” လို့ မာရ်နတ်က ဆိုတယ်။ သူ့ ရည်ရွယ်ချက်ကတော့
ဒီတခါပြန်ပြီး ဆွမ်းခံဝင်ယင် လူတွေကို ပူးကပ်ပြီး မြတ်စွာ
ဘုရားရှေ့က လက်ခုတ်တီးပြီး ရယ်ရွှင်ဘွယ် ပြက်ရယ်ပြုမယ်
လို့-တဲ့။

(တတိယအကြိမ်)

လဘ်မရခြင်းနှင့် ဘုရား

အဲဒီအချိန်မှာ မြစ်ဆိပ်က ရေချိုးပြီး ပြန်လာကြတဲ့ အမျိုးသမီးပျို ငါးရာတို့က အဲဒီရွာတံခါးကို ရောက်လာကြတယ်။ မြတ်စွာဘုရားကို ရိုသေစွာ ရှိခိုးပြီး သင့်လျော်တဲ့ နေရာမှာ တည်နေကြတယ်။ မာရ်နတ်ကလဲ “အရှင်ဘုရား၊ ဆွမ်းမရယင် ဆာလောင်ခြင်း၊ ဆင်းရဲက မနှိပ်စက်ပေဘူးလား” လို့ မေးပြန်ပါတယ်။ ဒီမေးခွန်းကို အကြောင်းပြုပြီး အဲဒီရွာသူ အမျိုးသမီးပျို ငါးရာတို့အား သင့်လျော်သော တရားကို ဟောရန် အဘွက်ပဲ ဒီရွာမှာ ဆွမ်းမရမည်ကို သိလျက်နဲ့ ဆွမ်းခံကြတော်မူခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက “ဟဲ့ မာရ်နတ် ငါတို့ဟာ ဒီကနေ့ စားဘွယ်တစုံတခုကိုမျှမရသော်လည်း အာဘဿရာဘုံက မဟာဗြဟ္မာကြီးတို့ကဲ့သို့ ပီတိသုခဆိုတဲ့ ဝမ်းမြောက်မှုချမ်းသာမှုဖြင့်သာလျှင် အချိန်ကုန်စေမယ်” လို့ မိန့်ဆိုတော်မူပြီးတော့ အမျိုးသမီးပျို ငါးရာအတွက် ရည်ရွယ်ပြီး ဒီလိုဂါထာတပုဒ် တရားကို ဟောကြားတော်မူပါတယ်။

သုသုခံ ဝတ ဇီဝါမ၊ ယေသံ နော နတ္ထိ ကိဉ္ဇနံ။
 ပီတိဘက္ခာ ဘဝိဿာမ၊ ဒေဝါ အာဘဿရာ ယထာ။

ယေသံ နော၊ အကြင်ငါတို့အား။ ကိဉ္ဇနံ၊ လိုချင်တောင့်တမှု ရာဂ စသော ကိလေသာတည်းဟူသော ကြောင့်ကြမှုသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိပေ။ တေ မယံ၊ ကြောင့်ကြမှုမရှိသော ထိုငါတို့သည်။ ဝတ၊ စင်စစ်။ သုသုခံ၊ အလွန်ချမ်းသာစွာ။ ဇီဝါမ၊ အသက်မွေးကြ အသက်ရှင်ကြပါကုန်၏။ ဒေဝါ အာဘဿရာယထာ၊ အာဘဿရာ မိုးဗြဟ္မာ တို့ကဲ့သို့။ ပီတိဘက္ခာ၊ ပီတိလျှင် အစာရှိကုန်သည်။ ဘဝိဿာမ၊ ယနေ့အဖို့မှာ ဖြစ်ကြပါကုန်တော့အံ့-တဲ့။

(တတိယအကြိမ်)

လောကဓံ တရားတော်

ဆိုလိုတာကတော့ လောကမှာ လူတွေဟာ စား-ဝတ်-နေ
 ရေးအတွက် သတ်ဖြတ် လုယက် ခိုးယူပြီးတော့ လိမ်လည်
 ပြီးတော့ စီးပွားရှာကြတာတွေလဲ ရှိတယ်။ အဲဒီလို မတရား
 သဖြင့်ရှာပြီး ရလာတဲ့စွည်းတွေကို အလိုရှိတိုင်း သုံးဆောင်
 နေကြရတဲ့အတွက် “ချမ်းသာစွာ အသက်မွေးနေကြတယ်။ ချမ်း
 သာစွာ အသက်ရှင်နေကြတယ်” လို့ ဒီလိုထင်မှတ်ပြောဆိုနေကြ
 တယ်။ အမှန်ကတော့ အဲဒီလို မတရားသဖြင့် အသက်မွေးနေကြ
 တာဟာ မကြာခင်ဘဲအပါယ်လေးပါးကျပြီး ဒုက္ခရောက်ရမှာမို့
 ဆင်းရဲစွာ အသက်မွေးခြင်းသာ မည်တယ်။ တရားသဖြင့် ရှာကြ
 ပြီး အသက်မွေးတာ ဖြစ်စေကာမူ ကြောင့်ကြမှု ကိလေသာ
 ရှိနေသေးယင် ချမ်းသာတဲ့ အသက်မွေးမှု အစစ် မဖြစ်သေး
 ဘူး။ မြတ်စွာဘုရားမှာတော့ မရသေးတာကို လိုချင် တောင့်
 တတဲ့ ရာဂ တည်းဟူသော ကြောင့်ကြခြင်းလဲ မရှိဘူး။ ရချင်
 တာကို မရတဲ့အတွက် စိတ်ပျက် စိတ်ဆိုးတဲ့ ဒေါသတည်းဟူ
 သော ကြောင့်ကြခြင်းလဲ မရှိဘူး။ မကောင်းတာ တွေကို
 အကောင်းထင်ပြီး ကြောင့်ကြ ပြုတတ်တဲ့ မောဟ တည်းဟူ
 သော ကြောင့်ကြခြင်းလဲ မရှိဘူး။ အဲဒီလိုကြောင့်ကြမှု ကိလေ
 သာ လုံးဝကင်းနေတဲ့အတွက် ဆွမ်းမရလို့လဲ စိတ်ဆင်းရဲခြင်းမရှိ
 ဘူး။ မစားရလို့လဲ ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲ မရှိဘူး။ တရားနှင့်
 စပ်တဲ့ နှစ်သိခွဲခမ်းမြောက်မှုတို့ဖြင့် ချမ်းသာစွာမျှတပြီးနေနိုင်
 တယ်။ အဲဒီလို နေနိုင်တဲ့အတွက် ငါဘုရားတို့မှာ အလွန်ချမ်း
 သာစွာ အသက်မွေးကြ အသက်ရှင်ကြပါတယ်-တဲ့။

ဘာကြောင့်ဒီလိုချမ်းသာစွာမျှတနေနိုင်ပါသလဲဆိုယင် ရှေ့
 နားပိုင်းက ပြောခဲ့တဲ့ အတိုင်း လာဘ-လာဘ်ရတယ် ဆိုတာ
 (တတိယအကြိမ်)

လာဘ်မရခြင်းနှင့် ဘုရား

ကိုရော၊ အလာဘ-လာဘ်မရဘူးဆိုတာကိုရော၊ ရတဲ့သူဆိုတာကို
ရော အနိစ္စ-ဒုက္ခ-ဝိပရိဏာမဓမ္မမျှတ ဆိုတာကို သိပြီး ဖြစ်နေ
တဲ့အတွက် တောင့်တမှု၊ ကြောင့်ကြမှု ကိလေသာတွေ လုံးဝ
ကင်းနေလို့ပါဘဲ။ ဒါကြောင့်-

ယေသံ နော၊ အကြင်ငါတို့အား။ ကိဉ္ဇနံ လိုချင်တောင့်တမှု
ရာဂ စသော ကိလေသာ တည်းဟူသော ကြောင့်ကြမှုသည်။
နတ္ထိ၊ မရှိပေ။ တေ မယံ၊ ကြောင့်ကြမှု မရှိသော ထို ငါဘုရား
တို့သည်။ ဝတ၊ စင်စစ်။ သုသုခံ၊ အလွန်ချမ်းသာစွာ၊ ဇီဝါမ၊
အသက်မွေးကြ အသက် ရှင်ကြပါကုန်၏-လို့ မိန့်ဆိုတော်မူ
ပါတယ်။

ဒါပေမဲ့ အစာ မစားရဘဲနဲ့ ချမ်းသာစွာ နေလို့ ဖြစ်ပါ
မလားလို့ မေးစရာ စဉ်းစားစရာ ရှိပါသေးတယ်။ ဘာ
ကြောင့်လဲဆိုယင် ကာမဘုံက သတ္တဝါတွေမှာ အစာအဟာရ
အထောက်အပံ့က အရေးကြီးပါတယ်။ ရုပ်ကိုယ် တည်တံ့ရေး
အတွက် ကံ-စိတ်-ဥတု-အာဟာရဆိုတဲ့ အကြောင်း ၄-ပါးရှိတဲ့
အနက်က ကံ ရှိရုံ စိတ်ရှိရုံ သင့်လျော်တဲ့ ဥတုရှိရုံနဲ့ အသက်
မရှင်နိုင်ဘူး။ အစာ အဟာရ ရှိပါမှ အသက်ရှင် နေနိုင်ပါ
တယ်။ ဒါကြောင့် လူတွေဟာ နေ့စဉ် ၂-ကြိမ် ၃-ကြိမ်
ရှာပြီး စားနေကြရပါတယ်။ အနည်းဆုံး တနေ့ တကြိမ်တော့
ရှာပြီး စားနေကြရပါတယ်။ လူတွေသာ မဟုတ်ဘူး၊ ကုန်း
သတ္တဝါ၊ ရေသတ္တဝါ၊ တိရစ္ဆာန်တွေလဲ နေ့စဉ်ရှာပြီးစားနေ
ကြရတာဘဲ၊ စား-ဝတ်-နေရေး ဆိုတဲ့ အရေး သုံးခုထဲမှာ
စားရေးက အရေးအကြီးဆုံးဘဲ။ အရေးကြီးတဲ့အတွက် အစာ

(တတိယအကြိမ်)

ရှာရတဲ့ အာဟာရ ပရိယေသန ဒုက္ခဟာ အကြီးဆုံးဘဲ။ ဒါ
 ကြောင့် သတ္တဝါတွေဟာ အစာအတွက် အမြဲမပြတ် ရှာနေကြ
 ရတယ်။ ဒီအထဲမှာ ပရုဏ်ဆိတ်ဆိုတဲ့ အကောင်ကလေးတွေဟာ
 အကဲဆုံးပါဘဲ။ သူတို့ကိုယ်က ဘာမှ ကြီးတာမဟုတ်ပဲနဲ့ သူတို့
 မှာ နေ့တွင် မဟုတ်ဘူး။ ညပါ တလှုပ်လှုပ် တရွရွနဲ့ ရှာနေ
 ကြတယ်။ အဲဒီလို ရှာကြရတာဟာ မစားရယင် မချမ်းသာနိုင်
 ဘူး။ စားရမှ ချမ်းသာမယ်ဆိုတာ သိပြီး ရှာနေကြရတာပါ။
 ဒီတော့ အစာမစားရဘဲနဲ့ ချမ်းသာ နိုင်ပါ့မလားလို့ တွေး
 စရာ မေးစရာရှိပါတယ်။ အဲဒီပြဿနာကို မြတ်စွာဘုရားက-

ပီတိဘက္ခာ ဘဝိဿာမ၊ ဒေဝါ အာဘဿရာ ယံထာ-လ္လိ
 ဖြေရှင်းလိုက်ပါတယ်။

ဒေဝါ အာဘဿရာယထာ၊ အာဘဿရာမိုးဗြဟ္မာကြီးတို့ကဲ့
 သို့။ ပီတိဘက္ခာ၊ ပီတိလျှင် အစာရှိကုန်သည်။ ဘဝိဿာမ၊ ဖြစ်ကြ
 ပါကုန်တော့အံ့-တဲ့။

ဗြဟ္မာတွေဆိုတာ အစာအဟာရကို စားသောက်ခြင်းမရှိ
 ဘူး။ ဈာန်ကုသိုလ်အဟုန်ကြောင့် ဖြစ်သော ပီတိသုခ၊ ဈာန်နှင့်
 ယှဉ်သော ပီတိသုခဖြင့် မျှတနေကြတယ်။ သူတို့မှာ ဆာတယ်
 လို့လဲမရှိဘူး။ ပီတိသုခဆိုတဲ့ နှစ်သိမ်မှု ချမ်းသာမှု အမြဲတမ်း
 ပြည့်စုံနေကြတယ်။ အထူးအားဖြင့် ဒုတိယဈာန်က ပီတိဟာ
 အကောင်းဆုံး အမြတ်ဆုံး ဖြစ်တဲ့ အတွက် အဲဒီ ဒုတိယဈာန်
 ကြောင့် ဖြစ်ကြတဲ့ ဒုတိယဈာန် ဗြဟ္မာတွေမှာ လွန်ကဲထူးမြတ်
 တဲ့ ပီတိတွေဖြစ်တယ်။ အဲဒီ ဒုတိယဈာန် ဗြဟ္မာ၃-မျိုးထဲမှာလဲ
 အာဘဿရာဆိုတဲ့ မဟာဗြဟ္မာကြီးတွေမှာ သာပြီး ထူးမြတ်တဲ့

(တတိယအကြိမ်)

လဘ်မရခြင်းနှင့် ဘုရား

ပီတိတွေ့ဖြစ်တယ်၊ ဒါကြောင့် ဆွမ်းမစားရပေမဲ့ အဲဒီ အဘာ-
သရာ ဗြဟ္မာကြီးများလိုဘဲပီတိဖြင့် မျှတပြီးနေမယ်-လို့ မိန့်ဆို
တော်မူပါတယ်။

ဝမ်းမြောက်တဲ့ပီတိဖြစ်နေရုံမျှဖြင့်အစာမစားဘဲနေနိုင်တယ်
ဆိုတာကတော့ လောကဘက်ကရော တရားဘက်ကရော ထင်
ရှားပါတယ်။ တချို့လူတွေမှာ အင်မတန် ခဲယဉ်းတဲ့ အလုပ်
ကိစ္စ အကြံအစည် အောင်မြင်သွားတဲ့အတွက် ဝမ်းမြောက်
ဝမ်းသာတာနဲ့ ထမင်း စားချင်စိတ် မရှိဘဲ မစားနိုင် မအိပ်
နိုင်ဘဲ ဖြစ်နေတာတွေရှိနေကြပါတယ်။ တချို့လဲ ကုသိုလ်ရေးနဲ့
စပ်ပြီး ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ နေတာနဲ့ ထမင်းတနပ် နှစ်နပ်
လောက်တော့ မစားဘဲနေနိုင်တာ ရှိကြပါတယ်။ တရားအား
ထုတ်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေထဲမှာလဲ သမာဓိအား ဉာဏ်အားကောင်း
တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ကိုယ့်တရားကိုယ် ရှုမှတ် နှလုံးသွင်းနေရင်း
တရက် ၂-ရက်ကြာအောင် မစားမသောက်ပဲ ခင်းကြီးခင်းငယ်
တောင် မစွန့်ရဘဲ တထိုင်တည်းနဲ့ နေနိုင်ကြတာ ရှိပါတယ်။
မြတ်စွာဘုရား မှာတော့ ဖလ သမာပတ်ကို ဖြစ်စေ၊ နိရောဓ
သမာပတ်ကိုဖြစ်စေ ဝင်ရောက်နေမယ်ဆိုယင် ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး
တောင် နေတော်မူနိုင်ပါတယ်။ ဈာန် သမာပတ်နဲ့လဲ နေနိုင်ပါ
တယ်။ တရက်လောက်ကတော့ ဝိပဿနာရှုပြီးတော့လဲ နေနိုင်ပါ
တယ်။ အဲဒီဝိပဿနာပီတိ ဈာန်ပီတိ ဖိုလ်ပီတိတွေနဲ့ နေနိုင်တာကို
ရည်ပြီးတော့ “ပီတိဘက္ခာ၊ ပီတိလျှင် အစာရှိကုန်သည်။ ဘဝိဿာ
မ၊ ဒီကနေ့အဖို့မှာ ဖြစ်ကြပါကုန်မည်” လို့ မိန့်တော်မူပါတယ်။

အဲဒီဂါထာဟာ မာရ်နတ်ရဲ့အမေးကို ဖြေတဲ့ ဂါထာပါး
ဒါပေမဲ့ အဲဒီအခါတုန်းက ပဉ္စသလရွာသူအမျိုးသမီးငါးရာက

[၅] (တတိယအကြိမ်)

အနီးအပါးမှာ လက်အုပ်ချီပြီး တရားနာ နေကြတယ်။ အဲဒီအမျိုးသမီးငါးရာအတွက် ရည်ရွယ်ပြီး ဟောတာလဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီ အမျိုးသမီးငါးရာဟာ အဲဒီ တရားဂါထာကို ကြားနာရင်း သောတာပန် ဖြစ်သွားကြပါသတဲ့။

ဒီဂါထာကို ကြားနာရရုံနဲ့ ဘယ်ပုံဘယ်နည်းဖြင့် သောတာပန် ဖြစ်ကြသလဲဆိုလျှင် အဲဒီ အမျိုးသမီး ငါးရာဟာ ကုသိုလ်ထူး ပါရမီထူး ရှိတဲ့သူတွေပါ။ ဒါကြောင့် သူတို့ဟာ ဘုရားကိုယ်တော်တိုင်ကိုလဲ ဖူးမြော်ကြရတယ်၊ ဘုရား ကိုယ်တော်တိုင်ဟောတဲ့ တရားကိုလဲ နာကြရတယ်၊ ဘုရား ကိုယ်တော်တိုင်ကို ဖူးမြော်ကြရတဲ့ အတွက် သူတို့မှာ ပီတိတွေဖြစ်နေတယ်၊ တရားကို နာရတဲ့အတွက်လဲ ပီတိတွေဖြစ်နေတယ်။ အထူးအားဖြင့်တော့ မြတ်စွာဘုရားမှာ ကြောင့်ကြမှု ကိလေသာ ကင်းနေတဲ့အတွက် ချမ်းသာစွာ နေရတယ် ဆိုတာရယ်၊ ဆွမ်းမစားရပေမဲ့ ပီတိနဲ့ဘဲ မျှတနေမယ် ဆိုတာရယ်-ဒီတရားစကားတွေကို ကြားရတဲ့အခါ အလွန် ကြည်ညိုပြီး ပီတိတွေ ထက်သန်စွာ ဖြစ်တယ်၊ အဲဒီ ပီတိတွေကို ရှုမိကြသဖြင့် ကုန်ခြင်း ပျက်ခြင်း သဘော ထင်မြင်ပြီးတော့ ဝိပဿနာညာဏ် အစဉ်အတိုင်းတက်ပြီး သောတာပတ္တိ မဂ်ဖိုလ်ကို ရောက်သွားကြတယ်လို့ ယူရပါမယ်။

ယခုတရားနာနေကြတဲ့ ဒကာ ဒကာမတွေလဲ ဒီပုံ ဒီနည်းအရ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ အဲဒီ ပဉ္စသင်္ဂါယနာမှာ မြတ်စွာဘုရား ဆွမ်းခံကြနေပုံကိုလဲ ဆင်ခြင်ကြည့်ပါ။ ရှာမှအထွက် တံခါး (တတိယအကြိမ်)

ပေါက်အနီးမှာ မာရ်နတ်ကမေးနေပုံနဲ့ အမျိုးသမီး ငါးရာက ရှိသေ့စွာရှိခိုးပြီး တရားနာနေပုံကိုလဲ ဆင်ခြင်ကြည့်ပါ။ အဲဒီ အခါမှာ မြတ်စွာဘုရားက ရပ်တော်မူရင်း တရားဟောတော် မူနေပုံကိုလဲ ဆင်ခြင်ကြည့်ပါ။

သုဿံ ဝတ ဇီဝါမ၊ ယေသံနော နတ္ထိ ကိဉ္ဇနံ။

ပီတိဘက္ခာ ဘဝိဿာမ၊ ဒေဝါ အာဘဿရာ ယထာ။

ယေသံနော၊ အကြင်ငါတို့အား။ ကိဉ္ဇနံ၊ လိုချင်တောင့်တမှု ရာဂစသော ကိလေသာ တည်းဟူသော ကြောင့်ကြမှုသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိပေ။ တေ မယံ၊ ကြောင့်ကြမှုမရှိသော ထိုငါဘုရားတို့ သည်။ ဝတ၊ စင်စစ်။ သုဿံ၊ အလွန်ချမ်းသာစွာ။ ဇီဝါမ၊ အသက်မွေးကြ အသက်ရှင်ကြပါကုန်၏။ (ဟုတ်တယ်၊ တောင့် တမှု ကြောင့်ကြမှုရှိနေယင် ဘယ်လို ပြည့်စုံနေပေမဲ့ ဆင်းရဲနေ တာဘဲ၊ တောင့်တမှု ကြောင့်ကြမှုမရှိယင် ရသမျှ ဖြစ်သမျှနဲ့ ရောင့်ရဲပြီး ချမ်းသာနေတာဘဲ၊ ဒါကြောင့်) တေ မယံ၊ ကြောင့်ကြမှု မရှိသော ထို ငါဘုရားတို့သည်။ ဝတ၊ စင်စစ် အကန်အမှန်အားဖြင့်။ သုဿံ၊ အလွန်ချမ်းသာစွာ။ ဇီဝါမ၊ အသက်မွေးကြ အသက်ရှင်ကြပါကုန်၏။ ဒေဝါ အာဘဿရာ ယထာ၊ အာဘဿရာ မိုးဗြဟ္မာတို့ကဲ့သို့၊ ပီတိဘက္ခာ၊ ဆွမ်း မရငြားသော်လည်း ပီတိလျှင် အစာရှိကုန်သည်။ ဝါ၊ စျာန် ပီတိ ဝိပဿနာပီတိ အရဟတ္တဖိုလ် ပီတိတို့ဖြင့် ချွေလျော်ကုန် သည်။ ဘဝိဿာမ၊ ယနေ့အဖို့မှာ ဖြစ်ကြပါကုန်အံ့သတည်း။

ယခုတရားနာနေရင်းလဲ ပီတိဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ အဲဒီ ပီတိကို ရှုမှတ်လိုက်ယင် ခယတော ဝယတော ဆိုတဲ့အတိုင်း ကုန်သွား (တတိယအကြိမ်)

တယ်-ပျောက်သွားတယ်-လို့ သိမြင်နိုင်ပါတယ်။ အဲဒါဟာ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်ဘဲ။ အဲဒီလို သိရင်း ပါရမီထူးတဲ့ သူမှာ မဂ် ဖိုလ်ကို ရောက်နိုင်ပါတယ်။

မိလိန္ဒ၏ အမေး

အဲဒီတုန်းက ပဉ္စသဘာဝရွာမှာ မြတ်စွာဘုရား ဆွမ်းမရ တာကိုအကြောင်းပြုပြီးတော့ မိလိန္ဒမင်းကြီးက အရှင် နာဂ- သိန်ကို ဒီလို မေးပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရားဟာ လာဘ်လာဘ အလွန် ပေါများတယ်။ သင်္ကန်း-ဆွမ်း-ကျောင်း-ဆေး-ပစ္စည်းလေးပါးတွေကိုအလွန် များစွာ ရတယ်လို့လဲ အရှင်ဘုရားတို့ ပြောဆို ကြပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ ပဉ္စသဘာဝရွာမှာ ဆွမ်းခံကြတဲ့အခါ မြတ်စွာ ဘုရားဟာ ဆွမ်း တဖွန်းမျှမှ မရဘူးလို့လဲ အရှင်ဘုရားတို့ဘဲ ပြောဆိုကြပါတယ်။ အဲဒီစကားနှစ်ခုနဲ့ဟာ ချွေနေောက် မညီ ပါ။ လာဘ်လာဘ အလွန် ပေါများတယ် ဆိုယင် ဆွမ်း တဖွန်းမျှမှ မရဘူးဆိုတာ မဖြစ်သင့်ဘူး။ ပဉ္စသဘာဝ ရွာမှာ ဆွမ်းခံတာ ဆွမ်းတဖွန်းမျှမှ မရဘူးဆိုယင်လဲ လာဘ်လာဘ အလွန်ပေါများတယ်ဆိုတာ မဖြစ်သင့်ဘူး။ ဒီလို အစွန်း-၂ခု ထွက်နေတဲ့ ပြဿနာကို အရှင်နာဂသိန် ရှင်းလင်း ဖြေကြား တော်မူပါ-လို့ မေးလျှောက်ပါတယ်။

အရှင်နာဂသိန်၏ အဖြေ

မိလိန္ဒမင်းကြီး၊ မြတ်စွာဘုရားမှာ လာဘ်လာဘ အလွန် ပေါများတယ်ဆိုတာ မှန်ပါတယ်။ ပဉ္စသဘာဝ ရွာမှာ ဆွမ်း တဖွန်းမျှမှ မရဘူး ဆိုတာလဲ မှန်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီ

(တတိယအကြိမ်)

အရှင်နာဂသိန်၏ အဖြေ

ပဉ္စသလ ရှာမှာ ဆွမ်းမရတာနဲ့ လာဘ် လာဘ မများဘူး ရှားပါးတယ်လို့တော့ မဆိုသင့်ဘူး။ ဥပမာအားဖြင့် စကြာဝတေးမင်းကြီးထံ တောရွာက လူတယောက် လက်ဆောင် ဆက်သဘို့ လာတယ်ဆိုပါတော့၊ ပျားရည်ဖြစ်စေ၊ ပျားလဘို့ ဖြစ်စေ ဆက်သဘို့ လာတဲ့အခါ တံခါးစောင့်ကဝင်ခွင့်မပေးဘဲ ဟန့်တားထားတယ်။ “ဟေ့ အကောင်ပြန်သွား၊ ဒီအချိန်ဟာ မင်းမြတ်ကို တွေ့ခွင့်ပြုတဲ့ အချိန် မဟုတ်ဘူး၊ ပြန်သွား၊ ပြန် မသွားယင် မင်းဒဏ် ခတ်မယ်” လို့ ခြိမ်းချောက်ပြီး ဟန့်တား ဘယ်။ အဲဒီတော့ တောရွာသားက ကြောက်တာနဲ့ ပြန်သွားရ ရှာတယ်။ သူ ယူလာခဲ့တဲ့ လက်ဆောင်ကို မင်းထံ မဆက်သရ တော့ဘူး။ အဲဒီလို မဆက်သရတာ ဘာကြောင့်လဲ၊ တံခါး စောင့်က ဟန့်တားနှောက်ယှက်လို့ မဟုတ်ပါလား။ အဲဒီ တော ရွာသား၏ လက်ဆောင် ပဏ္ဏာကို မရတဲ့အတွက် အဲဒီ စကြာ- ဝတေးမင်းကို ဘုန်းကံ နည်းတယ်၊ လာဘ်လာဘ နည်းတယ် လို့ ဆိုသင့်ပါ့မလား။ မဆိုသင့်ပါဘုရား။

အဲဒီလိုဘဲ မြတ်စွာ ဘုရား မှာတော့ လာဘ် လာဘတွေ အလွန် ဝေါများပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ပဉ္စသလရှာမှာ ဆွမ်းခံစဉ် အခါကတော့ အဲဒီ တံခါးစောင့်နဲ့ တူတဲ့ မာရ်နတ်က နှောင့် ယှက်ထားလို့ ဆွမ်းမရဘဲ ဖြစ်သွားပါတယ်။ အဲဒီရွာက ဆွမ်းကို မရတာ အကြောင်း ပြုပြီးတော့ မြတ်စွာ ဘုရားမှာ လာဘ်- လာဘ မများဘူး၊ ရှားပါးတယ်လို့တော့ မဆိုသင့်ပါဘူး။ အဲဒီ တရက်မှ တပါး ၄၅-၀၇ အတွင်း ရက်ပေါင်း တသောင်း ခြောက်ထောင် လေးရာကျော်မှာ နေ့စဉ် နေ့တိုင်း လာဘ်- (တတိယအကြိမ်)

လာဘ ပေါများတာကိုသာ အကြောင်း ပြုပြီးတော့ မြတ်စွာ ဘုရားမှာ လာဘ်လာဘအလွန်ပေါများတယ်-လို့သာ ဆိုသင့်ကြောင်း အရှင် နာဂသိန်က ရှင်းလင်း ဖြေကြားတော်မူပါတယ်။

အဲဒီမှာ ဆင်ခြင်ဘို့ကတော့ မြတ်စွာဘုရားမှာ လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်းကာလပတ်လုံး ဖြည့်ဆည်းပူးတော် မှုခဲ့တဲ့ ဒါန-စသော ပါရမီတော်တွေကြောင့် အတိုင်း မသိ အလွန်အလွန် လာဘ်လာဘ ပေါများတော်မူပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ မာရ်နတ်၏ နှောင့်ယှက်မှုကြောင့် ပဉ္စသာလရွာမှာ ဆွမ်းတဇွန်းမျှမှ မရတဲ့ အလာဘဆိုတဲ့ လောကဓံနဲ့ တွေ့ရချေသေးတယ်။ ငါတို့လို သာမန်လူသားတွေမှာ “မရခြင်း-ရပြီးသားတွေ ဆုံးပါးပျက်စီးခြင်း” ဆိုတဲ့ အလာဘလောကဓံနဲ့ ဘယ်မှာ မတွေ့ရဘဲ ရှိမလဲ၊ တွေ့ရပေလိမ့်မယ်၊ ဒီလို တွေ့ရပေမဲ့ မြတ်စွာဘုရား၏ ဂုဏ်တော်တွေကို ယုံကြည်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ပူဇော်သော အားဖြင့် မြတ်စွာဘုရားလိုပင် စိတ် မပျက်ပဲ စိတ် မညစ်ပဲ သည်းခံနေမယ်-လို့ ဒီလိုနှလုံးသွင်း ဆင်ခြင်သင့်ပါတယ်။ အဲဒီလိုဆင်ခြင်ယင် လုံးဝမကင်းတောင် စိတ်ရဲဆင်းမှုသက်သာခွင့်တော့ ရပါလိမ့်မယ်။

မုယောဆွမ်းတောင် ဘုဉ်းပေးရတယ်

နောက်တခု ဆင်ခြင်စရာကတော့- မြတ်စွာဘုရားဟာ ဘုရားဖြစ်တော် မူပြီးတဲ့နောက် ၁၂-ဝါမြောက်မှာ အိန္ဒိယပြည် အနောက်ပိုင်းမှာ ရှိတဲ့ ဝေရဉ္စာမြို့ကို ကြွတော် မူပါတယ်။ ဝေရဉ္စာမြို့အနီး နုဠေရ တမာပင်ကြီးအောက်မှာ သီတင်းသုံးနေတော်မူပါတယ်။ နုဠေရဆိုတာ အဲဒီတမာပင်ကြီးကို သိမ်း

(တတိယအကြိမ်)

မုယောဆွမ်းတောင် ဘုဉ်းပေးရတယ်

ပိုက်ထားတဲ့ ဘီလူးရဲ့အမည်လို့ ဆိုပါတယ်။ ဗမာပြည်တောရွာ တွေမှာ ဘာအရှင်ကြီးသစ်ပင် ညာအရှင်ကြီး သစ်ပင်-စသည် ဖြင့် ခေါ်တာမျိုး ဖြစ်မှာပေါ့။ ဒါကြောင့် အဲဒီ တမာပင် ကြီးကိုလဲ နုဋ္ဌေရ အရှင်ကြီးပင်လို့ ဆိုရမှာဘဲ။ မြတ်စွာ ဘုရား နှင့်အတူ ပါလာတဲ့ သံဃာတော်ကလဲ ရဟန်းတော် ငါးရာ အရေအတွက် ရှိပါတယ်။

အဲဒီအခါမှာ ဝေရဉ္စာမြို့သား ပုဏ္ဏားကြီး တယောက်က မြတ်စွာဘုရားထံ လာရောက်ပြီး အရွယ် ကြီးသူတွေကို အရို အသေ မပြုတဲ့အတွက် မြတ်စွာဘုရားကို စွပ်စွဲ အပြစ်တင်ပါ တယ်။ မြတ်စွာဘုရားက သူ့စွပ်စွဲသမျှတွေကို ဖြေရှင်းပြီးတော့ သင့်လျော်တဲ့ တရားကို ဟောတော်မူပါတယ်။ အဲဒီ တရားကို နာရတဲ့အခါ ဝေရဉ္စ ပုဏ္ဏားကြီးဟာ သောတာပန် ဖြစ်ပြီး တော့ ဝေရဉ္စာမြို့မှာ ဝါကပ်ဖို့ မြတ်စွာ ဘုရားကို လျှောက် ထား တောင်းပန်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာ ဘုရားဟာ တပည့် ရဟန်းတော် ငါးရာနှင့် တကွ အဲဒီမှာဘဲ ဝါကပ် သိတင်းသုံးတော်မူပါတယ်။

ဝေရဉ္စပုဏ္ဏားကြီးက ဝါကပ်ဖို့ လျှောက်ပေမဲ့ ကျောင်း ဆောက်လှူတာလဲ မဟုတ်ဘူး။ ဒါကြောင့် အဲဒီ နုဋ္ဌေရအရှင် ကြီးတမာပင်ကြီးအောက်မှာဘဲ မြတ်စွာဘုရားသိတင်းသုံးတော် မူရတယ်။ တပည့် ရဟန်းတော်တွေလဲ အဲဒီ အနီး အပါးက သင့်လျော်တဲ့သစ်ပင်တွေအောက်မှာ သိတင်းသုံးဟော်မူကြရပါ လိမ့်မယ်။ အဲဒီ အရပ်မှာ တမာပင်ကြီးတွေက ပေါ်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ဒါကြောင့် တမာပင်ကြီးတွေအောက်မှာလဲ ဖြစ်စရာ (တတိယအကြိမ်)

အကြောင်းရှိပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့ အဲဒီနှစ်က မိုးခေါင်လို့ အဲဒီ
အရပ်မှာ ဒုဗ္ဗိက္ခဘေးသင့်နေပါတယ်၊ ဒါကြောင့်မိုးစိုမှာတော့
စိုးရိမ်စရာ ရှိဟန်မတူဘူး။

အဲဒီလို ဝေရဉ္စပုဏ္ဏားကြီးက လျှောက်လို့ မြတ်စွာဘုရားက
လက်ခံပြီး ဝါကပ် သီတင်းသုံး နေတော်မူတဲ့ အခါမှာလဲ
မာရ်နတ်က ဝေရဉ္စပုဏ္ဏားနှင့်တကွ ပတ်ဝန်းကျင်မှာ ဆွမ်းခံသွား
နိုင်ပြန်နိုင်လောက်တဲ့ တယူဇနာရှိအရပ်မှာ ဘုရားမှန်း ရဟန်း
သံဃာမှန်းမသိအောင် လှည့်စား ဖြားယောင်းထားပါသတဲ့။
နောက်ပြီးတော့ အဲဒီအရပ်မှာ အစာရှားပါးတဲ့ ဒုဗ္ဗိက္ခကပ်ဆိုး
နဲ့လဲ ကြုံနေပါတယ်၊ သလာကာဝုတ္တာ-စာရေးတံဖြင့် အသက်
မွေးရတယ်လို့ ဆိုပါတယ်၊ ယခုကာလ ရာရှင် စံနစ်မျိုးဖြင့်
ပစ္စည်းဖြန့်ဖြူးပြီး ကန်သတ်ထားသလောက်သာ ဝယ်ယူပြီး
သုံးဆောင်ရတာကို ဆိုလို ပါတယ်။ ဟိုတုန်းက သယ်ယူ
ပို့ဆောင်ရေးတွေက မပြည့်စုံတဲ့အတွက် ဒီလိုဒုဗ္ဗိက္ခကပ်ဆိုးနဲ့
တွေ့ရဟန်တူပါတယ်၊ အိန္ဒိယ နိုင်ငံထဲမှာပင် အခြားမြို့တွေမှာ
တော့ အဲဒီဘုန်းက ဒီလိုရှားပါးဟန် မတူပါဘူး။

အဲဒီလိုအစာရှားပါးတဲ့ ဒုဗ္ဗိက္ခကပ်ဆိုးနဲ့ ကြုံနေတဲ့အခါမှာ
မာရ်နတ်ကလဲ လှည့်စားထားတဲ့ အတွက် ရဟန်းတော်တွေ
ဆွမ်းခံကြတဲ့အခါ ဆွမ်းလောင်းမည့်သူ မရှိလို့ ဆွမ်းမရဘဲနဲ့
မြို့မှ ပြန်ထွက်လာကြရပါသတဲ့။ အဲဒီအခါမှာ ကသိုရ ဂန္ဓာရ
ဆိုတဲ့ အိန္ဒိယခမြောက်ပိုင်း ဥတ္တရာပထအရပ်က မြင်းကုန်သည်
ငါးရာကလဲ အဲဒီမြို့ရောက်လာကြတယ်၊ လူတွေမှာအစာရှား
(တတိယအကြိမ်)

ဘဲ ဒုဗ္ဗိက္ခကပ် ဆိုက်နေတဲ့အခါ မြင်းကို ဝယ်မည့်သူကလဲ မရှိ
 ပေဘူး၊ မိုးရာသီမှာ သူတို့နေရပ်ကိုလဲ ပြန်လို့ မဖြစ်ဘူး။ ဒါ
 ကြောင့် အဲဒီ မြင်းကုန်သည်တွေကလဲ အဲဒီ ဝေရဉ္စာမြို့မှာဘဲ
 စခန်းချပြီး မိုးခိုနေကြရတယ်။ အဲဒီ မြင်းကုန်သည်တွေက
 ရဟန်းတော်တွေ ဆွမ်းမရကြတာကို မြင်တွေ့ကြရတဲ့ အတွက်
 ဆွမ်းလှူဘို့ရာ စေတနာ ဖြစ်လာကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ သူတို့မှာ
 အရပ်ဝေးက ဧည့်သည်တွေ ဖြစ်ကြတဲ့အတွက် နေ့စဉ် ဆွမ်းလှူ
 ဘို့ရာဘော့လဲ့ မတတ်နိုင်ကြဘူး။ သူတို့မှာ မြင်းစာ ရှားတဲ့
 အခါ မြင်းကျွေးဘို့ ပုလက-လို့ခေါ်တဲ့ ဂျုံဆန်တွေ ပါလာ
 ကြတယ်။ ပုလက-ဆိုတာ ယဝ-ခေါ်အခွံကြမ်းပါတဲ့ ဂျုံကို
 အခွံခွါပြီး ပြုတ်ဆန်များလို့ ပြုလုပ် ပေါင်းတင်ထားတဲ့
 ဂျုံဆန်ပင်ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီပြုတ်ထားတဲ့ဂျုံဆန်ကို အိန္ဒိယမှာ
 ခရီးရိက္ခာအဖြစ် ဆောင်ယူလေ့ ရှိကြပါတယ်။ ရှေးဆရာများ
 ကတော့ အဲဒီ ယဝနှင့် ပုလက ပုဒ်များကို မုယော စပါးလို့
 ဘာသာပြန်ခဲ့ကြပါတယ်။ အဲဒီ မုယော ဆိုတာကိုလဲ ဂျုံဆန်
 ဘဲလို့ မှတ်ယူရပါတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီ မြင်းကုန်သည်တွေက
 မြင်းငါးရာကို နံနက် တစလယ်၊ ညနေ တစလယ် မုယော
 ဆန် ဂျုံဆန်တွေ ကျွေးနေတာထဲက မြင်းတွေကို တနေ့
 တကြိမ်သာကျွေးမယ်၊ ကျန်တကြိမ်အတွက် မုယောဆန်တွေကို
 ရဟန်းတော်များအား လှူမယ်လို့ ကြံပြီး ရဟန်းတော်များကို
 သူတို့တံခိုရာ မြင်းဝင်းစခန်းသို့နေ့စဉ်ဆွမ်းခံကြရန်ပင့်လျှောက်
 ပြီး တပါးတပါးကိုမုယောခေါ်တဲ့ဂျုံဆန် တစလယ်စီလောင်း
 လှူကြပါတယ်။ သူတို့ကလဲ ဧည့်သည်တွေဆိုတော့ ချက်ပြုတ်
 ပြုပြင်ပြီး ကပ်ဖို့ရာ မတတ်နိုင်ကြပေဘူး။ ဒါကြောင့် အရှင်
 (တတိယအကြိမ်)

ဘုရားတို့ သင့်တော်သလို လုပ်ပြီး ဘုဉ်းပေးကြပါတော့-လို့ ဆိုတဲ့ သဘောမျိုးနဲ့ လှူလိုက်ကြဟန် တူပါတယ်။

ပိုးမထိုးရအောင် ပြုတ်ပြီး ပေါင်းတင်ပြီးသား ပြုတ်ဆန် တွေဆိုတော့ ထောင်းထုပြီး ရေနဲ့ ဆွတ်ပြီး စားနိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ရဟန်းတော်တွေလဲ ရှစ်ပါးစီ ဆယ်ပါးစီ တဖွဲ တဖွဲ ဖွဲပြီး ဆုံနဲ့ထောင်းကြရတယ်။ ထောင်းပြီးတော့ ရေနဲ့နှူးပြီး ဘုဉ်းပေးတော်မူကြရပါတယ်-တဲ့။ မြတ်စွာဘုရား အတွက် က တော့ မြင်းကုန်သည် တွေက မုယောဆန် တစလယ်ရော အဲဒါနဲ့ ရောစားဘို့ သင့်တော်လောက်တဲ့ ထောပတ် ပျား သကာရော လှူကြပါတယ်။ အဲဒီမုယောဆန်ကို အရှင်အာနန္ဒာ က ကျောက်ပြင်မှာ ကြိတ်ချေပြီးတော့ ထောပတ် စသည်နဲ့ သင့်လျော်အောင်ရောစပ်ပြီး မြတ်စွာဘုရားအား ကပ်ပါတယ်။ အဲဒီမှာ နတ်တွေက နတ်ဩဇာကိုလဲ ထည့်ပေးသေးတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ အဲဒီ မုယောဆန်ကို ဘုဉ်းပေးတော် မူပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားဟာ နုဋ္ဌေရု တမာပင်ကြီးအောက်မှာ ဖလသမာပတ်ဝင်စားလျက် အချိန် ကုန်စေပါတယ်-တဲ့။ ရဟန်းတွေလဲ အရှင်အာနန္ဒာမှ တပါးဆိုယင် ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တွေချည်း ပါဘဲ။ အရှင်အာနန္ဒာကတော့ အများ သိပြီးဖြစ်တဲ့ အတိုင်း အဲဒီတုန်းက သောတာပန်မျှဘဲ ဖြစ်နေပါသေးတယ်။ ဒီတော့ အားလုံး အရိယာ အရှင်မြတ်တွေချည်းပါဘဲ။ ဒါကြောင့် အဲဒီ ရဟန်းတော်ငါးရာလဲ အဲဒီ မုယောဆန်ဆွမ်းကို ဘုဉ်းပေးပြီး သစ်ပင်တွေအောက်မှာ ဖလသမာပတ် ဝင်စား နေကြပေလိမ့် မယ်။ အဲဒီတဝါတွင်းလုံး ဒီပုံဒီနည်းဖြင့် သံဃာတော်ငါးရာ (တတိယအကြိမ်)

နှင့်တက မြတ်စွာဘုရား သီတင်းသုံးနေတော်မူပုံကို မြော်တေး ဆင်ခြင်ပြီး ကြည့်လိုက်ယင် သိပ် ကြည်ညိုစရာ ကောင်းတာ ပါဘဲ။

ဒီနေရာမှာ သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်အနေနဲ့ စဉ်းစားကြည့်ယင် ကျေနပ်စရာ မကောင်းတာကတော့-မြတ်စွာဘုရားမှာ ဘဝပေါင်း များစွာ ကမ္ဘာပေါင်း များစွာက ဖြည့်ဆည်းပူးခဲ့တဲ့ ဒါန အစရှိသော ပါရမီတော်တွေ ဘုန်းကံတော်တွေ အနန္တ ရှိနေ ပါလျက်နဲ့ ဘာကြောင့် ဒါလောက် ယုတ်ညံ့တဲ့ မုယောဆုမ်းကို ဘုဉ်းပေးတော်မူရပါသလဲ။ သံဃာတော်ငါးရာကလဲ အရိယာ တွေ ရဟန္တာ အရှင်မြတ်တွေ ဖြစ်ပါလျက် ဘာကြောင့် ဒီလို မုယောဆုမ်းကို ဘုဉ်းပေးတော်မူကြရသလဲဆိုတာ ကျေနပ်စရာ မကောင်းဘူး။ အဲဒါ ဘာကြောင့်လဲ-လို့ မေးစရာ ရှိပါတယ်။ အဖြေကတော့-လောကဓံတရားမှီမရှောင်မလွဲသာ လို့ တွေ့ရတယ်ဆိုယင်လဲ တိုတိုနဲ့ ပြေလည်နိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီ ဆိုးတဲ့ လောကဓံနဲ့ ဘာကြောင့် တွေ့ရသလဲ-လို့လဲ ဆက်ပြီးမေးစရာ ရှိလာပြန်ပါတယ်။ အဲဒါကိုတော့ ပါဠိအဋ္ဌကထာတွေမှာ တိုက်ရိုက်ဖြေထားပြီးရှိပါတယ်။ အဲဒါက ဘယ် လိုလဲဆိုလျှင်- အပဒါန်ပါဠိတော်မှာ ဒီလို ဟောထားပါတယ်။

ဇုဿဿာဟံ ပါဝစနေ၊ သာဝကေ ပရိဘာသယိံ။
ယဝံ ခါဒထ ဘုဉ္ဇထ၊ မာ စ ဘုဉ္ဇထ သာလယော။
တေန ကမ္မဝိပါကေန၊ ဘေမာသံ ခါဒိတံ ယဝံ။
နိမန္တိတော ပြာဟ္မဏေန၊ ဝေရဉ္ဇာယံ ဝသိံ တဒါ။
[အပါပါ ၃၄၉]

(တတိယအကြိမ်)

အဟံ၊ ငါသည်။ ဖုဿဿ၊ ပါဝစနေ၊ ဖုဿမြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်၌။ သာဝကေ၊ တပည့် သာဝကတို့ကို။ ယဝံ ခါဒထ ဘုဉ္ဇထ၊ မုယောဆွမ်းကို ခဲကြစားကြကုန်လော့။ မာ စ ဘုဉ္ဇထ သာလဇယာ၊ သလေးဆွမ်းတို့ကို မစားကြကုန်လင့်- ဟူ၍။ ပရိဘာသယိံ၊ ကြိမ်းမောင်း ဆဲဆိုခဲ့မိလေပြီ။

တေန ကမ္မဝိပါကေန၊ ထိုဆဲဆိုမှု-ဝစီကံ၏အကျိုးအားဖြင့်။ ဗြာဟ္မဏေန နိမိန္နိတော၊ ဝေရဉ္စပုဏ္ဏားက ပင့်လျှောက်အပ် သည်ဖြစ်၍။ ဝေရဉ္စာယံ ဝသိံ၊ ဒုဗ္ဗိက္ခကပ်ဆိုက်နေသော ဝေ ရဉ္စာမြို့၌ ဝါကပ်၍နေခဲ့ပြီ။ တဒါ၊ ထိုသို့ နေစဉ်အခါ၌။ တေ မာသံ၊ ဝါတွင်းသုံးလပတ်လုံး။ ယဝံ၊ မုယောဆွမ်းကို။ ခါဒိတံ၊ ဘုဉ်းပေးသုံးဆောင်ခဲ့ရလေပြီ-တဲ့။

ဖုဿမြတ်စွာဘုရားရှဲ့ တပည့်ရဟန်းတော်တွေကို “သလေး ဆွမ်းမစားကြနဲ့၊ မုယောဆွမ်းစားကြ” လို့ ကြိမ်းမောင်း ဆဲ ရေးခဲ့တဲ့ ဝစီကံကြောင့် ဝေရဉ္စာမြို့မှာ ဝါကပ်စဉ် မုယော ဆွမ်းကို ဘုဉ်းပေးတော်မူရတယ်-လို့ ဆိုပါတယ်။*

* ဤအရာ၌ စဉ်းစားဘွယ်ရှိ၏။ ဗုဒ္ဓဝံသ ပါဠိတော်၌ ဖုဿမြတ်စွာဘုရားသည် လွန်ခဲ့သော ၉၂-ကမ္ဘာထက်က ပွင့်တော်မူခဲ့ကြောင်း၊ ထိုစဉ်အခါက ငါတို့ မြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်သည် ဝိဇိတာဝိ မည်သော မင်းဖြစ်၍ ရဟန်းပြုကာ တရားကျင့်သုံးပြီးလျှင် ဈာန် အဘိညာဉ် ရ၍ ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ လားကြောင်း ပြဆိုလျက်ရှိ၏။ ထိုပြဆိုချက် အရအားဖြင့် ဝိဇိတာဝိမင်းသည်-ဖုဿ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်ကို မကြည်ညိုမိက ကြိမ်းမောင်း ဆဲဆိုခဲ့လေ (တတိယအကြိမ်)

ဝိနည်းအဋ္ဌကထာပြဆိုထားပုံကတော့-အဲဒီ ၂-ဝါမြောက်
 မှာ အဲဒီအကုသိုလ်ကံကြောင့် မာရ်နတ်က လှည့်စားဘို့ အခွင့်
 ရတဲ့အတွက် ခုနက ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း မာရ်နတ်က ဝေရဉ္စာ
 တမြို့လုံးနှင့်တကွပတ်ဝန်းကျင်တယူဇနာအရပ်ရှိ လူအားလုံးကို
 ရိုသေမှု လှူဒါန်းမှု မပြုနိုင်အောင် လှည့်စား ဖြားယောင်း
 ထားသောကြောင့် အဲဒီ အရပ်ရှိ လူတွေက ဆွမ်းမလှူကြဘဲ
 ဖြစ်နေရာမှာ မာရ်နတ်လှည့်စားပြီးတဲ့နောက်မှ ရောက်လာတဲ့
 မြင်းကုန်သည်တွေက တပါးတပါးလျှင် မုယောဆန်တစလယ်စီ
 ဘိတ်မာန် ဝတ်တည်ထားတဲ့အတွက် အဲဒီ မုယောဆွမ်းကိုသာ
 သင့်တော်သလို ပြုပြင်ပြီး သုံးဆောင်ရကြောင်း ပြဆိုထား
 ပါတယ်။

ဒီလိုဆိုယင် မာရ်နတ်မလှည့်စားရသေးတဲ့ အခြားမြို့တွေမှာ
 သွားပြီး ဝါကပ်ရလို့ရှိယင် မသင့်တော်ပေဘူးလား-လို့ဒီလိုလဲ

သလော ဟု ယူဆတွယ် ရှိ၏။ အပဒါန် အဋ္ဌကထာ၌
 ဘုရား အလောင်းတော်သည် ထိုဘုရား လက်ထက်က
 အညတရ.တခုသော အမျိုး၌ ဖြစ်၍ ရဟန်းတော် များကို
 ထိုကဲ့သို့ ပြစ်မှားပြောဆိုခဲ့သည်ဟု ပြဆိုထား၏။ ထိုစကား၌
 အညတရ.တခုသော အမျိုး၌ ဖြစ်ခြင်းသည် ဝိဇီတာဝိမင်း
 မဖြစ်မီက ဖြစ်သည်ဟု ယူရန်လည်း မသင့်။ ဝိဇီတာဝိ
 မင်းက ရဟန်းပြု၍ ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ လားသည်.ဟု မုဒ္ဒဝံသ
 ပါဠိ၌ ဆိုထားသောကြောင့် ဝိဇီတာဝိမင်း ဘဝမှ နောက်
 ကာလ၌ဖြစ်သည်-ဟု ယူရန်လည်း မလျော်လှပေ။
 (တတိယအကြိမ်)

စဉ်းစားစရာ ရှိပါတယ်။ အဲဒီနှစ်မှာတော့ ဘယ်မြို့ဘဲ ကြွကြွ၊
မာရ်နတ်က လိုက်ပြီး လှည့်စားမှာဘဲတဲ့။ ဝေရဉ္စာ မြို့မှာတော့
မြင်းကုန်သည်တွေက လူ့တဲ့ မုယောဆွမ်းကို ရနေတဲ့အတွက်
အဲဒီမြို့ဟာ အသင့်လျော်ဆုံးပါဘဲ-တဲ့။

ဒါဖြင့် မာရ်နတ်က မြင်းကုန်သည်တွေကိုတော့ ဘာကြောင့်
မလှည့်စားပါသလဲဆိုယင် မြင်းကုန်သည်တွေက သူလှည့်စားပြီး
တဲ့နောက်မှ ရောက်လာကြတယ်။ ရောက်လာ ပြီးတော့လဲ
ဘုရားနှင့်တကွ သံသင်္ဂါးရာအား မုယောဆန် ဆွမ်းလူ့ဘို့
ဘိတ်မာန်လျှောက်ထားပြီး ဖြစ်သွားပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရား
အား လူ့ဘို့ ဘိတ်မာန် လျှောက်ထားပြီး ဖြစ်တဲ့ အလှူဝတ်ကို
တော့ ဘယ်သူမှ အန္တရာယ် မပြုနိုင်ဘူး-လို့ မိလိန္ဒပဉ္စာနဲ့ အဋ္ဌ
ကထာများမှာ ပြဆိုထားပါတယ်။

ယခု ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း မြတ်စွာ ဘုရားမှာတော့ ပြစ်မှား
ပြောဆိုခဲ့တဲ့ ဝစီကံကြောင့် ဆိုတာကို သိရပါပြီ။ အဲဒီတုန်းက
မုယောဆွမ်းကို ဘုဉ်းပေးတော်မူကြတဲ့ ရဟန်းတော် ငါးရာ
မှာတော့ ဘာကြောင့်ပါလဲ-လို့ ဒီလိုလဲ မေးစရာ ရှိပါတယ်။
အဖြေကတော့ ဘုရား အလောင်းတော်ကြီးတောင် ဒီလို
ချွန်ရင်းတဲ့ ဝစီကံ ကျူးလွန်ခဲ့တယ်ဆိုယင် သာဝက အလောင်း
တွေမှာတော့ ဒီလို အကုသိုလ်ကံတွေ အများကြီး ရှိနိုင်ပါ
တယ်။ အဲဒီလို ကံကြောင့် တပည့်သာဝက ရဟန်းတော်တွေလဲ
အဲဒီတုန်းက မုယောဆွမ်းကို ဘုဉ်းပေးကြရတယ် လို့ ယူဆ
နိုင်ပါတယ်။

(တတိယအကြိမ်)

အဲဒီတော့ အနန္တဘုန်းတော် ကံတော်တွေနဲ့ ပြည့်စုံတော်
 မှုတဲ မြတ်စွာဘုရားတောင် တချိန်က ပြစ်မှားခဲ့ဘူးတဲ ဝစီကံ
 ကြောင့် မှန်မြတ်တဲဆွမ်းကို မရတဲ အလာဘဆိုတဲလောကဓံနဲ့
 တွေ့ရသေးယင် ငါတို့လို သာမန် လူသားတွေမှာ “မရခြင်း
 ရပြီးသားတွေ ဆုံးပါး ပျက်စီးခြင်း” ဆိုတဲ အလာဘ လော
 ကဓံနဲ့ ဘယ်မှာ မတွေ့ရဘဲ ရှိမလဲ၊ တွေ့ရပေလိမ့်မယ်၊ တွေ့ရ
 ပေမဲ့လောကဓံကို သည်းခံတော်မူနိုင်တဲ မြတ်စွာဘုရား၏ ဂုဏ်
 တော်ကို ကြည်ညို ပူဇော်သောအားဖြင့် မြတ်စွာ ဘုရားလိုပင်
 ဆိတ်မပျက်ပဲ စိတ်မညစ်ပဲ သည်းခံနေမယ်လို့ ဒီလို နှလုံးသွင်း
 ဆင်ခြင်သင့်ပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ အဲဒီတုန်းက မြတ်စွာဘုရား၏ အခြေအရံ
 ဖြစ်တဲ ရဟန်းတော်တွေဟာလဲ အင်မတန် ကြည်ညိုဘွယ်
 ကောင်းပါတယ်၊ ထောင်းထုပြီးတော့ ရေနဲ့နှူးပြီး စားကြ
 ရတဲ မုယောဆွမ်းဟာ ဘာမှ ကောင်းမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ယခု
 ကာလ ကြမ်းပေ့ ဆိုတဲဆွမ်းကြမ်းခဲစားရတာလောက်တောင်
 ကောင်းမှာ မဟုတ်ပါဘူး၊ ဒါပေမဲ့ အဲဒီတုန်းက ရဟန်းတော်
 တွေဟာ အဲဒီမုယောဆွမ်းနဲ့ဘဲ ရောင့်ရဲမျှတပြီး နေတော်မူကြ
 တယ်။ အဲဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက ဒီလိုချီးကျူးတော်မူပါ
 တယ်။

အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ တုမေဟိ သပ္ပုရိသေဟိ၊ သူတော်
 ကောင်းဖြစ်ကြသော သင်တို့သည်။ ဝိဇိတံ၊ အောင်နိုင်အပ်ပါ
 ပေပြီ-တဲ။

ရလာတဲ မုယောဆွမ်းမျှနဲ့ အားရ ရောင့်ရဲ နေနိုင်ကြတဲ
 အတွက် သင်တို့ဟာ အောင်ပါပေပြီ၊ အစာရှားတဲဘေးကိုလဲ
 (တတိယအကြိမ်)

အောင်ပေပြီ၊ လောဘကိုလဲ အောင်ပေပြီ၊ အလိုဆိုးကိုလဲ အောင်ပေပြီ-လို့ဆိုလိုပါတယ်။

အစားရှားတဲ့ဘေးကို အောင်ပုံကတော့ အဲဒီအခါတုန်းက ဝေရဉ္စောမြို့နယ်နှင့် ဆက်စပ်နေတဲ့ အခြားရှာ နိဂုံးတွေမှာတော့ အသီးအနှံထွက်ကောင်းပြီး သာယာ ဝပြောနေတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီလိုသာယာ ဝပြောတဲ့အရပ်မှာ ဝါမကပ်ပဲ မြတ်စွာဘုရားက ဒီအစားရှားတဲ့မြို့မှာ ဝါကပ် သီတင်းသုံးတဲ့ အတွက် ငါတို့မှာ အစားရှား ဘေးဆိုးနဲ့ တွေ့ရတယ်လို့ ရဟန်းတပါးမျှ ကြံစည်ခြင်း၊ စိတ်ချခြင်း မရှိကြဘူးတဲ့။ အဲဒါဟာ အစားရှားတဲ့ဘေးကို သည်းခံနိုင်ပြီး အောင်ပုံပါတဲ့။

လောဘကို အောင်ပုံကတော့ ဆွမ်းကိုမက်မောတဲ့ လောဘဖြင့်နေချင်းမပြန်နိုင်တဲ့အရပ်ကိုသွားပြီးဆွမ်းခံခြင်း၊ ပုရိမဝါကို ဖျက်ပြီး သာယာ ဝပြောတဲ့ အရပ်မှာ ပြောင်းရွှေ့၍ ဝါကပ်ခြင်းမျိုးကို ရဟန်းတပါးမျှ မပြုကြဘူး-တဲ့။ အဲဒါဟာ လောဘကို အောင်ပုံပါတဲ့။

အလိုဆိုးကို အောင်ပုံကတော့ “မည်သည့်ရဟန်းဟာ ဈာန်ရတယ်၊ အတိညာဉ် ရတယ်၊ အကြား အမြင် ပေါက်တယ်၊ ရဟန္တာဘဲ” စသည်ဖြင့်မိမိဘို့ရဲ့ ဈာန်အတိညာဉ်မဂ်ဖိုလ်ဂုဏ်ထူးတွေကို ပြောကြား ကျေညာမယ် ဆိုယင် လူတွေက အထူးကြည်ညိုကြပြီးတော့ မိမိတို့ကိုယ်တိုင် မစားဘဲ နေပေမဲ့ လှူကြွဘွယ်ရှိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့အဲဒီလိုလာဘ်ရရေး ဘုန်းကြီးရေးကို မြှော်တဲ့ အလိုဆိုးဖြင့် ရဟန်းတပါးမျှ မိမိတို့၏ ဂုဏ်ကို မပြောကြား မကျေညာကြဘူးတဲ့။ အဲဒါဟာအလိုဆိုးကို အောင်ပုံပါတဲ့။

(တတိယအကြိမ်)

ဆီးဖြူသီးတခြမ်းနဲ့ အသောက

အဲဒီလို မြတ်စွာဘုရားက ရဟန်းတော် ငါးရာ၏ ဂုဏ်ကို ချီးကျူးပြီးတော့ နောက်ကာလ၌ ရဟန်းများ အလိုကြီးကြ မည့်အကြောင်းကိုလဲ ဒီလို မိန့်တော်မူခဲ့ပါတယ်။

မစ္ဆိမာ ဇနတာ၊ နောင်လာနောက်ပွား ရဟန်းများသည်။ သာလိမံသောဒနံ၊ သင်တို့ကဲ့သို့သော ရှေး သူတော်ကောင်း များကို ကြည်ညို၍ ရှိသေစွာ လှူအပ်သော သလေးဆန် အသားဟင်းတို့ဖြင့် ပြီးသော မှန်မြတ်သော ဆွမ်းဟင်းကို။ အတိမညိဿတိ၊ ဒီဆွမ်းကမာလိုက်တာ၊ ပြော့လိုက်တာ၊ ဒီဟင်း ကငန်လိုက်တာ၊ ပေါ့လိုက်တာ၊ ချဉ်လိုက်တာ၊ အေးလိုက်တာ စသည်ဖြင့် မထိမဲ့မြင် ပြုကြပေလိမ့်မည်-တဲ့။ အဲဒါကတော့ ယခု ခေတ်မှာ အချို့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ပြောဆိုပုံနဲ့ ကိုက်နေပါတယ်။ သတိပြုစရာပါဘဲ။

အဲဒီတုန်းက အဲဒီ ရဟန်းတော်တွေ ဘာမှ မကောင်းတဲ့ မုယောဆွမ်းကို မညည်းညူဘဲ ဘုဉ်းပေးတော် မူကြတာကို အာရုံပြုပြီးတော့လဲ လာဘ်မရတာရပြီးသားလာဘ်တွေပျက်စီး သွားတာနဲ့ တွေ့ယင် သည်းခံနိုင်အောင် သတိ ပြုသင့် ပါ တယ်။

ဆီးဖြူသီး တခြမ်းနဲ့ အသောက

သီရိဓမ္မာသောက မင်းကြီးဆိုတာ အများက သိပြီးဖြစ်ကြ ပါတယ်။ ဘုန်းတန်ခိုး အလွန်ကြီးမားပါတယ်။ ရွှေငွေ ဘဏ္ဍာ တော်တွေအလွန်ပေါများပါတယ်။ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ကိုကုဋေ တရာအထိ လှူဒါန်းထောက်ပံ့ခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ နောက်ဆုံး

[၆] (တတိယအကြိမ်)

၈၂ လောကဓံ တရားတော်

အချိန်ကျတော့ ဆီးဖြူသီး တခြမ်းသာ ရှိတော့တဲ့ အကြောင်း
ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မှာ ဒီလို ပြဆိုထားပါတယ်။

သကလံ မေဒိနိံ ဘုတုာ၊ ဒတုာ ကောဋ္ဌိသတံ သုခိ။
အစုာမလကမတ္တဿ၊ အန္တေ ဣဿရတံ ဂတော။

သုခိ၊ အလွန်ချမ်းသာကြွယ်ဝသော အသောကမင်းသည်။
သကလံ မေဒိနိံ ၊ ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်း တမြေထောင်လုံးကို ၊
တမြေထောင်လုံးမှ ထွက်သော အခွန်ဘဏ္ဍာတော်ကို။ ဘုတုာ၊
သုံးဆောင်ခံစားပြီး၍။ ကောဋ္ဌိသတံ ဒတုာ။ ကုဋေတရာသော
ဘဏ္ဍာငွေကို လှူဒါန်းပြီး၍။ အန္တေ၊ နောက်ဆုံးပိုင်း၌ အချိန်
ကာလ၌။ အစုာမလကမတ္တဿ၊ ဆီးဖြူသီး တခြမ်းမျှ၏။ ဣဿ
ရတံ၊ ပိုင်ရှင်အဖြစ်သို့။ ဂတော၊ ဘုန်းကံလျော့ကာ ရောက်ရရှာ
လေတော့သတည်း။

နောက်ဆုံးကာလမှာ ဆီးဖြူသီးတခြမ်းမျှ၏ ပိုင်ရှင်ဖြစ်ပုံကို
ဒီဗျာဝံဒါနကျမ်းက ဒီလို ပြထားပါတယ်။ အသောကမင်း
ကြီးအိုမင်းပြီး မကျန်းမာတဲ့အခါမှာ မူးမတ်ကြီးများက အိမ်
ရှေ့မင်းဖြစ်တဲ့ မြေးတော်သမ္ဗဒိနှင့် တိုင်ပင်ပြီး ဘဏ္ဍာတိုက်ကို
ထိန်းသိမ်းထားတယ်။ စားစားဘော်အုပ်ထည့်၍ မင်းကြီးထံပို့လာတဲ့
ရွှေခွက်တွေကို မင်းကြီးက လှလှပစ်တဲ့ အတွက် ငွေခွက်ဖြင့်
ပို့စေတယ်။ ငွေခွက်ကိုလဲ လှပြန်သောကြောင့် ကြေးခွက်ဖြင့်
ပို့စေတယ်။ ကြေးခွက်ကိုလဲ လှပြန်သောကြောင့် မြေခွက်ဖြင့်ပို့
စေတယ်။ နောက်ဆုံးမှာ ဆီးဖြူသီးတခြမ်းကို မြေခွက်နဲ့ထည့်ပြီး
ပို့စေပါသတဲ့။ ဆေးအဖြစ် သုံးဆောင်ရန် ဖြစ်ကောင်း ဖြစ်ပါ
လို့မ့်မယ်။ အဲဒီအခါမှာ မင်းကြီးက ဒီမြေကိုဘယ်သူအစိုးရသလဲ

(တတိယအကြိမ်)

အခြေအရံမဲ့ခြင်းနှင့် ဘုရား

လို့ မေးပါတယ်။ အရှင်မင်းကြီး အစိုးရပါတယ်-လို့လျှောက်
ဘဲအခါ “ဒီလိုမဟုတ်ဘူး၊ ငါ့ဟာမင်းအဖြစ်မှ လျှောက်နေပြီ၊
ဆီးဖြူသီး တခြမ်းသာ ငါပိုင်တော့တယ်” လို့ မိန့်ဆိုပါသတဲ့။
အဲဒီက နောက်လဲမကြာခင်ဘဲ နတ်ရွာစံတော်မူတယ်လို့-ဒီဗျာဝ
ဒါနုကျမ်းမှာ ပြဆိုထားပါတယ်။

အဲဒီအဆိုအတိုင်းပင် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မှာမိန့်ဆိုထားတယ်လို့ယူရပါ
တယ်။ အဲဒီတော့ အင်မတန်ပေါများ ကြွယ်ဝပြီး ဘုန်းတန်ခိုး
ကြီးမားတဲ့ အသောကမင်းတောင် နောက်ဆုံးတချိန်မှာ ဆီး
ဖြူသီးတခြမ်းမျှပိုင်တာကို ထောက်ဆကြည့်ယင် စီးပွားပျက်တဲ့
အလာဘ လောကဓံနဲ့ တွေ့နေကြရတဲ့သူတွေမှာ ယောနိသော
မနုသိကာရဖြင့် နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်ပြီး စိတ်ဆင်းရဲမှု သက်သာ
စရာအကြောင်း ရှိပါတယ်။

အခြေအရံမဲ့ခြင်းနှင့် ဘုရား

နောက်ပြီးတော့ အနီး အပါးမှာ ငါးရာ၊ တထောင်၊
ဘထောင်း၊ စသည်ဖြင့် အခြေအရံများစွာရှိတော်မူတဲ့ မြတ်စွာ
ဘုရားတောင် တခါတရံ အခြေအရံ မရှိဘဲ တပါးတည်း
သီတင်းသုံးတော်မူရတာလဲ ရှိတယ်။ ဘယ်လိုလဲ ဆိုလျှင်—

အခါတပါးမှာ မြတ်စွာဘုရားဟာ နောက်လိုက် အလုပ်
အကျွေး နာဂသမာလထေရ်နှင့် ခရီးကြွနေစဉ် လမ်းနှစ်ခုကို
တွေ့ရတဲ့အခါ မြတ်စွာဘုရားကဘေးကင်းတဲ့လမ်းကို ကြံတယ်၊
နာဂသမာလထေရ်က “တပည့်တော် ဒီလမ်းက သွားပါမယ်၊
မြတ်စွာဘုရား၏ သပိတ်သင်္ကန်းကို မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တိုင်ပင်
ယူကြပါစေ” လို့ဆိုပြီး သူက အခြားလမ်းကို သွားတယ်။

(တတိယအကြိမ်)

အဲဒီအခါ မြတ်စွာဘုရားဟာ သပိတ်နှင့်သင်္ကန်းကြီးကို ကိုယ့်
 တော်တိုင်ယူဆောင်ပြီးအခြေအရံမပါဘဲတပါးတည်းကြွတော်
 မူရတယ်၊ ဒီလိုအခါလဲ ရှိတယ်။ ဒါပေမဲ့ တယ်တော့မကြာပါ
 ဘူး၊ နာဂသမာလထေရ်ကို သူ့သွားတဲ့လမ်းကလူဆိုးဒါမြေတော့က
 သပိတ် သင်္ကန်းကို ယူပြီး သူ့ ခေါင်းကိုလဲ ရိုက်ခဲလိုက်ကြလို့
 သူဟာ မြတ်စွာဘုရားထံ ပြန်လာခဲ့ရတယ်။

နောက်ပြီးတော့ တခါကလဲ မြတ်စွာဘုရားဟာ မေဃိယ
 ထေရ်နဲ့ ဇန္တုဆိုတဲ့ ရွာကို ကြွတော်မူပါတယ်။ အဲဒီ အခါမှာ
 မေဃိယထေရ်က သရက်တောတခုကို တွေ့ရတာနဲ့ အဲဒီသရက်
 တောမှာ သွားပြီး-တရားအားထုတ်ပါရစေ၊ မြတ်စွာဘုရား၏
 သပိတ်သင်္ကန်းကိုယူဘော်မူပါလို့ လျှောက်တယ်။ မြတ်စွာဘုရား
 က မသင့်တော်တဲ့ အတွက် အခြား ပြုစုလုပ်ကျွေးမည့် ရဟန်း
 တပါးပါးလာအောင်စောင့်ပါဦး-လို့ပြောပြီး ၃-ကြိမ်တိုင်တိုင်
 တားမြစ်တော်မူတယ်။ ဒါပေမဲ့ နောက်ဆုံးကျတော့ ခွင့်ပြု
 လိုက်ရတယ်။ အဲဒီအခါမှာလဲ မြတ်စွာဘုရားဟာ တပါးတည်း
 သီတင်းသုံးနေတော်မူရတယ်။ ဒါကလဲတယ်တော့မကြာပါဘူး။
 အဲဒီ မေဃိယထေရ်ဟာ မြစ်ကမ်းဘေးမှာ ရှိတဲ့ အဲဒီသရက်
 ဥယျာဉ်ထဲရောက်တော့သင့်လျော်တယ်ထင်တဲ့ကျောက်ဖျာကြီး
 ပေါ်မှာထိုင်ပြီး ရှုမှတ်နှလုံးသွင်းနေပါတယ်။ အဲဒီလိုနှလုံးသွင်း
 နေရင်း အကုသိုလ်ဝိတက်တွေ ဖြစ်နေပါသတဲ့။ ဖြစ်ပုံကတော့
 သူထိုင်နေရာ ကျောက်ဖျာကြီးက သာမန်နေရာ မဟုတ်ဘူး၊
 ရှေးကသူဟာ ဘဝပေါင်းတရာတိုင်အောင်ဆက်တိုက် မင်းဖြစ်
 ဘူးပြီးအဲဒီဥယျာဉ်ထဲမှာ ကချေသည်မောင်းမတွေနဲ့ ပျော်ပွဲခံခဲ့

(တတိယအကြိမ်)

အခြေအရံမဲ့ခြင်းနှင့် ဘုရား

ဘုရားတို့မင်္ဂလာကျောက်ဖြာကြီးဖြစ်နေပါသတဲ့၊ ဒါကြောင့် ဟို
 တိုင်းကအနုသယ အနေနဲ့ ကိန်းလာခဲ့တဲ့ကိလေသာတွေက သူ့
 စိတ်ကူးထဲမှာပရိယုဋ္ဌာန်အနေနဲ့ ထကြွဖြစ်ပေါ်လာကြတယ်။
 အဲဒီမှာထိုင်လိုက်ကတည်းကရဟန်းစိတ်ပျောက်ပြီးတော့သူ့မှာ
 ကချေသည် မောင်းမမိသံတွေက ခြံရံစားနေတဲ့မင်းအနေမျိုး
 နဲ့ထင်ပြီးကာမစ္ဆန္ဒ ကာမဝိတက်တွေဖြစ်နေပါသတဲ့၊ နောက်ပြီး
 တော့ ရာဇပုရိသလို့ခေါ်တဲ့မင်းချင်းယောကျ်ားရဲတွေက သူ့ခိုး
 ဒဗြေ့-ယောက်လို့ ခိုးထုပ် ခိုးထယ်နှင့်တကွ သူ့ရှေ့မှာ လာပို့
 တဲ့အနေ၊ တယောက်ကို သေဒဏ်ပေးတဲ့အနေနဲ့ဗျာပါဒဝိတက်
 လဲ ဖြစ်နေပါသတဲ့။ အခြားတယောက်ကို ထောင်ချဘို့ အမိန့်
 ပေးတဲ့အနေနဲ့ ဝိဟိံသာဝိတက်လဲ ဖြစ်နေပါသတဲ့။ အဲဒီလို
 အကုသိုလ် ဝိတက်တွေ ဖြစ်နေတော့ သူ့စိတ်ထဲ အံ့အားသင့်
 ပြီးတော့ ဒါကြောင့် ငါ့ကို မြတ်စွာဘုရားက တားမြစ်တာ
 ဖြစ်မှာဘဲလို့ဆင်ခြင်ပြီး မြတ်စွာဘုရားထံ ပြန်လာခဲ့ပါတယ်။

တချိန်ကတော့ ကောသမ္ဗိမြို့မှာ ရဟန်းတွေဟာ ဘာမျှ
 မကြီးကျယ်တဲ့သန့်သက်ရေခွက်ထဲ ရေချန်ထားခဲ့တာကလေးကို
 အကြောင်းပြုပြီး ငြင်းခူကြ ဂိုဏ်းကွဲကြတယ်။ မြတ်စွာဘုရား
 က စေ့စပ်ရေးသြဝါဒတရားကို ဟောပေမဲ့ မနာခံဘဲ မညီညွတ်
 ကြဘဲ ရှိနေတယ်။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားဟာ အဲဒီမြို့
 ဘောသိတာရုံကျောင်းမှ တပါးတည်းထွက်ခွါခဲ့ပြီးတော့ပါလိ
 လေယျကဆိုတဲ့ ပလလဲတောမှာ ဝါကပ် သီတင်းသုံးတော်မူပါ
 တယ်။ အဲဒီတုန်းက အရှင်အာနန္ဒာလဲမြတ်စွာဘုရားဟာ တပါး
 တည်းကြလို့တဲ့အကြောင်း ရိပ်မိသိရှိတာနဲ့ မလိုက်ပါဘဲ နေခဲ့
 ပါတယ်။ အဲဒီတော့မှာ ပလလဲဆင်ကြီးက ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်ပြု

(တတိယအကြိမ်)

သင့်သမျှကို ပြုတယ်လို့ဆိုပါတယ်။ ဆွမ်းကတော့ အဲဒီတော့ အနိုးကပလလဲရွာမှာဘဲဆွမ်းခံကြပြီးဘုဉ်းပေးတော်မူပါတယ်။ အဲဒီ ရွာသားတွေက သစ်ရွက်မိုးကျောင်းလဲ ဆောက်လုပ်ပြီး လူတယ်လို့ဆိုပါတယ်။ အဲဒါဟာ ဝါစဉ်အရအားဖြင့် ၁၀-၀၂ မြောက် ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီ ဝါတုန်းကတော့ ရဟန်းပရိသတ် အခြေအရံမရှိဘဲ တပါးတည်း သီတင်းသုံးတော် မူရပါတယ်။ လောကအနေနဲ့ ကြည့်ယင်တော့ အခြေအရံမရှိလို့မကျေနပ်ဖွယ် လို့လို့ဖြစ်ပေမဲ့ မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော်အရ အားဖြင့်တော့ ဝိဝေကဖြစ်ပြီး အလွန်ချမ်းသာတော် မူပါတယ်။

အခြေအရံမဲ့တဲ့ အယသလောကဓံနဲ့တွေ့ယင် ယခုပြောခဲ့တဲ့ အတိုင်း မြတ်စွာဘုရားမှာ ဝိဝေကရပြီး ချမ်းသာနေပုံကို ဆင်ခြင်သင့်ပါတယ်။ အဲဒီလို ဆင်ခြင်ယင် ဝမ်းမနည်းဘဲ ဝမ်းသာစရာ ဖြစ်လာနိုင်ပါတယ်။

လောကဘက်က လူတွေမှာတော့ ဒီလို အခြေအရံ မဲ့တယ် ဆိုယင် အလွန်အမင်းစိတ်ဆင်းရဲကြပေလိမ့်မယ်။ ဒီလိုအခြေအရံ မဲ့တာကို ဘယ်သူမှ မတွေ့ချင်ကြပေဘူး။ ဒါပေမဲ့ ကံအား လျော်စွာ တွေ့ကြရတာဘဲ။ ပရိနိဗ္ဗာန် စံခါနီး နောက်ဆုံးနှစ် မှာ တချိန်က မြတ်စွာဘုရားဟာ သက္ကတိုင်းထဲက မေဒါဠုပ ဆိုဘဲနိဂုံးရွာကြီးကို အမှီပြုပြီး သီတင်းသုံးနေပါတယ်။ အဲဒီ နိဂုံးရွာကြီးဟာ သာဝတ္ထိမြို့မှ ၃-ယူဇနာ (၂၄-မိုင်ခန့်)သာ ဝေးကွာတယ်လို့ဆိုပါတယ်။ အဲဒီတုန်းကပသေနဒီ ကောသလ မင်းကြီးဟာ မြတ်စွာဘုရားထံ သွားရောက်ပြီး ဖူးမြော်ပါ တယ်။ ဂန္ဓက္ခိုတိုက် ဝင်ခါနီးမှာ မင်းမြောက်တန်ဆာများကို

(တဘိယအကြိမ်)

အခြေအရံမဲ့ခြင်းနှင့် ဘုရား

ချွတ်ပြီးတော့ ဗန္ဓုလ၏ တူ ဒီဃကာရာယန ဆိုတဲ့ စစ်သူကြီး လက်မှာ ပေးထားခဲ့ပြီး တဦးတည်း ဝင်သွားတယ်။ မြတ်စွာ ဘုရားကို အလွန် ရိုသေစွာ ကန်တော့ပြီး တရား စကားတွေ လျှောက်ထားနေပါတယ်။

အဲဒီအချိန်မှာ စစ်သူကြီး ဒီဃကာရာယန-က မင်းမြောက် တန်ဆာများဖြင့် မင်းကြီး၏ သားတော် ဝိဋ္ဌဋ္ဌဘကို မင်း မြောက်ပြီးတော့ မြင်းတကောင်နဲ့ အလုပ် အကျွေး မိန်းမ တယောက်ကိုသာ ချန်ထားခဲ့ပြီး သာဝတ္ထိမြို့ကို ပြန်သွားကြ ပါတယ်။ မင်းကြီးဟာ တရားစကား ပြောဆိုပြီးလို့ ဂန္ဓကုဋ် တိုက်က ထွက်လာတဲ့အခါ အလုပ် အကျွေး မိန်းမတယောက် ကိုသာ တွေ့ရတော့တယ်။ အဲဒီမိန်းမက ပြောပြလို့ အကြောင်း အလုံးစုံကို သိရတဲ့ အခါ တူတော် အဇာတသတ် မင်းနဲ့ ပူးပေါင်းပြီး ထီးနန်းပြန်သိမ်းဘို့ ရည်ချယ်ပြီး ရာဇဂြိုဟ်မြို့ကို သွားတယ်။ လမ်းခရီးက ၄၅-ယူဇနာဝေးတဲ့ အပြင် အရွယ် ကလဲ အသက် ရှစ်ဆယ် အရွယ် အစား အသောက် ကလဲ မမှန်-ဒီအကြောင်း တွေကြောင့် ရောဂါဖြစ်ပြီး ရာဇဂြိုဟ်မြို့ ရောက်တဲ့ ညဉ့်မှာဘဲ မြို့ပြင်က ဇရပ် တခုပေါ်မှာ နတ်ရွာစံ ကံတော်ကုန်ရရှာတယ်။

အဲဒီမှာ ပသေနဒီ ကောသလ မင်းကြီးဆိုတာ ဟို ခေတ်က အိန္ဒိယအလယ်ပိုင်းမှာ အလွန်တန်ခိုးကြီးပြီး အခြေအရံများတဲ့ မင်းတပါး ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကံမကောင်း အကြောင်း မသင့်တော့ သေခါနီး နောက်ဆုံး အချိန်မှာ အခြေ အရံ ဆိုယင် မိန်းမ တယောက်နဲ့ မြင်းတကောင်သာ ရှိရတော့

(တတိယအကြိမ်)

လောကဓံ တရားတော်

တယ်။ သေတဲ့အခါလဲ အခြား နိုင်ငံမှာ မြို့ပြင် ဇရပ်ပေါ် ကိုးကွယ်ရာမဲ့ဖြစ်ပြီး သေရရှာတယ်။ အဲဒါဟာ အလွန်ဘဲ ဝမ်းနည်းကြေကွဲစရာကောင်းပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ လောကထဲမှာ နေကြရတဲ့ သူတွေဟာ ဒီလို အခြေအရံ မဲ့တဲ့ လောကဓံ တရားဆိုးနဲ့ ရှေးကလဲ တွေ့ခဲ့ကြရတာဘဲ။ ယခုလဲ တွေ့နေကြ ရတာဘဲ။ နောင်လဲ တွေ့ကြရမှာဘဲ။ အဲဒီ ကောသလမင်းရဲ့ လောကဓံနဲ့ နှိုင်းစာကြည့်ယင် အခြေအရံ မဲ့တဲ့ လောကဓံနဲ့ တွေ့နေရတဲ့သူတွေမှာစိတ်သက်သာစရာ အကြောင်းရှိပါတယ်။

ကဲ့ရဲ့ခြင်းနှင့် ဘုရား

ကဲ့ရဲ့ခြင်း လောကဓံနဲ့ တွေ့ရပုံကတော့- မြတ်စွာဘုရားမှာ သီလအစရှိတဲ့ လွန်ကဲထူးမြတ်တဲ့ ဂုဏ်တော်တွေ၊ အရဟံအစ ရှိတဲ့ ၉-ပါးသောဂုဏ်တော်တွေ၊ အနန္တဂုဏ်တော်တွေနဲ့ ပြည့်စုံ တော်မူတဲ့အတွက် ကဲ့ရဲ့ဘွယ်အပြစ်ဆိုယင် ဘာမျှမရှိဘူး။ လုံးဝ ကင်းစင်ဘော်မူပါတယ်။ ချီးမွမ်းဘွယ်တွေသာ အနန္တများစွာ ရှိနေပါတယ်။ ဒါကြောင့် ပညာရှိ သူတော်ကောင်း ဖြစ်ကြတဲ့ အားလုံးသော လူတွေ နတ်တွေ ဗြဟ္မာတွေက ချီးမွမ်းကြပါ တယ်။ ချီးမွမ်းလို့ မဆုံးနိုင်အောင် ရှိနေပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဗုဒ္ဓ သာသနာတော်နဲ့ ဆန့်ကျင်တဲ့ သူတွေကတော့ မဟုတ်မဟုတ် ကြံဖန်ပြီး ကဲ့ရဲ့ကြ စွပ်စွဲကြသေးတာဘဲ။ ဆန့်ကျင်ဘက် အယူ ရှိကြတဲ့တိတ္ထိဂိုဏ်းသားတွေနဲ့ ပြာဟ္မဏဝါဒအစွဲသန်တဲ့လူတွေက အမြဲတမ်းလိုဘဲ ကဲ့ရဲ့ပြောဆိုနေကြတယ်။ ယခုခေတ်မှာ အခြား ဘာသာ အယူသန်တဲ့ သူတွေက ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ကို အပြစ် ပြောနေကြသလိုပါဘဲ။

(တတိယအကြိမ်)

စိဉ္ဇမာဏ-က စုပ်စဲ့ပုံ

တချိန်က တိတ္ထိဂိုဏ်းသားတစုကစိဉ္ဇမာဏ(စိဉ္ဇမာဏဝိကာ) ဆိုတဲ့ ပရိဗိုဇ်မပျို တဦးကိုမြတ်စွာဘုရားအား အစုပ်စဲ့ခိုင်းတယ်။ ဒါကြောင့် စိဉ္ဇမာဏ-ကသန့်သန့်ပြန့်ပြန့် ဝတ်စားဆင်ယင်ပြီး တော့ အချိန်မတော် ညနေချမ်းမှာ ဇေတဝန် ကျောင်းဆီ သွားတယ်။ ဇေတဝန် ကျောင်းတိုက်အနီး တိတ္ထိအာရပ်မှာ ည အိပ်ပြီးတော့ နံနက် စောစောမှာ ဇေတဝန် ကျောင်းတိုက်မှ ပြန်လာတဲ့အနေဖြင့် မြို့ဆီသို့ ပြန်လာတယ်။ တွေ့ကြတဲ့ လူတွေက “ဒီလိုညနေချမ်းအချိန်မှာ ဘယ်သွားမယ်လို့လဲ၊ နံနက် စောစောကြီးမှာ ဘယ်က အိပ်ပြီး ထလာသလဲ” လို့ မေးကြယင် “ကျမသွားမည့်နေရာ အိပ်တဲ့နေရာကို သိရလို့ ရှင်တို့မှာ ဘာ အကျိုးရှိမလဲ” လို့ အဖြေပေးတယ်။ မသိစေချင်တဲ့အနေမျိုးနဲ့ ပြောတာပါ။ ဆဲငါးရက် တလလောက် ကြာတဲ့ အခါကျ တော့ သူများက မေးလို့ရှိယင် “ဇေတဝန်ကျောင်း ဂန္ဓကုဋ် တိုက်ထဲမှာရဟန်းဂေါတမနဲ့အတူ အိပ်ရတယ်” လို့ ပြောသတဲ့။ သုံးလေးလ ကြာတဲ့အခါမှာ အဝတ်တွေနဲ့ ဗိုက်ကို ရစ်ပတ်ပြီး ကိုယ်ဝန်ရှိယောင် ဟန်ဆောင်သတဲ့ ရှစ်လကိုးလခန့် ရှိတဲ့အခါ ကျတော့ သစ်သားဖုဝိုင်းကြီးကို ဗိုက်မှာစီးပြီး ကိုယ်ဝန်အရင့် အမာရှိဟန်ဆောင်တယ်။ အဲဒီလို သရုပ်ဆောင်ပြီးတော့ ဇေတဝန်ကျောင်းတော် တရားပွဲအလယ်မှာ မြတ်စွာဘုရားကိုရဲတင်း စွာ စုပ်စဲ့တယ်။ “အရှင်ရဟန်းကြီးမှာ တရား ဟောတော့ ကောင်းပါပေတယ်၊ အရှင်ရဟန်းကြီးကို စဲ့မို့ပြီး ကျမမှာ ကိုယ် ဝန်ရပါတယ်။ အရင့်အမာ ဖြစ်နေပါပြီ။ ဖွားမြင်ဘို့ နေရာ

(တတိယအကြိမ်)

၉၀ လောကဓံ တရားတော်

စသည်ကို ကြောင့်ကြမပြုဘဲ နေရက်ပါပေရဲ့-စသည်ဖြင့်အလွန် မိုက်မဲစွာစွပ်စွဲပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ မြတ်စွာဘုရား၏ ဘုန်းတန်ခိုး တော်ကြောင့် ကိုယ်ဝန်ဟန် စီးထားတဲ့ သစ်သားဖုတ်ကြိုးလဲ ပြုတ်ကျသွားတယ်။ လောကပင့်တိုက်လိုက်တဲ့အတွက် ခြံရံထားတဲ့ အဝတ်လဲ ပွင့်လန်သွားတယ်။ (ဒီနေရာမှာ အဋ္ဌကထာ ကတော့ သိကြားမင်း၏ အမိန့်အရ နတ်သခင် လေးယောက်က ကြက် ယောင်ဆောင်ပြီး စီးထားတဲ့ ကြိုးတွေကို ကိုက်ဖြတ်ချုတ်တယ်လို့ ပြဆိုထားပါတယ်။ ဘာဘဲဖြစ်ဖြစ် ပြုတ်ကျတာက လိုရင်းပါ ဘဲ။) ဒီတော့ ဘာမှ မဟုတ်ပဲနဲ့ မတရား စွပ်စွဲမှု ဖြစ်ကြောင်း လူအများက ထင်ရှားသိပြီး စိဉ္စမာဏကို နှင်ထုတ်လိုက်ကြတယ်။ မြတ်စွာဘုရား၏ မျက်ကွယ်ရောက်တဲ့အခါ စိဉ္စမာဏကို မြေမျို သွားတယ်။ အဝီစိငရဲလဲ ကျရောက်သွားတယ်လို့ အဋ္ဌကထာမှာ ပြဆိုထားပါတယ်။

သုန္ဒရီနဲ့ စွပ်စွဲပုံ

တချိန်ကလဲ အဲဒီ တိတ္ထိဂိုဏ်းသားတွေဟာ သုန္ဒရီ ဆိုတဲ့ ပရိဗိုဇ်မ အချောအလှ ကလေးကို လူတွေ အထင်မှားအောင် နည်းတူဘဲ ဇေတဝန် ကျောင်းသို့ သွားဟန် အဲဒီမှ ပြန်လာ ဟန် ပြုလုပ်စေတယ်။ သုန္ဒရီ-ကလဲ သူတို့ခိုင်းတဲ့အတိုင်း ပြုလုပ် တယ်။ တွေ့တဲ့လူတွေက မေးတဲ့အခါ “ရဟန်း ဂေါတမထံ သွားတယ်။ ဂန္ဓကုဋ္ဌထဲမှာ ရဟန်းဂေါတမနဲ့အတူ အိပ်ရတယ်။ အဲဒီက ပြန်လာတယ်” စသည်ဖြင့်ပြောတယ်။ အဲဒီလို သွားလာ ပြောဆိုလို့ ရက် အနည်းငယ် ကြာတဲ့ အခါ တိတ္ထိ ဆရာ တွေက အရက်သမား လူဆိုးတွေကို ငွေပေးပြီး သုန္ဒရီကို (တတိယအကြိမ်)

သုန္ဒရီနဲ့ စုပ်စုပ်

အသတ်ခိုင်းတယ်၊ အလောင်းကို ဂန္ဓကုဋ်အနီးအမှိုက်ပုံထဲ စုန့်
 ပစ်ထားစေတယ်၊ အဲဒီလိုခိုင်းတဲ့အတိုင်း ပြုလုပ်ပြီးတဲ့ အခါမှာ
 သုန္ဒရီဆိုတဲ့တပည့်မတယောက်ပျောက်နေကြောင်း ကောသလ
 မင်းကြီးထံ တိုင်ကြားကြတယ်။ ဘယ် အရပ်မှာ မသင်္ကာ
 ဖွယ်ရှိသလဲ-လို့ မေးတဲ့အခါ “ယခု ရက်ပိုင်း အတွင်းမှာတော့
 သုန္ဒရီဟာ ဇေတဝန်ကျောင်းမှာ နေတယ်၊ အဲဒီမှာ သူ့ဖြစ်ပုံ
 အကြောင်းအရာကိုတော့ငါတို့ မသိပါ” လို့ ဆိုကြတယ်။ ဒါဖြင့်
 အဲဒီ မသင်္ကာရာ အရပ်မှာ ရှာကြပါလို့-မင်းကြီးက အမိန့်ပေး
 လိုက်ပါတယ်။ ဒီတော့ တိတ္ထိ ဆရာတွေက သူတို့နဲ့ အလုပ်
 အကျွေးဒကာတွေကိုပါ ခေါ်လာပြီးတော့ ဇေတဝန်ကျောင်း
 ထဲမှာဟိုအနားသွား ဒီအနားသွား ရှာချင်ယောင် ဟန်ဆောင်
 ကြပြီးတော့ သူတို့ ညွှန်ကြားထားတဲ့ အမှိုက်ပုံကို ယက်လှန်
 ကြည့်ကြတယ်။ အဲဒီအခါတွေ့ပြီ တွေ့ပြီ-လို့ ဟစ်အော် ကျေ
 ညာပြီးတော့ အလောင်းကို ကုတင်ပေါ်တင်ပြီး မြို့ထဲ ထမ်း
 ဆောင်သွားကြတယ်။ ရဟန်း ဂေါတမရဲ့အမှုကိုမပေါ်အောင်
 လို့ သူ့ တပည့် ရဟန်းတွေက သုန္ဒရီကို သတ်ပြီး အမှိုက်ပုံထဲပစ်
 ထားတဲ့အကြောင်း မင်းကြီးအား တိုင်ကြားကြတယ်။ မင်းကြီး
 ကလဲ မဆင်ခြင်တော့ဘဲ “ဒီလိုဆိုယင် မြို့ကိုလှည့်ပြီး ကျေညာ
 ကြပေတော့” လို့ အမိန့်ပေးလိုက်ပါသတဲ့။

အဲဒီတော့ တိတ္ထိဂိုဏ်းသားတွေက “သာကီဝင် မင်းသား
 ဂေါတမရဲ့တပည့် ရဟန်းတွေ ပြုလုပ်တဲ့အမှုကို ကြည့်ကြစမ်း”
 စသည်ဖြင့် ကျေညာပြီး မြို့ကို လှည့်ကြတယ်။ အဲဒီလို ကျေညာ
 တာကို ကြားရ မြင်ရတော့ အရိယာ မဟုတ်တဲ့ လူတွေက
 (တတိယအကြိမ်)

လောကဓံ တရားတော်

အများအားဖြင့် အထင်လွဲပြီး ရဟန်းတော်တွေကို ကဲ့ရဲ့ကြ
 အပြစ်တင်စကား ပြောကြသတဲ့။ ရဟန်းတွေမှာ အဲဒီတုန်းက
 တော်တော် မျက်နှာ ပူကြမှာဘဲ၊ ဒါကြောင့် ရဟန်းတွေက
 မြတ်စွာဘုရားကို ဒီအကြောင်း လျှောက်ကြတယ်။ မြတ်စွာ
 ဘုရားက ကဲ့ရဲ့တဲ့လူတွေကို ပြန်လည်ချေပ သတိပေးရန်အတွက်
 ဘုရားဂါထာ တပုဒ်ကို ဒီလို ပေးတော်မူလိုက်ပါတယ်။

အဘူတဝါဒီ နိရယံ ဥပေတိ၊
 ယော ဝါပိ ကတွာ နကရောမိ စာဟ။
 ဥဘောပိ တေ ပေစ္စ သမာ ဘဝန္တိ၊
 နိဟီနကမ္မာ မနုဇာ ပရတ္ထ။

အဘူတဝါဒီ၊ မဟုတ်မမှန်ဘဲ သူတပါးကို စွပ်စွဲ ပြောဆို
 သောသူသည်။ နိရယံ ဥပေတိ၊ ငရဲသို့ ကျရောက်၏။ ယော
 ဝါပိ၊ အကြင်သူသည်လည်း။ ကတွာ၊ ပြုလုပ်ပြီး၍။ ဝါ-
 ပြုလုပ်ထားပါလျက်။ န ကရောမိ စာဟ၊ မပြုလုပ်ဟု ငြင်း
 ကွယ်၏။ (သောပိ နိရယံ ဥပေတိ၊ ထိုသူသည်လည်း ငရဲသို့
 ကျရောက်၏။) နိဟီနကမ္မာ၊ ယုတ်မာသော မကောင်းမှု ရှိကုန်
 သော။ ဥဘောပိ တေ မနုဇာ၊ ထိုလူနှစ်ဦးလုံးတို့ပင်။ ပေစ္စ ပရတ္ထ၊
 ခနာင်တမလွန်ဘဝ၌။ သမာ ဘဝန္တိ။ ညီတူညီမျှ ငရဲကျခြင်း
 ဟူသော မကောင်းကျိုးကို ရကြလေကုန်၏-တဲ့။

ကဲ့ရဲ့ပြောဆိုတဲ့ လူတွေကို ရဟန်းတော်တွေက ဒီတရား
 ဂါထာရွတ်ပြလိုက်တော့ အဲဒီ ကဲ့ရဲ့ကြတဲ့လူတွေဟာ ထိတ်လန့်
 ဘုန်လှုပ်သွားတယ်။ မဟုတ်ပဲ စွပ်စွဲယင် ငရဲ ကျတယ်လို့လဲ ဆို
 (တတိယအကြိမ်)

သုန္ဒရီနဲ့ စုပ်စွဲပုံ

တယ်၊ ငါတို့ဟာ ကိုယ်တိုင် မြင်ကြရတာလဲ မဟုတ်ဘူး။ မဟုတ်ပဲ အထင်လဲ ပြီး စုပ်စွဲတာလဲ ဖြစ်နိုင်တယ်။ နောက်ပြီးတော့ ပြုလုပ်ထားပါလျက် ငြင်းကွယ်ယင်လဲ ငရဲ ကျတယ်လို့ ဆိုပြန်တယ်။ အဲဒါကတော့ ဟုတ်နေပါလျက် ငါတို့က ငြင်းကွယ်နေတယ်ဆိုယင် ငါတို့လဲ ငရဲကျပါစေလို့ ကျိန်ဆိုရာ ရောက်တယ်။ ကိစ္စိတော့ကျေညာတဲ့အတိုင်း ဟုတ်ပုံမရဘူး-လို့ စဉ်းစား ဆင်ခြင်ကြပြီးတော့ လူတွေလဲ မကဲ့ရဲ့ဝံ့တော့ဘဲ ရပ်စဲသွားကြတယ်။ ခုနစ်ရက်အတွင်းမှာဘဲ ရပ်စဲသွားကြပါသတဲ့။

ကောသလမင်းကြီးကလဲ အဲဒီအမှုကို အမှန်အတိုင်း ပေါ်လာအောင် သူလျှို့ဝံ့ထောက်တွေကို လှုတ်ထားတယ်။ သုန္ဒရီကို သတ်တဲ့ လူသတ်သမားတွေဟာ အဲဒီ သတ်မှုအတွက် ရတဲ့ ငွေနဲ့ အရက်သောက်ပြီး အချင်းချင်း ဆူဆူညံညံ ပြောဆိုနေကြသတဲ့။ အဲဒီလူတွေထဲက တယောက်က အခြား တယောက်ကို “ဟေ့ ကောင်...မင်းဟာ သုန္ဒရီကို တချက်တည်းနဲ့ ရိုက်သတ်ပြီး အမှိုက်ပုံထဲ ပစ်ထားခဲ့တယ် မဟုတ်လား၊ အဲဒါက ရတဲ့ငွေနဲ့ ယခုအရက်သောက်နေတာ မယုတ်လား၊ ဟုတ်စေ-ဟုတ်စေ” လို့ ဆိုသတဲ့။ မင်းချင်း ယောက်ျား ရဲသားတွေက အဲဒါကို ကြားရတော့ အဲဒီ လူတွေကို ဖမ်းပြီး မင်းကြီးထံ ပို့လိုက်ကြတယ်။ မင်းကြီးက စစ်ဆေးတဲ့အခါ လူသတ်သမားတွေက တိတ္ထိဂိုဏ်းသားတွေက ခိုင်းလို့ သတ်ရတဲ့အကြောင်း၊ တိတ္ထိဂိုဏ်းသားတွေကလဲ သူတို့က ခိုင်းတာ ဟုတ်မှန်ကြောင်း ပြောခွင့်ချက် ပေးကြပါတယ်။

အဲဒီအခါမှာ မင်းကြီးကလဲ အဲဒီ တိတ္ထိဂိုဏ်းသားတွေကို မြို့လှည့်ပြီး သူတို့ရဲ့အပြစ်ကို ကျေညာပေးပါတယ်။ “ရဟန်း (တတိယအကြိမ်)

ဂေါတမကို အပြစ်တင်လိုတဲ့ အတွက် သုန္ဒရီကို ငါတို့ကဘဲ သတ်တယ်၊ ရဟန်းဂေါတမနဲ့ တပည့်ရဟန်းတွေမှာ အပြစ်မရှိ ပါ ငါတို့၏အပြစ်သာ ဖြစ်ပါတယ်” လို့ ကျေညာစေပါတယ်။
 အဲဒီ အတိုင်း မြို့ကိုလှည့်ပြီး သူတို့၏ အပြစ်ကို သူတို့ကိုယ်တိုင် ထုတ်ဖော် ကျေညာလိုက်တော့ အားလုံး သံသယ ကင်းရှင်း သွားကြတယ်။

အဲဒီမှာ အပြစ်လုံးဝ ကင်းစင်တဲ့ မြတ်စွာဘုရားနဲ့ ရဟန်း သံဃာတော်တွေတောင် အကဲ့ရဲ့အစွပ်စွဲခံကြရသေးတယ်ဆိုတာ ကို ဆင်ခြင်ကြည့်ရင်၊ ငါတို့လို လူသာမန်တွေမှာ အကဲ့ရဲ့ မခံရဘဲ ရှိပါ့မလားလို့ နှလုံးသွင်းပြီးတော့ အကဲ့ရဲ့ခံရတဲ့သူမှာ သက်သာရာ ရနိုင်ပါတယ်။

မာဂဏ္ဍီ ဝတ္ထု

တချိန်က မြတ်စွာဘုရားဟာ ရဟန်းသံဃာများနှင့် တကွ ကောသမ္ဗိမြို့ကို ကြွတော်မူပါတယ်။ အဲဒီတုန်းက ဥတေနမင်းရဲ့ မိဖုရား တပါး ဖြစ်တဲ့ မာဂဏ္ဍီ-က လူတွေကို ငွေပေးပြီး အဆဲခိုင်းသားလို့ ရဟန်းသံဃာတော်များနှင့် တကွ မြတ်စွာ ဘုရား မြို့ထဲကြွလာတဲ့အခါ လိုက်ပြီးတော့ အမျိုးမျိုးအထွေ ထွေဆဲဆိုကြပါသတဲ့။ အဲဒီလို အဆဲခိုင်းခြင်း၏ အကြောင်း ကတော့ ဒီလိုပါ။

မာဂဏ္ဍီရဲ့အဖ ပုဏ္ဏားကြီးက သူ့သမီး မာဂဏ္ဍီဟာ အလွန် လှပတဲ့အတွက် အထက်တန်းစားအမျိုးတွေကလာပြီးတောင်း ကြပေမဲ့ “ငါ့သမီးဟာ မင်းတို့နဲ့ မတန်ဘူး” လို့ချည်း ပယ် (တတိယအကြိမ်)

ပယ်ပြီးတော့ မာဂဏ္ဍိနဲ့ သင့်တော်တဲ့ သတို့သားကို လိုက်ရှာ
နေပါတယ်။ အဲဒီ အခါမှာ မြတ်စွာဘုရားက အဲဒီမာဂဏ္ဍိရဲ့
ခိဘနှစ်ဦးလုံး အနာဂါမ် ဖြစ်မည့်အကြောင်းကို မြင်တော်မူတဲ့
အတွက် အဲဒီ မာဂဏ္ဍိပုဏ္ဏားကြီးရဲ့ မီးပူဇော်ရာ ဌာန အနီးသို့
ကြွတော်မူပါတယ်။

မာဂဏ္ဍိ ပုဏ္ဏားကြီးဟာ မြတ်စွာ ဘုရား၏ ရူပကာယ
ကိုယ်တော်ကို ကြည့်ပြီးတော့ “လောကမှာ ဒီပုဂ္ဂိုလ်နဲ့ တူတဲ့
ဧယာကျားတော့ ရှိမှာ မဟုတ်ဘူး၊ ဒီရဟန်းဟာ ငါ့သမီးနဲ့
သင့်လျော် ထိုက်တန်တယ်”လို့ ကြံစည်ပြီး “အရှင် ရဟန်း၊
ကျွန်ုပ်မှာ သမီးချောကလေး တယောက် ရှိပါတယ်၊ အဲဒီသမီး
ကို အရှင်ရဟန်းအား ပေးလိုပါတယ်၊ ခေတ္တ ဒီနေရာကဘဲ
စောင့်ဆိုင်း နေရစ်ပါဦး”လို့ ပြောပြီး အိမ်ပြန်လာခဲ့တယ်။
အိမ်ရောက်တော့ “ဟေ့ရှင်မ၊ ငါတို့ရဲ့ သမီးနဲ့တော်တဲ့ သတို့
သားကိုတွေ့လာပြီ၊ နင့်သမီးကိုမြန်မြန် တန်ဆာဆင်ပြီး လိုက်ခဲ့
ကြ”လို့ ခေါ်လာပြီး သုံးယောက်လုံး မြတ်စွာဘုရား ရှိတော်
မူရာကို လာကြပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရားက ခြေတော်ရာ လောက်သာ ချထားခဲ့ပြီး
တော့ အခြားနေရာ ကြွနေတော်မူပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရား၏
ခြေတော်ရာ ဆိုတာ အခံဌာန် ပြုပြီး ထားမှလဲ ထင်တယ်။
အခံဌာန် ပြုထားတဲ့အတွင်းမှာ ပျက်လဲမပျက်နိုင်ဘူး၊ မြင်စေ
လိုတဲ့သူသာ မြင်နိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် သမီးနဲ့ ပုဏ္ဏားကြီး
လင်မယားတို့ လာတဲ့အခါ မြတ်စွာဘုရားကို မတွေ့ရတဲ့အတွက်
ပုဏ္ဏားမကြီးက “ရှင်သတို့သားက ဘယ်မလဲ”လို့ မေးတယ်။

(တတိယအကြိမ်)

“ဒီနေရာမှာ နေရစ်ပါလို့ ပြောထားခဲ့တာဘဲ၊ ဘယ်သွားပါလိမ့်မတုန်း” လို့ညည်းတူးပြောဆိုယင်း ဟိုနားဒီနားလျှောက်ကြည့်လိုက်တဲ့အခါ ခြေတော်ရာကို မြင်ရတော့ ပုဏ္ဏားကြီးက “ဟောဒါ သူ့ ခြေရာဘဲကဲ့” လို့ ပြောတယ်။

ဒီတော့ ပုဏ္ဏားမကြီးကလဲ လက္ခဏာ ဗေဒင် တတ်တာနဲ့ “ဒီခြေရာ အရှင်ဆိုယင် ကာမဂုဏ်ကို မှီဝဲတဲ့သူ မဟုတ်ဘူးရှင်” လို့ပြောတော့ပုဏ္ဏားကြီးက “မော့ မင်းဗေဒင် တတ်သိတာက ရေခွက်ထဲက မိချောင်း ကလေးကို မြင်သလောက် ရှိပါတယ်၊ တိတ် တိတ် နေပါ” လို့ ဆိုပြီး မြတ်စွာ ဘုရားထံ လိုက်သွားတယ်။ မြတ်စွာဘုရားထံ ရောက်တော့ “သမဏ၊ ရှင်ရဟန်း။ ဓိတရံ မေ၊ အကျွန်ုပ်၏ ဟောဒါ သမီးကို။ တဝ။ အရှင် ရဟန်းအား။ ပေါသာပနတ္ထာယ ဒေမိ၊ စောင့်ရှောက်မေးမြူရန်အတွက် ပေးပါတယ် အပ်နှင်းပါတယ်” လို့ ဆိုတယ်။

မြတ်စွာဘုရားက လက်ခံတာ မခံတာကို မပြောသေးဘဲနဲ့ “ခာဂဏ္ဍိပုဏ္ဏားကြီး၊ သင်အား အကြောင်းတခုကို ငါပြောမယ်” ဆိုပြီးတော့တောထွက်တော်မူသည်မှ စပြီး ဘုရား ဖြစ်ပြီး သည့်နောက် အရက်၅၀-မြောက် အဗပါလညောင်ပင်အောက် သီတင်းသုံးတော် မူသည်အထိ မာရ်နတ်က လိုက်ပြီး စုံစမ်းထောက်လှမ်းခဲ့ပုံ၊ အဲဒီလို ထောက်လှမ်းလို့ အပြစ်ကိုမတွေ့ရတဲ့ အတွက် သူ၏အလိုမပြည့်၍ စိတ်ပျက်နေပုံ၊ မာရ်နတ်၏သမီးများက သူတို့၏ဖခင်အတွက် မြတ်စွာ ဘုရားအား လာရောက် သွေးဆောင်ကြပုံများကို ပြောပြပြီးတော့ မိမိမှာ ရာဂ လုံးဝ (တတိယအကြိမ်)

ကင်းကြောင်းသိစေရန်၊ အဲဒီပုဏ္ဏားကြီးလင်မယား ၂-ယောက်
ကိုလဲ တရားထူးရစေရန်ဒီလိုဂါထာတရားကို ဟောကြားတော်
မူပါတယ်။

ဒိသ္မာနု တဏှံ၊ အရတိံ ရဂဉ္စ၊
နာဟောသိ ဆန္ဒောအပိ မေထုနုသ္မိံ။
ကိမေဝိဒံ မုတ္တကရိသပုဏ္ဏံ၊
ပါဒါပိ နံ သမ္ဗုသိတုံ န ဣစ္ဆေ။

တဏှံ အရတိံ ရဂဉ္စ ဒိသ္မာ၊ တဏှာ၊ အရတိ၊ ရဂါ-ဟူသော
မာရ်နတ်၏သမီး ၃-ယောက်ကို မြင်တွေ့ရသော်လည်း။ မေထု
နု သ္မိံ၊ ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံမှု၌။ ဆန္ဒောအပိ နာဟောသိ၊
လိုလားခြင်း ဆန္ဒရာဂမျှသော်လည်း မဖြစ်ခဲ့ပေ။ မုတ္တကရိသ
ပုဏ္ဏံ၊ ကျင်ကြီးကျယ်ငယ်တို့ဖြင့် ပြည့်နေသော။ ဣဒံ၊ ဤ မာ
ဂဏ္ဍီသူငယ်မ၏ ကိုယ်ကိုမြင်ရသောကြောင့်။ ကိမေဝ၊ လိုလား
နှစ်သက်မှု ဆန္ဒရာဂ မဖြစ်သည်မှာ အဘယ် ဆိုဘွယ်ရာရှိအံ့
နည်း။ နံ၊ ထိုမာဂဏ္ဍီ၏ ကိုယ်ကို။ ပါဒါပိ သမ္ဗုသိတုံ၊ ခြေ
တို့ဖြင့် ထိရန်သော်လည်း။ န ဣစ္ဆေ၊ အလို မရှိပါဘူး-တဲ့။

ဒီဂါထာကို ကြားနာရတဲ့ အခါ မာဂဏ္ဍီ၏ မိဘများ
ဖြစ်ကြတဲ့ပုဏ္ဏားကြီးနဲ့၊ ပုဏ္ဏားမကြီး ၂-ယောက်စလုံးအနာဂါမ်
ဖြစ်သွားကြပါသတဲ့။ ဒါကြောင့် သမီးမာဂဏ္ဍီကို သူ့ဦးလေး
စူဠမာဂဏ္ဍီသံ အပ်ပြီးတော့ သူတို့ ၂-ယောက်စလုံး သာသနာ
တော်မှာ ရဟန်းပြုပြီး ရဟန္တာ ဖြစ်သွားကြပါတယ်။

သမီးမာဂဏ္ဍီကတော့ သူ့ကိုယ်ကို ကျင်ကြီးကျယ်ငယ်တွေနဲ့
ပြည့်နေတယ် ဆိုတဲ့စကားကို ကြားရတဲ့အတွက် စိတ်ခုသွား

[၇] (တတိယအကြိမ်)

တယ်၊ “မလိုချင်ယင် မလိုချင်ဘူးလို့ ပြောလိုက်ရုံနဲ့ ပြီးတာဘဲ၊ ကျင်ကြီး ကျင်ငယ်တွေနဲ့ ပြည့်နေတယ်လို့ ဘာကြောင့် ဒါ လောက်ရှုတ်ချရသလဲ” စသည်ဖြင့် တွေးတောပြီး မြတ်စွာဘုရား အပေါ်မှာ ရန်ငြိုးဖွဲ့ထားတယ်။ “ရှိပါစေတော့၊ ငါဟာ လင် ကောင်း တယောက် ရနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီလို ရတဲ့အခါ ရဟန်း ဝေါတမအား ပြုသင့်တာကို ပြုမယ်” လို့ ရန်ငြိုး ဖွဲ့ထားတယ်။

နောက်တချိန်မှာ မာဂဏ္ဍိကို သူ့ဦးလေးက ကောသမ္ဗိ ပြည့်၍ ဥတေနမင်းထံ ဆက်သလိုက်တယ်။ ဥတေန မင်းကလဲ ရုပ်အဆင်း အင်္ဂါ လက္ခဏာကို သဘောကျတာနဲ့ မိဖုရားကြီး တယောက်အဖြစ် တင်မြှောက်ထားပါတယ်။ ဥတေန မင်းမှာ မာဂဏ္ဍိမှတစ်ပါး အခြား မိဖုရားကြီးတွေလဲ ၂-ယောက် ရှိပါ သေးတယ်။ တယောက်က စန္ဒပဇ္ဇောတမင်း၏ သမီးတော် ဝါသုလဒတ္တာတဲ့။ အခြား တယောက်ကတော့ ခေမာသက သေဋ္ဌေးကြီး၏ ကိတ္တိမသမီး သာမာဝတီတဲ့။ အဲဒီ မိဖုရားကြီး ၃-ယောက်စလုံး အခြေအရံ အလုပ်အကျွေး အပျိုတော်တွေ ငါးရာစီ ရှိပါသတဲ့။

အဲဒီ ၃-ယောက်ထဲက သာမာဝတီအတွက် နေ့စဉ် ပန်းဘိုး ရှစ်ကျပ်ရှစ်ကျပ် မင်းကပေးတယ်။ သာမာဝတီရဲ့ အလုပ်အကျွေး ဖြစ်တဲ့ ခုဇ္ဇုတ္တရာဆိုတဲ့ ကျွန်မက သုမနဆိုတဲ့ ပန်းသည်ထံ သွား ပြီး နေ့စဉ် ပန်းဝယ်ရတယ်။ တနေ့တော့ သုမန ပန်းသည်က ဘုရားအမှူးရှိသော သံဃာတော်ကို ဆွမ်းကျွေးနေခိုက်နဲ့ ကြုံ နေလို့ ခုဇ္ဇုတ္တရာကို တရားနာပြီးမှ ပြန်၍ ပြောတာနဲ့ ဆွမ်း ဘုဉ်းပေးပြီးတဲ့အခါ မြတ်စွာဘုရား ဟောတဲ့တရားကို နာရတဲ့ အတွက် ခုဇ္ဇုတ္တရာဟာ သောတာပန်ဖြစ်သွားတယ်။

(တတိယအကြိမ်)

သောတာပန်ဆိုတာ သူ့ အလိုလိုဘဲ ငါးပါးသီလလုံတယ်။ ဒါကြောင့် ခုဇ္ဇုတ္တရာဟာ ရှေးရှေးနေ့များက ပန်းရှစ်ကျပ်ဘိုးထဲက လေးကျပ်ကို ဖြတ်စားလေ့ရှိခဲ့ပေမဲ့ အဲဒီ နေ့မှာတော့ မဖြတ်တော့ဘူး။ ရှစ်ကျပ်ဘိုးအပြည့်ဘဲ ပန်းတွေကို ဝယ်လာတယ်။ ဒီတော့သာမာဝတီက “ဘယ်နှယ်လဲ အစ်မကြီးခုဇ္ဇုတ္တရာ၊ ဒီကနေ့ မင်းမြတ်က ပန်းဘိုး ၂-ဆပေးလိုက်သလား” လို့ မေးပါတယ်။ “တိုးမပေးပါဘူး အရှင်မ” လို့ ပြောတော့ ဒါဖြင့် ပန်းတွေကဘာကြောင့်များရသလဲ-လို့ထပ်ပြီးမေးပြန်ပါတယ်။ သောတာပန်ဆိုတာ ခုန့်က ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ငါးပါးသီလလုံနေတဲ့အတွက် လိမ်လဲမလိမ်ဘူး အမှန်အတိုင်းသာ ပြောလေ့ဝန်ခံလေ့ရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့် ခုဇ္ဇုတ္တရာက အခါတိုင်းဆိုယင်လေးကျပ်ကို ဖြတ်စားခဲ့ကြောင်း၊ ကျန်တဲ့ လေးကျပ်ဖြင့် ပန်းဝယ်ခဲ့ကြောင်း၊ ဒီကနေ့တော့ မိမိအတွက် ဖြတ်မယူဘဲ ရှစ်ကျပ်ဘိုးလုံး ဝယ်လာခဲ့ကြောင်း အမှန်အတိုင်း ဝန်ခံပြောဆိုပါတယ်။ ဒီကနေ့တော့ ဘာကြောင့်ကိုယ်အတွက် မယူသလဲ-လို့ မေးပြန်တော့ ခုဇ္ဇုတ္တရာက မြတ်စွာဘုရား ဟောတဲ့ တရားကို နာပြီး တရားထူးကို သိလာတဲ့အတွက် မယူကြောင်း ပြောပါတယ်။

ဒီနေရာမှာ နှလုံးသွင်း မကောင်းတဲ့ သခင်မ ဆိုယင်တော့ “ဟဲ့-ကျွန်ဆိုးမ နင်ခိုးလာခဲ့တဲ့ ငွေတွေကိုပြန်ပေး” စသည်ဖြင့် ကြိမ်းမောင်းစရာ အကြောင်း-ရှိပါတယ်။ ဒီသာမာဝတီ မိဘုရားကတော့ ပါရမီရှင် ဖြစ်တဲ့အတွက် စိတ်သဘော ပြည့်ဝပါတယ်။ သင့်သျှော်အောင် ဆင်ခြင်တတ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်

(တဘိယအကြိမ်)

သာမာဝတီက ဒီလို ဆင်ခြင်ပါတယ်။ ခုဇုတ္တရာဟာ တရားထူး သိလာတဲ့အတွက် မခိုးတော့ဘူးလို့လဲ ဆိုတယ်။ အပြစ်ကြီး မားတဲ့ သူ့ခိုးမှုကို မကွယ်ဝှက်ပဲ အမှန်အတိုင်း ပြောရဲတယ်။ အဲဒီတော့ သူ့သိလာတယ် ဆိုတဲ့တရားဟာ အလွန်ကောင်းတဲ့ တရားပေပဲ။ ငါတို့လဲ ဒီတရားကို သိရယင် ကောင်းမှဘဲ-လို့ ဆင်ခြင်ပြီးတော့ “အစ်မကြီးရေ-အစ်မကြီး သောက်လာခဲ့တဲ့ အမြိုက်တရားဆေးရည်ကို ကျမတို့လဲတိုက်ပါဦး” လို့တောင်းပန် ပါတယ်။ ဒီတော့ ခုဇုတ္တရာက “တရားဟောရမယ် ဆိုယင် ညှစ်ပေနေတဲ့ ဒီကိုယ်နဲ့တော့ မသင့်လျော်ဘူး။ ကျမကို ရေချိုး ပေးကြပါဦး” လို့ ပြောပါတယ်။ ဒါကတော့ တရားကို ရိုသေ လေးစားတဲ့ သဘောပါဘဲ။

ရေချိုးပြီးတဲ့အခါ ချောညက်တဲ့ အဝတ်အထည်ကို ဝတ် တယ်။ တထည်ကို ရုံတယ်။ ခင်းကျင်းထားတဲ့ တရားနေရာမှာ ဓမ္မကထိကများလို့ဘဲ ထိုင်တယ်။ ထိုင်ပြီးတော့ ယပ်ကိုလဲ ကိုင် ပြီး မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူတဲ့ အတိုင်းဘဲ အချိုးတကျ တရား ဟောပါသတဲ့။ အဲဒီတရားကို နာပြီး သာမာဝတီ အမှူး ရှိတဲ့ အမျိုးသမီး ငါးရာဟာ သောတာပန် ဖြစ်သွားကြပါ သတဲ့။

အဲဒီနေ့ကစပြီး ခုဇုတ္တရာကို မိခင်အရာ ဆရာ့အရာမှာ ထားပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားထံ သွားပြီး တရားနာစေတယ်။ ခုဇုတ္တရာက အဲဒီသာမာဝတီ အမှူးရှိသော အမျိုးသမီး ငါးရာ အားတဆင့် တရားဟောတယ်။ ဒီပုံ ဒီနည်းနဲ့ ခုဇုတ္တရာဟာ ပိဋကသုံးပုံဆောင်ဖြစ်ပြီးတော့ ဥပါသိကာမတွေထဲမှာ အကြား

(တတိယအကြိမ်)

•အမြင်အများဆုံးတေဒဂ်ဂုဏ်ထူးဖြင့် မြတ်စွာဘုရား၏ ချီးကျူးခြင်းကို ခံယူရရှိသွားပါသတည်း။

အဲဒီလို ခုဇ္ဈတ္တရာထံမှတစ်ဆင့် တရားနာရဖန် များလာတော့ သာမာဝတီတို့မှာ မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြော်လိုတဲ့ စိတ်တွေ ပြင်းပြစွာ ဖြစ်လာတယ်။ ဒါကြောင့် ဘုရားထံ ပို့ပေးတဲ့ ခုဇ္ဈတ္တရာကို တောင်းပန်ကြတယ်။ ဒီတော့ ခုဇ္ဈတ္တရာက ‘အရှင်မတို့-မင်းအိမ်ဆိုတာ အလွန် ဝန်လေးပါတယ်။ အရှင်မတို့ နန်းဘုရား သူတွေကို အပြင်ခေါ်သွားဖို့ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ ပြာသာဒ်နံရံမှာ အပြင်ဘက်ကို ချော်ကြည့်လို့ မြင်နိုင်လောက်အောင် အပေါက်ကလေးတွေ ဖောက်ထားကြပါ။ ဆွမ်းဒကာ သေဋ္ဌေးကြီးများအိမ်ကို မြတ်စွာဘုရား ကြွတော်မူတဲ့အခါ အဲဒီအပေါက်ကလေးတွေက ကြည့်ပြီး ကြည့်ညိုကြ ရှိခိုးပူဇော်ကြပါ’ လို့ အကြံဉာဏ် ပေးပါတယ်။ အဲဒီလို အကြံဉာဏ် ပေးတဲ့အတိုင်း အပေါက်ကလေးတွေ ဖောက်ပြီးတော့ မြတ်စွာ ဘုရားကို ဖူးမြော်ကြ ရှိခိုးပူဇော်ကြပါသတည်း။

တနေ့သော အခါမှာ မာဂဏ္ဍီဆိုတဲ့ မိဖုရားက သာမာဝတီဘို့၏ ပြာသာဒ်ပေါ်တက်လာတယ်။ နံရံမှာ အပေါက်ကလေးတွေကို တွေ့ရဘော့ ဒါတွေက ဘာလုပ်တာလဲလို့-မေးတယ်။ သာမာဝတီတို့က ‘မြတ်စွာဘုရားအပေါ်မှာ မာဂဏ္ဍီ ရန်ငြိုးဖွဲ့ထားတယ် ဆိုတာ မသိကြတာနဲ့ မြတ်စွာဘုရားဟာ ကောသမြို့သို့ ကြွရောက်လာတဲ့အကြောင်း၊ အဲဒီ အပေါက်ကလေးများမှ ဖူးမြော်ကြ ရှိခိုးပူဇော်ကြတဲ့အကြောင်းများကို ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းဘဲ ပြောလိုက်ကြပါတယ်။ အဲဒါကို ကြားရတော့ မာဂဏ္ဍီဟာ ‘ရဟန်းဂေါတမ ဒိဗ္ဗိကို ကြွလာပြီတဲ့။ ယခု

(တတိယအကြိမ်)

သူအား ပြုသင့်တာကို ငါပြုမယ်၊ ဒီအကောင်မတွေလဲ ရဟန်း၊ ဂေါတမရဲ့ အလုပ်အကျွေး တပည့်မတွေဘဲ၊ သူတို့ကိုလဲ ပြုသင့်တာ ပြုမယ်” လို့ စိတ်ထဲက ကြုံးဝါးပြီးတော့ သာမာဝတီတို့ အပေါ် အထင်လဲ့အောင် ဥတေနမင်းထံ သွားပြီး ဂုံးတိုက်တယ်။ အဲဒါကတော့ ဘာမျှ မအောင်မြင်ပါဘူး၊ ဒီမှာ ပြောလိုရင်းမဟုတ်ပါဘူး၊ ဒါကြောင့် အဲဒါကတော့ ထားလိုက်ပါတော့။

နောက်ပြီးတော့ ကျွန်တို့ အစေခံ အလုပ်သမားတွေကို ဝေပေးပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားကို ဆဲဆိုပြီး မောင်းနှင်ထုတ်ဖို့ စေခိုင်းတယ်။ ရတနာသုံးပါးကို မကြည်ညိုကြတဲ့ မိစ္ဆာ အယူ ရှိတဲ့လူတွေက မြတ်စွာဘုရား မြို့ထဲ ကြွလာတဲ့အခါ နောက်က ဘေးကလိုက်ပြီး အမျိုးမျိုး အထွေထွေ ဆဲရေးကြ ကြိမ်းမောင်းကြတယ်။ ဆဲပုံတွေကတော့ “သင်ဟာ ခိုးသူဘဲ၊ လူမိုက်ဘဲ၊ ကုလားအုပ်ဘဲ၊ နွားဘဲ၊ မြည်းဘဲ၊ တိရစ္ဆာန်ဘဲ၊ ငရဲလောင်းဘဲ၊ သင့်မှာ သုဂတိ မရှိဘူး၊ ဒုဂ္ဂတိသာ ရောက်ဖို့ ရှိတယ်” လို့ ဆဲရေးပုံ ဆယ်မျိုးနဲ့ ဆဲရေးကြ ကြိမ်းမောင်းကြ ပါသတဲ့။ တော်တော် ကြောက်စရာကောင်းတာဘဲ၊ အယူမှားပြီ ဆိုမှဖြင့် မကောင်းမှု အကုသိုလ်တွေ အလွန်ပွားတာဘဲ။ ယခု ခေတ်မှာလဲ ရတနာသုံးပါး မကြည်ညိုတဲ့ သူတွေမှာ ဘုရား-တရား-သံဃာကို ကဲ့ရဲ့ပြောဆိုပြီး အကုသိုလ်တွေ ပွားနေကြ တယ်။ မစားရမသောက်ရဘဲနဲ့ အကုသိုလ်ဖြစ်နေကြတာပါ။

အဲဒီလိုဆဲဆိုကြတာတွေကို ကြားရဖန်များလာတော့ အရှင် အာနန္ဒာက မြတ်စွာဘုရားကို လျှောက်ပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရား (တတိယအကြိမ်)

ဒီမြို့ကလူတွေဟာ အင်မတန်ရိုင်းစိုင်းကြပါတယ်။ တပည့်တော်
 တို့ကို အကြောင်းမဲ့လိုက်ပြီး ဆဲဆိုနေကြပါတယ်။ အခြားမြို့ကို
 သွားကြပါစို့ ရဲ့-လို့ လျှောက်ပါတယ်။ အဲဒီရောက်ရာ တခြား
 မြို့က ဆဲကြပြန်ယင်ကော ဘယ်သွားမလဲ-လို့ မြတ်စွာဘုရားက
 မေးတော့ “အဲဒီမြို့ကလဲ တခြားမြို့ကို သွားပါမည်ဘုရား” လို့
 လျှောက်ပြန်တော့။ အဲဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားက ဒီလို မိန့်တော်
 မူပါတယ်။ “အာနန္ဒာ၊ ဒီလို သူတပါးတို့က ဆဲတိုင်း ဆဲတိုင်း
 တခြားသို့ ရှေ့ရှေ့ သွားရန် မသင့်ဘူး။ အဓိကရုဏ်း အမှု
 အခင်းပြဿနာဆိုတာ ဖြစ်ပေါ်ရာဌာနမှာဘဲ ငြိမ်းစေရတယ်။
 အဲဒီလိုငြိမ်းစေလို့ ငြိမ်းအေးပြီးမှ တခြားကို သွားရတယ်-လို့
 မိန့်ဆိုတော်မူပြီးတော့ ဒုဿီလပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ ဆဲဆိုမှုကို သည်းခံ
 နိုင်တဲ့အကြောင်းကိုလဲ ဒီလိုရဲ့ရဲ့ရင့်ရင့် မိန့်တော်မူပါတယ်။

အဟံ နာဂေါဝ သင်္ဂါမေ၊
 စာပတော ပတိတံ သရံ။
 အတိဝါကျံ တိတိက္ခိဿံ၊
 ဒုဿီလော ဟိ ဗဟုဇနော။

သင်္ဂါမေ၊ စစ်မြေပြင်၌။ နာဂေါ၊ ဆင်ပြောင်ကြီးသည်။
 စာပတော ပတိတံ သရံ၊ ထိုထိုအရပ်ရှိ လေးအပေါင်းမှ ကျ
 လာသောမြှားအပေါင်းကို။ တိတိက္ခိတိ ဣဝ၊ သည်းခံသကဲ့သို့။
 အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ အတိဝါကျံ၊ ကျူးလွန်ရမ်းကား အဆဲ
 အဆိုစကားကို။ တိတိက္ခိဿံ၊ မညည်းမညဲ။ လျစ်လျူ နေကာ
 သည်းခံပါအံ့ဟိ။ အကြောင်းကား။ ဗဟုဇနော၊ များစွာ
 (တတိယအကြိမ်)

သောလူအပေါင်းသည်။ ဒုဿိလော၊ ကိုယ်နှုတ်သရမ်း ကျင့်ဆိုး သွမ်းလျက် ကြမ်းတမ်းရိုင်းပျ ဒုဿိလသာ ဖြစ်ချေသည်။

လူတွေက အများအားဖြင့် ကိုယ်နှုတ်ကို မစောင့်စည်းတဲ့ သီလမဲ့ လူရိုင်းတွေသာ များတယ်။ အဲဒီ သီလမဲ့ လူရိုင်းတွေ ကြားထဲမှာ နေရတယ်ဆိုတော့ သူတို့ရဲ့ ရမ်းကားမှု ဆဲဆိမ့် တွေကို သည်းခံနိုင်မှ ဖြစ်မယ်။ ဒါကြောင့် “ငါဘုရားဟာ စစ် ပွဲဝင်တဲ့ဆင်ကြီးဟာ အရပ်လေးမျက်နှာမှ ကျလာတဲ့ မြားဒဏ် ကို သည်းခံသလို သည်းခံနေမယ်” လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒီလို မိန့်တော်မူပြီးတဲ့နောက် “အာနန္ဒာ မစိုးရိမ်နဲ့၊ သူတို့ဟာ ခုနစ်ရက်သာ ဆဲနိုင်ကြမယ်၊ ရှစ်ရက်မြောက်ကျယင်အဆဲရပ်ပြီး ငြိမ်းအေးသွားလိမ့်မယ်” လို့လဲ မိန့်တော်မူပါတယ်။ အဲဒီလို မိန့်တော်မူတဲ့အတိုင်းဘဲ ရှစ်ရက်မြောက်ကျတော့ ဆဲမည့်သူ မရှိဘဲ ငြိမ်းအေးသွားပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရားနဲ့ စပ်ပြီး ဖြစ် ပေါ်လာတဲ့ ကဲ့ရဲ့စွပ်စွဲမှု ဆဲရေးမှု အဓိကရုဏ်းများဟာ ခုနစ် ရက်ထက်မလွန်ဘဲ ငြိမ်းစမြဲပါတဲ-တဲ့။ အဲဒါကို အကြောင်းပြု ပြီးတော့ “ကဲ့ရဲ့ခုနစ်ရက်၊ ချီးမွမ်းခုနစ်ရက်” လို့ ပြောစမှတ် ပြုထားကြပါတယ်။

ယခုပြောတဲ့ ကဲ့ရဲ့ စွပ်စွဲ ဆဲရေးမှု ၃-ခုထဲမှာ စိဉ္စမာဏဒဲ့ အစွပ်အစွဲ ခံရခြင်း၏ ရှေးအကြောင်း ကတော့ အဘိဘူ ဘုရား၏တပည့် နန္ဒမည်တဲ့ ရဟန္တာ မထေရ်မြတ်ကို မဟုတ် မတရား စွပ်စွဲခဲ့ဘူးတဲ့ မကောင်းမှု ကံကြောင့် အစွပ်အစွဲ ခံရ တယ်-လို့ အပဒါန်ပါဠိမှာ ပြဆိုထားပါတယ်။ သုန္ဒရီနဲ့စပ်ပြီး အစွပ်စွဲခံရတာကတော့ သူ့ရဘိမည်သောပစ္စေကဗုဒ္ဓါကို မဟုတ်

(တတိယအကြိမ်)

ကိုယ်ဆင်းရဲနှင့် ဘုရား

မတရား စွပ်စွဲခဲဘူးတဲ့ အတွက်ကြောင့်လို့ ဆိုပါတယ်။ ရဟန်း
 ငါးရာလဲ သုန္ဒရီနဲ့ စပ်ပြီး အစွပ်စွဲ ခံရတာဟာ ဘီမ မည်တဲ့
 အဘိညာဉ်ရ ရသေ့ကြီးကို ဘုရားအလောင်း ဆရာကြီးက
 မဟုတ်မတရား စွပ်စွဲရာမှာ အဲဒီရဟန်းတွေဖြစ်လာမည့် တပည့်
 ငါးရာတို့ကလဲ သဘောတူ ပါဝင်ခဲ့ကြတဲ့အတွက်ကြောင့်လို့ဆို
 ပါတယ်။ မာဂဏ္ဍီရဲ့ အဆဲအဆိုခံရတာကိုတော့ ဘာကံကြောင့်
 ရယ်လို့ ပြဆိုထားခြင်းမရှိဘူး။ ဒါပေမဲ့ ကမ္မဿကတာ သုတ်
 အရအားဖြင့်ဆိုလျှင် ရှေးတခုခုသော ဘဝက မပြစ်မှားသင့်တဲ့
 ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပြစ်မှားပြောဆိုခဲဘူးတဲ့ အကုသိုလ်ကံကြောင့် ဒီလို
 အဆဲအဆို ခံရခြင်း ဖြစ်တယ်လို့ မှတ်ယူသင့်ပါတယ်။

ဒီတော့ မကောင်းမှုကံဟာအင်မတန်ကြောက်စရာကောင်း
 ပါတယ်။ အနန္တ ဘုန်းတော်ကံတော် ပါရမီတော်တွေနဲ့ ပြည့်စုံ
 ဘော်မှုတဲ့ မြတ်စွာဘုရားကိုတောင် လိုက်ပြီး မကောင်းကျိုး
 ပေးနိုင်သေးတယ် ဆိုတာကို ဆင်ခြင်ပြီးတော့ မကောင်းမှု
 ဒုစရိုက်ဟူသမျှမှ ကြဉ်ရှောင်ရန် သင့်လှပါပေတယ်။

နောက်ပြီးတော့ ကဲ့ရဲ့စွပ်စွဲခံရလို့ရှိရင်လဲ “မြတ်စွာဘုရား
 တောင် အကဲ့ရဲ့အစွပ်စွဲခံရသေးတာဘဲ၊ ငါတို့လို သာမန် ပုဂ္ဂိုလ်
 မှာ အဘယ်ကြောင့် မခံရဘဲရှိမလဲ၊ ခံရပေလိမ့်မယ်” လို့ ဆင်
 ခြင်ပြီး သည်းခံနိုင်အောင် လေ့ကျင့်ရမယ်။

ကိုယ်ဆင်းရဲနှင့် ဘုရား

ဆင်းရဲဆိုတာ ကိုယ်ဆင်းရဲနဲ့ စိတ်ဆင်းရဲ ဒီ ၂-မျိုးပါဘဲ။
 အဲဒီ ၂-မျိုးထဲက စိတ်ဆင်းရဲ ဆိုတာကတော့ ဘုရားရဟန္တာ
 များမှာ လုံးဝ ကင်းပါတယ်။ ဘယ်လိုစိတ်ပျက်စရာ စိတ်ညစ်
 (တတိယအကြိမ်)

စရာ နှလုံးမသာစရာတွေနဲ့ တွေ့ရပေမဲ့ အလွန်ဆုံးအားဖြင့်
 သေရမည့်ဘေးနဲ့ တွေ့ရပေမဲ့ စိတ်ပျက်ခြင်း စိတ်ညစ်ခြင်း
 နှလုံးမသာခြင်း ဝမ်းနည်းခြင်း စိတ်ဆင်းရဲခြင်းဆိုတာ မဖြစ်
 ဘူး၊ လုံးဝကင်းနေပါတယ်၊ စိတ်ဟာ ကြည်လင်မြဲ ကြည်လင်
 နေပါတယ်၊ ရဟန္တာသာမဟုတ်သေးဘူး၊ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်မှာ
 တောင် ဒေါသ မရှိတဲ့အတွက် ဒီစိတ်ဆင်းရဲကတော့ မရှိဘူး၊
 ဒါပေမဲ့ အနာဂါမ်မှာ အဝိဇ္ဇာ ဘဝတဏှာ မာန ဆိုတဲ့ ကိလေ
 သာတွေက ရှိနေသေးတဲ့အတွက် စိတ်ချမ်းသာမှုကို အပြည့်အစုံ
 ရတယ်လို့တော့ မဆိုနိုင်သေးဘူး၊ ရဟန္တာမှာတော့ ကိလေ
 သာ အနှောင့်အယှက်တွေ လုံးဝကင်းနေတဲ့အတွက် စိတ်နှလုံး
 ကြည်လင် ချမ်းသာမှုကို အပြည့်အစုံ ရနေပါတယ်။ ဒါပေမဲ့
 ကာယိက ဒုက္ခ ခေါ်တဲ့ ကိုယ်ဆင်းရဲကတော့ မကင်းဘူး၊
 အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်ပေါ်တတ်သေးတာတဲ့။

ဒါကြောင့် မြတ်စွာ ဘုရားလဲ ကိုယ်ဆင်းရဲ ဆိုတဲ့ အဲဒီ
 လောကဓံတရားနဲ့ ရံဖန်ရံခါ တွေ့ရသေးတာတဲ့။ အဲဒါဟာ
 မြတ်စွာ ဘုရားက “ပိဋိ မေ အာဂီလာယတိ-ငါ၏ ကျောက်
 အောင်တယ် ညောင်းတယ်၊ တမဟံ အာယမိဿာမိ-အဲဒီကျောက်
 ကို စန့်စေလိုက်ဦးမယ်” လို့ ဒီလို မိန့်တော်မူတဲ့ စကားဖြင့်လဲ
 ထင်ရှားပါတယ်။ အဲဒီလို ကျောအောင်တာဟာ လက်ပန်း
 သမားဖြစ်ခဲ့စဉ်က အခြားလက်ပန်းသမား တယောက်ကို နှိုင်း
 စက်ခဲ့ဘူးတဲ့အတွက် ဖြစ်ရကြောင်း အပဒါန်ပါဠိမှာ ပြဆို
 ထားပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ တငါမျိုးမှာ သူငယ် ဖြစ်စဉ်က
 ငါးတွေထူသံတံတံကို မြင်ရတဲ့အခါ ဝမ်းသာခဲ့ဘူးတဲ့အတွက်
 (တတိယအကြိမ်)

ကိုယ်ဆင်းရဲနှင့် ဘုရား

မြတ်စွာဘုရားမှာ ခေါင်းကိုက်တဲ့ ဝေဒနာ ဖြစ်ရတယ်လို့လဲ ဆိုပါတယ်။

တချိန်ကတော့ ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်စောင်းမှာ စကြံကြံနေစဉ် ဒေဝဒတ်ရဟန်းက ကျောက်မောင်းဆင်ပြီး ကျောက်တုံးကြီး တခုကို လှိမ့်ချလိုက်တယ်။ အခြား ကျောက်တုံးတခုကို တိုက် ရာက ပဲ့ထွက်လာတဲ့ကျောက်ခဲစိတ်တခုကခြေထောက်ကိုထိခိုက် တဲ့အတွက် မြတ်စွာဘုရားမှာ ဒုက္ခဝေဒနာ အပြင်းအထန် ဖြစ် ပါတယ်။ အဲဒါဟာလဲ အမေ့ဥစ္စာအတွက် ညီဝမ်းကွဲ ဖြစ်သူကို ကျောက်တုံးကြီးနဲ့ ဖိပြီးသတ်ခဲ့တဲ့ကံ၊ မင်းဖြစ်စဉ်က လူတေ့ကို လှံနဲ့ထိုးသတ်ခဲ့တဲ့ ကံများကြောင့် မကောင်းကျိုးခံရခြင်း ဖြစ် တယ်-လို့ ဆိုပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ ဆေးဆရာ ဖြစ်စဉ်က သေဋ္ဌေးသားတယောက်ကို ဝမ်းလျှောပြီး ဒုက္ခရောက်အောင် ပြုလုပ်ခဲ့တဲ့အတွက် ဝမ်းသွေး သွန်တဲ့ရောဂါ ဖြစ်ရတယ်-လို့လဲ ဆိုပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ တချိန်က အရှင်မဟာကဿပနဲ့ အရှင် မဟာမောဂ္ဂလာန်မှာ အပြင်းအထန် ရောဂါဝေဒနာ ဖြစ်တယ်။ မြတ်စွာဘုရားမှာလဲ ထို့ အတူဘဲ ဖြစ်တယ်။ ဗောဇ္ဈင်တရားကို နာကြာပြီးတော့ အဲဒီရောဂါဝေဒနာပျောက်ကင်းကြတယ်လို့ သံယုတ်ပါဠိတော်မှာ ပြဆိုထားပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့မြတ်စွာဘုရားဟာ ၄၅-ခုမြောက်နောက် ဆုံးဝါမှာ ဝေသာလီမြို့ ဝေဠုဝရွာမှာ သီတင်းသုံးတော်မူ ပါတယ်။ အဲဒီဝါတွင်းက မြတ်စွာဘုရားမှာ ရောဂါဝေဒနာ အကြီးအကျယ် ဖြစ်ပါတယ်။ သူ့ အလိုလို လွတ်ထားမယ်ဆိုယင် (တတိယအကြိမ်)

လောကဓံ တရားတော်

ပရိနိဗ္ဗာန်စံရလောက်အောင် အလွန်ပြင်းထန်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ မြတ်စွာဘုရားက ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူရန် အချိန်မကျသေးမသင့် သေးတဲ့အတွက် အဲဒီရောဂါဝေဒနာတွေကို ဝိပဿနာဘာဝနာ ဖြင့် ငြိမ်းစေပါတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီဝေဒနာဟာ လုံးဝ ပျောက်ငြိမ်းသွားတယ်လို့ ဘုရားကိုယ်တော်တိုင်ဘဲ အမိန့်ရှိပါ တယ်။ အဋ္ဌကထာမှာလဲ အဲဒီတုန်းက မြတ်စွာ ဘုရားဟာ ဘုရားဖြစ်မည့် ညကလိုဘဲ ဝိပဿနာ ဘာဝနာကို အကျယ် အားဖြင့် ပွားစေခဲ့တယ်။ ဒါကြောင့် ရောဂါဝေဒနာ ပျောက် သွားတယ်လို့ ထပ်ဆင့်ပြီး ဖွင့်ပြထားပါတယ်။ ယခု ကာလ မှာလဲ ဝိပဿနာရှုတဲ့သူအချို့မှာ ဝိပဿနာရှုမှတ်နေရင်း အင် မတန် ကြီးကျယ်တဲ့ ရောဂါ ပျောက်သွားကြတာတွေ တော် တော်များများ ရှိပါတယ်။ အဲဒါတွေဟာ အရှင်မဟာကဿပ စသည်တို့မှာ ဗောဇ္ဈင်တရားကိုနာရလို့ရောဂါပျောက်တာမျိုး၊ မြတ်စွာဘုရားမှာ ဝိပဿနာရှုလို့ ရောဂါပျောက်တာမျိုးဘဲလို့ ယူရပါတယ်။

ယခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း မြတ်စွာဘုရားဘောင်မှ ကိုယ်ဆင်းရဲ ဆိုတဲ့ လောကဓံတရားကို တွေ့ရသေးတယ် ဆိုတာကို ဆင်ခြင် ကြည့်ယင် ဆင်းရဲဒုက္ခ ရောက်တဲ့အခါမှာ စိတ်ဆင်းရဲ ဖြစ်မှု သက်သာဘွယ် ရှိပါတယ်။ အထူးအားဖြင့် ရောဂါ ဝေဒနာ အကြီးအကျယ် ဖြစ်နေတဲ့အခါ၊ မပျောက်နိုင်တဲ့ နာတာရှည် ရောဂါဖြစ်နေတဲ့ အခါတွေမှာ “ဘုရားတောင် မရှောင်နိုင်တဲ့ လောကဓံ တရားဘဲ၊ ငါတို့မှာ ဆိုဘွယ်ရာ မရှိ တွေ့ရပေလိမ့် မယ်၊ မြတ်စွာဘုရားမှာကိုယ်ဆင်းရဲဖြစ်သော်လဲစိတ်ဆင်းရဲတွေ (တတိယအကြိမ်)

မဖြစ်ဘူး၊ ငါလဲစိတ်ဆင်းရဲမဖြစ်အောင်သည်းခံမယ်” စသည်ဖြင့် နှလုံးသွင်း ဆင်ခြင်ဘို့ လိုပါတယ်။ တတ်နိုင်ယင်တော့ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ကိုယ်ဆင်းရဲ ဒုက္ခဝေဒနာတွေကို မပြတ် ရှုမှတ်ပြီးတော့ “မုတေ မုတမတ္တံ ဘဝိဿတိ-တွေ့ထိလျက် ရောက်သည်၌ တွေ့ထိရုံမျှ ရောက်ရုံမျှ ဖြစ်စေရမယ်” ဆိုတဲ့ ဒေသနာတော်နှင့်အညီ တွေ့ထိ ခံစားရုံမျှတွင် ရပ်တန့်နေအောင်၊ အဲဒီခံစားမှုနှင့် စပ်ပြီး ဒေါသစသော အကုသိုလ်တွေ ဖြစ်ခွင့်မရအောင် ပယ်နိုင်ဘို့လိုပါတယ်။ နိုင်နိုင်နင်းနင်း ဝိပဿနာရှုဘူးတဲ့သူဆိုယင် ရှုမှတ်ပြီး အဲဒီလို ဒုက္ခဝေဒနာတွေကို သည်းခံနိုင်ပါတယ်။ မခံသာမှုမရှိသလိုဖြစ်ပြီး သက်သာရာ ရနိုင်ပါတယ်။

အရေးကြီးတာက ရောဂါဝေဒနာ အကြီးအကျယ် ဖြစ်တဲ့အခါမှာ “ငါတော့ နေရာ မကျတော့ပါဘူး၊ သေရတော့မှာပါဘဲ” စသည်ဖြင့် ဒီလိုလဲတွေးတော့ပြီး ယူကြုံးမရဝမ်းနည်းနေတတ်တယ်။ “ဒီရောဂါက ပျောက်တောင်မှ ငါတော့ လူစဉ် မဒို့တော့ပါဘူး၊ တဘဝလုံး အသုံးမကျတော့ပါဘူး၊ လူ့လောကထဲ နေဘို့ မသင့်တော်တော့ပါဘူး” စသည်ဖြင့်လဲ တွေးတောပူပန်ပြီး အင်မတန် ဝမ်းနည်း ပက်လက် ဖြစ်နေတတ်တယ်။ အဲဒီလို ဝမ်းနည်းမှု စိတ်ဆင်းရဲမှုတွေကို တရားဆေးနဲ့ ပယ်နိုင်ဘို့ရာ အလွန် အရေးကြီးပါတယ်။

ဥပမာ အားဖြင့် ခေါင်းကိုက်တယ် ဆိုပါတော့၊ ဆေးမရှိယင် အဲဒီ ခေါင်းကိုက် ရောဂါကို အကြာကြီး အလူးအလဲ ခံနေရတယ်။ ခေါင်းကိုက် ပျောက်ဆေး အသင့် ရှိယင်တော့ အဲဒီဆေးကို သောက်လိုက်ယင် မကြာမီအတွင်းမှာဘဲ ရောဂါ

(တတိယအကြိမ်)

ပျောက်ပြီး ချမ်းသာသွားတယ်။ အဲဒါလိုက် နှလုံးသွင်း ဆင်ခြင်တဲ့ တရားဆေး၊ ရှုမှတ်တဲ့ တရားဆေး မရှိယင် စိတ်ဆင်းရဲ ဆိုတဲ့ရောဂါဆိုးကို အကြာကြီး အလူးအလဲ ခံနေရတယ်။ တရားဆေးရှိတဲ့ ဘုရားတပည့်မှာတော့ “ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ဒီဆင်းရဲတွေလဲ မမြဲဘူး၊ တော်တော် ကြာယင် ပျောက်သွားနိုင်တယ်။ ငါ့လို ထင်ရတဲ့ ဒီရုပ်ကိုယ်နဲ့ စိတ်နာမ် တရားတွေလဲ မမြဲဘူး၊ ဧကမစဲ ဖြစ်ပျက်နေလို့ နှစ်သက်ဖွယ် အားကိုးဘွယ် မရှိတဲ့ ဆင်းရဲတွေဘဲ၊ တမျိုးတမည် ပြောင်းလဲ ဖောက်ပြန် တတ်တဲ့ သဘော တရား တွေဘဲ။ အနတ္တ တရား တွေဘဲ” လို့ ဒီလိုယင်လဲ နှလုံးသွင်း ဆင်ခြင်တယ်။ ဒီလိုမှ မဟုတ်ယင်လဲ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲတွေကိုရော၊ တွေးတော ဆင်ခြင်မှုတွေကိုရော ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်း ရှုမှတ်ပြီးတော့ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောတရားမျှဘဲလို့ အမှန် အတိုင်း သိ သိနေတယ်။ ဒီတော့ စိတ်ဆင်းရဲဆိုတာ မဖြစ်ပဲလဲ ကင်းနေတတ်တယ်။ ဖြစ်တောင်မှ ကြာရှည်စွာ မဖြစ်ရဘူး၊ မကြာခင် ကင်းပျောက်ပြီး အေးငြိမ်းသွားတယ်။ ကိုယ်ဆင်းရဲလဲ ပျောက်နိုင်လောက်တာဆိုယင် ပျောက်သွားတတ်ပါတယ်။ မပျောက်တောင် မခံသာလှအောင် မဖြစ်ပဲ သက်သာနေတတ်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် လောကဓံ အကောင်းတွေနောက် လိုက်ပြီး တော့လဲ ဝမ်းသာတက်ကြွမနေဘူး။ လောကဓံ အဆိုးတွေနဲ့လဲ ဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်ပြီး စိတ်ပျက် ဝမ်းနည်းမနေဘူး။ အဲဒါဟာ အနုရောဓခေါ်တဲ့ လိုက်လျောနှစ်သက်မှုနဲ့ ဝိရောဓခေါ်တဲ့စိတ်ပျက်ဆန့်ကျင်မှုတွေ ကင်းနေတာပါ။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက-

(တတိယအကြိမ်)

ဆင်းရဲဟူသမျှမှ လွတ်မြောက်သည်

အိုခြင်းသေခြင်းမှ လွတ်မြောက်သည်

ဧဝံ၊ ဤဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း။ အနုရောဓဝိရောဓ ဝိပုဟီနော၊
 လောကဓံ အကောင်းနောက်သို့ လိုက်လျော နှစ်သက်ခြင်း။
 လောကဓံအဆိုးနှင့် ဆန့်ကျင် စိတ်ပျက်ခြင်းကို ပယ်ပြီးသော။
 သော၊ ထိုအကြားအမြင်ရှိသည့် ဘုရားတပည့်သည်။ ပရိမုစ္စတိ
 ဇာတိယာ ဇရာယ မရဏေန၊ ဘဝ အသစ် ဖြစ်ခြင်း အိုခြင်း
 သေခြင်းမှ လွတ်မြောက်၏-လို့လဲ ဟောတော်မူပါတယ်။

အဲဒီနည်းအတိုင်း နှလုံးသွင်း ရှုမှတ်လို့ဝိပဿနာညာဏ်ပြည့်
 စုံတဲ့အခါ အရိယာမဂ်ညာဏ် ၄-ပါးသို့ ရောက်တယ်။ အရဟတ္တ
 မဂ်ဖိုလ်ရောက်လို့ ရဟန္တာ ဖြစ်ပြီးတဲ့နောက် ပရိနိဗ္ဗာန် စံဝင်
 သွားတဲ့အခါမှာ ဘဝအသစ်လဲ မဖြစ်ရတော့ဘူး၊ ဘဝအသစ်
 မဖြစ်ရတဲ့အတွက် မအိုလဲ မအိုရတော့ဘူး၊ မသေလဲ မသေရ
 တော့ဘူး-လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ဒါတွင်လဲ မကသေးဘူး-

ပရိမုစ္စတိ သောကေဟိ ပရိဒေဝေဟိ၊ စိုးရိမ် ပူဆွေးရ
 ခြင်း ငိုကြွေးရခြင်း တို့မှလည်း လွတ်မြောက်၏။ ဒုက္ခေဟိ
 ဒေါမနုဿေဟိ၊ ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲတို့မှလည်း လွတ်
 မြောက်၏။ ဥပါယာသေဟိ၊ စိတ်နှလုံး၏ ပြင်းစွာ ပူပန်ရခြင်း
 တို့မှလည်း လွတ်မြောက်၏-လို့ ဒီလိုလဲ ဟောတော်မူပါ
 သေးတယ်။

ဆင်းရဲဟူသမျှမှ လွတ်မြောက်သည်

အဲဒါကတော့ ယခု မျက်မှောက် ဘဝနဲ့လဲ ဆိုင်ပါတယ်။
 လောကဓံတရားတွေကို အနိစ္စ ဒုက္ခ စသည်ဖြင့် နှလုံးသွင်းဆင်
 ခြင်နိုင်တဲ့ ရှုနိုင်တဲ့ ဘုရားတပည့်မှာ လောကဓံ အဆိုးတွေကို
 (တတိယအကြိမ်)

အကြောင်းပြုပြီး စိုးရိမ် ပူဆွေးခြင်းတွေ မဖြစ်ရဘူး၊ ငိုကြွေးခြင်းတွေမဖြစ်ရဘူး၊ စိတ်ဆင်းရဲတွေ စိတ်ပူပန်ခြင်းတွေ မဖြစ်ရဘူး၊ ဒေါသမကင်းသေးလို့ဖြစ်တောင်မှ ကြာရှည်စွာ မဖြစ်ရဘူး၊ သက်သာပါတယ်၊ ကိုယ်ဆင်းရဲဆိုတာလဲ ဖြစ်လာပေမဲ့ ရှုမှတ်နေတဲ့သူမှာ သက်သာပါတယ်၊ အဲဒါက မျက်မှောက်မှာ စိုးရိမ်ခြင်းစသည် ကင်းငြိမ်းပုံပါဘဲ။ ရဟန္တာဖြစ်လို့ ပရိနိဗ္ဗာန်စံသွားတဲ့အခါကျတော့ အဲဒီစိုးရိမ်ခြင်း အစရှိသော ဆင်းရဲဟူသမျှတွေလဲ လုံးဝ ကင်းငြိမ်းသွားပါတယ်။ ဒါကြောင့် “ပရိမုစ္စတိ ဒုက္ခဿာတိ၊ ဆင်းရဲဟူသမျှမှ လုံးဝ လွတ်မြောက်သည်ဟူ၍။ ဝဒါမိ၊ ငါဘုရား ကေန ဟောဆိုတယ်” လို့ဒီလိုလဲ နိဂုံးချုပ်ပြီး ဟောတော်မူပါသေးတယ်။

ယခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း အကြားအမြင် မရှိတဲ့ ပုထုဇဉ်ဟာ လောကဓံတရားနဲ့ တွေ့ရတဲ့အခါမှာ အဲဒီ လောကဓံတရားကို အနိစ္စ ဒုက္ခ စသည်ဖြင့် မသိဘူး၊ ဒါကြောင့် လောကဓံ အကောင်းတွေနဲ့စပ်ပြီး ဝမ်းမြောက်တက်ကြွတယ်၊ လောကဓံ အဆိုးတွေနဲ့စပ်ပြီး ဝမ်းနည်းစိတ်ပျက်တယ်၊ အဲဒီတော့ လောကဓံ ဒေါသတွေက လှမ်းမိုးနေတဲ့ အတွက် ကုသိုလ်တွေ ဖြစ်ခွင့်မရဘူး။ ဒါကြောင့် ဆင်းရဲမှ မလွတ်မြောက်ဘူး။ အကြားအမြင်ရှိတဲ့ ဘုရား တပည့်ကတော့ လောကဓံတရားတွေနဲ့ တွေ့ရတဲ့အခါမှာ အဲဒီ လောကဓံ တရားတွေကို အနိစ္စ-ဒုက္ခစသည်ဖြင့် ရှုမှတ် နှလုံးသွင်းပြီး အမှန်အတိုင်း သိတယ်၊ ဒါကြောင့် လောကဓံ အကောင်းတွေနဲ့ စပ်ပြီးတော့လဲ ဝမ်းမြောက်တက်ကြွခြင်း မရှိဘူး၊ လောကဓံ အဆိုးတွေနဲ့

(တတိယအကြိမ်)

မင်္ဂလာတရားအရ ဆိုယင်တော့

စပ်ပြီးတော့လဲ ဝမ်းနည်း စိတ်ပျက်ခြင်း မရှိဘူး၊ အဲဒီတော့ လောဘ-ဒေါသတွေက မလှမ်းမိုးတဲ့အတွက် ကုသိုလ်တွေ ဖြစ် ခွင့်ရတယ်။ အထူးအားဖြင့် ဝိပဿနာ ကုသိုလ်တွေ ကောင်း ကောင်းဖြစ်ခွင့်ရတယ်။ ဒါကြောင့်မျက်မှောက်မှာလဲစိတ်ဆင်း ရဲတွေမှ လွတ်မြောက်နေတယ်။ ပရိနိဗ္ဗာန် စံသွားတဲ့ အခါကျ တော့ ဆင်းရဲဟူသမျှမှ လုံးဝလွတ်မြောက်သွားတယ်။ အကြား အမြင်မရှိသနဲ့ ရှိသဟာ ယခု ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ထူးခြားတယ် လို့ ဆိုလိုပါတယ်။

မင်္ဂလာတရားအရ ဆိုယင်တော့

မင်္ဂလာသုတ်တရားတော်အရ ဆိုယင်တော့လောကဓံနဲ့တွေ့ရ တဲ့အခါ အကြားအမြင် မရှိတဲ့သူက တုန်လှုပ်တယ်။ အကြား အမြင်ရှိတဲ့သူက မတုန်လှုပ်ဘူး။ ဒီလို ထူးခြားတယ်လို့ မှတ်ကြ ရမယ်။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက-

ဗုဒ္ဓဿ လောကဓမ္မေဟိ၊
စိတ္တံ ယဿ န ကမ္မတိ။
အသောကံ ဝိရဇံ ခေမံ၊
ဧတံ မင်္ဂလ မုတ္တမံ-လို့

ဟောတော်မူပါတယ်။

လောကဓမ္မေဟိ ဗုဒ္ဓဿ! လောကဓံတရားရှစ်ပါးတို့နှင့်တွေ့ သော။ ဝါ-လောကဓံတရား ရှစ်ပါးတို့က တွေ့ထိ နှိပ်စက်အပ် သော်လည်း။ ယဿ၊ အကြင် ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဝါ-အကြင် အကြားအမြင်နှင့် ပြည့်စုံသော ဘုရားတပည့် ပုဂ္ဂိုလ်၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ န ကမ္မတိ။ မတုန်မလှုပ်။ အသောကံ၊ စိုးရိမ်ပူဆွေး

[၈] (တတိယအကြိမ်)

ခြင်းလဲ မရှိ၊ ဝိရဇံ၊ ကိလေသာဟူသော မှုလည်း မရှိ။ ခေမံ၊
ကြောက်ဖွယ်ဘေးရန်လည်း မရှိ။ ဧတံ၊ ဤစိတ်နှလုံး၏မတုန်လှုပ်
ခြင်း၊ မစိုးရိမ်ခြင်း၊ ကိလေသာမှ ကင်းခြင်း၊ ဘေးရန်ကင်း
ခြင်းသည်။ ဥတ္တမံ၊ မြတ်သော။ မင်္ဂလံ၊ ကြီးပွား ချမ်းသာ
ကြောင်း မင်္ဂလာမည်ပါတယ်-တဲ့။

အဲဒီမင်္ဂလသုတ်ဒေသနာတော်အတိုင်းလောကဓံအကောင်း
နဲ့တွေ့သည်ဖြစ်စေ၊ အဆိုးနဲ့တွေ့သည်ဖြစ်စေ၊ ရဟန္တာရဲ့ စိတ်လို
မတုန်မလှုပ် သည်းခံနိုင်ဘို့ပါဘဲ။ ရဟန္တာလို သည်းခံနိုင်ရမယ်
ဆိုတော့ ရဟန္တာဖြစ်အောင် ကျင့်ဘို့ပါဘဲ။ ရဟန္တာ မဖြစ်သေး
တောင်မှ အနာဂါမ်လောက် ဖြစ်အောင် ကျင့်ဘို့ လိုပါတယ်။
အဲဒီအထိ မရောက်နိုင်သေးယင်လဲ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်
လောက်ဖြစ်အောင် ကျင့်ဘို့ လိုပါတယ်။ သောတာပန်-သက
ဒါဂါမ်ဖြစ်တော့ မတုန်လှုပ်ဘဲ နေနိုင်ပါသလား-လို့ ဆိုယင်
လောဘ-ဒေါသ မကင်းသေးတော့ တုန်လှုပ်ခြင်း ရှိသေးတာ
ပါဘဲ။ ဒါပေမဲ့ သောတာပန်လောက်ဆိုယင်ပင် အကြားအမြင်
နဲ့ ပြည့်စုံနေတဲ့အတွက်အဲဒီလောကဓံတွေကိုအနိစ္စ-စသည်ဖြင့်
နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်ပြီးတော့ တော်တော် သည်းခံနိုင်ပါပြီ။

အဲဒီသောတာပန် မဖြစ်သေးတောင်မှ စံနစ်တကျ ဝိပဿ
နာရှုနေတဲ့ ယောဂီဆိုယင် အဲဒီလောကဓံတွေကို ရှုမှတ်ပြီး
တော့လဲ အတော် အတန် သည်းခံနိုင်ပါတယ်။ နှလုံးသွင်း
ဆင်ခြင်ပြီးတော့လဲ သည်းခံနိုင်ပါတယ်။ ဝိပဿနာရှုနေတဲ့သူမှာ
သမာဓိညာဏ်တော်တော်ရင့်သန်လာတဲ့အခါ ရှုမှတ်ရတဲ့ရုပ်အာရုံ
က တခြား+ရှုသိနေတဲ့ စိတ်နာမ်ကတခြား ဒါ ၂-ခုရှိတာဘဲ
(တတိယအကြိမ်)

မင်္ဂလာတရားအရ ဆိုယင်တော့

လို့ ဒီလိုခွဲခြားပြီး သိလာတယ်။ ဒါလောက် သိတယ် ဆိုယင် ရုပ်နဲ့နာမ်မျှတဲ၊ ဘာမျှ နှစ်သက်ဖွယ် စိတ်ပျက်ဖွယ် မရှိဘူးလို့ ဆင်ခြင်ပြီးတုန်လှုပ်ခြင်းသက်သာနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီထက်သမာဓိ ဉာဏ်ရင့်လာတဲ့အခါကျတော့ ပေါ်လာသမျှ ရုပ်နာမ်တွေရော မှတ်သိနေတဲ့ စိတ်ရောခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေတာကိုသာ တွေ့နေရ တယ်။ အဲဒီတော့ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေလို့ အနိစ္စ-မမြဲတဲ့ တရား ချည်းဘဲ၊ ဖြစ်လိုက် ပျက်လိုက်နဲ့ မပြတ်နှိပ်စက်နေလို့ ဒုက္ခ- ကြောက်စရာ ကောင်းတဲ့ ဆင်းရဲချည်းဘဲ၊ သူ့ သဘောအတိုင်း သူ ဖြစ်ပျက်နေလို့ အနုတ္တ-အစိုးရတဲ့ အတ္တကောင် မဟုတ်-ငါ ကောင်မဟုတ်တဲ့ သဘောတရားမျှချည်းဘဲ-လို့ဒီလိုလဲ သဘော ကျပြီး သိလာပါတယ်။ အဲဒီအခါကျတော့ လေ့ကစံ တရား တွေကိုလဲအနိစ္စ-ဒုက္ခ-ဝိပရိဏာမဓမ္မတွေချည်းဘဲလို့ နှလုံးသွင်း ဆင်ခြင်နိုင်တဲ့အတွက် သာပြီးတော့ သက်သာနိုင်ပါတယ်။

အဲဒါထက် သမာဓိဉာဏ် ရင့်သန်လာတဲ့အခါမှာ ဘင်္ဂဉာဏ် စသည်တွေဖြစ်ပြီး နောက်ဆုံးကျတော့ ဖြစ်ပေါ်သမျှ သင်္ခါရ တွေကို လျစ်လျူရှုနိုင်တဲ့ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်ဆိုတာ ဖြစ်ပေါ် လာပါတယ်။ အဲဒီဉာဏ်ကျတော့ သူ့ သဘောအတိုင်း သူပျက် ပျက်သွားတာကလေးတွေကို အထူး ကြောင့်ကြ မစိုက်ရဘဲနဲ့ အလိုလို သိလျက် သိလျက် ဖြစ်နေတယ်။ အဲဒီလို အခါမှာ ဝမ်းမြောက် စရာကို တွေ့ရလို့လဲ ဝမ်းမမြောက်ဘူး၊ စိတ် ပျက်စရာကို တွေ့ရလို့လဲ စိတ်မပျက်ဘူး၊ ပေါ်လာသမျှကို သိရုံ သိရုံကလေး သိသိသွားနေတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီ သင်္ခါ ရုပေက္ခာဉာဏ်ရောက်နေခိုက် ပုဂ္ဂိုလ်မှာဆိုယင် လာဘ်ရခြင်း

(တတိယအကြိမ်)

အခြေအရံရခြင်း၊ အချီးအမွမ်းခံရခြင်း၊ ကိုယ်စိတ်ချမ်းသာခြင်း၊ ဆိုတဲ့လောကဓံ အကောင်းတွေနဲ့တွေ့ရပေမဲ့ ဝမ်းသာတက်ကြွခြင်း မရှိလှဘူး၊ လာဘ်မရခြင်း၊ အခြေအရံ မဲ့ခြင်း၊ အကဲ့ရဲ့ခံရခြင်း၊ ကိုယ်ဆင်းရဲ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းဆိုတဲ့ လောကဓံအဆိုးတွေနဲ့ တွေ့ရပေမဲ့ ဝမ်းမနည်း၊ စိတ်မပျက်ဘူး၊ သည်းခံနိုင်တယ်၊ အဲဒီအခါမှာ ရဟန္တာများလိုပင် ဆဋ္ဌင်္ဂပေက္ခာနဲ့ ပြည့်စုံနေတယ်လို့ အဋ္ဌကထာများမှာ ဆိုထားပါတယ်။ အဲဒီ ဆိုတဲ့ အတိုင်းဘဲ ယခုကာလ ယောဂီတွေမှာ ကိုယ်တိုင် တွေ့ရပါတယ်။ တချို့က ပုထုဇဉ်မှာ ဒီလို ဆဋ္ဌင်္ဂပေက္ခာ မဖြစ်နိုင်ဘူးလို့ ဆိုကြတယ်။ အဲဒါကတော့ သူတို့မှာလဲ မဖြစ်ဘူးလို့ အဋ္ဌကထာကိုလဲ မရှိသေလို့ ဆိုတဲ့ စကားမျှပါဘဲ။ အဲဒီမှာ ကိုယ်ဆင်းရဲကို ထည့်ပြောရတာကတော့လောကဓံအဆိုး ၄-ပါးလုံးလဲစုံလင်အောင် တရံတခါ အနည်းငယ် ဖြစ်တတ်တာကိုလဲ သိရအောင် ပြောခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ အများအားဖြင့်တော့ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ် ဖြစ်နေခိုက်မှာ ဒုက္ခဝေဒနာကတော့ မဖြစ်တာကဘဲ များပါတယ်။

အဲဒီ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်မှ အထက်တက်သွား ယင်တော့ အရိယာမဂ်ဖိုလ်ကို ရောက်တော့တာဘဲ၊ နောက်ဆုံး အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်ရောက်ပြီး ရဟန္တာ ဖြစ်တဲ့အခါကျတော့ ဒီလောကဓံ တရားတွေကို အပြည့်အစုံသည်းခံနိုင်ပြီး တုန်လှုပ်ခြင်း ကင်းတဲ့ မဂ်လာတရားတော်နဲ့ ပြည့်စုံသွားပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီ မဂ်လာ တရားတော်ကြီးနဲ့ ပြည့်စုံသည်အထိ ရှုမှတ်ပွားများအားထုတ် သွားကြဖို့ပါဘဲ။ အဲဒီကိုမရောက်သေးခင်လဲ လောကဓံတရားနဲ့ တွေ့ရတဲ့အခါ ထိုက်သည် အားလျော်စွာ ရှုမှတ် နှလုံးသွင်း

(တတိယအကြိမ်)

သွားကြတို့ပါ။ အဲဒီလို ရှုမှတ် နှလုံးသွင်းပြီး တရားအကာ အကွယ်ကိုရတို့ရာဒီလောကဓံတရားတော်ကို နှစ်သစ်ကူးအထိမ်း အမှတ်အနေနဲ့ ဒီကနေ့ ဟောလာခဲ့တာ တော်တော် စုံသွား ပါပြီ။ အချိန်ကလဲ ၂-နာရီကျော် သွားပါပြီ။ ဒါကြောင့် ဆောင်ပုဒ်ကလေးများကို ဆိုပြီး တရားပွဲသိမ်းကြစို့။

- (၁) လာဘ်၊ ခြွေရံ ရ၊ ချီးမွမ်းကြ၊ သုခ ဝမ်းသာ(မြဲ) (ဆို)
- (၂) ထိုလေးမျိုးမှ၊ ပြောင်းပြန် ကျ၊ လောက ဝမ်းနည်းမြဲ။ (ဆို)
- (၃) လောက ဓမ္မ၊ ရှောင်မရ၊ မုချ တွေ့စမြဲ။ (ဆို)

ဤလောကဓံရှစ်ပါး တရားတော်ကို ရိုသေစွာ နာခံမှတ် သားကြရသော ဓမ္မသဝန ကုသိုလ်ကံ စေတနာတို့၏ အစွမ်း အာနုဘော်ကြောင့် ယခု တရားနာ ပရိသတ် အပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့သည် လောကဓံတရားများနှင့် တွေ့ရသော အခါ ထိုလောကဓံ တရားတို့ကြောင့် တုန်လှုပ်ခြင်း မရှိဘဲ သည်းခံနိုင်အောင် နှလုံးသွင်းဆင်ခြင် ရှုမှတ်ပွားများ အား ထုတ်နိုင်ကြ၍ လောကဓံ ခပ်သိမ်းတို့၏ ကင်းငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာသို့ လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြ ပါစေကုန်သတည်း။

(သာဓု-သာဓု-သာဓု)
လောကဓံတရားတော် ဤတွင်ပြီး၏။

(၂၉-၅-၁၉၇၀)

(တတိယအကြိမ်)

ရည်ရွယ်ချက်ပြည့်စုံသော ဩကာသ ကန်တော့ခန်း

ဩကာသ ဩကာသ ဩကာသ ကာယကံ ဝစီကံ
မနောကံ တည်းဟူသော အပြစ်ခပ်သိမ်း ပပျောက်ငြိမ်း
၍ အသက်ရှည်စွာ အနာမဲ့ရေး ရန်ဘေးကင်းကြောင်း
ကောင်းမှုမင်္ဂလာ ဖြစ်ပါစေခြင်းအကျိုးငှါ ဘုရားရတနာ
တရားရတနာ သံသံာရတနာ တည်းဟူသော ရတနာ
မြတ်သုံးပါး (ဆရာသမား) တို့ကို အရိုအသေ လက်အုပ်
မိုး၍ ရှိခိုးပူဇော် ဖူးမြော်မာန်လျော့ ကန်တော့ပါ၏
(အရှင်ဘုရား)။

(ဆုပေးမည့် ပုဂ္ဂိုလ်ရှိလျှင် ဤတွင် ရပ်ပါ)

ဆုပေးမည့် ပုဂ္ဂိုလ် မရှိလျှင်
အောက်ပါ ဆုတောင်းအတိုင်း ဆက်၍ဆိုကာ ဆုတောင်းပါ။

ကန်တော့ရသော ဤကောင်းမှုကံ စေတနာတို့ကြောင့် ။
အပါယ်(၄)ပါး၊ ကပ်(၃)ပါး၊ ရပ်ပြစ်(၈)ပါး၊ ရန်သူမျိုး
(၅)ပါး၊ ဝိပတ္တိတရား (၄)ပါး၊ ဗျသနတရား (၅)ပါး၊
အနာမျိုး(၉၆)ပါး၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ (၆၂)ပါးတို့မှ အခါခပ်သိမ်း
ကင်းလွတ်ငြိမ်းသည်သာဖြစ်၍ မဂ်တရား၊ ဖိုလ်တရား၊ နိဗ္ဗာန်
တရားတော်မြတ်ကို လျင်မြန်စွာ ရပါလို၏ (အရှင်ဘုရား)

(တတိယအကြိမ်)

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ

မဟာစည် ဆရာတော် ဘုရားကြီး၏
ဂုဏ်တော် ၉-ပါး ဘုရားရှိခိုး

[ရဟန်း၁၀-ဝါခန့်ကရေးသည်၊ ယခုအနည်းငယ် ပြင်ထားသည်]

အစိန္တေယျ-အစိန္တေယျ-အစိန္တေယျ၊ အပ္ပမေယျ-အပ္ပမေ
ယျ-အပ္ပမေယျ၊ မကြံဆ မနှိုင်းယှဉ်နိုင်ကောင်းသောဂုဏ်တော်
ပေါင်းအနန္တနှင့် လုံးဝဥဿုံ ပြည့်စုံတော်မူပေသော မြတ်စွာ
ဘုရား။

၁-အရဟံ ဂုဏ်တော် ၅-ပုဒ်

၁။ လွန်ကဲထူးမြတ်သော သီလဂုဏ်၊ သမာဓိဂုဏ်၊ ပညာ
ဂုဏ်၊ ဝိမုတ္တိဂုဏ်၊ ဝိမုတ္တိညဏဒဿနဂုဏ် ကျေးဇူးတို့နှင့်
ပြည့်စုံတော်မူသည်ဖြစ်၍ လူမင်း နတ်မင်းဗြဟ္မာမင်းဟု ကမ္ဘာ
အတွင်း၌ သမ္ဘာရင်းထူ ဂုဏ်လင်းသူတို့မှ စ၍ အနန္တမဆုံး
သောကကြီးတခုလုံး၏ ညွတ်ရုံးဖူးမြော် ပူဇော်ခြင်း ဝိသေသ
ထူးမြတ်သော သက္ကာရတို့ကို တောင့်တသည့်ချမ်းသာ လိုရာရာ
အကျိုးများဖြင့် တိုးပွားမသွေ ချမ်းသာစေ ရည်မြော်လျက်
ခံယူတော်မူထိုက်သောကြောင့်ရတော်မူသော အရဟံ ဟူသော
အမည်တော်နာမ ဝိသေသ ဂုဏ်တံခွန်ဖြင့် မိုးစွန်ဘဝင် မဆန့်
တက်အောင် နှံ့လျက် ကျော်စောတော် မူပေသော မြတ်စွာ
ဘုရား။

၂။ ဘဝအဆက်ဆက် အနုမတက်သံသရာက အစဉ်တစိုက်
လိုက်ပါခဲ့သော ကိလေသအလေ့အလာ အတုံဝါသနာနှင့်တကွ

(တတိယအကြိမ်)

ဂုဏ်တော် ၉-ပါး ဘုရားရှိခိုး

ကိလေသာအညစ်အကြေးတို့မှကင်းဝေးစင်ကြယ်တော်မူသော
ကြောင့် ရတော်မူသော အရဟံဟူသော အမည်တော် နာမ
ဝိသေသဂုဏ်တံခွန်ဖြင့် မိုးစွန်ဘဝဂ်မဆန်တက်အောင် နွံလျက်
ကျော်စောတော်မူပေသော မြတ်စွာဘုရား။

၃။ လောဘ ကိလေသာ၊ ဒေါသ ကိလေသာ၊ မောဟ
ကိလေသာ၊ မာန ကိလေသာ၊ ဒိဋ္ဌိကိလေသာ၊ ဝိဝိကိစ္ဆာ
ကိလေသာ၊ ထိနကိလေသာ၊ ဥဒ္ဓစ္စကိလေသာ၊ အဟိရိက
ကိလေသာ၊ အနောတ္တပ္ပကိလေသာ တည်းဟူသော သရုပ်
အားဖြင့် ကိလေသာ ၁၀-ပါး၊ အကျယ်ပွားလျှင် တထောင့်
ငါးရာ များလှစွာသော ကိလေသာ ရန်သူတို့ကို အရဟတ္တ
မဂ် ဓါးလက်နက်ဖြင့် အကြွင်းမဲ့ ခုတ်ဖြတ် ပယ်သတ်တော်မူ
ပြီးသောကြောင့် ရတော်မူသော အရ-ဟံ ဟူသော အမည်တော်
နာမ-ပ-မြတ်စွာဘုရား။

၄။ ပုံတောင်းတူစွာ အဝိဇ္ဇာတရပ် အကွပ်ပမာ ဇရာ
မရဏ ပတ်လည်ခသည့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ရဟတ်သံသရာ ဘီး
စကြာဝယ် သင်္ခါရမှ ဇာတိကျအောင် အလယ်က ဆယ်တန်း
ထောက်အကန်တို့ကို အရဟတ္တမဂ် ဉာဏ်သန်လျက်ဖြင့် မဆက်
မစပ် အကုန်လုံးပြတ်အောင် ခုတ်ဖြတ်ဖျက်ဆီး စွန့်ပယ်တော်
မူပြီးသောကြောင့် ရတော်မူသော အရ-ဟံ ဟူသော အမည်
တော်နာမ-ပ-မြတ်စွာဘုရား။

၅။ မျက်မှောက်မျက်ကွယ် အချင်းခပ်သိမ်း စင်ကြယ်၍
ဆိတ်ကွယ်ရာမရှိတော်မူသောကြောင့် ရတော်မူသော အ-ရဟံ
ဟူသော အမည်တော်နာမ-ပ-မြတ်စွာဘုရား။

(တတိယအကြိမ်)

၂-သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ ဂုဏ်တော် ၂-ပုဒ်

၁။ ထူးသောညာဏ်ဖြင့် သိသင့်သိထိုက်တဲ့ သစ္စာ ၄-ပါး တည်းဟူသော အဘိညေဃုတရား၊ ပိုင်းခြား၍ သိသင့်သိထိုက်တဲ့ ဒုက္ခသစ္စာ တည်းဟူသော ပရိညေဃုတရား၊ ပယ်သင့်ပယ် ထိုက်တဲ့ သမုဒယသစ္စာတည်းဟူသော ပဟာတဗ္ဗတရား၊ မျက်မှောက်ထင်ထင် ဆိုက်ရောက်၍ သိမြင်သင့် သိမြင်ထိုက်တဲ့ နိရောဓသစ္စာတည်းဟူသော သစ္စိကာတဗ္ဗတရား၊ ပွားများသင့် ပွားများထိုက်တဲ့ မဂ္ဂသစ္စာတည်းဟူသော ဘာဝေတဗ္ဗတရား အားဖြင့် သစ္စာ ၄-ပါးခပ်သိမ်းသော တရားတို့ကို သူတပါးထံ နည်းမခံဘဲ ကိုယ်ပိုင်ညာဏ် အဟုန်စွမ်းဖြင့် စူးစမ်းရှာဖွေကာ မှန်ကန်စွာ သိတော်မူသောကြောင့် ရတော်မူသော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ ဟူသော အမည်တော်နာမ-ပ-မြတ်စွာဘုရား။

၂။ ပိဋနုဋ္ဌ-ညှဉ်းဆဲတတ် + ညှဉ်းဆဲအပ်သော အနက် သဘော၊ သင်္ခတဋ္ဌ-ပြုပြင်အပ်သော အနက် သဘော၊ သန္တာပဋ္ဌ- ပူလောင်စေတတ်သော အနက် သဘော၊ ဝိပရိဏာမဋ္ဌ-ဖေ့ဂိက် ပြန်ပြောင်းလဲ မတည်မြဲသော အနက် သဘော-ဤသို့အားဖြင့် ဒုက္ခသစ္စာ၏မဖေ့ဂိက်မပြန်မှန်ကန်သော အချက် သဘောအနက် ၄-ပါး။ အာယုဟနုဋ္ဌ-နှစ်သက်လိုချင် ခင်မင်တုယ်တာသော အားဖြင့် ဆင်းရဲပွားအောင် အားထုတ်ခြင်း အနက် သဘော၊ နိဒါနုဋ္ဌ-ဆင်းရဲကို အပ်နှင်းသကဲ့သို့ ဆင်းရဲ ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းရင်း ဖြစ်သော အနက် သဘော၊ သံယောဂဋ္ဌ-နှစ် သက်သာယာ တုယ်တာသောအားဖြင့် သံသရာဆင်းရဲနှင့် ယှဉ် တွဲစေတတ်သော အနက် သဘော၊ ပလိဗောဓဋ္ဌ-ဆင်းရဲဒုက္ခဝဋ္ဋ

(တတိယအကြိမ်)

ဘဝမှ မလွတ်ရအောင် ချည်နှောင်တယ်ကပ်လျက် နှောင့်ယှက် ပိတ်ပင်တတ်သော အနက်သဘော-ဤသို့အားဖြင့် သမုဒယသစ္စာ ၏ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်သော အချက်သဘော အနက် ၄-ပါး။

နိဿရဏဋ္ဌ-ဆင်းရဲဒုက္ခ သင်္ခါရတို့မှ ကင်းလွတ် ထွက်မြောက် သော အနက်သဘော၊ ဝိဝေကဋ္ဌ-သင်္ခါရဒုက္ခ လုံးဝကင်းရှင်း ဆိတ်ငြိမ်ခြင်း အနက်သဘော၊ အသင်္ခတဋ္ဌ-အကြောင်းတစုံ တခုက မပြုရသော အနက်သဘော၊ အမတဋ္ဌ-မသေ မပျက်ပဲ အမြဲတည်ရှိနေသော အနက်သဘော-ဤသို့အားဖြင့် နိရောဓ သစ္စာ၏ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်သော အချက် သဘော အနက် ၄-ပါး။

နိယျာနဋ္ဌ-ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်သွားတတ်-ထုတ်ဆောင် တတ်သော အနက်သဘော၊ ဟေတုဋ္ဌ-နိရောဓသစ္စာခေါ် နိဗ္ဗာန် အငြိမ်းစာတ်သို့ ဆိုက်ကပ် ဝင်ရောက်ခြင်း၏ အကြောင်းရင်း ဖြစ်သော အနက်သဘော၊ ဒဿနဋ္ဌ-နိရောဓသစ္စာခေါ် နိဗ္ဗာန် အလင်းကို ဖောက်ထွင်းမြင်ကာ လေးသစ္စာကို ပိုင်နိုင်စွာ သိ မြင်ခြင်းအနက်သဘော၊ အာဓိပတေယုဋ္ဌ-ဒုက္ခနှင့်နှိုင်းစာလျှင် လွန်စွာအထူး အကြီးအမှူးဖြစ်ခြင်းအနက်သဘော-ဤသို့အား ဖြင့် မဂ္ဂသစ္စာ၏ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်သော အချက် သဘော အနက် ၄-ပါး။

ဤသို့လျှင် သစ္စာအနက် တဆဲ့ခြောက်ချက် သော သဘောမှန်တို့ဖြင့် ဆင်းရဲစစ် ဆင်းရဲမှန်ဖြစ်သော ဒုက္ခ သစ္စာ၊ ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ခြင်း၏ အကြောင်းရင်း အစစ်အမှန်ဖြစ် သော သမုဒယသစ္စာ၊ ဆင်းရဲချုပ်ငြိမ်းရာ ချမ်းသာအစစ်အမှန် ဖြစ်သော နိရောဓသစ္စာ၊ ထိုချုပ်ငြိမ်းရာသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်လမ်းကောင်း အစစ်အမှန်ဖြစ်သော မဂ္ဂသစ္စာ တည်းဟူ သော သစ္စာ ၄-ပါး ခပ်သိမ်းသော တရားတို့ကို သူတပါးထံ နည်း

(တတိယအကြိမ်)

မခံဘဲ ကိုယ်ပိုင်ညာဏ်ဟုန်အစွမ်းဖြင့် စူးစမ်းရှာဖွေကာ မှန်ကန်စွာ သိတော်မူသောကြောင့် ရတော်မူသော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ-ဟူသော အမည်နာမ-ပ-မြတ်စွာဘုရား။

(ဤ၂-ပုဒ်တို့၌ အကျဉ်းအကျယ်မျှသာ ထူးသည်။)

၃-ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နဂုဏ်တော် ၃-ပုဒ်

၁။ ဝိဇ္ဇာမည်သော ညာဏ်ထူး၃-ပါး၊ ညာဏ်ထူး ၈-ပါး၊ စရဏမည်သောအခြေခံ အကျင့်တရား ၁၅-ပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသောကြောင့် ရတော်မူသော ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နဟူသော အမည်တော်နာမ-ပ-မြတ်စွာဘုရား။

၂။ သုံးပါးဝိဇ္ဇာ ပု-ဒိ-အာ-နှင့် တဖြာထိုမှ ဝိ-မ-ဣ-ဒိ-စေ-ပု-ဒိ-အာ ဝိဇ္ဇာရှစ်မျိုး ပြည့်ဖြိုးလျှံထိန်၊ သီ-ဣန်-ဘော-အာ-သဒ္ဓါ သတိ ဟိရိဩတ္တပ္ပ ဗာဟုသစ္စ ဝီရိယာ ပညာ တတန် ရှုပဇာန်စုလေးခုအားဖြင့်ဆဲ ငါးပါးရ စရဏတို့နှင့်လုံးဝဥသျှံ ပြည့်စုံတော် မူသောကြောင့် ရတော်မူသော ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နဟူသော အမည်တော်နာမ-ပ-မြတ်စွာဘုရား။

၃။ ရှေးရှေးဘဝဟောင်းအဆက်ဆက်ခန္ဓာဟောင်း အစဉ်ကို သိမြင်နိုင်သောပုဗ္ဗေနိဝါသညာဏ်၊ သတ္တဝါတို့၏စုတိပဋိသန္ဓေနှင့်တကွ အလုံးစုံသော အဆင်းခတ် ရူပါရုံဟူသမျှကို သိမြင်နိုင်သောဒိဗ္ဗစက္ခုညာဏ်၊ အာသဝေါလေးဖြာကိလေသာခပင်းကို အကြင်းမဲ့ ကုန်ပျက်စေတတ်သော အရဟတ္တမဂ်ပညာတည်းဟူသော အာသဝက္ခယညာဏ်-ဤသို့အားဖြင့် ဝိဇ္ဇာ၃-ပါး၊ အနိစ္စာနုပဿနာ-ဒုက္ခာနုပဿနာ-အနတ္တာနုပဿနာ အစရှိသော ဝိပဿနာညာဏ်၊ မိမိကိုယ်နှင့် ထပ်တူပြု၍ ဖန်ဆင်းနိုင် (တတိယအကြိမ်)

ဂုဏ်တော် ၉-ပါး ဘုရားရှိခိုး

သော မနောမယိဒ္ဓိဉာဏ်၊ အထွေထွေအမျိုးမျိုး တန်ခိုးဖန်ဆင်း
 နိုင်သော ဣဒ္ဓိဝိဉာဏ်၊ အလုံးစုံသော အသံဇာတ် သဒ္ဓါရုံ ဟူ
 သမျှကို ကြားသိနိုင်သော ဒိဗ္ဗသောတဉာဏ်၊ ခပ်သိမ်းသော
 သတ္တဝါတို့၏ စိတ်အလိုအကြံကို သိနိုင်သော စေတောပရိယ
 ဉာဏ်။ ရှေးရှေးဘဝဟောင်းအဆက်ဆက်ခန္ဓာဟောင်းအစဉ်ကို
 သိမြင်နိုင်သော ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်၊ သတ္တဝါတို့၏ စုတိပဋိသန္ဓေ
 နှင့်တကွ အလုံးစုံသော အဆင်းဇာတ်ရူပါရုံ ဟူသမျှကို သိမြင်
 နိုင်သော ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်၊ အာသဝေါ လေးဖြာ ကိလေသာ
 ခပင်းကို အကြွင်းမဲ့ ကုန်ပျက်စေတတ်သော အရဟတ္တမဂ်ပညာ
 တည်းဟူသော အာသဝက္ခယဉာဏ်-ဤသို့အားဖြင့် ဝိဇ္ဇာ ၈-
 ပါးကိုယ်နှုတ်နှစ်ရပ်ကို ငြိမ်ဝပ်အောင် စောင့်စည်းခြင်းတည်း
 ဟူသော ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ၊ ဣန္ဒြေ ၆-ပါး တံခါး
 ၆-ရပ်ကို ငြိမ်ဝပ်လုံခြုံအောင် စောင့်စည်းခြင်း တည်းဟူသော
 ဣန္ဒြိယသံဝရသီလ၊ အစာ၌ အတိုင်းအရှည်ကို သိခြင်းဟူသော
 ဘောဇနမတ္တညုတာ၊ ကျိန်းစက်ချိန် နည်းပါး၍ ဘာဝနာ
 ဖြင့် နှိုးကြားခြင်းဟူသော ဇာဂရိယ၊ ယုံကြည်မှု-ကြည်ညိုမှု-
 ကြည်လင်မှုဟူသော သဒ္ဓါတရား၊ အောက်မေ့သင့်ရာ၌ အောက်
 မေ့မှု-အမှတ်ရမှု ဟူသော သတိတရား၊ မကောင်းမှုမှရှက်တတ်
 သော ဟိရိတရား၊ မကောင်းမှုမှ ကြောက်တတ်သော ဩတ္တပ္ပ
 တရား၊ အကြားအမြင်များခြင်းဟူသော ဗာဟုသစ္စ၊ မနစ်
 မဆုတ် အားထုတ်မှုဟူသော ဝိရိယတရား၊ မှန်ကန်စွာသိတတ်
 သောပညာတရား ရူပါဝစရပဌမဈာန်၊ ဒုတိယဈာန်၊ တတိယ
 ဈာန်၊ စတုတ္ထဈာန်-ဤသို့အားဖြင့်စရဏတဆဲ့ ငါးပါး၊ ဤသို့
 လျှင် သတ္တဝါတို့၏ မျက်စိပမာ ဝိဇ္ဇာ ၃-ပါး၊ ဝိဇ္ဇာ ၈-ပါး၊
 (တတိယအကြိမ်)

သတ္တဝါတို့၏ အတောင် ၂-ဖက် ခြေလက်အလား အဆင်ပါး ပါးသော စရုဏတို့နှင့် လုံးဝဥဿုံ ပြည့်စုံတော်မူသောကြောင့် ဝိဇ္ဇာစရုဏသမ္ပဟူသော အမည်တော်နာမ-ပ-မြတ်စွာဘုရား။

(ဤ၃-ပုဒ်တို့၌ အကျဉ်း အလတ် အကျယ် အဖြစ်မျှသာ ထူးသည်။)

၄-သုဂတဂုဏ်တော် ၄-ပုဒ်

၁။ မမှန် အကျိုးမရှိ သူနာလို+မနာလို၊ မှန်သော်လည်း အကျိုးမရှိ သူနာလို+မနာလို အားဖြင့် ပြားသော စကား ၄-ခန်းကို ပယ်၍၊ ဟုတ်မှန်ကျိုးများ သူတပါးနာလို+မနာလို အားဖြင့် ပြားသောစကားကောင်း ၂-ခန်းကိုသာ သင့်လျော်သောအခါ၌ မိန့်ဆိုတော်မူတတ်သောကြောင့် ရတော်မူသော သုဂတဟူသော အမည်တော်နာမ-ပ-မြတ်စွာဘုရား။

၂။ ဘေးမဲ့ရပ်ခွင်နိဗ္ဗာန်ဝင်ဘို့ မဂ္ဂင်ရှစ်စင်းတင့်တယ်သော ကြွသွားခြင်း ရှိတော်မူသောကြောင့် ရတော်မူသော သုဂတဟူသော အမည်တော် နာမ-ပ-မြတ်စွာဘုရား။

၃။ မကောင်းညစ်ညမ်း အလွန်ဆိုးသွမ်းသည့် ဘေးဘျမ်း အနန္တ ဝဋ်ဆင်းရဲ သင်္ခါရတို့မှ ကောင်းလှတဲ့စခန်း ပြည်နိဗ္ဗာန် မြနန်းသို့ ကြွလှမ်း ဆိုက်ရောက်တော်မူသောကြောင့် ရတော်မူသော သုဂတ ဟူသော အမည်တော် နာမ-ပ-မြတ်စွာဘုရား။

၄။ ဒီပင်္ကရာ မြတ်စွာခြေရင်း တံတားခင်း၍ ဝတ်စင်းဦးခနိယဘဗျာဒိတ် အောင်ဘိသိက်ပန်း ဆင်မြန်းသည်မှ အဦးစ၍

(တတိယအကြိမ်)

ဗေဗာဓိမဏ္ဍိုင်ကျအောင် အန္တိ ၂-ပါး အယုတ်တရားသို့ မလား
မသိ ပါရမီစာဂစရိယအနှစ်ဘုရားဖြစ်ကြောင်းအကျင့်ကောင်း
ဘို့ကိုဆင့်လောင်းဖြည့်စွမ်း အလယ်လမ်းဖြင့်ဖြောင့်တန်းကေန်
သဗ္ဗညုဏ်ကို ရည်သန်လျက်သာ ကြွလာတော် မူသောကြောင့်
ရတော်မူသော သုဂတဟူသော အမည်တော်နာမ-ပ-မြတ်စွာ
ဘုရား။

၅-လောကဝိဒ္ဓ ဂုဏ်တော် ၂-ပုဒ်

၁။ သတ္တလောက၊ သင်္ခါရ လောက၊ သြကာသ လောက
တည်းဟူသော လောကသုံးပါးကို ပိုင်းခြားဝေဖန် ကြွင်းကျန်
မရှိ ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့် မြင်သိတော်မူသော
ကြောင့် ရတော်မူသော လောကဝိဒ္ဓ ဟူသော အမည်တော်
နာမ-ပ-မြတ်စွာဘုရား။

၂။ အနန္တများစွာ သတ္တဝါအပေါင်းတည်းဟူသော သတ္တ
လောက၊ သတ္တဝါတို့၏ တည်နေရာ ၃၁-ဘုံ၌ အနန္တစကြ
ဝဠာ ဂြိုဟ်တာရာနှင့် သမုဒြာ ရေမြေ တောတောင် လေမှ
အဦးစ၍ ဗဟိဒ္ဓရုပ်အပေါင်းတည်းသော သြကာသလောက၊
သတ္တဝါနှင့် သြကာသ နှစ်ဝသန္တာန် ရုပ်နာမ်ဟူသမျှ သင်္ခါရ
တရား အပေါင်းတည်းဟူသော သင်္ခါရ လောကအားဖြင့်
လောကသုံးပါးကို ပိုင်းခြားဝေဖန် ကြွင်းကျန်မရှိ ခပ်သိမ်း
သော အခြင်း အရာအားဖြင့် မြင်သိတော် မူသောကြောင့်
လောကဝိဒ္ဓ ဟူသော အမည်တော်နာမ-ပ-မြတ်စွာဘုရား

(ဤ ၂ပုဒ်၌ အကျဉ်းအကျယ်မျှသာ ထူးသည်။)
(တတိယအကြိမ်)

(၆) အနုတ္တရဂုဏ်တော် ၁-ပုဒ်

အတုမရှိမြင့်မြတ်သော သီလဂုဏ် ကျေးဇူးတော်ဟည်း ဟူသော သီလက္ခန္ဓာ။ သမာဓိဂုဏ် ကျေးဇူးတော်ဟည်း ဟူသော သမာဓိက္ခန္ဓာ၊ ပညာဂုဏ် ကျေးဇူးတော် ဟည်း ဟူသော ပညာက္ခန္ဓာ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ဂုဏ် ကျေးဇူးတော်ဟည်း ဟူသော ဝိမုတ္တိက္ခန္ဓာ၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ် ပညာဂုဏ်ကျေးဇူးတော် ဟည်း ဟူသော ဝိမုတ္တိ ဉာဏ ဒဿနက္ခန္ဓာ ဟည်းဟူသော ငါးပါးသော ဂုဏ်ကျေးဇူးအထူးအမြတ်ဆုံးတို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသည် ဖြစ်၍ သုံးပါးသောလောက၌တူမျှသမရှိဘဲ အလွန်အကဲအမြင့် အမြတ်ဆုံး ဖြစ်တော်မူသောကြောင့် ရတော်မူသော အနုတ္တရ ဟူသော အမည်တော် နာမ-ပ-မြတ်စွာဘုရား။

(၇) ပုရိသ ဒမ္မသာရထိ ဂုဏ်တော် ၁-ပုဒ်

မယဉ်ကျေးမလိမ္မာ ပညာဉာဏ်ကင်း အလွန်အမင်း ရိုင်းပျ၍ ဆုံးမတော်မူထိုက်သည့် ပရိဗိုဇ်သစ္စက အာဠာဝက နတ်ဘီလူး တဦးထိုမှ ဗကဗြဟ္မာ နာဠာဂီရိ အစရှိသော လူ့ယောက်ျား နတ်ယောက်ျား တိရစ္ဆာန်ယောက်ျားတို့ကို တရားမြတ်ဆေး အစဉ်ကျေး၍ ယဉ်ကျေးလိမ္မာ ဖြစ်စေကာဖြင့် သုံးဖြာ သရဏဂုံ ငါးစုံသီလ တည်ကြစေလျက် စျာန်မဂ် ဖိုလ်တိုင် ရရှိနိုင်အောင် ပိုင်ပိုင်လှလှ နေရာကျဖြင့် ဆုံးမတော်မူတတ်သောကြောင့်ရတော်မူသော ပုရိသဒမ္မသာရထိ ဟူသော အမည်တော်နာမ-ပ-မြတ်စွာဘုရား။

(လက်သည်းကွင်းဖြင့် ပြသော အထက်ပါ ၆-၇ ၂-ပုဒ်တို့မှာ ခွဲ၍ ယူလျှင်ရသော ဂုဏ်ပုဒ်တို့ ဖြစ်သည်)။

(တတိယအကြိမ်)

ဂုဏ်တော် ၉-ပါး ဘုရားရှိခိုး

၆-(၆-၇) အနုတ္တရောပုရိသဒမ္မသာရထိ ဂုဏ်တော် ၁-ပုဒ်

မယဉ်ကျေးမလိမ္မာ ပညာအသိမရှိကြသေး မပြည့်ဝသေး၍ ဆုံးမပေးထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ယဉ်ကျေးလိမ္မာ ပညာ ပြည့်ဝ အချိုးကျအောင် ဆုံးမညွှန်ကြားမှု၌ အတုမရှိ အမြင့် အမြတ်ဆုံးဖြစ်တော်မူသောကြောင့် ရတော်မူသော အနုတ္တရောပုရိသ ဒမ္မသာရထိ ဟူသော အမည်တော် နာမ-ပ-မြတ်စွာ ဘုရား။

၇-(၈) သတ္တဒေဝမနုဿ ဂုဏ်တော် ၂-ပုဒ်

၁။ လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါအပေါင်းတို့ကို မကောင်းဆိုး ဝါးအကျိုးမဲ့ အမှုများမှ ပိတ်ဆို့ မြစ်တားလျက် ကောင်းကျိုး ချမ်းသာဖြစ်ဖွယ်ရာ အကြောင်းတို့ဖြင့် ကောင်းကောင်းညွှန်ပြ ကြီးကျယ်သော လုံ့လဖြင့် ဆုံးမတော်မူတတ်သည့် ဆရာမြတ် အစစ်တပါးတည်း ဖြစ်တော်မူသောကြောင့် ရတော် မူသော သတ္တဒေဝမနုဿာနံ ဟူသော အမည်တော်နာမ-ပ-မြတ်စွာ ဘုရား။

၂။ ဓားပြ ခိုးသူ တောပိုးထူသော ခရီးခဲ တည်းဟူသော စောရကန္တာရာ၊ ခြင်္သေ့၊ ဝံ ကျား၊ သားရဲများသော ခရီးခဲ တည်းဟူသော ဝါဠကန္တာရာ၊ သောက်ရေသုံးရေ မရ ရှားပါး လှသော ခရီးခဲ တည်းဟူသော နိရုဒ္ဓကန္တာရာ၊ သစ်သီး သစ် ရွက်မှစ၍ အစာ အာဟာရ ရှားပါးလှသော ခရီးခဲ တည်း ဟူသော အပ္ပဘက္ခကန္တာရာ၊ လူသားစားကြူး ဘီလူးသန်ဘက် ပေါများသည့် ခရီးခဲတည်းဟူသော အမနုဿကန္တာရာအားဖြင့်

[၉] (တတိယအကြိမ်)

ငါးပါးသော ခရီးခဲ ခရီးခက်တို့မှ မလွတ်ထွက်နိုင်ဘဲ ဆင်းရဲ ညစ်နွမ်း ပင်ပန်းနေသော လှည်းကုန်သည်တို့ကို ထိုခရီးခဲခရီး ခက်တို့မှ လွတ်ထွက်နိုင်အောင် ထုတ်ဆောင်မနှေး ရန်ဘေး ကင်းပ အေးမြသာယာ မြို့ပြည်ရွာသို့ ကောင်းစွာ ဆောင်ပို့ သည့်ကူးတို့ဦးစီး လှည်းမှူး ခေါင်းဆောင်ကြီး ပမာ အသစ် အသစ်အဖန်ဖန် ဖြစ်ရမှုမစဲသည့် ခရီးခဲမှန်စွာ သံသရာတည်း ဟူသော ဇာတိကန္တာရ၊ အဖန်ဖန်ယိုယွင်း၍ အိုမင်း ဆေးမြည့် ရမှု မစဲသည့် ခရီးခဲမှန်စွာ သံသရာတည်းဟူသော ဇရာကန္တာရ၊ အဖန်ဖန် မကျန်းမမာဖျားနာရမှုမစဲသည့် ခရီးခဲမှန်စွာ သံသရာ တည်းဟူသော ဗျာဓိကန္တာရ၊ အဖန်ဖန်ခန္ဓာကိုယ် ပျက်ပြုန်း၍ သေဆုံးရမှု မစဲသည့် ခရီးခဲမှန်စွာ သံသရာ တည်းဟူသော မရဏကန္တာရ-အားဖြင့် လေးပါးသော သံသရာရေဝဲ ခရီးခက် ခရီးခဲတို့၌ ဆင်းရဲနစ်နွမ်းလျက် ပင်ပန်းနေသော ဗြဟ္မာနတ်လူ သုံးဘုံတို့ကို ကြည်ဖြူအေးမြ ဘေးကင်းပသည့် အမတစခန်း ပြည်နိဗ္ဗာန် မြနန်းသို့ တက်လှမ်းဝင်၍ ထုတ်ဆောင်ပို့သဖြင့် နတ်လူတို့၏ ဆရာ သတ္တဝါတို့၏ နာထ မဟာနာယက ဦးစီး အမှုကြီး ဖြစ်တော်မူသောကြောင့် ရတော်မူသော သတ္တာ- ဒေဝမနုဿာန် ဟူသော အမည်တော်နာမ-ပ-မြတ်စွာဘုရား။

၈-(၉) ဗုဒ္ဓဂုဏ်တော် ၅-ပုဒ်

၁။ သစ္စာ ၄-ပါး ခပ်သိမ်းသော တရားတို့ကိုပိုင်းခြားကျန ကိုယ်ဘော်တိုင် လိရ၍ ဝေနေယျ များစွာ သတ္တဝါတို့အား ဟောကြား သိစေတော်မူသောကြောင့် ရတော်မူသော ဗုဒ္ဓ- ဟူသော အမည်တော်နာမ-ပ-မြတ်စွာဘုရား။

(တတိယအကြိမ်)

ဂုဏ်တော် ၉-ပါး ဘုရားရှိခိုး

၂။ သင်္ခါရ၊ဝိကာရ၊ လက္ခဏာ၊နိဗ္ဗာန် ပညတ်အားဖြင့် ဧည ယျဓံငါးပါး သိသင့်သိထိုက်သောတရားတို့ကိုပိုင်းခြားဝေ ဘန် ကြွင်းကျန်မရှိ ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာ အားဖြင့် သိတော်မူသောကြောင့် ရတော်မူသော ဗုဒ္ဓ ဟူသော အမည် တော်နာမ-ပ-မြတ်စွာဘုရား။

၃။ စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ စေတသိက် ၅၂-ပါး၊ နိဗ္ဗာန် ရုပ် ၁၈-ပါးဟူသော သင်္ခါရတရား၊ ဝိကာရရုပ် ငါးပါး ဟူသောဝိကာရတရား၊ သင်္ခါတလက္ခဏာ သာမည လက္ခဏာ ဟူ သော လက္ခဏာတရား နိဗ္ဗာန်တရား၊ အမျိုးမျိုးသော ပညတ် တရားအားဖြင့် ပိုင်းခြား၍ သိသင့်သိထိုက်သော ဧည ယျဓံ ငါး ပါး-သင်္ခါတ အသင်္ခါတသည်ပြားသောတရားအလုံးစုံကိုအကုန် အစင် ကိုယ်တော်တိုင် သိမြင်တော် မူသောကြောင့် ရတော် မူသော ဗုဒ္ဓ ဟူသော အမည်တော် နာမ-ပ-မြတ်စွာဘုရား။

၄။ သဗ္ဗညုတညာဏ်တော် အစရှိသော ဝိမောက္ခန္တိက ဉာဏ် တော်ပေါင်း အနန္တတို့နှင့် လုံးဝဥဿုံ ပြည့်စုံတော်မူသည်ဖြစ်၍ သစ္စာလေးတန် ဧည ယျဓံငါးပါး ခပ်သိမ်းသော တရားတို့ကို ပိုင်းခြားဝေ ဘန် ကြွင်းကျန်မရှိ ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာ အားဖြင့် သိတော်မူသောကြောင့် ရတော်မူသော ဗုဒ္ဓ ဟူသော အမည်တော်နာမ-ပ-မြတ်စွာဘုရား။

၅။ သစ္စာလေးပါးကို ပိုင်းခြား၍ သိသော စတုသစ္စ ဉာဏ် တော် ၄-ပါး၊ (အကျိုး တရား၊နိဗ္ဗာန်၊ ဟောအပ်သော အနက်၊ဝိပိက်၊ ကိရိယာငါးဖြာသော အတ္ထဟူသော)အကျိုး အနက်တို့ကို ဖောက်ထွင်းဖွင့်လှန် ဝေဘန်ခဲ့ပြား အပြားအား (တတိယအကြိမ်)

ဖြင့်သိသောအတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်၊ (အကြောင်းတရား၊ အရိယာ၊ မဂ်၊ ဒေသနာပါဠိ၊ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်အားဖြင့် ငါးပါးသော ဓမ္မ ဟူသော) အကြောင်းပါဠိတို့ကိုဖောက်ထွင်းဖွင့်လှန် ဝေဖန်ခွဲခြား အပြားအားဖြင့် သိသော ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်၊ ပါဠိသဒ္ဓါ၊ အမှားအမှန်ကို ဝေဖန်ခွဲခြား အပြားအားဖြင့် သိသော နိရုတ္တိ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်၊ စဉ်းစားဆင်ခြင်က အမှန် ရအောင် ဉာဏ်ဟူသမျှကို သိသော ပဋိဘာန ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်၊ သတ္တဝါတို့၏ သဒ္ဓါအစရှိသော ဣန္ဒြေအနု-အရင့်အဆင့်ဆင့်ကို သောက်ချင့် သိစွမ်းနိုင်သော ဣန္ဒြေယပရောပရိယတ္တိ မည်သော (ပစ္စေက ဗုဒ္ဓါ သာဝကတို့နှင့် လုံးဝမပိုင် မသက်ဆိုင်သော) အသာဓာရဏဉာဏ်တော်၊ သတ္တဝါတို့၏အလိုအကြိုက်ဖြစ်သော အယူမှားနှင့်အသိဉာဏ်ဟူသောစိတ်ဓာတ်၏ကိန်းဝပ်တည်နေရာ အာသယနှင့်အကြောင်းညီညွတ်လျှင် ဖြစ်နိုင်သော ကိလေသာ ဟူသော အနုသယတို့ကို သိစွမ်းနိုင်သော အာသယာ နုသယ မည်သော (ပ) အသာဓာရဏဉာဏ်တော်၊ ရေအယဉ်မီးလျှံအဖန် ဖန်ဖြင့်ပြန်လှန်ဖုံဖုံ အစုံအစုံတန်ခိုးပြာဋိဟာအမျိုးမျိုးကို စိုးမိုး နိုင်နင်းတခဏချင်းဖြင့် ဖန်ဆင်း စီရင်တော်မူနိုင်သော ယမက ပါဠိဟာရိယ မည်သော (ပ) အသာဓာရဏဉာဏ်တော်၊ အလုံးစုံ များစွာ သတ္တဝါအပေါင်းတို့အား ရင်ဝယ်သားကဲ့သို့ သနား ခြင်းကြီးစွာ မဟာကရုဏာနှင့် ယှဉ်သော မဟာကရုဏာသမာ ပတ္တိမည်သော (ပ) အသာဓာရဏဉာဏ်တော်၊ ရှိရှိသမျှ တရား အလုံးစုံကို အကုန်အစင် သိမြင်နိုင်သော သဗ္ဗညုတ မည်သော (ပ) သာဓာရဏဉာဏ်တော်၊ ကြည့်ရှုဆင်ခြင်လျှင် ပိတ်ပင်ကွယ် ခြားဆီးတားမရှိ ထုတ်ချင်းပေါက်မြင်သိနိုင်သော အနာဝရဏ

(တတိယအကြိမ်)

ဂုဏ်တော် ၉-ပါး ဘုရားရှိခိုး

မည်သော (ပစ္စေကာဗုဒ္ဓါသာဝကတို့နှင့်လုံးဝမပိုင် မသက်ဆိုင် သော) အသာဓာရဏဉာဏ်တော် ဤသို့အားဖြင့်ဗုဒ္ဓဉာဏ်တော် ၁၄-ပါး။

(၁) အကြောင်းဟုတ်-မဟုတ် မှန်-မမှန်ကိုကေန်သိနိုင်သော ဌာနာ ဌာနကောသဗ္ဗဉာဏ်တော်၊ (၂) ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ် ကံတို့၏အကျိုးပေးဝိပါက်ကို ဂတိ, ဥပခံ, ကာလ, ပယောဂ ဟူ သော အထောက်အပံ့ ပစ္စယ အကြောင်းအားဖြင့်၎င်း၊ ကံ-ဟူ သောမူလအကြောင်းရင်းအားဖြင့်၎င်းပိုင်းခြား၍ သိနိုင်သော ကမ္မဝိပါကဉာဏ်တော်၊ (၃) အလုံးစုံသော ဂတိငါးတန်နှင့် နိဗ္ဗာန်အငြိမ်းခတ်သို့ဆိုက်ရောက်စေတတ်သည့် ပဋိပတ်အကျင့် လမ်းကို ပြောင့်တန်းစွာသိနိုင်သော သဗ္ဗတ္ထဂါမိနိပဋိပဒါဉာဏ် တော်၊ (၄) စက္ခုဓာတ်ကာမဓာတ်အစရှိသော များပြားသော ဓာတ်နှင့် အချင်းချင်း သဘောလက္ခဏာအားဖြင့် ထူးခြား သော ဓာတ်ရှိသော ခန္ဓာငါးပါး ဟူသော ခန္ဓာ လောက၊ အာယတန ၁၂-ပါး ဟူသော အာယတနလောက၊ ဓာတ် ၁၈-ပါးဟူသော ဓာတ်လောကတို့ကို ခွဲခြားဝေဘန်၍ ကေန် သိနိုင်သော အနုကဓာတု-နာနာဓာတု လောက ဉာဏ်တော်၊ (၅) သတ္တဝါတို့၏ စိတ်နေစိတ်ထား နှလုံးသွင်းပုံ အစားစားကို ပိုင်းခြား၍ သိသောနာနာဝိမုတ္တိက ဉာဏ်တော်၊ (၆) သတ္တဝါ တို့၏သဒ္ဓါအစရှိသောဣန္ဒြေအနု-အရင့်အဆင့်ဆင့်ကို ထောက် ချင့်သိစွမ်းနိုင်သော ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တိဉာဏ်တော်၊ (၇) ရူပ ချာန်၄-ပါး, ဝိမောက္ခ ၈-ပါး, သဝိတက္ကသဝိစာရစသော သမာဓိ၃-ပါး, ရူပ-အရူပ-နိရောဓ-ဟူသောသမာပတ်၉-ပါး တို့၏ ညစ်နွမ်းခြင်း- သံကိလေသ, ဖြူစင်ခြင်း- ဝေါဒါန, (တတိယအကြိမ်)

သမာပတ်မှထကြောင်း ဘဝင်စိတ်-ဖိုလ်စိတ်နှင့် အထက်စွာနှင့် သို့ရောက်နိုင်ကြောင်း ကောင်းကောင်း လေ့လာထားပြီးသော အောက်စွာဟူသော ဝုဋ္ဌာနတို့ကို မုချသိစွမ်းနိုင်သောစွာန-ဝိမောက္ခ-သမာဓိ-သမာပတ္တိ-သံကိလေသ-ဝေဒါန-ဝုဋ္ဌာန ဉာဏ်တော်၊ (၈) ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်တော်၊ (၉) ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်တော်၊ (၁၀) အာသဝက္ခယဉာဏ်တော် ဤသို့အားဖြင့် ဒသဗလ ဉာဏ်တော်၁၀-ပါး။

ခပ်သိမ်းသောတရားတို့ကိုမဖောက်မပြန် ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် ကေန်သိသော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ-ဟုဝန်ခံတော်မူရာ၌၎င်း၊ အာသဝ ကိလေသာ ခပ်သိမ်း အကုန်ငြိမ်းပြီးသော ခဏ်ာသဝ-ဟုဝန်ခံ တော်မူရာ၌၎င်း၊ နတ်ရွာနိဗ္ဗာန် စွာန် မဂ်ဖိုလ်၏ အန္တရာယ်ကို ပြုတတ်သော အန္တရာယ်က ဓမ္မတို့ကို ဟောကြားတော် မူရာ၌ ၎င်း၊ အရိယာမဂ် တရားကို သံသရာဝဋ်မှ ထွက်သွားတတ်- ထုတ်ဆောင်တတ်သော နိယျာနိကဓမ္မ-ဟု ဟောကြားတော် မူရာ၌၎င်း-ဤလေးပါးသော ဌာနတို့၌ နတ်လူနှင့် တကွ တလောကလုံးတွင် တဦးတယောက်မျှ အကြောင်းနှင့် တကွ အပြစ်ပြု၍ စောဒကဝင်နိုင်ဘွယ် အရိပ်နိမိတ် တစုံတရာမျှ မရှိ သဖြင့် မကြောက်မရွံ့ ရဲရင့်တော်မူခြင်းကိုဆင်ခြင်တော်မူသော အခါဝယ် ဝမ်းသာရွှင်လန်းမှု သောမနဿနှင့် ယှဉ်သော စတု ဝေသာရဇ္ဇဉာဏ်တော်၄-ပါး။

မင်းတို့၏အစည်းအဝေးဟူသော ခတ္တိယပရိသတ်၊ ပုဏ္ဏား တို့၏ အစည်းအဝေး ဟူသော ဗြာဟ္မဏပရိသတ်၊ သေဋ္ဌေး သူကြွယ်တို့၏.... ဂဟပတိ ပရိသတ်၊ ရသေ့ရဟန်းတို့၏.... သမဏ (တတိယအကြိမ်)

ဂုဏ်တော် ၉-ပါး ဘုရားရှိခိုး

ပရိသတ်၊ စတုမဟာရာဇိကနတ်တို့၏...စတုမဟာရာဇိက ပရိသတ်၊ တာဝတိံသာနတ်တို့၏...တာဝတိံသာ ပရိသတ်၊ မာရ်နတ်ဘက်တော်သား နတ်တို့၏... မာရပရိသတ်၊ ဗြဟ္မာတို့၏ အစည်းအဝေးဟူသော ဗြဟ္မာ့ပရိသတ်အားဖြင့် ရှစ်ပါးသော ပရိသတ်တို့၏ ကြော့က်ရှုံ့ခြင်းမရှိဘဲ ရဲရင့်စွာ ဝင်ရောက်ဟောပြောနိုင်ခြင်းကို ဆင်ခြင်တော်မူသော အခါဝယ် ဝမ်းသာရွှင်လန်းမှု-သောမနဿနှင့်ယှဉ်သော အဋ္ဌပရိသာ ဝေသာရဇ ဉာဏ်တော် ၈-ပါး။

ဥမှပေါက်ဖွားသော သတ္တဝါမျိုးဟူဟော အဏ္ဏဇယောနိ။ သားအိမ်မှ ပေါက်ဖွားသော သတ္တဝါမျိုး ဟူသော ဇလာဗုဇယောနိ၊ အညှိ၌ဖြစ်ပွားသော သတ္တဝါမျိုးဟူသော သံသေဒဇယောနိ၊ အနီး၌ကျလာသကဲ့သို့ ကိုယ်ထင်ရှား အပြည့် အစုံဖြစ်သော ဥပပါတ်ယောနိအားဖြင့် လေးပါးသော ယောနိတို့ကို ပိုင်းခြား၍ သိသော စတုယောနိ ပရိစ္ဆေဒ ဉာဏ်တော် ၄-ပါး။

နတ်လူ တိရစ္ဆာန်ပြုတ္တာ ငရဲ တည်းဟူသော ဂတိငါးပါးကို ပိုင်းခြား၍ သိသော ပဉ္စဂတိပရိစ္ဆေဒ ဉာဏ်တော် ၅-ပါး။

ဇရာမရဏ ဟူသော ဒုက္ခ၌ သိသော ဉာဏ်၊ ဇရာမရဏ၏ ဖြစ်ကြောင်းဇာတိဟူသော ဒုက္ခသမုဒယ၌ သိသော ဉာဏ်၊ ဇရာမရဏ၏ ချုပ်ခြင်းဟူသော နိရောဓ၌ သိသော ဉာဏ်၊ ဇရာမရဏ၏ ချုပ်ခြင်း နိရောဓသို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော မဂ္ဂ၌ သိသော ဉာဏ်၊ ဇာတိဟူသော ဒုက္ခ၌ သိသော ဉာဏ်။ ပ-သင်္ခါရတို့ ဟူသော ဒုက္ခ၌ သိသော ဉာဏ်၊ သင်္ခါရတို့၏ဖြစ်ကြောင်း အဓိဇ္ဇာဟူသော ဒုက္ခသမုဒယ၌ သိသော ဉာဏ်။ သင်္ခါရတို့၏ ချုပ်ခြင်း

(တတိယအကြိမ်)

ဟူသော နိရောဓ၌ သိသောညာဏ်၊ သင်္ခါရတို့၏ ချုပ်ခြင်း၊
နိရောဓသို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော မဂ္ဂ၌သိသောညာဏ်၊ ဤသို့
အားဖြင့် ၄၄-ပါးသော ညာဏ်တော်။

ဇာတိကြောင့် ဇရာမရဏဖြစ်သည်ဟု သိသောညာဏ်၊ ဇာတိ
မရှိလျှင် ဇရာမရဏ မရှိဟု သိသောညာဏ်၊ အတိတ် ကာလ၌
လည်း ဇာတိကြောင့် ဇရာမရဏဖြစ်သည်ဟု သိသောညာဏ်၊
ဇာတိမရှိလျှင် ဇရာမရဏမရှိဟု သိသောညာဏ်၊ အနာဂါတ်
ကာလ၌လည်း ဇာတိကြောင့် ဇရာမရဏဖြစ်သည်ဟု သိသော
ညာဏ်၊ ဇာတိမရှိလျှင် ဇရာမရဏမရှိဟု သိသောညာဏ်၊ ထိုညာဏ်
၆-ပါးကို ကုန်ခြင်းသဘော ရှိသည်၊ ပျောက်ခြင်း သဘော
ရှိသည်၊ ပျက်ပြယ်ခြင်းသဘော ရှိသည်၊ ချုပ်ခြင်း သဘော
ရှိသည်ဟု သိသောညာဏ်။ပ။ အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရတို့ဖြစ်ကြ
သည်ဟု သိသောညာဏ်၊ အဝိဇ္ဇာမရှိလျှင် သင်္ခါရတို့ မရှိကြဟု
သိသောညာဏ်၊ အတိတ်ကာလ၌လည်း....၊ အနာဂါတ် ကာလ၌
လည်း....ထိုညာဏ် ၆-ပါးကို ကုန်ခြင်းသဘောရှိသည်၊ ပျောက်
ခြင်းသဘောရှိသည်၊ ပျက်ပြယ်ခြင်းသဘောရှိသည်၊ ချုပ်ခြင်း
သဘောရှိသည်ဟု သိသောညာဏ်၊ ဤသို့အားဖြင့် ၇၇-ပါးသော
ညာဏ်တော်။

ဤသို့စသည်ဖြင့် အရဟတ္တမဂ်ဟူသော ဝိမောက္ခ၏ အဆုံး၌
ဖြစ်၍ ဝိမောက္ခန္တ မည်သော အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရသည်နှင့်
တပြိုင်နက်ရအပ်သောညာဏ်တော်များဖြစ်၍ ဝိမောက္ခန္တိက မည်
သော ညာဏ်တော်ပေါင်း အနန္တတို့နှင့် လုံးဝဥသျှံ ပြည့်စုံတော်
(တတိယအကြိမ်)

ဂုဏ်တော် ဇုပါး-ဘုရားရှိခိုး

မျှသည်ဖြစ်၍ သစ္စာလေးတန် ဧည့် ယျဉ်းပါး ခပ်သိမ်းသော
တရားတို့ကို ပိုင်းခြားဝေ ဘန် ကြွင်းကျန် မရှိ ခပ်သိမ်းသော
အခြင်းအရာအားဖြင့် သိတော်မူသောကြောင့် ရတော်မူသော
ဗုဒ္ဓ ဟူသော အမည်တော်နာမ ဝိသေ ဂုဏ်တံခွန်ဖြင့် မိုးစွန်
ဘဝဂ် မဆန့်တက်အောင် နှံ့လျက် ကျော်စောတော်မူပေသော
မြတ်စွာဘုရား။

(ဤ ဗုဒ္ဓဂုဏ်တော် ၅-ပုဒ်တို့တွင် ၂-နှင့် ၃၊ ၄-နှင့် ၅-တို့
သည် အကျဉ်းနှင့်အကျယ်အဖြစ်မျှသာ ထူးကြသည်။)

၉-(၁၀) ဘဂဝါ ဂုဏ်တော် ၉-ပုဒ်

၁။ လွန်ကဲထူးမြတ်သော သီလဂုဏ် သမာဓိဂုဏ်ပညာဂုဏ်
ဝိမုတ္တိဂုဏ် ဝိမုတ္တိညာဏဒဿနဂုဏ် ကျေးဇူးတို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူ
သည်ဖြစ်၍ လူ့နတ်၊ ဗြဟ္မာ၊ သတ္တဝါအပေါင်းတို့ထက်လွန်ကဲ
မြင့်မြတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ထူး အဖြစ်ဖြင့် အလေးပြုအပ်-ပြုထိုက်
သောကြောင့် ရတော်မူသောဘဂဝါ ဟူသော အမည်တော်
နာမ-ပ-မြတ်စွာဘုရား။

၂။ လောကီ-လောကုတ္တရာချမ်းသာတို့ကို ဖြစ်စေနိုင်သော
ဒါန၊ သီလ စသည် အလီလီ အဆင့်ဆင့် အမြင့်မြတ်ဆုံး ဘုန်း
ကံတော် အနန္တတို့နှင့် လုံးဝဥဿုံ ပြည့်စုံတော်မူသောကြောင့်
ရတော်မူသော ဘဂဝါ ဟူသော အမည်တော်နာမ-ပ-မြတ်စွာ
ဘုရား။

၃။ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ အစရှိသော တသိန်းမက
မျှားစွာသော ကိလေသာတို့ကို၎င်း၊ အကျဉ်းချုပ် အားဖြင့်
ဏိလေသမာရ်၊ အဘိသင်္ခါရမာရ်၊ ခန္ဓမာရ်၊ မစ္စုမာရ်၊ ဒေဝ
(တတိယအကြိမ်)

ပုတ္တမာရံ ဟူသော မာရ်ငါးပါးတို့ကို၎င်း ချိုးဖျက် ပယ်ရှင်း
တော် မူပြီးသောကြောင့် ရတော်မူသော ဘဂဝါ ဟူသော
အမည်တော်နာမ-ပ-မြတ်စွာဘုရား။

၉။ ဣဿရိယ၊ ဓမ္မ၊ ယသ၊ သီရိ၊ ကာမ၊ ပယတ္တ-တည်းဟူ
သော ဘဂဝေါဝေါ ၆-ပါးသော ဘုန်းတော်တို့နှင့် ပြည့်စုံ
တော်မူသောကြောင့် ရတော်မူသော ဘဂဝါဟူသော အမည်
တော်နာမ-ပ-မြတ်စွာဘုရား။

၅။ ကိုယ်တော်နှင့် စိတ်တော်ကို ဝသီတော်မြောက်အောင်
အခေါင်အထွတ် ဆန္ဒညွတ်ရှိ၎င်း အလိုရှိတိုင်း နိုင်နင်း၍ အစိုးရ
တော်မူခြင်းတည်းဟူသော ဣဿရိယ ဘုန်းတော်၊ လောကီ-
လောကုတ္တရာတို့၏ အညွန့်အဖူး အထူးမြတ်ဆုံး ဖြစ်သော
ဈာန်၊ အဘိညာဏ်၊ မဂ်၊ ဖိုလ် တရားတည်းဟူသော ဓမ္မဘုန်း
တော်၊ ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း ဘဝင်ခိုင်းအောင်ပျံ့လှိုင်းထင်ရှား
ကျော်ကြားတော်မူခြင်း တည်းဟူသော ယသ ဘုန်းတော်၊
ယောကျ်ားမြတ်တို့၏ ၃၂-ပါးသော လက္ခဏာတော်ကြီး၊ ရှစ်
ဆယ်သော လက္ခဏာတော်ငယ်။ ရောင်ခြည်တော် ခြောက်သွယ်
တို့ဖြင့် တင့်တယ်ဝင်းပသပ္ပာယ်တော်မူလှသည့် ရူပကာယ၏
ပြည့်စုံတော်မူခြင်း ကြက်သရေတော်တည်းဟူသော သီရိဘုန်း
တော်၊ ကိုယ်တော်မြတ်၏ အကျိုးစီးပွား ဝေနေယျ သတ္တဝါ
အပေါင်းတို့၏အကျိုးစီးပွားတည်းဟူသော အတ္တဟိတ ပရဟိတ
၂-ပါးတို့ကို အလိုဆန္ဒတော်အတိုင်း ပြီးစီးပြည့်စုံ စေနိုင်သော
ကာမ ဘုန်းတော်၊ တလောကလုံး၏ ဆရာ ဖြစ်ကြောင်း
ကောင်းမြတ်သော လုံ့လ သမ္မပ္ပဓာန် ဝီရိယ တည်းဟူသော
(တတိယအကြိမ်)

ပယတ္တဘုန်းတော်၊ ဤသို့အားဖြင့် ဘဂဝေါဝေါ ၆-ပါး
သော ဘုန်းတော်တို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသောကြောင့် ရတော်မူ
သော ဘဂဝါ ဟူသော အမည်တော်နာမ-ပ-မြတ်စွာဘုရား။

၆။ အလုံးစုံသော သဘော တရားတို့ကို ကုသိုလ် စသည်
ခန္ဓာစသည်တို့ဖြင့်၎င်း၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို တဆဲ ခြောက်ချက်
သော သဘောအနက်တို့ဖြင့်၎င်း ဝေဘန်လှစ်ဟာ ဟောပြုတော်
မူသောကြောင့် ရတော်မူသော ဘဂဝါ ဟူသော အမည်တော်
နာမ-ပ-မြတ်စွာဘုရား။

၇။ ဝိကာရ ၃-ပါး၊ ဝိဝေက ၃-ပါး။ ဝိမောက္ခ ၃-ပါး
တို့ကို၎င်း၊ ထို့ပြင် လောကီ လောကုတ္တရာ တရားထူးတို့ကို၎င်း
မှီဝဲဆည်းကပ်တော် မူပြီးသောကြောင့် ရတော်မူသော ဘဂဝါ
ဟူသော အမည်တော်နာမ-ပ-မြတ်စွာဘုရား။

၈။ ကသိုဏ်း စသည်ကို အာရုံပြု၍ ဖြစ်သော ရူပဈာန်
ဟူသော ဒိဗ္ဗဝိဟာရ၊ မေတ္တာကရုဏာ မုဒိတာ ဥပေက္ခာ ဈာန်
ဟူသော ဗြဟ္မဝိဟာရ၊ ဖလ သမာပတ် ဟူသော အရိယ
ဝိဟာရအားဖြင့် ၃-ပါးသော ဝိဟာရတို့ကို၎င်း၊ ကာမဂုဏ်
ငါးပါးမှဆိတ်ငြိမ်ရာ၌ နေခြင်းဟူသော ကာယဝိဝေက၊ ပဌမ
ဈာန်စသည်ဖြင့် နိဝရဏစသည်တို့မှ ဆိတ်ခြင်းဟူသော စိတ္တ
ဝိဝေက၊ ဥပဓိ ၄-ပါးမှဆိတ်သော နိဗ္ဗာန်ဟူသော ဥပဓိဝိဝေက
အားဖြင့် ၃ ပါးသော ဝိဝေကတို့ကို၎င်း။ အနတ္တာနုပဿနာဖြင့်
ရသည့်မဂ်တည်းဟူသော သုညတဝိမောက္ခ၊ ဒုက္ခာနုပဿနာဖြင့်
ရသည့်မဂ်တည်းဟူသော အပ္ပဏိဟိတ ဝိမောက္ခ၊ အနိစ္စာ နုပဿ
နာဖြင့် ရသည့် မဂ်တည်းဟူသော အနိမိတ္တဝိမောက္ခအားဖြင့်

(တတိယအကြိမ်)

၁၄၀ ဂုဏ်တော် ၉-ပါး ဘုရားရှိခိုး

၃-ပါးသောဝိမောက္ခတို့ကို၎င်း၊ ထိုမှတပါးသောလောကီစျာန် အဘိညာဏ်တို့နှင့် လောကုတ္တရာ သမာပတ်တို့ကို၎င်းမှီဝဲဆည်း ကပ်တော်မူပြီးသောကြောင့် ရတော်မူသော ဘဂဝါဟူသော အမည်တော် နာမ-ပ-မြတ်စွာဘုရား။

၉။ ကာမ ရူပ အရူပဟူသော ဘဝသုံးပါး၌ အစဉ်မနား ပြေးသွားနေသော ဘဝတဏှာကို ထွေးအန်စွန့်ပယ်တော်မူပြီး သောကြောင့် ရတော်မူသော ဘဂဝါ ဟူသော အမည်တော် နာမ ဝိသေသဂုဏ်တံခွန်ဖြင့် မိုးစွန်းဘဝင် မဆန့်တက်အောင် နို့လျက် ကျော်စောတော်မူပေသော မြတ်စွာဘုရား။

(ဤဘဂဝါဂုဏ်တော် ၉-ပုဒ်တို့တွင် ၄-နှင့် ၅၊ ၇-နှင့် ၈-တို့ သည် အကျဉ်းနှင့် အကျယ်အဖြစ်မျှသာ ထူးသည်။)

ဤသို့လျှင် အရဟံ အစရှိသော ၉-ပါးသော ဂုဏ်တော် ၁၀-ပါးသောဂုဏ်တော် အနန္တဂုဏ်တော်ကျေးဇူးတော်တို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော သက်တော် ထင်ရှား သဗ္ဗညု မြတ်စွာ ဘုရားကို ဘုရားတပည့်တော်သည် ရိုသေမြတ်နိုး လက်အုပ် မိုး၍ ရှိခိုးပါ၏ မြတ်စွာဘုရား။

(၃-ကြိမ် ထပ်၍ ဆိုပါ။)

ဂုဏ်တော် ၉-ပါး ဘုရားရှိခိုးပြီး၏။

(၄-၆-၇၀)ရက်နေ့ ပြင်ဆင် ရေးကူးပြီးသည်။

(တထိယအကြိမ်)

မဟာစည်ဓမ္မဒေသနာ ဆောင်ပုဒ်များ

၁၃၃၀-ခုနှစ်၊ ကဆုန်လဆုတ် ၁-၂-၃ ရက်နေ့ ညများတွင်
ကျားကူး ဓမ္မဗိမာန်တော်ကြီး၌
ဟောကြားသော ဗုဒ္ဓ မြတ်စွာ၏ ဝါတော်စဉ်

အကျဉ်းဆောင်ပုဒ်များ

ပ-ဗာ တိ-ရာ၊ ဝေ-မ-တာ-ဝယ်၊ တဝါစီ ရှု၊ ရှစ် သံသု-
နှင့်၊ ကိုးခု စ-ကာ၊ ကော-ပါ-နာ-ဝေ၊ စာ-ဇေ-က-အာ၊
ရာ-စာ-စာ-၌၊ တဝါစီမျှ၊ ရာဝိသတည့်၊ ထိုမှ နောက်ဝယ်၊
ဝါနှစ်ဆယ် နှင့်၊ စွန်းကယ် လေးဖြာ၊ သာဝတ်မှာ၊ ဆုံးဝါ
ဝေဠုတည်း။

ရှင်းလင်းချက်

ပ-ဗာ=ပဌမဝါ ဗာရာဏသီပြည် မိဂဒါဝုန်၌ သီတင်း
သုံးတော်မူသည်။

တိ-ရာ=တိ-သုံးဝါ(ဒုတိယ တတိယ စတုတ္ထဝါ)ရာဇဂြိုဟ်
ဝေဠုဝန်ကျောင်း၌။

ဝေ-မ-တာ-ဝယ်၊ တဝါစီ ရှု=ဝေသာလီပြည် မဟာဝုန်
တော ကုဋ္ဌာဂါရ သာလာ၌ ပဉ္စမဝါ၊ မကုလတောင်၌ ဆဌမ
ဝါ၊ တာဝံတိ သာ၌ သတ္တမဝါ၊ ဤသို့ ဤ၃-၄ခုနှင့် တဝါစီ
သီတင်းသုံးသည်ဟု မှတ်ပါ။

(တတိယအကြိမ်)

၁၄၂ မဟာစည်ဓမ္မဒေသနာဆောင်ပုဒ်များ

ရှစ်သံသု-နှင့်=ရှစ်ခုမြောက်ဝါ သံသုမာရဇီရမြို့၌ သီတင်းသုံးတော်မူသည်။

ကိုးခု စ-ကာ.....တဝါစီမျှ ဟူရာဝယ် ကောသမ္ပိပြည်၌ ၉-ခုမြောက်ဝါ-ဤသို့ စသည်ဖြင့် အတိုကောက်ဌာနအမည် တခုတခု၌ တဝါစီမျှမှတ်ရန်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကောသမ္ပိပြည် ဘောသိတာရုံကျောင်း၌ နဝမ ဝါ၊ ပါလိလေယျကခေါ် ပလလည်း တောကျောင်း၌ ဒသမ ဝါ၊ နာလာ မည်သော ပုဏ္ဏားရွာ၌ ကောဒသမ ဝါ၊ ဝေရဇ္ဇာပြည်၌ ဒွါဒသမ ဝါ၊ စာလိယ တောင်၌ တေရသမ ဝါ၊ သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်း၌ စုဒ္ဒသမ ဝါ၊ ကပိလဝတ်ပြည်နိဂြောဓာရုံကျောင်း၌ ပန္နရသမဝါ၊ အာလဝီပြည်၌ သောဠသမဝါ၊ ရာဇဂြိုဟ်၌ သတ္တရသမ ဝါ။ စာလိယတောင်၌ အဋ္ဌာရသမ-တဆဲ ရှစ်ခုမြောက် ဝါ နှင့် ကေုနဝီသတိမ-တဆဲ ကိုးခုမြောက်ဝါ-ဟု ဤသို့မှတ်ရမည်။

ရာ-ဝီသတည်း=ရာဇဂြိုဟ်၌ ဝီသတိမ-နှစ်ဆယ်မြောက် ဝါ။

ထိုမှနောက် ၂၄-ဝါမှာ သာဝတ္ထိပြည်၌ သီတင်းသုံးတော်မူသည်။ ထို ၂၄-ဝါတွင် ဇေတဝန်၌ ၁၈ ဝါ၊ ပုဗ္ဗာရုံ၌ ၆-ဝါ၊ ယင်း ၂၄-ဝါထဲမှာ ၁၄-ခုမြောက်ဝါကို ထည့်လျှင် သာဝတ္ထိ၌ ၂၅-ဝါ ဖြစ်သည်။

ဆုံးဝါ ဝေဠုတည်း=၄၅-ခုမြောက် နောက်ဆုံး ဝါမှာ ဝေသာလီမြို့အနီး ဝေဠုဝရွာ၌ သီတင်းသုံးတော်မူကြောင်း မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်၌ ပြဆိုထားသည်။
(တတိယအကြိမ်)

မဟာစည် ဓမ္မဒေသနာ ဆောင်ပုဒ်များ ၁၄၃

အကျယ် ဆောင်ပုဒ်

- ၁။ ပထမဝါ၊ မိဂဒါ၊ သုံးဝါ ရာဇဂြိုဟ်။
- ၂။ ဝေ-မက္ခလ၊ ငါး-ခြောက်ကျ၊ တာဝ ခုနှစ်ဆို့။
- ၃။ သံသု-ကောသမ်၊ ရှစ်-ကိုးစံ၊ ဆယ်တန် ပါလိဆို့။
- ၄။ နာလာ ဆဲတစ်၊ တဆဲနှစ်၊ မှတ်လစ် ဝေရဉ်ဆို့။
- ၅။ စာ-ဇေ-ကပိ၊ အာဠဝိ၊ ကပ်၏ တစ်စီဆို့။
- ၆။ ရာဇဂြိုဟ် တစ်၊ စာလီ နှစ်၊ ထပ်လစ် ရာဇဂြိုဟ်။
- ၇။ နှစ်ဆဲလေးခါ၊ သာဝတ်မှာ၊ ဆုံးဝါ ဝေဠုဆို့။
- ၈။ နှစ်ဆဲလေးမှာ၊ ခြောက် ပုဗ္ဗ၊ ဇေတ အကြွင်း ဆို့။

အင်္ဂုတ္တရ အဋ္ဌကထာ ဒုတိယ နှာ ၃၀၊ ဓမ္မပဒ အဋ္ဌကထာ ပထမ နှာ-၃)။

(တတိယအကြိမ်)

ဝါဆိုသင်္ကန်း အဂ္ဂ တရားတော်
(၁၃၃၁-ခုနှစ် ဒု-ဝါဆိုလပြည့်နေ့ ဟောသည် ။

ဆောင်ပုဒ်များ

သင်္ကန်းအလှူ၏ ခေါင်ထိပ်အကျိုး

- ၁။ စိန် ပုလဲပါ၊ ကျောက်သန္တာ၊ တဖြာ ပတ္တမြား။
- ၂။ လေးစလယ်ဆဲ၊ တစ်နှစ်ဆဲ၊ နှစ်ထည့်လစ်သုံးသုံးများ။
- ၃။ အခြားရတနာ၊ ရောယှက်ကာ။ သင့်စွာ စီချယ်ထား။
- ၄။ မဟာလတာ၊ မြတ်တန်ဆာ၊ ကိုးရာ သိန်းထိုက်သား။
- ၅။ သင်္ကန်းလှူလတ်၊ မိန်းမမြတ်၊ ရတတ် ကျိုးတရား။
- ၆။ ဟေတိက္ခ၊ ရဟန်းပွဲ၊ ဆုံးဆုအမျိုးသား။

(ဓမ္မပဒ-ဋ္ဌ ၁။၂၄၈)

အပါယ်မှ လုံးဝလွတ်သူ ၉-ပါး

- ၇။ ငါးပါးအနာ၊ သကဒါ၊ သုံးဖြာ သောတာပန်။
 - ၈။ စွဲလမ်းကျန်ငြား။ ဤကိုးပါး၊ မလား ပယ်လေးတန်။
- (အံ ၃-၁၈၄)

ဝါဆိုသင်္ကန်း လှူသူလည်း အပါယ်မှ လွတ်သည်

- ၉။ တိသရဏ၊ ငါးသီလ၊ မဲချ စာရေးတံ။
 - ၁၀။ ဆဲ့ငါးရက်ဆွမ်း၊ ဝါဆိုသင်္ကန်း၊ လှူဒါန်းသောက်ရေကန်
- (တတိယအကြိမ်)

မဟာစည် ဓမ္မဒေသနာ ဆောင်ပုဒ်များ

၁၁။ ကျောင်းလှူ တဝ၊ နိဗဒ္ဓ၊ ပုညရှိသမ္ဘန်။

၁၂။ သောတာလိုဘဲ၊ ဂတိမြို့၊ သူလဲ ပါယ်မပြန်။

(အံ-ဋ္ဌ ၃၊ ၂၆၅)

စူဠသောတာပန်

၁၃။ ရုပ်နာမ်နှစ်ဝ၊ ကြောင်းကျိုးမျှ၊ သိကစူသောတာ။

၁၄။ ဂတိ မြဲရာ၊ ပါယ်မကျ၊ မိန့်ဟ ဝိသုဓိမှာ။

(ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ၂၊ ၂၄၀)

ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် စသည်ဖြစ်ပုံ

၁၅။ ကြောင်းကျိုးနှစ်ဝ၊ သိရုံမျှ၊ အားရမနေရာ။

၁၆။ ဆက်လက်ရှုက၊ ဖြစ်ပျက်မျှ၊ မုချသိနိုင်ပါ။

၁၇။ သိလျှင်သိလျှင်၊ မသိစင်၊ သိမြင်နိဗ္ဗုတာ။

၁၈။ နိဗ္ဗာန်မြင်က၊ အပါယ်မှ၊ လုံးဝလွတ်မြောက်ပါ။

၁၉။ ကိလေကုန်ခန်း၊ နိဗ္ဗာန်နန်း၊ စံမြန်း နောက်ဆုံးမှာ။

(ကျမ်းစုံ)

၁၃၃၁-ခုနှစ်၊ သီတင်းကျွတ် လပြည့်နေ့၌ ဟောသော
အပါယ်ဘေးငြိမ်း တရားတော်
ဆောင်ပုဒ်များ

ဝိပဿနာရူနည်း အကျဉ်းချုပ်

- ၁။ ဖြစ်ဆဲရုပ်နာမ်၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ အမှန်သိအောင် ရှုမှတ်ပါ။
- ၂။ ဖြစ်ဆဲမှာပင်၊ မမှတ်လျှင်၊ ပေါ်လွင် ပညတ်သာ။
- ၃။ ပညတ်ပေါ်က၊ ကိလေကျ၊ ဘဝ ရုပ်နာမ်သာ။
- ၄။ ဖြစ်ဆဲမှာပင်၊ ရှုမှတ်လျှင်၊ သိမြင် ရုပ်နာမ်သာ။ (ကျမ်းစုံ)

ရုပ်နာမ်ဒုက္ခသစ္စာကို သိပုံ

- ၅။ မျက်စိ+မြင်ရာ၊ ရုပ်-ဒုက္ခ၊ မြင်က နာမ်-ဒုက္ခာ၊
- ၆။ နားနှင့်+ကြားရာ၊ ရုပ်ဒုက္ခ၊ ကြားက နာမ်-ဒုက္ခာ။
- ၇။ နှာခေါင်း+နံရာ၊ ရုပ်ဒုက္ခ၊ နံက နာမ်-ဒုက္ခာ။
- ၈။ လျှာ+စားသိရာ၊ ရုပ်-ဒုက္ခ၊ သိက နာမ်-ဒုက္ခာ။
- ၉။ ကိုယ်နှင့်+ထိရာ၊ ရုပ်-ဒုက္ခ၊ ထိက နာမ်-ဒုက္ခာ။
- ၁၀။ နှလုံး+သိရာ၊ ရုပ်နာမ်မျှ၊ သိက နာမ်-ဒုက္ခာ။ (ကျမ်းစုံ)

စူဠသောတာပန်

- ၁၁။ ရုပ်နာမ် နှစ်ဝ၊ ကြောင်းကျိုးမျှ၊ သိက စူ-သောတာ။
- ၁၂။ ဂတိမြဲရာ၊ ပါယ်မကျ၊ မိန့်ဟဝိသုခိမှာ (ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ၂၊ ၂၄၀)
- ၁၃။ ဝိပဿနာ၊ ရှုသူမှာ၊ သဒ္ဓါဖြစ်ပေါ်သည်။ (")
- ၁၄။ လက်ကိုဆွဲကာ၊ ပုံပမာ၊ နတ်ရွာသူပိုသည်။

(မ ၁၊ ၁၉၅၊ ၅ ၂၊ ၂၆)

(တတိယအကြိမ်)

(ယင်း၏သာဓက) အစ္ဆရာသုတ်

- ၁၅။ လမ်းပြောင်မည်တည်း၊ ထိုခက်ပင်၊ရပ်ခွင်ဘေးမဲ့နိဗ္ဗာန်ပါ။
- ၁၆။ လုံ့လနှစ်လီ၊ ဘီးတပ်သည်၊ မမြည်ရထား ထိုမက်ပါ။
- ၁၇။ ရှက်ကြောက်နှစ်တန်၊ နောက်ခိုခံ၊ ကာရံအမှတ်သတိပါ။
- ၁၈။ ဝိပဿရွှေသွား၊ မဂ်ညာဏ်ကား၊ ရထားမောင်းသူ ဆိုရပါ။
- ၁၉။ ဤလိုရထား၊ ရှိသူများ၊ ယောကျ်ား၊ မိန်းမ လူတိုင်းမှာ။
- ၂၀။ မဂ္ဂင်ယာဉ်ကြီး၊ ငြိမ့်ငြိမ့်စီး၊ အပြီးနိဗ္ဗာန် ဆိုက်ရောက်ပါ။

(သံ ၁၊၃၀)

(တတိယအကြိမ်)

၁၃၃၁-ခုနှစ်၊ သီတင်းကျွတ်လဆုတ်(၇)ရက်နေ့၌ ဟောသော
ကထိန်အနုမောဒနာ တရားတော်
ဆောင်ပုဒ်များ

ကထိန်ခွင့်ပြုခြင်း အကြောင်း

- ၁။ ကထိန်နိသင်၊ ငါးပါးတွင်၊ လေးအင် အကျိုးမှာ။
- ၂။ သီတင်းကျွတ်က၊ တလမျှ၊ ရကြတော့သည်သာ။
- ၃။ သုံးထည်သင်္ကန်း၊ ဆောင်ယူထမ်း၊ ပင်ပန်းဝန်လေးစွာ။
- ၄။ ဘဒ္ဒဝဂ္ဂီ၊ သုံးဆယ်ထေရ်၊ လာသည် ခဲယဉ်းစွာ။
- ၅။ ဘုရားထံမှောက်၊ စုံညီရောက်၊ မေး+လျှောက်ပြီးသောခါ။
- ၆။ ထို့ကြောင့်နှိုင်းချိန်၊ မြတ်ဘုန်းရှိန်၊ ကထိန်ခွင့်ပြုပါ။

(ဝိ ၃၊ ၃၅၁)

ကထိန်ခေါ်ခြင်း၏ အကြောင်း

- ၇။ သင်္ကန်းခေတ်ခါ၊ ခိုင်စေတာ၊ စွဲကာ ကထိန်မည်။
(သာရတ္ထ ဋီ ၃။ ၃၃၅-စသည်)
- ၈။ ကထိန်ဘောင်ကြီး၊ ခင်းဟန်ပြီး၊ တနည်း ကထိန်မည်။
(ဝိ ၄၊ ၂၅၂-ကို မှီသည်။)
- ၉။ ကထိန်ခင်းက၊ ကျိုးငါးဝ၊ ငါးလတိုင်ရသည်။

(ဝိ ၃၊ ၃၅၊ ၄၆-၄၉)
(တတိယအကြိမ်)

ရဟန်းများမှာ ရသော အကျိုးငါးပါး

- (၁) မပန်မကြား၊ လိုရာသွား၊ ပြစ်များ မသင့်ပြီ။
- (၂) သုံးထည်ထဲမှာ၊ ထားလိုရာ၊ ထားကာ သွားနိုင်သည်။
- (၃) လေးပါးတူပင်၊ ဂိုဏ်းဘောဇဉ်၊ စားချင် စားနိုင်သည်။
- (၄) သင်္ကန်းများစွာ၊ ငါးလမှာ၊ သိမ်းကာ ထားနိုင်သည်။
- (၅) သံဃာလှူငြား၊ သင်္ကန်းများ၊ သူ့အားသာ ဖြစ်သည်။

(ဝိ ၃၊ ၃၅၂)

၁၀။ လှူသူမှာလဲ၊ နည်းတူတဲ၊ ရမြဲကျိုးငါးမည်။

ကထိန်ဒကာမှာ ရသော အကျိုးငါးပါး

- (၁) တားဆီးကင်းကွာ၊ လွတ်လပ်စွာ၊ လိုရာသွားနိုင်သည်။
- (၂) တာဝန်ကိစ္စ၊ မလေးရာ၊ ပေါ့လှလေတော့သည်။
- (၃) စားလိုရာများ၊ စားသော်ငြား၊ ဘေးကားမဖြစ်ပြီ။
- (၄) ပစ္စည်းအများ၊ သိမ်းပိုက်ထား၊ ဘေးကားမရှိပြီ။
- (၅) ကိုယ်ပစ္စည်းများ၊ သူတပါး၊ ယူသွား ကင်းပသည်။

၁၁။ ကထိန်ဒကာ၊ ကျိုးငါးဖြာ၊ လျော်စွာရနိုင်သည်။

(သုတ္တာနုလောမ)

(တတိယအကြိမ်)

၁၅၀ မဟာစည် ဓမ္မဒေသနာ ဆောင်ပုဒ်များ

သာမန်သင်္ကန်းလှ အကျိုးမျိုးလဲ ရနိုင်သည်

- ၁၂။ သာမန်ကျိုးလဲ၊ များစွာဘဲ ရမြဲရနိုင်သည်။
 - ၁၃။ နိဗ္ဗာန်ကိုလည်း၊ စိတ်သန်မှီး၊ အပြီးရနိုင်သည်။
 - ၁၄။ ကထိန်ဒါန၊ ကျိုးများစွာ၊ လှူလှူဘူးလေပြီ။
 - ၁၅။ ယခုတခါ၊ လှူရတာ၊ ဝမ်းသာဘွယ်ကောင်းသည်။
 - ၁၆။ ဝမ်းသာတိုင်းမှာ၊ ဖြစ်ပျက်တာ၊ ရှုကာသိရမည်။
 - ၁၇။ သို့သိပါက၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခလဲ မြင်သည်။
 - ၁၈။ စိုးမရဟန်၊ သိမြင်ပြန်၊ နိဗ္ဗာန် ဆိုက်ရောက်သည်။
- (သုတ်များစွာ)

၁၃၃၁-ခုနှစ်၊ နတ်တော်လဆန်း ၁၂-ရက်နေ့၌
 အနှစ် ၂၀-မြောက် အထိမ်းအမှတ်
 သြဝါဒခံယူ ပူဇော်ပွဲတွင်
 သြဝါဒ ကထာအဖြစ်ဖြင့် ဟောကြားသော
 ဓမ္မဒါယာဒသုတ် တရားတော်

ဆောင်ပုဒ်များ

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ သြဝါဒ

- ၁။ ဓမ္မဒါယာ၊ သုတ်မြတ်မှာ၊ မြတ်စွာ ဟောမိန့်သည်။
- ၂။ “ငါ့တပည့်တွေ၊ တရားမေ့၊ ခံစေချင်လှသည်။
- ၃။ အာမိသမေ့၊ ပစ္စည်းတွေ၊ ပယ်စေချင်လှသည်။”
- ၄။ တရားအမေ့၊ အစစ်ပေ၊ ၉-ထွေ လောကုတ်ပါ။
- ၅။ နိဗ္ဗာန်ရည်ငြား၊ ကုသိုလ်များ၊ တရားမေ့တုပါ။
- ၆။ စစ်တု ၂-ထွေ၊ တရားမေ့၊ ခံစေလိုလှပါ။
- ၇။ အာမိသမေ့၊ အစစ်ပေ၊ ၄-ထွေ ပစ္စည်းပါ။
- ၈။ လူ နတ် သူခ၊ ရည်သန်က၊ ဒါန-သီလ-ဘာ။
- ၉။ အာမိသမေ့၊ အတုတွေ၊ မှတ်လေ မေ့ညံ့သာ။
- ၁၀။ ပစ္စည်းမျှတွင်၊ ခံယူလျှင်၊ လူရှင်ဆို့ကြမှာ။
- ၁၁။ “ဘုရားသားတွေ၊ ပစ္စည်းမေ့၊ ခံနေရုံမျှသာ။”
- ၁၂။ ထပ်တလဲလဲ၊ အိုမစဲ၊ ဆင်းရဲနေကြမှာ။
- ၁၃။ ထပ်တလဲလဲ၊ နာမစဲ၊ ဆင်းရဲနေကြမှာ။

(တတိယအကြိမ်)

- ၁၄။ ထပ်တလဲလဲ၊ သေမစဲ၊ ဆင်းရဲနေကြမှာ။
- ၁၅။ ထပ်တလဲလဲ၊ ပါယ်ငရဲ၊ ကျမြဲကျနေမှာ။
- ၁၆။ သင်တို့နောင်ရေး၊ ငါမြှော်တော့၊ ဝန်လေးသနားပါ။
- ၁၇။ ထို့ကြောင့်အများ၊ တပည့်သား၊ ဘုရားတောင်းပန်သည်။
- ၁၈။ “ငါတပည့်တွေ၊ တရားမဲ့၊ ခံစေချင်လှသည်။
- ၁၉။ အာမိသမဲ့၊ ပစ္စည်းတွေ၊ ပယ်စေချင်လှသည်”
- ၂၀။ ဆွမ်းဘုဉ်းပြီးခါ၊ ဘုရားမှာ၊ များစွာ ဆွမ်းကျန်သည်။
- ၂၁။ ရဟန်း ၂ပါး၊ ဆာလောင်များ၊ ဘုရားထံရောက်သည်။
- ၂၂။ ဘုရားဆွမ်းကျန်၊ သုံးဆောင်ရန်၊ ဖိတ်မန် ခွင့်ပြုသည်။
- ၂၃။ တပါးသာစား၊ ကျန်တပါး၊ ပယ်ရှား ကျင့်သုံးသည်။
- ၂၄။ ပယ်ရှားသူသာ၊ ကျိုးများမှာ၊ မြတ်စွာချီးကျူးသည်။
- ၂၅။ ဤသို့မြတ်စွာ၊ ပို့ဆောင်ကာ၊ သာယာဆုံးမသည်။
- ၂၆။ ဘုရားစကား၊ တို့အများ၊ လေးစား ကျင့်ထိုက်သည်။
- ၂၇။ လေးစားသူမှာ၊ ဆင်းရဲကွာ၊ ချမ်းသာရပေမည်။

(မ ၁၊ ၁၅)

၁၃၃၁-ခု၊ နတ်တော်လပြည့်နေ့မှ စ၍

ဟောကြားသော

ဓမ္မဒါယာဒသုတ် တရားတော်

နောက်ပိုင်း ဆောင်ပုဒ်များ

အရှင်သာရိပုတြာ၏ ဖွင့်ပြချက်

- ၁။ ဆိတ်ငြိမ်တရား၊ မြတ်ဘုရား၊ ပွားများထာဝစဉ်။
- ၂။ တပည့်တို့ကား၊ ထိုတရား၊ မပွားမလိုက်လျှင်၊ (၁)
- ၃။ ပယ်ရန် ညွှန်ကြား၊ တရားများ၊ ပယ်ရှား မပြုလျှင် (၂)
- ၄။ ပစ္စည်းများရေး၊ အလေးပေး၊ ကျင့်ရေးလျှော့ပေါ့လျှင်။
- ၅။ ဆုတ်ရန်ရှေ့သွား၊ ကျင့်ရန်ကား၊ ချထားဝန်ရှိလျှင်။ (၃)
- ၆။ ထေရ်ကြီး-လတ်-ငယ်၊ ကဲ့ရဲ့ဘွယ်၊ သုံးသွယ်ငြိစွန်းသည်။
- ၇။ ဆိတ်ငြိမ်တရား၊ တပည့်များ၊ ကျင့်ပွားကြလေလျှင်။ (၁)
- ၈။ ပယ်ရန်ညွှန်ကြား၊ တရားများ၊ ပယ်ရှားကြလေလျှင်၊ (၂)
- ၉။ ပစ္စည်းများရန်၊ မရည်သန်၊ ကျင့်ကြံ မလျှော့လျှင်။
- ၁၀။ ဆိတ်ငြိမ်ကျင့်ရေး၊ ရှေ့ဆောင်ပေး၊ ဆုတ်ရေး
ပယ်ရှားလျှင်။
- ၁၁။ ထေရ်ကြီး-လတ်-ငယ်၊ ချီးမွမ်းဘွယ်၊ သုံးသွယ်ပြည့်စုံ
သည်။
(တတိယအကြိမ်)

၁၅၄ မဟာစည် ဓမ္မဒေသနာ ဆောင်ပုဒ်များ

ပယ်ရန်တရားများနှင့် အကျင့်လမ်းစဉ်

၁။ လိုချင်တပ်မက်တဲ့ လောဘလဲ ယုတ်မာသည်၊ ကြိမ်မှား ဖျက်ဆီးချင်တဲ့ ဒေါသလဲ ယုတ်မာသည်၊ လောဘကိုလဲ ပယ်ရန်၊ ဒေါသကိုလဲ ပယ်ရန် အလယ်လမ်းမှန် အကျင့်ရှိသည်၊ ဘယ်ဟာလဲ ဆိုလျှင်-မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး မြတ်တရားပင် ဖြစ်သည်။ ထိုတရားမှာလဲ-

- သမ္မာဒိဋ္ဌိ-မှန်စွာမြင်ခြင်း၊
 - သမ္မာသင်္ကပ္ပေ-မှန်စွာကြံခြင်း၊
 - သမ္မာဝါစာ-မှန်စွာပြောဆိုခြင်း၊
 - သမ္မာကမ္မန္တော-မှန်စွာပြုလုပ်ခြင်း၊
 - သမ္မာအာဇီဝေ-မှန်စွာအသက်မွေးခြင်း၊
 - သမ္မာဝါယာမော-မှန်စွာအားထုတ်ခြင်း၊
 - သမ္မာသတိ-မှန်စွာအမှတ်ရခြင်း၊
 - သမ္မာသမာဓိ-မှန်စွာ စူးစိုက် တည်ကြည်ခြင်း၊
- ဆိုတဲ့ ဤရှစ်ပါးပင် ဖြစ်သည်။

၂။ အမျက်ထွက်တဲ့ ကောဓလဲ ယုတ်မာသည်၊ ရန်ငြိုးဖွဲ့တဲ့ ဥပနာဟလဲ ယုတ်မာသည်။ ကောဓကိုလဲ ပယ်ရန်....

၃။ သူ့ကျေးဇူးကို ချေဖျက်တဲ့ မက္ခလဲ....၊ မြင့်မြတ်သူကို ဂုဏ်ပြိုင်တဲ့ ပဋ္ဌာသလဲ....၊

(တတိယအကြိမ်)

မဟာစည် ဓမ္မဒေသနာ ဆောင်ပုဒ်များ

- ၄။ မနာလိုတုံ ဣဿာလံ.....၊ ဝန်တုံတုံ မစ္ဆရိယလံ....၊
- ၅။ ကိုယ်အပြစ်ကို ဖုံးကွယ် လှည့်စားတဲ့ မာယာလံ.....၊
မရှိတဲ့ ဂုဏ်နဲ့ ဝါကြားစဉ်းလဲတဲ့ သာဠေယျလံ.....၊
- ၆။ မကိုင်းညွတ် မရိုသေနိုင်တဲ့ ထမ္ဘလံ.....၊ နိမိတ်ချိုးရန်
သူ့ထက်ကျောအောင် ပြုတဲ့ သာရမ္ဘလံ.....၊
- ၇။ အထင်ကြီးတဲ့မာနလံ....၊ ဘဝင်မြင့်တဲ့ အတိမာနလံ....၊
- ၈။ မာန်ယစ်တဲ့မဒလံယုတ်မာသည်၊ မေ့လျော့တဲ့ ပမာဒလံ
ယုတ်မာသည်။
မဒကိုလဲ. ပယ်ရန်.... တည်ကြည်ခြင်း- ဆိုတဲ့ ဤရှစ်ပါး
ပင် ဖြစ်သည်။

မဒတရားအကျယ် ၂၇-ပါး

- ၁။ မျိုး၊ နွယ်၊ နာကင်း၊ ပျိုနုခြင်း လွန်မင်းသက်ရှည်စွာ။ (၅)
- ၂။ လာဘ်၊ သက္ကာရ၊ လေးပြုကြ၊ ဖြစ်ရ ရှေ့ဆောင်ပါ။
(အနုဝညာတကို အလေးပြု၍ သွင်း) (၅)
- ၃။ ခြံရံ၊ တောဂ၊ ရုပ်ဆင်းလှ၊ သုတ၊ ပဋိဘာ။ (၅)
- ၄။ သက်ကြီး၊ ပိဏ္ဏ၊ ယာပထ၊ ယသ ပြီးမြောက်တာ။ (၅)
- ၅။ သီလ၊ စျာန၊ တတ်သိပ္ပံ၊ ညီမျှလုံးရပ်ပါ။
(ကိုယ်သုံးညီ အရပ်ညီ ခဲ့) (၅)
- ၆။ သက္ကာန၊ ပါရိပူရိတို့ကို လုံးရပ်ညီ၍ သွင်း (၂)
- ၆။ စွဲမိပြုလျှင်း၊ မာန်ယစ်ခြင်း၊ မယွင်းဖြစ်တတ်ပါ။

(ဝိဘင်္ဂ ၃၅၉-၃၆၃)

(တတိယအကြိမ်)

၁၅၆ မဟာစည် ဓမ္မဒေသနာ ဆောင်ပုဒ်များ

ပမာဒတရား အကျယ်

- ၁။ ဒုစရိုက်ခုံ-ပါး၊ ကာမငါး၊ စိတ်သွားစေဘို့လှုပ်လှော်လှမ်းလှည့်။
- ၂။ ကုသိုလ်တရား၊ ပွားဘို့ကား၊ လေးစားကောင်းစွာ မပြုလျှင်။
- ၃။ မပြတ်မပွား၊ စိတ်လျော့ငြား၊ လိုလား+ဓရချထားလျှင်။
- ၄။ မမှီဝဲငြား၊ မပွားများ၊ အားပါး မထုတ်နေခဲ့လျှင်။
- ၅။ သွားလာသောက်စား၊ ပျော်နေငြား၊ သူ့အား မေ့လျော့ ခေါ်သည်ပင်။ (ဝိဘင်္ဂ ၃၆၃)

(တတိယအကြိမ်)

၁၃၂၂-ခု တပို့တံ့လပြည့်နေ့၌ ဟောသော
ဩဃတရဏသုတ် တရားတော်
ဆောင်ပုဒ်များ

- က။ ဩဃရေယဉ်၊ ဘယ်သို့လျှင်၊ အရှင်-ကူးမြောက်ပါ
သနည်း။
- ခ။ မရပ်တည်ဘဲ၊ အားမခဲ၊ ဤနဲ့ဖြင့်ပင် ကူးမြောက်သည်။
ကူးမြောက်ပုံ(၇)နည်း
- ၁။ တဏှာဖြစ်ပွား၊ ရပ်တည်ငြား၊ မြုပ်သွားရချေမည်။
ဒိဋ္ဌိဖြစ်ပွား။ အားထုတ်ငြား၊ မျောသွားရချေမည်။
ထို၂-မျိုးအား၊ စွန့်ပယ်ရှား၊ လေးပါးဩဃ
ကူးမြောက်သည်။
- ၂။ ကိလေဖြစ်ပွား၊ ရပ်တည်ငြား၊ မြုပ်သွားရချေမည်။
အဘိသင်္ခါ၊ အားထုတ်တာ၊ မျောကာ သွားရမည်။
ထို ၂မျိုးအား....
- ၃။ တဏှာဒိဋ္ဌိ၊ ဖြစ်တုံ့ဘိ၊ တည်၏ မြုပ်သွားမည်။
ကြွင်းကိလေသာ၊ ဘိသင်္ခါ၊ ပြုကာမျောသွားမည်။
ထို ၂-မျိုးအား....
- ၄။ သဿတ ဖြစ်၊ ရပ်တည်လစ်၊ မြုပ်နစ်သွားရမည်။
ဥစ္ဆေဖြစ်ပွား၊ အားထုတ်ငြား၊ မျောသွားရချေမည်။
ထို ၂-မျိုးအား....
(တတိယအကြိမ်)

၁၅၈ မဟာစည် ဓမ္မဒေသနာ ဆောင်ပုဒ်များ

၅။ တုန်ဆုတ်အသွင်၊ ရပ်တည်လျှင်၊ အစဉ်နစ်မြုပ်မည်။
ပျံ့လွင့်အသွင်၊ အားထုတ်လျှင်၊ အစဉ်မျောသွား၊
ထို ၂-မျိုးအား....

၆။ ကာမသုခံ၊ ရပ်တန့်ဟန်၊ ကေန် နစ်မြုပ်မည်။
အတ္တကိလ၊ အားထုတ်ကာ၊ မုချမျောသွားမည်။
ထို ၂-မျိုးအား....

၇။ အကုသိုလ်ပွား၊ ရပ်တည်ငြား၊ မြုပ်သွားရချေမည်။
ဝဋ်ကုသိုလ်ပွား၊ အားထုတ်ငြား၊ မျောသွားရချေမည်။
ထို ၂-မျိုးအား၊ စွန့်ပယ်ရှား၊ လေးပါးဩစာ
ကူးမြောက်သည်။

(ဝိပဿနာ အခြေခံတရားတော် ၂၂၂-၌ မူဟောင်း ရှိသည်)။

(တတိယအကြိမ်)

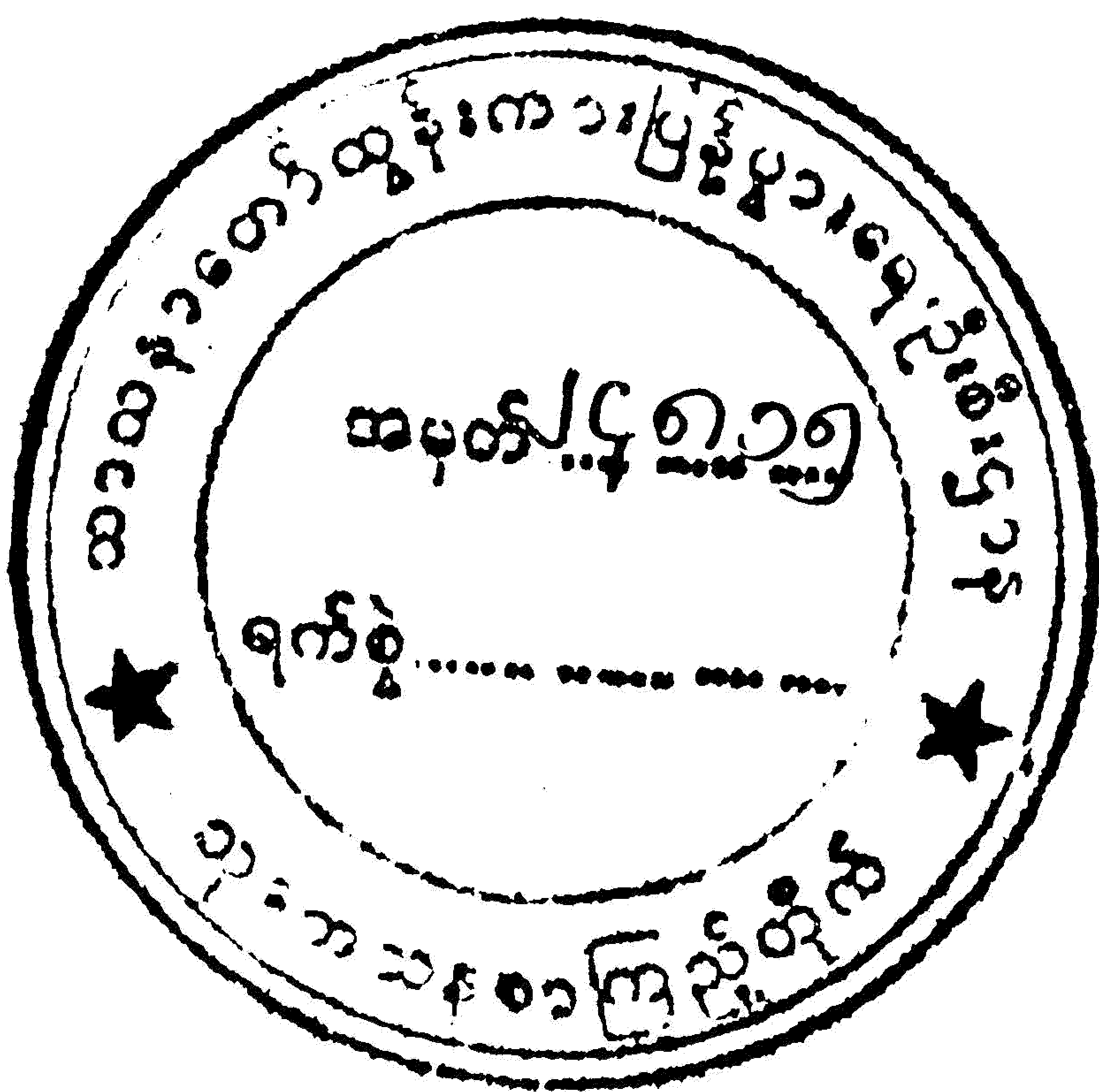
လောကဓံ တရားတော် စာအုပ်၌
အမှား အမှန် ပြင်ရန်

စာမျက်နှာ	စာကြောင်း	အမှား	အမှန်
၅	၆	တိအောင်	ထိအောင်
။	၂၄	ကြို့ဆို့တဲ့	ကြို့ဆို့တဲ့
၁၅	၈	ဆူးညောင်	ဆူးပြောင်
၃၂	၂၀	ပဋိသန္ဓေကွတိ	ပဋိသန္ဓေကွတိ
၅၅	၁၉	ဆိုပ	ဆိုပါ
။	၂၀	အခ	အခါ
၅၆	၁၃	အဲဒါလိုလဲ	အဲဒါလိုဘဲ
၅၇	၁၃	ဟော်တော်မူ	ဟောတော်မူ
၅၈	၁၂	ကုသိုလ်ကံက	အကုသိုလ်ကံက
၆၀	၃	တိုးပွားလာလို့	တိုးပွားလာလို့
။	၅	ပဉ္စ	ပဉ္စ
၆၃	၁၇	အဟာရ	အာဟာရ
၆၄	၁၅	။	။
၇၆	၇	နိမိန္တတော	နိမိန္တတော
၈၁	၄	မစ္ဆိမာ	ပစ္ဆိမာ
၈၅	၁၅	ကောသမ္ပိ	ကောသမ္ပိ
၉၃	၁၆	မဟုတ်လား	မဟုတ်လား
၁၀၃	၆	လျှောက်ပြန်တော့	လျှောက်ပြန်တယ်
၁၁၀	၁၂	ရှုမှတ်ပြီး	ရှုမှတ်ပြီး

(တတိယအကြိမ်)

အမှားအမှန် ပြင်ရန်

စာမျက်နှာ	စာကြောင်း	အမှား	အမှား
၁၁၃	၂၁	ပုဂ္ဂိုလ်၏ ၀၇-	ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ၀၇
၁၁၇	၇	ဝမ်းသာ(မြဲ)	ဝမ်းသာမြဲ။
၁၁၉	၉	မာန်လျှော့	မာန်လျှော့
၁၂၄	၁၃	ရူပစျာန်	ရူပစျာန်စ
၁၃၁	၂၃	ဝေဘန်ခွဲပြား	ဝေဘန် ခွဲခြား
၁၃၆	၇-၁၄	အနာဂတ်	အနာဂတ်
၁၃၉	၁၈	နိဝရဏ	နိဝရဏ
၁၄၀	၂	လောကုတ္တရာ	လောကုတ္တရာ
၁၄၂	၁၆	၁၈၀၇	၁၈-၀၇
၁၄၃	၁၀	ဒုတိယ	ဒုတိယ

(တတိယအကြိမ်)

